

T.C
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**61 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(s.1-100)**

H.1124-1125/M.1712-1713

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA ÇAVDAROĞLU

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

GAZIANTEP
TEMMUZ 2013

T.C
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**61 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**
(s.1-100)
(H.1124-1125/M.1712-1713)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA ÇAVDAROĞLU

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

GAZİANTEP

TEMMUZ 2013

T. C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

61 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(s.1-100)
(H.1124-1125/M.1712-1713)

Mustafa ÇAVDAROĞLU

Tez Savunma Tarihi: 03.07.2013

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Hilmi BAYRAKTAR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Prof. Dr. Bilgehan PAMUK
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR
Tez Danışmanı

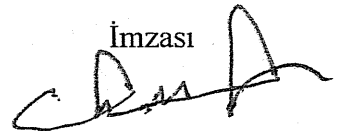

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

Prof. Dr. Bilgehan PAMUK (Jüri Başkanı)

Yrd.Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

Yrd. Doç. Dr. Murat CERİTOĞLU

İmzası

ÖZET
61 NUMARALI AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(s.1-100)
(H.1124-1125/M.1712-1713)

ÇAVDAROĞLU, Mustafa

Yüksek Lisans Tezi, Tarih Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

Temmuz 2013, 311 sayfa

Hicri 1124–1125 (M. 1712–1713) tarihli, 61 Numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicili toplam 308 sayfadan oluşmaktadır. Bu çalışmada, şer'iyeye sicilinin ilk 100 sayfasının transkripsiyonu yapılmıştır. Sicilde, Miladi 1712–1713 yıllarında Osmanlı Devleti'nde meydana gelen siyasi, idari, askeri, iktisadi ve sosyal olayların kaydedilmiştir. Bu olaylar; bürokrasi, dini hayat, müslim-gayr-i müslim ilişkileri, kültürel konular, idareciler ve görevlerinden bahsetmektedir. Ayrıca alacak-verecek, veraset, cinayet gibi hukuki problemler de bu sicile kaydedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ayntab, Şer'iyeye Sicili, İ 'lâm, Kassâm, Hücet, Vakfiye

ABSTRACT
THE TRANSCRIPTION AND EVALUATION 61 NUMBER OF AYNTÂB
ŞER'İYYE (REGİLİON AFFAIRS) REGİSTER/RECORD
(p.1-100)
(LC.1124-1125/1712-1713 AD.)

ÇAVDAROĞLU, Mustafa
Master Graduate Thesis, History Department
Thesis Consultant: Assistant Dr. Murat ÇELİKDEMİR
July 2013, 311 Page.

The 61 number records of Ayntab Şer'iyye which is between LC 1124-1125 (1712-1713 AD) years consists of 308 pages. In this study, first 100 pages of Şer'iyye records were transcribed. In the records from 1712-1713 AD, That in the Ottoman States occurred events which included politics, administrative, military, economic and social situations were recorded. This events mention about religious life, muslim and non-muslim relationships, cultural issues, administrators and their their mission. Additionally judicial problems like will-give, inheritance, murder were registered to this record.

Key words: Ayntab, Şer'iyye Records, İ 'lâm, Kassâm, Hücet, charter of a waqf

ÖNSÖZ

Sosyal bilimler içerisinde önemli bir yere sahip olan tarih, basit ancak geniş tanımı ile insan topluluklarının geçmişte meydana getirdikleri olayları yer zaman göstererek sebep-sonuç ilişkisi içerisinde anlatan bir bilimdir. Tarih, bu hali ile bütün olarak insanlığın geçmişini ifade etmektedir.

Tarih, sadece savaşlar ve siyasi olayların yekûnu değildir. İnsanı ilgilendiren insanın yaptığı her şey, tarihin konusu olmaktadır. Devlet, iktisadi hayata dair her türlü değişim ve gelişme, kültür, sanat, hukuk, eğitim, dil, din... Her şey tarihin konusu arasına girmektedir. Başka bir ifade ile tarih, medeniyetlerin gelişme macerasıdır.

Altı yüz yıldan fazla süre yaşamış, üç kıtaya hükmetmiş olan Osmanlı devleti dünyanın en büyük ve en derli toplu yazılı arşiv kaynaklarına sahiptir. Böylesine muazzam bir devletin sosyal, idari, mali, ticari, beledi, askeri ve siyasi tarihinin bilinmeyen taraflarını ve geçmiş devirlerdeki yaşam koşullarını doğru olarak görebilmek ve günümüze aktararak geçmişten ders alabilmek için Şer'iyye sicillerinin transkripsiyon çalışmalarının yapılması gerekiyor.

Bu amaçla Hicri 1124-1225 (Miladi 1712–1713) yıllarına ait 61 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinin transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılmış, elde edilen veriler tablo ve grafik yardımıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

Çalışma hazırlanırken tüm ilmi hizmetlerde olduğu gibi büyük zahmetler ve zorluklarla karşılaşmıştır. Bu nedendir ki çalışmada her türlü zorlukların üstesinden gelmeme yardımcı olan çok değerli danışman Hocam Yard. Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR'e, çalışma esnasında istifade ettiğim değerli hocam Prof.Dr. Bilgehan PAMUK'a ve yine bu eserin hazırlanmasında desteğini hiç esirgemeyen Sadık ÇETİN hocama gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Gaziantep 2013
Mustafa Çavdaroğlu

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar.....	XI
GRAFİKLER.....	XII
1.GİRİŞ.....	15
2.1. GAZİANTEP'İN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ	15
2.1.1. Coğrafi Konumu.....	15
2.1.2. Ayntab Adının Menşei.....	15
2.1.3. Ayntab'ın Kısa Tarihçesi.....	16
2.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MAHİYETİ VE ÖNEMİ.....	18
2.3. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE GÖREVLİLERİ.....	21
2.3.1. Kadılar.....	21
2.3.2. Naibler.....	23
2.3.3. Kâtipler.....	23
2.3.4. Kassamlar.....	23
2.3.5. Muhzır (Çuhadar) ve Muhzırbaşı.....	24
2.3.6. Şühûdü'l-Hâl.....	24
2.3.7. Müftüler.....	24
2.3.8. Dava Vekilleri.....	25
2.3.9. Şubaşlar.....	25
2.3.10. Asesler.....	25

2.4. KADI SİCİLLERİNDEKİ BELGE TÜRLERİ.....	25
2.4.1. Hüccet.....	25
2.4.2. İ‘lâm.....	25
2.4.3. Mürasele.....	26
2.4.4. Ma’ruz.....	26
2.4.5. Buyrultu.....	26
2.4.6. Ferman.....	27
2.4.7. Berat.....	27
2.4.8. Vakfiye.....	27
2.4.9. Tezkire.....	27
2.4.10. Temessük.....	27
2.5. AYNTAB ŞER’İYYE SİCİLLERİ.....	27
2.5.1. Çalışılan Ayntab Şer’iyye Sicilleri Hakkında.....	28
2.6. 61 NUMARALI ŞER’İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU.....	31
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	205
3.1. TRANSKRİPSİYONDA UYGULANAN YÖNTEM.....	205
4. BULGULAR VE TARIŞMA.....	207
4.1. İDARİ DURUM.....	207
4.2. Bölgedeki Görevliler.....	207
4.2.1. Kadı.....	207
4.2.2. Müftü.....	210
4.2.3. Naib.....	210
4.2.4. Muhzır.....	210
4.2.5. Katib.....	211
4.2.6. İmam ve Müezzin.....	211
4.2.7. Askeri Görevliler.....	212
4.2.7.1. Yeniçeri Askerleri.....	212
4.2.7.2. Şehir Serdârı.....	213
4.2.7.3. Diğer Askeri Görevliler.....	213
4.3. İKTİSADİ YAPI.....	214
4.3.1. FİYAT HAREKETLERİ.....	214

4.3.1.1. Ev Fiyatları.....	214
4.3.1.1.1. Şehir Merkezinde Ev Fiyatları.....	215
4.3.1.2. Canlı Hayvan Fiyatları.....	216
4.3.1.3. Hububat Fiyatları.....	216
4.4. EV MALZEMELERİ.....	217
4.4.1. Yatak Fiyatları.....	217
4.4.2. Yorgan Fiyatları.....	217
4.4.3. Yastık Fiyatları.....	217
4.4.4. Halı fiyatları.....	218
4.4.5. Kilim Fiyatları.....	218
4.4.6. Minder Fiyatları.....	218
4.4.7. Çarşaf Fiyatları.....	218
4.5. GİYİM MALZEMELERİ.....	218
4.5.1. Gömlek Fiyatları.....	219
4.5.2. Kaftan Fiyatları.....	219
4.5.3. Zıbın Fiyatları.....	219
4.5.4. Don Fiyatları.....	219
4.5.5. Arka Esvabı Fiyatları.....	219
4.5.6. Sarık Fiyatları.....	219
4.5.7. Çakşır Fiyatları.....	219
4.5.8. Şalvar Fiyatları.....	220
4.5.9. Ayakkabı Fiyatları.....	220
4.6. ZİYNET EŞYALARI.....	220
4.6.1. Altın Tavk.....	220
4.6.2. Altın Küpe.....	220
4.6.3. İnci Enselik.....	220
4.6.4. Altın Bilezik.....	220
4.6.5. Zincirli Altın.....	220
4.7.KİTAPLAR.....	221

4.8. MUTFAK EŞYALARI.....	221
4.8.1. Tencere Fiyatları.....	221
4.8.2. Kazan Fiyatları.....	221
4.8.3. Sahan ve Tas Fiyatları.....	222
4.8.4. Diğer Mutfak Malzemeleri.....	222
4.9. SERVET DURUMU.....	222
4.9.1. Terekelerden Alınan Vergiler.....	224
4.9.1.1. Resm-i Kısmet.....	224
4.9.1.2. Diğer Vergiler.....	224
4.10. SATIŞ İŞLEMLERİ.....	225
4.11. SOSYAL DURUM.....	230
4.11.1. Ayntab'da Aile.....	230
4.11.1.1. Evlenme.....	230
4.11.1.2. Terekelere Göre Eş ve Çocuk Durumu.....	231
4.11.1.3. Boşanma.....	232
4.11.1.4. Mehr.....	238
4.11.1.5. Nafaka.....	242
4.11.1.6. Vasi Tayinleri.....	246
4.12. İSİMLER.....	248
4.12.1. Aile Adları.....	248
4.12.2. Mahalle Adları.....	249
4.12.3. Köy Adları.....	250
4.12.4. Kişi Adları.....	251
4.12.4.1. Müslüman Erkek Adları.....	251
4.12.4.2. Müslüman Kadın Adları.....	253
4.12.4.3. Gayr-i Müslim Erkek İsimleri.....	253
4.12.4.4. Gayr-i Müslim Kadın İsimleri.....	254
4.13. MÜSLİM-GAYRİMÜSLİM İLİŞKİLERİ.....	255
4.13.1. Ev Alım-Satım İlişkisi.....	255
4.13.2. Alacak-Verecek İlişkisi.....	256
4.13.3. Taraflar Arasındaki Adli Vakalar.....	258

4.14. ADLİ VAKALAR.....	260
4.14.1. Katl Olayları.....	260
4.14.2. Yaralama Olayları.....	264
4.14.3. Diğer Adli Vakalar.....	267
4.15. VAKIFLAR.....	271
4.16. ŞUHÛDÜ'L-HÂL.....	274
SONUÇ.....	277
KAYNAKÇA.....	279
EKLER.....	282
EK. A. 61 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYE SİCİLİ'NDEN SAYFA	
ÖRNEKLERİ.....	282
EK. B. 61 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYE SİCİLİ'NDEKİ BELGE	
ÖZETLERİ.....	286
DİZİN.....	303
ÖZGEÇMİŞ.....	309
VITAE.....	309

TABLolar

Tablo 1: Şehir Merkezinde Ev Fiyatları (1712-1713 yılları arası).....	215
Tablo 2: Canlı Hayvan Fiyatları.....	216
Tablo 3: Hububat Fiyatları.....	216
Tablo 4: Sicildeki Tereke Sahipleri ve Tereke Değerleri.....	222
Tablo 5:Müslim ve Gayrimüslimlere ait terekelerin servet analizi.....	223
Tablo 6:Aile Adları.....	247
Tablo 7: Mahalle Adları.....	248
Tablo 8:Köy Adları.....	249
Tablo 9: Müslüman Erkek İsimleri.....	251
Tablo 10:Müslüman Kadın İsimleri.....	252
Tablo 11: Gayrimüslî Erkek İsimleri.....	252
Tablo 12: Gayrimüslim Kadın Adları.....	253

GRAFİKLER

Şekil 1: Buğday, Bulgur, Darı Fiyatları.....	217
Şekil 2: Ortalama Tereke (Kuruş).....	222
Şekil 3: Müslim- Gayrimüslim servet değerleri.....	223
Şekil 4: Çocuk Sayıları.....	231
Şekil 5: Eş Sayıları.....	231
Şekil 6: Muhalaa Belgelerine Göre Mehr-i Müeccel Değerleri.....	237

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.t.	Adı geçen tez
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Ansk.	Ansiklopedi
A.Ş.S	Ayntab Şer'iyeye Sicili
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
DİA	Diyanet İslam Ansiklopedisi
H.	Hicri
İ.A.	İslam Ansiklopedisi
İHAD	İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
M.	Miladi
mad.	Madde
Üniv.	Üniversite
s.	Sayfa
S.	Sayı
S.B.E.D	Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
T.D.V.	Türkiye Diyanet Vakfı
T.T.K.	TürkTarih Kurumu
Yay.	Yayımları

HİCRÎ AYLAR

Ay	Türkçe	Arap harfiyle	Gün	Notlar(Ay Kısaltmaları)
Birinci Ay	Muharrem	مرحم	30	M
İkinci Ay	Safer	رفص	29	S
Üçüncü Ay	Rebiülevvel	عيببر لوالا	30	Ra
Dördüncü Ay	Rebiülahir	عيببر يناثلا	29	R
Beşinci Ay	Cemaziyelevvel	يدامج لوالا	30	Ca
Altıncı Ay	Cemaziyelahir	يدامج ةيناثلا	29	C
Yedinci Ay	Recep	بجر	30	B
Sekizinci Ay	Şaban	نابعش	29	Ş
Dokuzuncu Ay	Ramazan	ناضمر	30	N
Onuncu Ay	Şevval	لاوش	29	L
Onbirinci Ay	Zilkade	وذةعقلا	30	Za
Onikinci Ay	Zilhicce	وذةجحل	29 ya da 30	Z

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

1.1. GAZİANTEP'İN COĞRAFI KONUMU VE TARİHÇESİ

1.1.1 Coğrafi Konumu

Ayntâb, Güneydoğu Anadolu bölgesinin batı uç bölümünde olup yer yer tepelik ve düzlüklerin bulunduğu uzunca bir çukurluk içindedir. Denizden yüksekliği 800-900 metredir. Kuzeyinde ve batısında dağlık arazi yükselirken güneydoğu ve doğuda daha alçak ovalar bulunmaktadır. Şehrin kurulduğu arazi içinden geçen Sacur suyu, çukurluğu batı-doğu doğrultusunda boydan boya bölmektedir¹.

17. yüzyılda Ayıntâb'ı ziyaret eden Evliya Çelebi, şehri anlatırken; düz bir yerde; ancak bazı zeminin engebeli bir arazi üzerinde bulunduğunu belirtmektedir. Suyu ve havasının güzel ve büyük bir şehir olduğunu da söylemekte ayrıca yazının yaz, kışının da kış olduğunu, çok kar yağdığını, bu özelliklerinden dolayı arz-ı mukaddes hükmünde dört iklime sahip olduğunu ifade etmiştir².

1.1.2. Ayntab Adının Menşei

Gaziantepyada yakın geçmişteki telaffuzuyla Ayntab adı, Şehrin tarihi kadar eski değildir. Şehir, Cumhuriyet öncesi yıllara kadar Ayıntap (Ayntâb) adıyla anıla gelmiştir³. Bu adın benzerine ilk kez Haçlı Seferlerine dair kroniklerde rastlanmaktadır. Urfalı Mateos ve Papaz Griro'nun, 1124 – 1155 yılları arasındaki seferlerde, Arapların Ayntâb adını verdikleri şehirden Hantap (Hamptan) diye söz ettiği anlatılmaktadır⁴. Bunların yanında bölgenin Ayntab adı ile tam olarak ne zaman anıldığı bilinmemektedir vebölge ilk olarak Arap coğrafyacıların eserlerinde Dülük olaraklandırılmıştır⁵. Bugün de Dülük adıyla bilinen bu bölgeye Asurlular; Babiğü, Bilabhi, Doluk, Romalılar; Dolichenus, Doulichia, Doliche, Bizanslılar ise Tolunbh demiştir⁶. Ayntâb'lı tarihçi Bedrüddin Ayni'nin ifadesiyle Antep'in eski adı “Kala-i Füsus”dur. Kala-i Füsus “Yüzük Kalesi” demektir. Ayni'ye göre şehrin hükümdarı

¹[http://tr.wikipedia.org/wiki/Gaziantep_\(il\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Gaziantep_(il))

² Evliya Çelebi.(1935). *Seyahatname*, C. IX, İstanbul. s. 355–358.

³ Hüseyin Çınar. (2000). *XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntab Şehrinin Sosyal ve Ekonomik Durumu*. Doktora Tezi, İstanbul Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.1.

⁴ Hüseyin Özdeğer. (1982). *On Altıncı Asırda Ayntab Livası*, c.1, İstanbul Üniv. İktisat Fakültesi Türk İktisat ve İctimaiyet Tarihi araştırmaları Merkezi Yay., İstanbul, s.1.

⁵ Hüseyin Özdeğer. (1996). Gaziantep. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* Güzel Sanatlar Matbaası, c.XIII, İstanbul, ss.466-469.

⁶ Erdal Ceylan. (1999). *Gaziantep Tarihi*. Gaziantep Ticaret Odası Yay., Gaziantep, s.130.

yaptıklarından dolayı pişmanlık duyduğu için tövbe etmiş ve kral tarafından kal'a-i fûsus, Ayntab olarak değiştirilmiştir⁷.

1.1.3 Ayntab'ın Tarihçesi

Ayıntâb şehri, ilk uygarlıkların kurulduğu Mezopotamya ile Akdeniz arasında bulunması, önemli ticaret yollarının üzerinde olması nedeniyle, ilk çağlardan itibaren pek çok insan topluluklarına yerleşme sahası ve geçit yeri olmuştur⁸. Bölge Hz. Ömer döneminde İslâm topraklarına katılmıştır⁹. Sonraları Türkler Malazgirt zaferinden sonra Ayıntâb ve yöresini Bizanslılardan almışlardır¹⁰. I. Haçlı seferi sonucunda haçlıların hâkimiyetine giren şehir¹¹, Selçuklu¹², Eyyubi¹³, Memluk ve Dulkadir Beyliği hâkimiyetinde kalmıştır¹⁴. Yavuz Sultan Selim'in Suriye ve Mısır'a yönelik düzenlediği sefer sırasında 1516 yılında Osmanlı topraklarına katılmıştır¹⁵.

Antep şehri Osmanlı idaresine girdikten sonra 16. ve 17. yüzyılda sanayi ve ticaret hızla gelişti. Esnaf birlikleri, medreseler, köy, aşiret ve oymak örgütleri çok düzenli şeklide çalıştı. Vakıflar yoluyla birçok medreseler, kitaplık, han, hamam, cami, bedesten gibi topluma yararlı tesisler meydana getirildi. Transit ticaret önem kazandı. Esnaf teşkilatlarının çok düzenli çalıştığı ve şehirde yabancı tabiyetli bir tüccarlar grubu faaliyeti ve buna bağlı olarak yabancı konsoloslukların bulunduğu Osmanlı Devleti şer'i mahkeme sicillerinde belirtilmektedir. Antep'i ziyaret eden Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere göre Antep'te 32 mahalle, 8067 ev, 140 okul, 14 hamam, 6 han ve 40 tekkesi bulunmaktaydı. 16.yy sonlarına doğru Osmanlı Devleti'nin genel durumuna bağlı olarak Antep'te de genel durum yavaş yavaş bozulmaya başladı. Devlet uzun süren İran ve Avusturya savaşlarının giderlerini karşılamak için halktan aldığı vergileri arttırdı. Yeniçerilerde dükkan ve ev basarak halkı huzursuz etmeye başlamıştı. Anadolu'da çıkan Celali isyanları da Antep'i çok etkilemiştir. Celali isyanları sırasında (1596-1610) Şeri mahkeme sicillerinden

⁷ M. Oğuz Göğüş. (tarihsiz). *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*. Cihan Ofset, (basım yeri yok), s.22.

⁸ Özdeğer. *a.g.e.* s. 2.

⁹ El-Belâzurî. (1987). *Fütûhu'l-Buldân*, (çev. Mustafa Fayda), Ankara, s. 214.

¹⁰ Erdoğan Merçil. (1991). *Müslüman-Türk Devletleri Tarihi*, Ankara, s. 108.

¹¹ Işın Demirkent. (1974). *Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi (1098-1118)*, İstanbul, s. 77.

¹² Merçil, *a.g.e.*, s. 119

¹³ Ramazan Şeşen. (1996). *Eyyubiler, DİA*, C. XII, İstanbul, s. 20-31.

¹⁴ Refet Yinanç. (1989). *Dulkadir Beyliği*, Ankara, s. 13-14; İsmail Altınöz. (1999). *Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)*, *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Gaziantep*, (Edt. Yusuf Küçükdağ), Gaziantep, s. 104.

¹⁵ İsmail Hami Danişmend. (1971). *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, C. II, İstanbul, s. 27.

anlaşıldığına göre Ayntâb çok kötü günler geçirmiş; bölgenin emniyetinden sorumlu yeniçeri ve yöneticiler ilk fırsatta halkı soymuşlar, mallarını yağmalamışlardır. Ayntâb çevresinde bulunan haydut ve eşkiya çetelerini bizzat yöneticiler korumuştur. Yöneticilerin bazıları, haydutları rakiplerinin üzerine yada savunmasız halkın malına, canına ve ırzına saldırtmıştır. Vergi toplama bahanesiyle birçok soygun düzenlemişlerdir. Bu dönemde Ayntâb yöresinde gerek yeniçerilerle, gerek çeşitli mezheplere bağlı halk arasında çetin mücadeleler meydana gelmiştir. Ekonomik durumu daha da bozulan halk dağlara ve ıssız yerlere çekilmiştir. Yollar üzerindeki köyler ve kasabalar ıssızlaşmıştır. Ticaret ve sanayi buna bağlı olarak gerilemeye başlamıştır¹⁶.

1610-1838 yılları arasında Ayntâb'da birçok esnaf ayaklanması olmuş ve savaşlar devam ettiğinden vergi toplamak bahanesiyle Antep birçok kez kuşatılmıştır. 17. yüzyılın başlarında ise merkezi Kilis olmak üzere çıkan Canpolatoğlu isyanı Ayntâb'ı de etkisi altına almıştır. Bölge Valisi, Hüseyin Paşa ve Ali paşalar ayaklanarak Osmanlı Devleti'nden ayrı bir devlet kurma kararı almışlardır. Ayrı para bastırarak kendi adlarına hutbe okutmuşlardır. Halep civarında bir bağımsız devlet kurmak isteyen Canpolatoğlu çevresinde Türk olmayan toplulukları birleştirmeye başlamıştır. İsyani bastırmaya gelen Osmanlı ordusunun "Ulufeciyan Yemini" denilen bölümü 1607 kışını Ayntâb'da geçirmiştir. Antep'li, Anadolu Türklerini temsil eden Osmanlılardan yana olmuşlardır. Yine bu dönemde Halep'ten Kalenderoğlu isyanını bastırmak için Maraş'a giden Kuyucu Murat Paşa'da Ayntâb'a uğramıştır. 1632'de Maraş Beylerbeyi Rum Mehmet ile Şam Valisi Deli Yusuf Paşa'nın aralarının açılması ve tartışmaları Antep'e huzursuz günler yaşatmıştır. Ayntâb kalesine kapanan Rum Mehmet, kaleyi muhasara eden ve kendisinden sonra Maraş Beylerbeyi olan Besnilî Ali Bey tarafından yakalanarak öldürülmüştür. Antep Osmanlı idaresine girdikten sonra da devam eden Arap ve Kürt aşiretlerinin saldırıları 17. yüzyılda sıklaştı. Arap aşiretleri genellikle Antep'in güneyinde yani Kuzey Suriye'de Kürt aşiretleri ise Urfa, Mardin, Diyarbakır çevresinde Türkmen aşiretleri ise Antep bölgesinde hakim idi. Osmanlı Devleti, Antep bölgesine yapılan bu saldırıları durdurmak için birçok teşebbüste bulunmuş fakat başarılı olamamıştır. Osmanlı Devleti bu saldırıları durdurmak için Antep bölgesine Türkmen aşiretleri yerleştirmiş bir nevi yapılan saldırılara karşı Antep'e

¹⁶ Hülya Canbakal.(2009). *17. Yüzyılda Ayntâb Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, İstanbul, s. 44, 46.

yerleştiren Türkmenler set görevinde bulunuyordu.1734 tarihli bir fermenda Sedd-i Urban diye anılan, Türkiye-Suriye sınırına elbeyliler aşireti yerleştirilmişti. 18.yüzyılda Antep'te ekonomik sosyal düzenin bozulmasının nedeni de yine Avusturya, İran savaşları için Antep halkından birçok genç askere alınmış ve birçoğu da geri dönmemiş, buna bağlı olarak çalışan insan gücü azalınca üretimde beraberinde düşmüştür. 18. yüzyılda aşiret saldırıları devam etmiş buna bir de yeniçerilerin halkı disiplinsizlikleri eklenince Antep'te asayiş tümüyle bozulmuştur.Antep'te birçok sahte yeniçerinin ortaya çıktığı Osmanlı şer'iyye sicillerinde kayıtlıdır. 1792' den itibaren Antep'te birçok ayaklanma çıkmış ve bunların birçoğunu yeniçeriler çıkarmıştır. 1790 yılında Nuri Mehmet Paşa Antep'e düzeni getirmek için çalışmıştır. Yeniçerilerin soygunculuk, eşkiyalık ve çeşitli yolsuzluklarını önlemek ve ayrıca Bektaşilerin halka saldırarak huzuru bozmaları üzerine Mehmet Nuri Paşa asker toplamış ve bu askerlerin giderlerini karşılamak için Antep'li zenginlerden para toplamıştır. Fakat Mehmet Nuri Paşa'nın bu faaliyetleri çıkarlarına ters düşen kişilerin hoşuna gitmemiş ve sonucunda idam edilmiştir¹⁷.

Ayıntâb, 16. yüzyılda, bulunduğu bölgede Halep'ten sonra ikinci büyük şehirdir. Ayrıca bağlı bulunduğu Zülkadriye eyaletinin beş sancağından en büyüğüdür¹⁸. 1536-1574 yılları arasında Ayıntâb şehrinin nüfusunu H. Özdeğer 9.288-14.847 kişi olarak verirken, N. Göyünç aynı yılları muafarla birlikte 10.637-15.560 olarak vermektedir¹⁹. Ayıntâb şehrinin 16. yüzyılın ikinci yarısında ortalama 15.000 civarında bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir. Şehrin 17. yüzyıl sonlarındaki nüfusu ise 14.050 olarak hesaplanmıştır. Ancak şehrin nüfusunun 15.000 ile 18.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir²⁰.

2.2. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN MAHİYETİ VE ÖNEMİ

Siyasi tarihin yanı sıra askeri, kültürel sosyal ve iktisadi yapı hakkında çok kıymetli bilgiler ihtiva eden Şer'iyye Sicilleri, tarih araştırmalarında birinci elden kaynak olma vasfına haizdirler. Çünkü Şer'iyye Sicillerin'den ait oldukları yerlerde yasıyan halkın; günlük hayatını, giyecek ve yiyecek fiyatlarını, kullandıkları eşyalarını, çarşılarını, evlerini, camiilerini, çeşitli müesseselerini, mahalle ve köyleri,

¹⁷ Ceylan, *a.g.e.* s.130.

¹⁸ Özdeğer, *a.g.m.*, s. 114.

¹⁹ Nejat Göyünç.(1975). "XVI. Yüzyılda Güney-Doğu Anadolu'nun Ekonomik Durumu (Kanunî Süleyman ve II. Selim Devirleri)", *Türkiye İktisat Tarihi Semineri-Metinler/Tartışmalar*, (Edt. Osman Okyar), 5-10 Haziran 1973, Ankara, s. 78.

²⁰ İsmail Kıvrım.(2005). *Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Konya ve Ayıntâb Şehirlerinde Gündelik Hayat (1670-1680)*, SÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya, s. 26.

örf ve adetlerini, o zamanki hukuk ve tatbikatını, vakıflarını, hayat şartlarını, ödedikleri vergileri, devlet görevlileri ile olan münasebetlerini ve benzeri konularda durumlarını gösteren çok değerli bilgiler elde etmemiz mümkündür²¹.

Şer'iyeye Sicilleri kadıların tuttuğu zabıtlar olup, bunlara kısaca defter adı verilmekteydi. Mahkemeye intikal eden her türlü yazı, belirli bir disiplin içerisinde mukayyid tarafından bu defterlere kaydedilirdi.

Osmanlılarda olduğu gibi, ortaçağda Yakın Şarkın Müslüman-Türk devletlerinde, merkezi idare tarafından tayin edilen kadıların hususi arşivleri olduğu ve mahkemede cereyan eden bütün işler hakkında karar suretlerini bu deftere kaydettikleri malumdur²². Bir kadının bu defteri kaybetmesi veya tahrifi cezayı gerektiren bir durumdur. Bu defterlerin ve evrak külliyyatının saklanması sırf teftişve ilgililerin durumunu belirlemenin de ötesinde; göreve yeni gelen kadıya devri için gereklidir. Tayin edilen yeni kadı selefının evrak torbasını ister ve iki emin atayarak onların önlerinde gözden geçirirdi²³. Bu defterlere nelerin kaydedildiğini genel olarak iki başlık altında toplayabiliriz.

I. Hükümet ve devlet adamları tarafından kadılığa gönderilen vesikalar: hüküm, ferman, berat, buyruldu, mürasele, mektup...vb.

II. Kadı tarafından tanzim edilip sicile yazılan belgeler: ilâm, hüccet, ahidnameler...vb.

Birinci bölümde bulunabilecek vesikalar şunlardır:

a) Sefere Ait Emirler: Sefere katılacak Yeniçeri, Sipahi, Tımarlı ve gönüllülerin mikdarı. Ne zaman, nereye ve kimin komutasında gideceklerine dair direktifler.

b) Vergiler: Halkdan toplanılacak tekâlif-i divaniye, tekâlif-i örfiye ve tekâlif-i şakkanın miktarı. Avarızhane defteri, kimin toplayacağı ve nasıl toplanacağına dair fermanlar.

c) Sefer için halktan toplanan Nüzül ve Sürsat zahiresi, aynen veremeyeceklerse, bedel ve aflarına dair fermanlar.

d) Savaşın gidişatı halkın bu esnada yapacağı dua ile ilgili emirler.

²¹İbrahim Yılmazçelik. (1998) “Şer'iyeye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülâhazalar”, *I. Milli Arşiv Şûrası (Tebliğler-Tartışmalar)*, Ankara, s.160.

²²Yılmazçelik. *a.g.m.* s.161.

²³ Ali Osman Çınar.(1998). “Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat'tan Sonra Kurulan Taşra Arşivleri” , *I.Milli Arşiv Şûrası (Tebliğler-Tartışmalar)*, Ankara, s. 259.

e) Şehir işlerini idare eden Sancak Beyi, Muhassıl, Alaybeyi, Mütesellim, Kadı, Naib, Müfti, Ayan, Yeniçeri Serdarı, Kethüda, Dizdar, Nakibü'l-eşraf kaymakamı...vb. gibi memurların tayin, azil, nakil, tecziye ve mallarının zabtına dair muhtelif cins evrak.

f) Halk sınıfları, aşiretler, zimmilere dair emirler.

g) Şehir idaresi ve idari değişikliklere, inzibat temini için alınacak tedbirlere dair direktif ve talimatlar. Memleket çapında yapılması arzu edilen yenilik hareketlerine dair emirler, halka yapılmaması hususunda gönderilen adaletnameler,

h) Esnaflara, şehirde yapılan mallara ve çevrede yetişen ürünlere, fiyatlarına dair hükümler.

i) Sancak dahilinde vukua gelen hastalık, sel baskını, çekirge, kuraklık, yangın gibi olaylara dair fermanlar.

j) Ulak, mübaşir ve sancakdan geçen vazifeli memurlara dair yazılı vesikalar.

k) Ölen idareci, asker ve ayanların muhalefatlarının zabtına, tedib, sürgün, ve ölüm cezalarına dair hükümler.

l) Sancak mukaatalarının tevcih beratları.

İkinci Bölümde Genel Olarak Bulunan Konular:

a) Asker kaçakları ve teklifleri vermeyenlerin duruşmaları. Tekliflerin sancağın mahalle, köy ve kazalarına tevziini gösterir avarızhane defterleri.

b) Devlet kanun ve nizamlarına aykırı hareket edenlerin duruşmaları, bunlar hakkında düzenlenen ilâm ve hüccetler. Katillere, miras ve boşanmalara dair fetvalar. Alacaklı, borçlu davaları, şahidler, isim ve ünvanları.

c) Şehirde alınacak idari ve inzibati tedbirlere dair şehir ileri gelenlerinin yaptıkları anlaşmalar, bunlara aykırı hareket ettiklerinde verecekleri tanzimata dair, tertip edilen hüccetler.

d) Şehir ve esnafı idare edecek amirlerin tayini, esnaf arasında yapılan anlaşmaların tescili, esnaf kanun ve geleneklerine riayet etmeyenlere verilen cezalar.

e) Vefat devlet memurlarının muhalefat ve tereke defterleri.

f) Şehirde ölenlerin mirası ve mirasının tevziini gösteren tereke defteri. Yetimler ve bunlara tayin edilen vasi ve nafakaya dair hüccetler.

g) Vakıf müesseseleri, bunlara ait vakfiyeler; bunların yıllık hesapları, vakıf binaların tamirlerine dair keşif defterleri. Vakıf müesseselerine tayin edilen kimselere ait duruşmalar.

h) Şehirde yapılan eşya, çevrede yetistirilen ürünlere kadı tarafından verilen fiyatları gösteren narh defterleri.

i) Çevrede zuhur eden arazi, öşür ve vergi ihtilaflarına ilam ve hüccetler.

j) Soygunculuk, ahlaksızlık ve eşkiyalığa dair ilam ve hüccetler. Bunlardan başka, şehire gelip gidenlere, doğal ve tabii afetlere dair çeşitli konulara ait defterlerin genellikle iç kapaklarına yazılmış notlar vardır.

Şer'iyeye sicillerinin nerelerde muhafaza edildikleri konusunda henüz kesin bir bilgiye sahip değiliz. Ancak büyük ihtimalle bunlar kadı konaklarında muhafaza edilmekteydiler. Osmanlı kentlerinde anıtsal bir resmi mahkeme binası olmadığından genellikle kadı kendi evini mahkeme olarak kullanırdı. Ahali davayı takip edebilmek için serbestçe girip çıktığından bu bina hususi mesken niteliğini de kaybederek mahkeme binası niteliğini kazanırdı. 1892 yılında kurulmuş olan ve sadece İstanbul ile çevresindeki mahkemelere ait sicilleri ihtiva eden Şer'iyeye Sicilleri Arşiv'i dışında, kaza ve vilayet sicilleri için hususi bir arşiv kurulduğuna rastlanmamıştır. Cumhuriyet kurulduktan sonra Şer'iyeye sicilleri, Adliye Vekâleti'nin emri altında vilâyet ve kaza merkezlerindeki mahkeme anbarlarında toplandılar. Sonuçta uzun süre Adliye anbarlarında saklandıktan sonra sağlam kalanları; Maarif Vekâleti'nin emriyle 1941 senesinde illerde müzelere konulmuş daha sonrada bu siciller Ankara'daki Milli Kütüphane'de toplanmıştır²⁴.

2.3. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE GÖREVLİLERİ,

Osmanlılarda şer'i mahkemelerde “kadılar”, “naibler”, “kâtipler”, “kassamlar”, “muhtırlar”, “tercümanlar”, “şühûdü'lhâller”, “müftüler”, “dava vekilleri”, “subaşlar” ve “asesler” görev almıştır. Her biri mahkemeler için önemli olduğundan bu kişilere aşağıda kısaca tanıtılmıştır.

2.3.1. Kâdılar

Kadılar medrese tahsili görüp icâzet alan kimseler arasından seçilerek tayin edilirdiler. Medreselerden mezun olan kişiler kadı olmak için kazasker divanına başvururlardı. Bu şekilde başvuranlar hemen kadı olarak atanabildiği gibi, bir müddet müderrislik görevi verildikten sonra da tayin edildikleri anlaşılmaktadır. Eğer aynı kadılığa birden fazla talip çıkarsa, bunların aralarında imtihan yapılırdı.

²⁴ “Cumhuriyet idaresinden sonra milli sınırlar içerisinde kalan kadı sicilleri Milli Eğitim Bakanlığına (Maarif Vekâleti) devrolunmuş, bunların bir kısmı Ankara Etnoğrafya müzesinde, bir kısmı Topkapı Sarayı müzesinde toplanmış ve bazıları da mahallinde muhafaza olunmuştur...” Ali Osman Çınar. *a.g.m.* s. 259-260..

Ancak XVII. Yüzyıldan itibaren bu imtihanların nadiren yapıldığı, daha çok rica ve iltimas ile kadı tayini yapıldığı görülmüştür²⁵.

Kadıların tayinleri, azilleri ve görev yerlerinin belirlenmesi kazasker aracılığıyla olmaktadır. Kazasker, kadılarla ilgili bu gibi işleri bir buyuruldu ile padisaha arzeder, aldığı hükme göre kadıların işlerini düzenlerdi. Ayrıca kadıların tanzim ettikleri vakıfname ve mülknameleri de Rumeli ve Anadolu kazaskerleri tasdik ederdi. Kadılar beratlarını alırlarken kendilerinden berat resmi alınırdı. Bir kazada görev sürelerini dolduran kadılar İstanbul'a giderek kazaskerin yanında tecrübe kazanmaktaydılar. Görev sıraları gelince de derecelerine uygun bir kadılığa tayin olunmaktaydılar²⁶.

İlber Ortaylı'ya göre; kadılık diğer İslâm devletlerinin klasik devirdeki teşkilâtına kıyasla; Osmanlı kadısı gerek görev vegerekse otorite ve yetki bakımından daha gelişkin bir yönetim ve hukuk adamı kişiliğine sahip gibi görünmektedir. Esasen beledî, mülkî vs. diye tasnif edilen bir çok görevlerinin onun hukukçufonksiyonu ve mahkeme kurumunun işleyişi içinde düşünülmesi gereklidir. Klâsik hukukçuların a) muamelât b) münakehat c) ukubat (ceza hukuku işlemleri) olarak üçkategoriyeye ayırdığı bu görevleri şöylece sıralayabiliriz.

- 1) naîb, müteveli, imam, hatib vs. tayini,
- 2) noterlik görevleri, vakfiye tanzim ve tescili, vasî tayini, yetim mallarının idaresi, nafaka tayini, alacak senedi (hüccet) ve kefalet vs. gibi senetlerin tanzimatı).
- 3) miras, evlilik akdi tanzimi,
- 4) tapu' sicil muhafızlığı (kent arazisi üzerinde emlak alım satım kaydı),
- 5) infaz hakimliği görevi,
- 6) mülki görevler, vüzere haslarının kontrolü, narh tesbiti, lonca teftişi, iaşe, kale dizdarları teftişi, mukataa işlerinin kontrol ve kaydı, ordunun iaşe ve ibadesine yardım, birtakım dinî grup ve zaviye ve tekkelerin ahvalini teftiş ve gözetme v.s. Bütün bu işlemlere dair örneklereşer'iyeye sicillerinde, mühimme kayıtlarında bol bol rastlanmaktadır. Bu sayılan görevleri yerine getirmek için, Osmanlı kadısının merkezle doğrudan yazışma hakkı vardır. Buna arz yetkisi denir. Bu yetkiyi bazen cemaatin ta-leblerini temsilen de yerine getirir. Bir şeriat adamı olarak bu görevi de vardır. Gerçekte kadı'nın amiri eyalet beylerbeyi veya sancakbeyi değil, kazaskerlik dairesidir. (Anadolu veya Rumeli Kazaskeri) diğer mülkî erkân (ehl-i örf) icrai

²⁵İ. H. Uzunçarşılı.(1988). İlmîye Teşkilatı, T.T.KYay., Ankara s.82-90.

²⁶ Yusuf Halaçoğlu, *Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, s. 124-127.

otoriteyi gerektiren konularda ona yardım ile mükelleftir. Tabii kadı'ya görevini hatırlatmak ve ihmali önleyerek, adaleti yerine getirmesini her konuda sağlamak bu grubun görevidir²⁷.

2.3.2. Nâibler

Şer'î mahkemede kadılar adına çeşitli hizmetlerde görev alan naibler (vekil kadı) bulunmaktaydı. Naib; kadıların kendi kazaları dahilindeki nahiyelerde şer'î görevlerini yerine getirmek için tayin ettiği bir memurdu. Kadılar bu tayini iltizam usuluyla yapmaktaydı. Naib, Şer'î Mahkeme'de kadıya vekalet ettiği gibi, gerektiği zaman şer'î muamelelere bakmak üzere köylere ve mahallelere de gönderilirdi. Kazânın büyük veya küçük oluşuna göre bir veya birden fazla nâib tayin edilebilmekteydi. Nâiblerin görev aldıkları kaza büyük olduğu takdirde, bunlara mevâlî nâibleri adı verilmekteydi. Naibler bu gibi kazalarda bakmakla yükümlü oldukları görevin özelliğine göre; bâb naibleri, ayak naibleri ve arpalık naibleri adlarıyla adlandırılabilirdi. Büyük kazalara tayin edilen kadılar zaman zaman görevlendirildiği kazaya hiç gitmeden, naib vasıtasıyla görevlerini yerine getirebilmekteydi. Naib kadıdan aldığı vesikayı kazaskere tasdik ettirirdi. Kadılar mahkemeye başvuranlardan kendileri için belirli resimler almaya yetkili olduklarından, naiblikleri bu gelirlere tekabül eden bir bedel karşılığı verebilirlerdi²⁸.

4.3.3. Kâtipler

Şer'î Mahkemelerde sicilleri yazan, vesikaları tanzim eden görevlilerdi. Ayrıca Mahkeme dışarısında herhangi bir keşif ve inceleme gerektiğinde katipler, bilirkişi olarak da görevlendirilirdi²⁹.

4.3.4. Kassâmlar

Vefat etmiş bir kimsenin terekesini varislere taksim eden şer'î memurakassam denilirdi. Kassamlar; askeri sınıfın terekesini tutan kazasker kassamları ve halktan vefat edenlerin terekesini tutan kassamlar olmak üzere iki kısma ayrılmaktaydılar. Kazasker Kassamları her kazada bulunabildikleri gibi, birden fazla kaza için bir tek Kazasker kassamı görevlendirilebilmekteydi. Adlarından da anlaşılacağı üzere bu kassamlar kazaskerlere bağlıydılar. Halktan vefat edenlerin terekesini tutan

²⁷ İlber Ortaylı.(1994). Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, s.22-23

²⁸ Uzunçarsılı, *a.g.e.*, s. 117-118.

²⁹ Halil İnalçık, Mahkeme mad., *İ.A.*, VII, s.150.

kassamlar ise şer'î mahkemede bulunur ve doğrudan doğruya kadı tarafından tayin olunurlardı³⁰.

2.3.5. Muhzır (Çuhadar) ve Muhzırbaşı

Muhzırlar, mahkemeye getirilmesi gereken kimseleri mahkemeye çağıran görevlilerdi. Muhzırlar icab ettiği zaman mahkemeye celbedilecek kimseleri zor kullanarak da getirebiliyorlardı. Mahkemede çalışan muhzırlar arasında işlerin dağıtılması muhzırbaşı tarafından yapılırdı. Muhzırbaşılık görevi iltizam usulü ile verilmekteydi. Ayrıca kadılardan tayin sırasında alınan berat resminin yarısı katipler, muhzırbaşı ve muhzırlar arasında paylaştırılmaktaydı³¹.

2.3.6. Şühûdü'l-Hâl

Şer'î Mahkemede bir davanın görülmesi sırasında, davalı, davacı ve kadıharicinde en az üç kişinin mahkemede bulunması gerekmektedir. Mahkemede hazırbulunan bu kişilere “şuhûdü'l-hâl” denilmekteydi. Bu kişilerin dava konusununmeydana çıkması veya gelismesi hakkında bilgi sahibi olmaları şart değildi. Bukimselere “şuhûdü'l-hâl” denilmesinin nedeni davanın görüşüldüğüne veMahkemede dava ile ilgili olayları şahit olmalarıydı. Kadı, bazı durumlarda, memleketin örf ve geleneklerini iyi bilen bu insanların dava konusu hakkındakidüsüncelerini de almaktaydı. Ayrıca bu şahitler, Kadı'nın tarafsız olarak göreviniyerine getirdiğinin de bir deliliydi³². Bu usül birbakıma kadıların denetlenme yollarındandır. Bu kurumun mahkemeyi herhangi bir şekilde etkilemesi ve kişilerinin sürekli olarak değişmesi nedeniyle batı hukuk sistemlerindeki jüri uygulamasıyla hiçbir benzerliği yoktur³³.

2.3.7. Müftüler

Müftü, hukukî bir mesele hakkında geçerli olan suale İslâm hukuku kâideleri çerçevesinde cevap veren kimsedir. Kâdılarına bağlı olmamakla beraber, kâdılarınmüşâviri durumundadır³⁴. Kadılar, Osmanlı adliye teşkilatında alacakları kararlardatamamen hür olan herhangi bir hukuki hataya düşmemek için yanlarında fakihler ve İslam Hukuku'nu iyi bilen müftileri bulundururlardı³⁵.

³⁰ Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 121-125.

³¹ Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s. 111.

³² Yusuf Halaçoğlu, *a.g.e.* s. 124.

³³ Hülya Taş, (2008) Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şuhûdü'l-Hal” Nasıl Değerlendirilebilir, *Bilig*, S.44, s.27.

³⁴ Ekrem Buğra Ekinci. (2010). *Osmanlı Hukuku*. Arı Sanat Yayınevi, İstanbul, s.376.

³⁵ Fahrettin Atar, *İslam Adliye Teşkilatı*, Ankara 1979, s.117.

2.3.8. Dava Vekilleri

Şahıslar dâvâlarını bizzat takip edebilecekleri gibi, vekil marifetleriyle de gördürebilirlerdi. Dava vekilleri, fıkhnın husûmete vekâlet hükümlerine göre faaliyet gösterirdi³⁶. Osmanlı döneminde kişinin dava vekili olabilmesi için müvekkili ile beraber mahkemeye gelerek kadı veya naib karşısında vekâleti kayıtlara geçirmesi gerekmektedir³⁷.

2.3.9. Subaşılar

Subaşı şehir ve kazaların zabıta ve polis müdürü idi. Suçluları takip eder ve mahkemeye çıkarırdı. Subaşı, pazar ve mahallelerin temizliğini teftiş eder, kaldırımların bakımı ve yıkılmaya yüz tutmuş evlerin yıktırılması için mimarbaşına haber verirdi³⁸.

2.3.10. Asesler

Ases kelime olarak “bekçi” anlamına gelmektedir³⁹. Asayişin muhafazası içinkol gezen gece bekçileri için “ases” tabiri kullanılırdı⁴⁰.

2.4. KADI SİCİLLERİNDEKİ BELGE TÜRLERİ

2.4.1. Hüccet

Delil manasına gelmekte olup, mahkeme başkanının hükmünü içermeyen günümüzdeki noter tasdik belgesidir. Hüccetler, kadı'nın devletin resmi tasdik organı olarak bir olayı tescil edip sicile yazdığı; bu yazdığının birer nüshasını taraflara istekleri doğrultusunda verdiği ve sonradan çıkacak bir anlaşmazlıkta delil olarak kullanılacak evraklardır⁴¹.

2.4.1. İ 'lam

Mahkemedен çıkan bildiri metnidir. Kadı'nın imzasını taşır⁴². Hukuki anlamda ise i'lam bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösterir⁴³. Her i 'lamda, kadı'nın imza ve mührü, tarafların dava konusu ve iddiası, davalının cevabı, ispat vasıtaları ve kadının kararlarına ait kayıtlar ve tarih zikredilir⁴⁴.

³⁶ Ekinci, *a.g.e.*, s.267.

³⁷ Zeynel Özlü. (2009). *Batı Karadeniz'de Antik Bir Osmanlı Kenti Prusias ad Hypium Üskübü (Konuralp)*. Konuralp Belediyesi Kültür Serisi, İstanbul, s.s. 357, 358.

³⁸ Ekinci, *a.g.e.*, s.267.

³⁹ Abdülkadir Özcan. (1991). *Ases, DİA*, İstanbul, c.3, s.464.

⁴⁰ Mehmed Zeki Pakalın. (1993). *Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c.II, İstanbul, s.93.

⁴¹ Pakalın. *a.g.e.* 752.

⁴² Uzunçarşılı. *a.g.e.* s.108.

⁴³ Mübahat S. Kütükoğlu. (1998). *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*. Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, s.345.

⁴⁴ Kütükoğlu. *a.g.e.* s.345.

2.4.3. Mürâsele

Kelime olarak, mektuplaşmak, haberleşmek manasına gelir. İstilah anlamındaise; sicillerde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahısyahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir. Bunlara “mürâselât” adıda verilmektedir. Müraseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havimüraseleler veya değişik konulara dair müraseleler olabilirlerdi⁴⁵.

2.4.4. Ma'rûz

Ma'rûz kelime anlamı itibariyle arz edilen şey demektir . Terim olarak ise biri asıl diğeri tâli olmak üzere iki manası mevcuttur . Tâli manası : İ'lamların birçoğu icra makamlarına hitaben yazılarak onlara arz edildiğinden i'lamlara da ma'rûz adı verilebilmektedir . Ma'rûzun farklı bir belge olarak asıl manası şudur : Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukukî bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilemeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arzettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamlarına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir . Kısaca astın üste yazdığı bir isteği veya bir durumu hâvi yazılı belge ve kayıtlardır . Buna ma'rûz dendiği gibi arıza veya arz da denir ve genellikle çoğulu olan ma'rûzat kullanılır . Kadı tarafından kaleme alınan ma'rûzların bazen ma'rûz diye kaydedilen i'lamlardan farkı , bunların kadının kararını ihtiva etmemesidir⁴⁶.

2.4.5. Buyrultu

Osmanlı Devleti'nde Padişah'tan sonra şer'î ve kanunî hükümler icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili bulunan sadrazamlardır. Sadrazamlar bazen gerekli gördükleri durumlarda Padişahın emrine binaen bazı durumları kadılara hatırlatabilirlerdi. İşte şer'iyye sicillerindeki kayıtlardan biri de Sadrazam tarafından kadılara gönderilen buyrultulardır. Aslında buyrultu Sadrazam, Kaptan-ı derya, Vezir, Beylerbeyi ve Kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir⁴⁷.

⁴⁵ Pakalın. *a.g.e.* 865.

⁴⁶ Ahmed Akgündüz. (1988) Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler. c.1. *T.D.V.Yay.*, İstanbul, s.37.

⁴⁷ Halil İnalçık. (1996). *Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi*. 2. Baskı, Eren Yay., İstanbul, s. 339.

2.4.6. Ferman

Divan-ı Hümayûn'daki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır. Hükümdârın bizzat emri olan bu belgelere ferman-ı hümayûn ve emr-i şerif denilirdi⁴⁸.

2.4.7. Beratlar

Yazılı kağıt, mektup anlamlarına gelen berat, bir tarih terimi olarak ise Osmanlı Devleti'nde bazı memuriyetlere tayin edilenlere, görevlerini ve yetkilerini belirten, padişahın tuğrasını taşıyan ve tayin emirlerini ihtiva eden belgelere denir. Berata, "biti", "berat-ı şerif", "nişan-ı şerif" de denilir⁴⁹.

2.4.8. Vakfiyeler

Vakfiye, vakfedilen şeyin vasıfları ve vakf edilme şartlarını ihtiva eden ve kadı tarafında tasdik edilen belgedir. Başka bir ifade ile vakıf kurucusunun tesis işlemi hakkındaki ikrar ve beyanını ve vakfettiği menkul ve gayrimenkul malların vasıflarını ve vakfedilme şartlarını , vakfin idare şekli ile gelirlerini ve bu gelirlerin sarfedileceği yerleri gösteren ve kadı tarafından şahitler huzurunda tasdik edilerek kadı siciline kaydedilen belgedir⁵⁰.

2.4.9. Tezkireler

Aynı memleketlerde bulunan resmi daireler veya şahısların birbirlerine yazdıkları kâğıtlara denir⁵¹. Tezkireler başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü olan tezkireciler tarafından yazılırdı⁵².

2.4.10. Temessükler

Temessükler, bir borcun ödendiğine dair kabulü veya bir şeyin teslim alındığını içeren ve bu hususta borcu ödeyen veya malı teslim edene verilen belgelerdir⁵³.

2.5. AYNTÂB ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Ayntab'a ait Şer'iyye sicilleri tasnif edilmiş olarak toplam 174 defter halindedir. Bu sicillerden üzerinde çalışılmış olanlar aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

⁴⁸ İ.Hakkı Uzunçarşılı. (1997). Ferman. *İslâm Ansiklopedisi*. M.E.B. Yay., c. IV, Eskişehir, s.57.

⁴⁹ Pakalın, *a.g.e.*, s.205.

⁵⁰ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.350.

⁵¹ *İslam Ansiklopedisi*, c.XII, İstanbul, 1976, MEB Yayınları, s.226.

⁵² Şemsettin Sami. (1994). *Kâmus 'ul- A'lâm*. c.V, İstanbul, s.801.

⁵³ Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.281.

2.5.1. Çalışılan Ayntâb Şer'iyeye Sicilleri

C. Cahit GÜZELBEY. (1966) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri. M. 1886-1909.C 153-160. Fasikül 1. Gaziantep
C. Cahit GÜZELBEY. (1966) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri. M. 1841-1886. C 144-152. Fasikül 2. Gaziantep
C. Cahit GÜZELBEY. (1966) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicilleri. M. 1828-1838.C 142-143. Fasikül 3. Gaziantep
C. Cahit GÜZELBEY-Hulusi Yetkin (1970) Ayntâb Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler. C 81-141.M.1729-1825. Gaziantep
Fuat Yıldırım. (1995). 108 Nolu Antep Şer'iyeye Sicili. Yüksek Lisans Tezi. FıratÜniv.. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ
Adnan Arslantaş. (1997). 141 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon veKatalogu. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
Ahmed Yılmaz (1997).19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'iyeye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayntâb'ın İktisadi ve İçtimai Durumu. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara
Zeynel Özlü. (1999) 120 nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara.
Zeynel Özlü. (1999) Kassâm Defterlerine göre 18. Yüzyılın İkinci YarısındaAyntâb. Doktora Tezi. Gazi Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara.
Hüseyin Çınar. (2000). 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu. Doktora Tezi. İstanbul Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsüİstanbul
Handan Bozkurt. (2002). 17 Nolu Antep Şer'iyeye Sicili. Transkripsiyon veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Malatya.
Rabia Sultan Timbil. (2003). 19 Nolu Antep Şer'iyeye Siciline Göre Mülk Satışları.Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
Yüksel Babınoğlu. (2004). 155 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Aişe Erkmen - Havva Yıldız. (2005) 156 Nolu Antep Şer'iyeye SicilininTranskripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Üniv.,Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Nalan Özel. (2006). 23 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon

veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla.
Hüsniye Güner. (2006). 21 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Muğla.
Mehmed Ali Yıldırım. (2006). 152 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Serhat Kuzucu (2006). 123 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Hasan Karakuş.(2006). 121 numaralı `□Ayntab Şer□'iyeye Sicili (H.1179-1200/M.1765-1785). Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Aynur Geçgil.(2006). 141 numaralı Gaziantep Şer'iyeye sicili, metin-değerlendirme (h. 1234-1236/m. 1818/1821). Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Faruk Yılmaz. (2007) 151 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon veDeğerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Cuma Çam. (2008). 11 Nolu Antep Şer'iyeye Sicili Yüksek Lisans Tezi. KafkasÜniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kars.
Zemzem Yüçetürk. (2009). 98/3 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye SicilininTranskripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniv.,Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kayseri.
İlkay Koroğlu.(2009). 131 nolu Gaziantep şer'iyeye sicilinin H. (1182-1196) değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Sıtkı Dal.(2009). 139 numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Neşe Toğrul. (2010). 129 Nolu Antep Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep
Ökkeş Nariç.(2010) 64 Nolu Gaziantep Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi(H.1123/1124- M.1711-1713). Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ahmet Külek.(2010). 71 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu(1-101.

sayfalar-H. 1132/M. 1720). Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Ömer Faruk Yılmazer.(2010). 98/1 numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742?1743) transkripsiyon ve değerlendirme .Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Adem Çalışkan. (2011).159 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Mehmed Karasakal. (2011). 109 Nolu Antep Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Mustafa Can. (2011).157 Nolu Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Murat Eryetgin. (2011).149 Nolu Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gaziantep.
Enver Demir.(2013). 148 Nolu Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

2.6. 61 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Bu gün koyun etine sekiz akçeye narh virildi. Fî 12 min şehr-i rebîü'l-âhir sene 1125

Etmekçilere sekiz akçeye narh virildi. Fî 6 cemâziye'l-âhir

Koyun etine on altı akçeye narh virildi. Fî 16 şehr-i cemâziye'l-âhir sene 1125

Sayfa 1/ Belge 1

Şehreküsti Mahallesinde meskun Hızır oğlu el-hâc Mehmet Efendi'nin terekesinin borçları ödemeye yetmemesi nedeniyle bağ ve ağaçlarının es-seyyid Mehmet Çelebi'ye satılması

Yâ Müfettihü'l-Ebvâb İfteh Lenâ Hayre'l-Bâb

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed Efendi ibni el-hâc Hızırın verâseti zevce-i metrûkesi Aîşe binti el-hâc Hasan ile sulbî kebîr oğulları Ahmed Efendi ve Hızır ve Mustafa ve sulbiye-i kebîre kızları Ümmühani ve İsmihan ve sulbiye-i sağîre kızları Meryem ve Rukiyye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûr Ahmed Efendi kendi nefsinden asâlete ve sağîretân-ı mezbûretân Meryem ve Rukiyenin tesviye-i umurlarına vasi-i muhtarı olmağla vesâyete ve mezbûrât Ümmühan ve İsmihan ve Aîşe taraflarından zikr-i âti bey'e vekili olub zatlarını marifet-i şeriye ile ârifân el-hâc Hüseyin bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olmağla vekâlete mezbûrât Hızır ve Mustafa dahi asâlete mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab es-seyyid İsmail Çelebi ibni es-seyyid Abdullah Çelebi mahzarında her biri asâlete ve vesâyete ve vekâlete ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm el-hâc Mehmed Efendinin duyûn-ı kesiresi sâbit ve zâhir olub terekesi duyûnına vefâ itmeyüb akârının bey'i iktizâ itmeğin muhalledâtından mezra-i Seynacıkde vaki şarken tarîk-i âmm kıbleten ve garben cebel şimâlen Mehmed tarlası ile mahdûd tut ve zerdali ve ceviz şecerinin cümlesini müştemil bağçe ve meydan başında vaki lede'l-ceyrân malûmetü'l-hudûd dahilinde olan ceviz fidanlarını müştemil iki yüz elli kök bağ sûk-i sultânîde müzâyede ...rağbât-ı nâs münkatı' olduktan sonra zikr olunan bağçe yüz doksan dört ve bağ kırk guruşda mezbûr es-Seyyid İsmail Çelebi üzerinde karar idüb müzâyede ile tâlib ve râğibi olmamağla zaruret-i deyn için bağçeyi bi cümleti't-tevâbi ve'l-levâhık yüz doksan guruşa iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan iki yüz otuz guruş yedinden tamamen ahz ve kabz ve semenleri dâyinlerine eda ve teslim eyledikde didiklerinde

gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis ve'l-'ısrîn min şevvâli'l-mükerrem sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Mevlevî, es-Seyyid Şeyh Mehmed Efendi Müfti-i sâbık, Mehmed Ağa Marzman, Ahmed Ağa biraderi ... zâde, el-hâc Mustafa, Es-seyyid Ali bin Osman, es-seyyid Hamza bin Yahya

Sayfa 1/Belge 2

Abdülkadir bin İsmail'in yaralanarak vefat etmesi ve ölüsünün keşfi

Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ Abdullah Efendi tayin ve irsal olunub ol dahi Medîne-i Ayntâb sancağına ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan mefâhirü'l-emâcid Mehmed Beğ tarafından el-hâc Mehmed ibni Hasan ve el-hâc Ali bin Hüseyin ve sâir zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i mezbûreye tabi Hıyam nâm karyede Abdülkadir bin İsmailin meyyiti üzerine varub lede'l-ahali akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde mezbûr Abdülkadirin sulbî kebîr oğulları Ali ve Musa ve kebîre kızı Emine meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda her biri takrîr-i kelâm idüb babamız merkûm Abdülkadir tarih-i kitabdan bir ay mukaddem kendi sun'ıyla yıkılıb sağ ...taşa rast gelüb berelenüb ve bere dahi hâsıl oldukdan sonra beş gün mukaddem bi emrillâhi teâlâ sahib-i firaş olub iki gün mukaddem ecel isabet idüb fevt oldukda badı ashâb-ı ağrâz merkûm Abdülkadir zikr olunan bere

Sayfa 2

Te'sirinden fevt olmuş dimeleriyle keşf ü tahrîr olunmak matlûbumuzdur didiklerinde meyyit-i merkûmun azası keşf ü ilkâ-i nazar oldukda asla eseri- cerâhat ve bereden bir nesne olmaduğın bade'l-muayene verese-i merkûmûn Ali ve Musa ve Emineden her biri takrîr-i kelâm idüb babamız merkûm Abdülkadir bi emrillâh kendi eceliyle fevt oldı ahali-i karyeden ve gayrıdan bir ferd ile demm ü diyete müteallik kat'â dava ve nizâmımız yokdur didiklerine husûs-ı mezbûr mevânâ-yı merkûm gelende ketb ve tahrîr ba'de mea ... Abdi bin Hüseyin ve Mustafa bin Hasan ve Abdülkadir bin Mehmed ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukûa inhâ ve takrîr itmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb sebt olundu fî el-yevmü't-tâsi' ve'l-'ısrîn min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa bin Ömer, el-hâc Mehmed Ağa bin el-hâc Hasan, Molla Mehmed bin Molla Mansur, Seyyid Hac Hasan dimosî, Mehmed bin el-hâc Mustafa ..., Mehmed bin Bektaş, Numan bin Derviş, Yusuf bin Mehmed, Hüso bin Şaban, Mehmed bin Cuma

Sayfa 2/Belge 3

Hızır bin Himmet'in varislerinin kendilerine ait olduğu iddiasıyla Elesfiridir veledi Aysa adlı zımmiden kendilerine ait olduğu iddiasıyla menzil talep etmesi

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Hızır bin Himmetin verâseti sulbî oğulları Ali ve Mehmed ve Hüseyine ve sulbiye kızları Zemzem ve Safiye ve Emineye münhasıra olub mezbûre Safiye dahi fevt olub verâseti Sadri oğlu Ahmede münhasıra olub ba'de mezbûr Ali dahi fevt olub verâseti sulbiye kızı Ümmi ile li-ebeveyn er karındaşları mezbûrân Mehmed ve Hüseyine ve kız karındaşları Zemzem ve Emineye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûretân Zemzem ve Emine taraflarından zikri âti davaya vekil olub ... vekâleti sâbite Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda hâmil haza Elesfiridir veledi Aysa nam zımmi mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı mesfûr Bedr mülki ve bir tarafı Boyacı zımmi ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd menzil müteveffâ-yı merkûm Hızırın mülki olub ba'de vefâte verese-i mezkûrdan intikal itmişiken halen mersum Bedr zabt ider sual olunub müvekkilelerim mezbûretân Zemzem ve Eminenin kasr-ı yedlerine tanbiholunmak muradımdır didikde gıbbe's-sual mezbûr Bedr cevabında tarih-i kitabdan otuz dokuz sene mukaddem müteveffâ-yı merkûm Hızır hal-i sıhhatde mahdûd-ı mezkûr menzili Ali Efendi ibni Mehmed Efendiye doksan bir guruşa bana bey' ü teslim ve kabz-ı semen idüb mezbûr Ali Efendi dahitarih-i mezkûrda babam Aysaya bey' idüb babam Aysa dahi otuz üç sene mukaddem hâlik olub bu kadar senedir ki menzil-i mezkûr mülkiyet üzre ben ve babam mezbûretân Zemzem ve Emine muvâcehelerinde zabt ü tasarruf ideriz terk-i dava ve sükût eylediler deyû def'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk mezbûr Mehmed cevabında otuz seneden müteceviz menzil-i mezkûr mesfûr Bedr ve babası Aysa müvekkileleri muvâcehelerinde mülkiyet üzre zabt ve tasarruf idüb terk-i dava ve sükût itdiklerini mezbûr Mehmed ikrâr ve itiraf itmeğin ikrârı mucebince on beş

sene bilâ özr-i şer'î terk olunan davanın bilâ emr-i istimâ'î memnû' olmağın mezbûr Mehmed bi vech-i muarazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb

Sayfa 3

Ketb olundu fî el yevmü's-sâmin ve'l-'ısrîn min şevvâli'l-mükerrem sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ömer Ağa bin el hac Ali , el-hâc Osman bin el-hâc Ramazan, el-hâc Osman bin el-hâc Hasan, el-hâc Hanîfî bin ..., el-hâc Ali Kaya birader, Hamza Beğ, el-hâc Hüseyin şehr-i kethüdâ

Sayfa 3/Belge 4

Zerenbu köyündeki Mehmet bin Ali'nin evinin basılması ve gasp edilen malların geri verilmesi

Medîne-i Ayntâba tabi Zerenbu nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitab el-hâc Mehmed bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda Araban sükkânından el-hâc Musa ve İskender nâm kimesne mahzarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan dört gün mukaddem mezbûrân Ali ve İskender ve gâib-i ani'l-meclis Ömer nam refikleriyle karye-i mezbûrede evimizi basub babam mezbûr Aliye yumruk ve taş ile darb idüb evinden bir kan kanlı hançer ve arka esvabı cebren aldıkdan sonra ahırdan bir re's gök ve irkek merkebimi on aded keçimi gasb itmeleriyle sual olunub şer'îsi ile amel olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûrân el-hâc Musa ve İskender cevablarında fi'l-vaki tarih-i mezkuda karye-i mezbûreye varub merkûm Aliyi döğüb bir hançer ve esbab ve on aded keçi ve bir re's merkeb ahz itdiklerini tav'an her biri ikrâr ve itiraf itmeleriyle ikrârları mucebince eşya-yı mezkûrdan aynı mevcut olanın aynını ve hâlik olanın kıymetini mezbûr Aliye eda ve teslime mezbûrân el-hâc Musa ve İskender ba'de't-tenbih mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâil-i şehr-i zilkade-i şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil bin İsmail, Mustafa beğ bin Hamza, İbrahim Beğ bin İsmail, Cuma bin Mustafa

Sayfa 3/Belge 5***Yahni Mahallesinde Satılmış kızları Fatıma ve Aişe ve Emine'nin Abdülvahab mescid-i şerîfinin imamı ve mütevellisi Molla Abdurrahman ibni Mehmed Çelebi'den menzil talebi***

Medîne-i Ayntâbda Yahni Mahallesinde sâkin Fatıma ve Aişe ve Emine benât Satılmış nâm hatunlar meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Hayk-ı Müslüman Mahallesinde vaki el-hâc Abdülvahab mescid-i şerîfinin imamı ve mütevellisi olan işbu râfiü'l-kitab Molla Abdurrahman ibni Mehmed Çelebi nâm kimesne mahzarında her birisi üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Abdi bir tarafı Ali Beğ ve bir tarafı zımmi Karabet mülkleriyle ve bir tarafı tarik-i has ile mahdûd menzil mezbûr bundan akdem fevt olan dayımız Mehmed ibni el-hâc Mustafanın mülki olub fevtinden sonra validemiz Askalana intikal idüb ândan dahi bize intikal itmişken mahdûd-ı mezkûr menzili merkûm Molla Abdurrahman zabt ider sual olunub alvirilmek matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-sual mezbûr Molla Abdurrahman Cevabında tarih-i kitabdan yirmi sene mukaddem mahdûd-ı mezkûr menzilin sahibi olan Mehmed bilâ vâris-i marûf fevt olub ol hînde beytü'l-mâl emini olan Boyacı Ali beğ nâm kimesne izn-i şer'le zabt ve bir sene tasarrufundan sonra mahdûd-ı mezkûr mezili sâlifü'z-zikr el-hâc Abdülvahab mescid-i şerîfine vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf idüb teslim-i müteveli itmekle tevliyetim hasebiyle zabt iderim

Sayfa 4

Deyû def'le mukâbele idicek mezbûrât Fatıma ve Aişe ve Emine ve istintâk olduklarında hal minvâl-i muharrer üzre olduğımı ikrâr dahi itmeleriyle yirmi sene mürûrundan sonra istimâ'-ı dava memnû' olub istimâ'ı dahi gayr-i meşru olub mezbûrât Fatıma ve Aişe ve Emine bi vech-i muarazadan men-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el-yevmü'l-hâmis min şehr-i zilkadetü's-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Dede bin Şih Veli Efendi ve Abdurrahman Çelebi birader, Molla Mehmed el müezzin, Osman Beğ ve Abdi Beğ, Mehmed bin İbrahim, Mehmed bin Halil beşe, Mehmed bin ..., ... Derda ve Uzun Ali

Sayfa 4/Belge 6***Kürkcayan Mahallesinde mütemekkin Mehmet ibni el-hâc Mehmed'in ev satışı***

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından el-hâc Mehmed ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzîmü’t-tevkîrde işbu râfi‘ü’l-kitab el-hâc Ömer ibni Mustafa nâm kimesne mahzarında bi’t-tav‘ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Medîne-i mezbûrede Boyacı oğlu çarşusunda vaki bir tarafı Seyyid Ramazan ve bir tarafı Cuma ve bir tarafı mezbûr el-hâc Mehmed ...ve bir tarafı tarikle mahdûd bir bâb dükkan bundan akdem merkûm el-hâc Mehmedin mülki olub bana elli beş guruşa bâten bey‘ ve teslim itmişdi halen rızamız ile ifade kasd idüb mahdûd-ı mezkûr dükkanı merkûm el-hâc Mehmede ben dahi elli beş guruşa bey‘ ü teslim ol dahi ahz ve iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezkûr elli beş guruşu yedinden ahz ve kabz itdim min ba‘d mahdûd-ı mezkûr dükkan kemâ fi’l-evvel merkûm el-hâc Mehmedin mülkidir hasbî mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrîf olsun didikde gıbbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi evâil-i şehri zilkadetü’ş-şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Durmuş Ağa serdar-ı sâbıkan, Ali Ağa bin Abdullah serdar-ı sâbıkan, Ali Beşe bin Cevil muhızırbaşı, Seyyid Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 4/Belge 7

El-hâc Osman’ın Vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda İbn-i Şeker Mahallesinde sâkin iken vefat iden el-hâc Mustafa ibni Hüseyinin sulbî sağîr oğlu Abdullah ve sağîre kızı Fatımaya babaları müteveffâyı merkûmdan irsen intikal iden mallarını hıfza ve ...ve sair tesviye-i umurlarına bir vasi lazım olub sağîran-ı mezbûrânın ammileri el-hâc Osman vesâyete mahal ve müstehak olmağın savb-ı şer‘den mezbûr el-hâc sağîran-ı mezbûrân üzerlerine vasi nasb ve tayin olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve merasimi edaya taahhüd ve iltizam itmeğın ma vaka‘ ketb şod fi 10 zilkade sene 1124

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Mustafa Helvacızâde, Mehmed Ağa bin Karaca, Bekir Çelebi bin Tenbel Efendi

Sayfa 5/Belge 8

Mustafa Bey’in varislerinin miras taksimi konusunda anlaşmaları

Husûs-i âti’l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer‘-i enverden Mevlânâ Abdullah Efendi tayin ve irsal olunub ol dahi zeyl-i vesikada

muhrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan verâseti zevce-i metrûkesi Rabiye binti el-hâc Mehmed ile sulbî kebîr oğulları el-hâc Ömer Beşe ve el-hâc Hüseyin ve el-hâc Mehmed Aliye münhasıra olan Mustafa Beğ bin Ebi Bekrin menziline varub lede'l-cîrâne ve'l-ahâli akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde mezbûrân Ömer Beşe ve el-hâc Hüseyin meclis-i makud-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Mustafa Beğin muhallefâtı beynimizde taksim olundukda Çakır Bucağı nâm mahalde vaki lede'l-cîrân malumetü'l-hudûd dört yüz yüklü bir kıta bağı mezbûre Rabiye alâ tarîkû't-tehârüc ahz ü ibrâ'-i zimmet idüb ve karındaşımız mezbûr el-hâc Mehmed Ali dahi Teftegin nâm mahalde vaki ... bostanın nehr-i câri tarafından bir kıtasın alâ tarîkû't-tehârüc ahz ü kabz idüb ve sair menkûlât dahi tevzi ve taksim ve her birimiz hisse-i ırsiyemiz ahz ve bostan-ı mezkûrdan dahi hissemiz ahz itmişdik halen işbu şarken tarîk-i has ve garben Mehmed Beşe mülki ve şimalen Bekir ve Alinin ve kıbleten tarîk-i âmm ile mahdûd menzil ikimiz beyninde müşterek olmağlka garv tarafından merkûm Mehmed Beşeye muttasıl bir fevlani beyt ve tahtında iki mağara ve havluyı muayyene merkûm el-hâc Ömer Beşeye ve tarîk-i has tarafından bir tahtânî beyt ve havlu-yı muayyene dahi merkûm el-hâc Hüseyine tayin ve her birimiz dahi ... mezra-i hac arabda vaki kıbleten Nâib Ahmed Efendi mülki ve ... Yusuf mülki şarken tarîk-i âmm garben cebel ile mahdûd bin iki yüz teğek bağ ve dahilinde üç dib boz şeceri ve ... vaki üç sümün bezr alur bir kıta tarla ve diğer kıblen cebel şimalen tarîk-i âmm şarken emir şam gurebâsıyla Mehmed tarlası ile mahdûd dört keyl bezr istiâb ider bir kıta tarla dahi ikimiz beyninde müşterek olmağla şer'le taksim muradıdır deyû didikde zikr olunan bağ ve tarlaların vukûfi olan müslimîn ile üzerlerine varılıb zükr olunan bağın taraf-ı şarkından yirmi baran ve dahilinde iki dib ceviz şeceri mezbûr el-hâc Hüseyine ve taraf-ı garbindan zadağıyla otuz üç baran ve dahilinde bir dib ceviz şeceri el-hâc Ömer Beşeye hisse tayin ve dahilinde bir dib ceviz şeceri olan üç sümün bezr olur tarla bir kürsün emr-i şam tarafından nısfî mezbûr el-hâc Ömer Beşeye ve Seyyid Mehmed tarafından nısfıyla altı sümün bezr alur tarla el-hâc Hüseyine tayin olundukda her biri kabul mirasa ve gayrıya müteallik âmme-i deâvi mutâlebâtından her biri âherin zimmetin min küllî'l-vücûh ibrâ idüb ve mezbûrân Rabiye Hatun ve el-hâc Mehmed Ali ... hisse-i ırsiyemiz muladdemâ ahz ü ibrâ'-i zimmet eylemiştik zikr olunan menzil ve bağ ve tarlalarda kat'â alaka ve medhalimiz yokdur deyû her biri ahzın zimmetin ibrâ'-i zimmet itmişdik husûs-ı mezbûrî mevlânâ-yı merkûm mahallinde keşf ü tahrîr ba'de

...olunan Mehmed bin Hüseyin ve Osman bin hac Mehmed ile meclis-i şer'â gelüb alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fî el-yevmü's-sâdis min şehr-i zilkadetü'ş-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Osman, Mehmed Beşe bin Mehmed, el-hâc Cafer bin Abdurrahman, İmam Molla Mustafa bin Mehmed, Molla Bekir bin Osman (silik)

Sayfa 6/Belge 9

Ali bin el-hâc Şaban'ın mülk satışı

Medîne-i Ayntâba tabi Nurgane karyesi sükkânından Ali bin el-hâc Şaban nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımı't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb el-hâc Mehmed bin el-hâc Mustafa nâm kimesne mahzarında tav'an ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb Medîne-i mezbûrede vaki bir tarafı mezbûr el-hâc Mehmed mülki ve bir tarafı Aişe nâm hatun mülki ve bir taraf hark-ı câri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd üç baran bostan arsası dahilinde olan iki dib ceviz şecerleri ve sair zerdalü eşcarlarıyla mülküm olub mezbûr el-hâc Mehmede doksan guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr doksan guruşu mezbûr ek-hac yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ü kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr arsa dahilinden olan eşcar mezkûresiyle mülk-i müştêrâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i şehr-i zilkadetü'ş-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Ebu Derda, Molla Hasan bin Mehmed, es-seyyid Abdullah bin Ali, es-seyyid Hasan bin Ali, Sinan Beğ, Halil bin Mehmed, Ali bin Kör, Hüseyin bin, el-hâc Ali bin Sofizâde, Mehmed Ammizâde, Ebu Bekir bin Ali, Uncı Ahmed, es-seyyid Ebu Bekir Çelebi

Sayfa 6/Belge 10

Durmuş Ağâ ile Natos veledi Vanes'in zimmetlerini ibra etmeleri

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed ibni el-hâc Ahmedin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Ali Beğ ile sulbî sağîr oğulları Mehmed Ali ve Ahmed ve Mustafaya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sığâr-ı mezbûrûnun valideleri ve tesviye-i

umurlarına savb-ı şer‘-i ... vasileri olan mezbûre Fatıma tarafından husûs-ı âti‘l-beyânı ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer‘iye ile ârifân Cafer bin Mehmed ve Ebu Bekir bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan karındaşı el-hâc Durmuş Ağa meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü‘t-tevkîrde mahmiye-i Tokatda Bozluk Mahallesi sükkanından Altun oğlu dimekle maruf Natos veledi Vanes nam zımmi mahzarında bi‘l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm el-hâc Mehmed mesfûr Tanus ile şerik olub Ayntâbdan Tokada yük ile bez gönderüb mesfûr Tanus dahi Tokadda bey‘ akçesini Ayntâba gönderüb her birinin muayyen re’s-i malı olub beynlerinde ahz ü i‘tâ vaki olmuşidi halen muhasebelerini görüb her biri re’s-i mal ve hasıl olan semânı ahz ü kabz idüb şerikine ve ahz ve i‘tâyâ müteallik davadan her biri âherin zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ’ ve iskat eylediler didikde gıbbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi el yevmü’s-sâbi‘ min şehr-i zilkadetü’s-şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

El-hâc Ömer Ağa bin Mahmud, el-hâc Mehmed bin el-hâc Hüseyin, Mehmed bin Allâhvirdi, es-seyyid Ömer bin es-seyyid Ali, Ali bin Mustafa Kürkciyandan, Ahmed bin Mehmed, Hamza Beğ bin el-hâc Bekir, Mehmed Çelebi bin Yakub, el-hâc Ahmed Çavuş ..., es-seyyid Ali Çelebi bin es-seyyid Ömer

Sayfa 7/Belge 11

Mehmet bin el-hâc Ahmet’in varisleri ile Tatos veledi Vanes’in zimmetlerini ibra etmeleri

Mahmiye-i Tokatda Bozluk Mahallesi sükkanından Altun oğlu dimekle maruf Tatos veledi Vanes nam zımmi meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü‘t-tevkîrde Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmedin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Ali Beğ ile sulbî sağîr oğulları Mehmed Ali ve Ahmed ve Mustafaya münhasıra olduğu şer‘an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sığâr-ı mezbûrunun valideleri tezviye-i umûelarına savb-ı şer‘-i enverden mansûbe vasileri olan mezbûre Fatıma tarafından husûs-ı âti‘l-beyânın tasdike vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer‘iye ile ârifân olan Cafer bin Mehmed ve Ebu Bekir bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbiteolan karındaşı el-hâc Durmuş Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr el-hâc Mehme ile her birimiz beynimizde malum ve muayyen re’s-i mal vaz‘ ü akd-i şirket idüb mezbûr el-hâc Mehmed Ayntâbdan Tokada yükler

ile bez gönderüb ben dahi Tokatda bey' ü semenini kedüme gönderüb minvâl-i muharrer üzre beynimizde ahz ü i'tâ vaki olmuşidi bundan akdem mezbûr el-hâc Mehmed fevt olmağla halen vasi-i mezbûre Fatıma ile bu ana değın vaki olan muhasebemiz görüb her birimiz asl malımız ile hasıl olan nemadan hissemizi ahz ve kabz idüb asl mal ve nemaya ve şirlete müteallik âmme-i davadan müteveffâ-yı mezbûr el-hâc Mehmedin vereseleri mezbûrünün zimmetlerini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibra ve ıskat itdim didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâbi' zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ömer Ağa bin Mahmud, el-hâc Mehmed bin el-hâc Hüseyin, Allâhviridi bin Mehmed, es-seyyid Ömer bin seyyid Ali, Ali bin Mustafa, Hamza Beğ bin el-hâc Bekir, Mehmed bin el-hâc Yakub, es-seyyid Ahmed Çavuş, es-seyyid Ali bin

Sayfa 7/Belge 12

Tarla-yı Cedid Mahallesinden Ebu Bekir ibni İbrahim'in çocuklarına nafaka takdiri

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Cedîd Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebu Bekir ibni İbrahimin sulbiye-i sağîre kızları Aişe ve Haticenin anaları savb-ı şer' den mansûbe vasileri olan işbu râfiatü'l-kitab Meryem binti Davud nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb sağîretân-ı mezbûretân hicr-i hazanemde olub nafaka ve kisveye eşed ihtiyacları olmağın savb-ı şer'-i enverden kadr-i muarref nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir olunması matlûbumdur didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyic olan akçeden sağîretân-ı mezbûretânın her biriyeye yevmi üçer akçe bafaka ve kisve-i baha farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrı sağîretân-ı mezbûrtanın malzemelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye va vakt-i zaferde alâ min yecibe aleyhi'n-nafaka üzerine rücû'a mezbûre Meryem için izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâmin min şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Kasım bin Davud, Hasan bin Cuma, el-hâc Mustafa etmekci, es-seyyid Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 8/Belge 13***Ağya veledi Arakil'in es-seyyid Hüseyin Çelebi'ye küfretmesi***

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesi sükkânından olub sâdât-ı kirâmdan işbu râfiatü'l-kitâb es-seyyid Hüseyin Çelebi ibni el-hâc Bekir nâm kimesne mahfil-i kazâda Ağya veledi Arakil nam zimmi mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gecesi ben yatsu namazına giderken mesfûr Ağya önünde durub ne durursun deyû eyledüğümde neûz-ı billâh cima' lafzıyla ağzıma ve avratıma şetm eyledi sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr mezbûr es-seyyid Hüseyin Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Abdülkadir ibni el-hâc Mehmed Halil bin Şeyhi ve es-seyyid Ali bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitab gecesi mesfûr Ağya müddeâ-i mezbûr es-seyyid Hüseyinin kapısı önünde vakt-i aşâda neûz-ı billâh cima lafzıyla mezbûr es-seyyid Hüseyinin ağzına ve avratına şetm eyledi bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dah iideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olub mesfûr Ağya şer'an ta'zîr-i şedîde lazım gelmeğin ta'zir olunmak için valiye teslim-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü's-sâbi' min zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed hocazâde, Molla Bekir bin Molla Abdülkadir, es-seyyid Ahmed Çelebi Çavuş, el-hâc Kasım mecnunzâde

Sayfa 8/Belge 14***Es-seyyid Hüseyin'in Teslime Hatun'u darp etmesi***

Medîne-i Ayntâbda Eblehan Mahallesi sükkânından Teslime Hatun binti Mehmedin zevci tarafından müseccel olan işbu râfiü'l-kitab Bayezid Beşe ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda es-seyyid Hüseyin bin es-seyyid Ramazan mahzarında bi'l-vekale üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdandan bir gün mukaddem Piyale Paşa hamamında ba'de'z-zuhr mezbûr seyyid Hüseyinin kız karındaşı Fatıma ile zevcem mezbûre teslime ...iki kapu arasında mezbûr seyyid Hüseyin kız karındaşına sahib çıkub zevcem mezbûre Teslimenin üzerine hücum ve yumruk ile darb itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkar mezbûr Bayezid Beşeden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb

olundukda udûl-i ricâlden el-hâc İbrahim bin Kasım ve nisâ taifesinden Arzu binti Hüseyin ve Fatıma binti Ali meclis-i şer‘a li ecli’ş-şehâde hâzırûn olub eserü’l-istişhâd fi’l-vâki bir gün mukaddem ba‘de’z-zuhr hamam-ı mezkûrun taşra kapusunda içre kapusu arasında bizim huzurumuzda mezbûr seyyid Hüseyin yumruk ile mezbûre Teslimeyi darb itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti’l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle hükm-i birle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi el yevmü’t-tâsi‘ min şehri-zilkadetü’ş-şerîf sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Ali beşe bin Cevil, es-seyyid Ali bin, es-seyyid Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Mehmed bin Cuma, Muhzır Osman bin Mehmed

Sayfa 9/Belge 15

Büyük Kızılhisar’da On beş seneden beri dava edilmeyen Nar Bahçesinin tasarrufu hakkında

Medîne-i Ayntâba tabi karye-i Kızılhisar tahtânide sâkine Fatıma binti Ali nâm hatun mahfil-i kazâda işbu râfiü’l-kitab es-seyyid Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb karye-i Orulda vaki bir tarafı Mehmed ve Mustafa mülkleri ve bir tarafı karye-i mezbure cami-i şerîfi vakfi ile mahdûd ve nisf çiftlik nar bağçesinin arzı validem Habib binti Mustafa nâm hatunun taht-ı tasarrufunda iken babam mezbûr Ali fuzûlen merkûm es-seyyid Mehmedin babası Hüseyine bey‘ idüb merkûm Hasan dahi arz-ı mezkûr üzerine anar eşcârı gars itmeğın zabt idüb ba‘de vefâte oğlı merkûm es-seyyid Mehmed zabt itmekle sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’s-sual mezbûr es-seyyid Mehmed cevabında tarih-i kitabdan otuz sene mukaddem mezbûre Fatımanın babası Ali arz-ı mezkûrı marfet-i sahib-i arz ile babam Hasana fâriğ olub ol dahi anar eşcârı gars idüb yirmi iki sene mülkiyet üzre zabt ü tasarruf idüb mezbûre Fatımanın validesi mezbûre Habib terk-i dava ve sâkine fevt olub babam dahi fevtinden sonra ırsen bana intikal itmekle ben dahi sekiz senedir ki zabt iderim deyû def‘le mukâbele idicek gıbbe’l-istintâk ve akîbü’l-inkâr mezbûr es-seyyid Mehmedden def‘-i mezkûrını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Osman ibni Molla Bekir ve Osman bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub eserü’l-istişhâd fi’l-vâki tarih-i kitabdan otuz sene mukaddem mezbûre Fatımanın babası Ali arz-ı mezkûrı marifet-i sahib-i arz ile mezbûr es-

seyyid Mehmedin babası Hasana fâriğ olub mezbûr Hasan dahi anar eşşcârı gars idüb yirmi iki sene mülkiyet üzre zabt ü tasarruf idüb mezbûre Fatıma validesi mezbûre Habib terk-i dava idüb Sâkine fevt oldı mezbûre Hasan dahi fevt oldukda oğlı mezbûr Seyid Mehmede ırsen intikal itmekle ol dahi sekiz senedir ki zabt ider bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olub kütüb-i fikhıyye-i muteberede min tasarruf-ı arzan öşr-i sinîn sebt-i lehü'l-hakku'l-karâr lâ yü'hez min yede asla deyû musarraha olub mezbûr es-seyyid Mehmed ve babası merkûm Hasan için hakk-ı karar sâbit olduğundan ma'dâ validesi mezbûre Habib terk-i dava idüb fevt oldukda dava-yı mezkûr veresesine intikal itmeyüb bilâ özr-i şer'î on beş sene evvel terk olunan davanın istimâi dahi memnû' olmağın mezbûre Fatıma bi vech-i muarazadan men-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-âşir min şehr-i zilkadetü's-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa kethüdâzâde, Mehmed Ağa Kamalakzâde, el-hâc İsmail Kamalakzâde, Mustafa Ağa bin Cuma

Sayfa 9/Belge 16

Nafaka takdiri

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesi sâkin iken bundan akdem vefat iden Mustafa ibni Abdülvahabın sulbiye-i sağîre kızı Zeynebin validesi işbu râfietü'l-kitab Ümmühani ibnite Yusuf nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb sağîre-i mezbûre halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla savb-ı şer'-i enverden kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye izn taleb iderim didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehü hüsn-meâb hazretleri yüz yirmisi bir guruşa rayiç olan akçeden sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-i bahâsı ve sâir havâyic-i zaruriyesiçün yevmi altı akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne ve lede'z-zafer mâl-ı mûrisinden rücûa mezbûre Ümmühaniye izn virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-âşir min zilkadetü's-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Ağa bin el-hâc Ali Ağa, Mustafa Kethüda Kızılhisar, el-hâc Mustafa bin Ali

Sayfa 10/ Belge 17***Abdullah bin Said'in yaralanarak öldürülmesi hakkında***

Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'î enverden Mevlânâ es-seyyid Ahmed Efendi tayin ve irsal olunub ol ahi halen Ayntâb sancağına ber vech-i mâlikâne mutasarrıf olan fahrü'l-akrân Ahmed Ağa tarafından Mehmed Beğ ve Ali Ağa zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâbda İbn-i Kôr Mahallesinde vaki Kamalakzâde masarası kurbına varub lede'l-ahali ve'l-cîrân akd-i meclis-i hatır itdiklerinde mahalle-i mezbûre sükkânından Mehmed ibni el-hâc Ali nam Şâbb-ı emred meclis-i makud-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi vakt-i aşâda İbn-i Şeker Mahallesi sükkânından Abdullah bin Said nâm kimesne işbu masaranın kapısı önünde bıçak ile sol böğründen bıçak cerhi olduğu muayene ve müşahede olmağın husûs-ı mezbûri mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ü tahrîr ba'de mean irsal olunan çukadar Mustafa Beşe ve el-hâc Mehmed ile meclis-i şer'a gelüb inha ve takrîr itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-hâdi 'aşer min şehr-i zilkadetü'ş-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin İsmail Mahalle-i Kayseridan, Mehmed bin İbrahim Kızılca Mescidden, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Hamdi, Bayezid bin Abdullah Mahalle-i Kastelden

Sayfa 10/Belge 18***Mehmed Ağa'nın bıçakla yaralanması***

Medîne-i Ayntâbda İbn-i Kôr Mahallesi sükkânından Mehmed bin el-hâc Ali nam mecrûh tarafından zikr-i âti davaya vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbit olan işbu râfiü'l-kitâb Mehmed Ağa bin mahfil-i kazâda Abdullah bin el-hâc Said nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi vakt-i aşâda mezbûr Abdullah müvekkilim merkûm Mehmed Kamalakzâde masarası kurbunda bıçak ile sol böğründen amden darb ve cerh itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar vekil-i merkûm Abdullah Ağadan müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc İsmail bin Ramazan ve Ebu Bekir bin İsmail nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fî'l-vâki tarih-i kitab gicesi vakt-i aşâda merkûm Abdullah mahall-i mezkûrda mezbûr Mehmedi sol böğründen bıçak ile bizim huzurumuzda amden darb ve cerh eyledi biz

bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mûcebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-hâdi 'aşer min şehri-i zilkadetü's-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Çelebi bin Hamdi, el-hâc Mustafa Helvacızâde, Hasan bin el-hâc Mahmud Boyacıdan, es-seyyid Kasım bin receb Kızılca Mescidden, Mehmed bin Hüseyin, Hüseyin bin Bekir Kaysardan

Sayfa 11/Belge 19

İki yüz batman kahvenin Derviş Mehmede verilmesi

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyyüb Mahallesi sükkânından Derviş Mehmed ibni Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde el-hâc Ahmed ibni el-hâc Osman ve oğulları Seyyid Osman ve Seyyid Ebu Bekir nâm kimesneler mahzarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr el hac Ahmed iki yüz guruşa iki yüz ... batman kahveye şurût-ı mutebere ile selm-i şer'î itdikde mezbûrân Seyyid Osman ve Seyyid Ebu Bekir ve anaları Şerîfe Aişe binti Seyyid Şaban nâm hatun her biri kefil-i bi'l-mâl olub Seng-i Tavail Mahallesinde vaki malumü'l-hudûd menzili rehn vaz' itmişken halen ecel hulul idüb taleb itdikde edada teallül iderler sual olunub alıvirilmek matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbu el hac Ahmed cevabında hal minvâl-i muharrer olub iki yüz batman kahve cihet-i selmden deyni olduğunu inkar itmeleriyle müddeî-i mezbûr Derviş Mehmedden sıdk-ı makâlini mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Mehmed bin Abdülkerim ve el-hâc Mahmud bin Şeyh Ömer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müddeî-i mezbûr Derviş Mehmed mezbûr el-hâc Ahmede iki yüz guruşu iki yz batman kahveye şer'î selm itdüğü mahallinde menzili rehn ve oğulları mezbûrâna Seyyid Osman ve Seyyid Ebu Bekir zevcesi mezbûre Şerîfe Aişe bizim huzurumuzda kefil-i bi'l-mal oldılar biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın selm-i fih olan iki yüz ..batman kahveyi müddeî-i mezbûr Derviş Mehmede eda ve teslime mezbûrun el-hâc Ahmed ve Seyyid Osman ve Seyyid Ebu Bekir ve Şerîfe Aişe ba'de't-tenbih mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-'âşir min şehri-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Halil bin Molla Halil, Hasan bin Ahmed, Mustafa bin Ahmed, el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 11/Belge 20

İbn-i Şeker Mahallesinden El-hâc Mustafa bin Hüseyin'in terekesi

Medîne-i Ayntâbda İbn-i ŞekerMahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mustafa bin Hüseyinin verâseti zevce-i metrûkesi Kaya binti el-hâc Mehmed ile sulbî sağır oğlu Abdullah ve sulbiye-i kebîre kızı Züleyha ve sağîre kızı Fatımaya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun muhalefâtı defteridir ki ber-vech-i âfî zikr olunur fi el-yevmü't-tâsi' min şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)
Menzil der-mahall-i mezbûre		250
Bağ der battal höyük	300	20
Defa bağ der battal höyük	150	8
Battal öyükde ceviz eşcarından altı sehimden bir sehim hisse		30
Nurganede bağ	100	4
Bey' olunan pirinç kantar 22 batman 4 bade'l-masraf		250
Nişadır batman 30		25
Kahve	140	33, 52 para
Der-zimmet Katırcı Ömer		20
Der-zimmet Birecikle Derviş zımmi		19 1 sülüs
Der-zimmet İsmail oğlu Mehmed		25
Der-zimmet Dor oğlu Toros Dalyan zımmi		150
Der-zimmet Katırcı Mustafa		15
Der-zimmet Katırcı Abdülcelil		15
Der-zimmet Birecikli Mehmed Beşe		15
Der-zimmet Uzun Mehmed		10
Badiye	2	6

El leğeni	2	3
Güğüm	1	1,5
Süzekli el leğeni mea ıbrık		3
Bakrac		1
Hamam leğeni		3
Sahan	49	20
Tencere	1	2,5
Lengeri	3	3
Hamam tası	9	3
Teşt	1	10
Tencere	4	6
Ibrık	2	1
Süzek		0,5
Sağır tas	2	1 sülüs
Çömce		1 sülüs
Sağır lengeri		1 rub
Kebır tencere	1	3,5
Masara kazganı		16
Don kazganı		5
Sini		2
Şamdan		2 sülüs
Sablı tas		0,5
Bakır tas	2	0,5
İznic kase tabak ve fincan		3
Ayaklı tas		1 rub
Yeşil çukda kablı ...kürek		6
Çakşır		6
Kahve rengi çuka		3
Alaca zubun		1
Kuşak		2
Beyaz sade	2	2
Cedid kaftan	3	6
Kavuk sarık	1,2	4

Çarşeb	2	2
Gömlek, don	3,2	3
Menşefe makreme		1
Köhne kaftan		2 sülüs
Yorgan	5	7,5
Düşek	3	6
Kilim	4	6
Kaliçe	2	3
Defa yorgan	2	2
Döşek	1	1,5
Yasdık	3	1
Katremiz	3	1
Zâhire beyt		20
Ceman yekün		1374

Minhâ'l-ihrâcat

	Guruş
Techîz ve tekfin	5
Iskât-ı salât ve kefareti-yemin	20
Resm-i kısmet-i âdi	30
Kâtibiye, hüddâmiye, ihzâriye	4,5
	60

Sahhü'l-bâki li't-taksim 1364

Hisse-i zevce-i Kaya	170
Hisse-i ibn-i Abdullah	597
Hisse-i binti Züleyha	298,5
Hisse-i binti Fatıma	298,5

Sayfa 12/Belge 21

Mehmed bin el-hâc Osman'ın menziin yarî hissesini kardeşi Abdullah'a vermesi

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından Mehmed bin el-hâc Osman nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde li-ebeveyn karındaşı işbu râfiü'l-

kitâb Abdullah nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Kol oğlu el-hâc Mehmed mülki ve bir tarafı es-seyyid Hüseyin mülki ve bir tarafı tarik-i âmm ve bir taraf- tarik-i has ile mahdûd buyût-ı ...müştemil mülk menzilimin nısf hisse-i şâyiası karındaşım mezbûr Abdullahın kendi mülkidir kat'â benim alaka ve medhalim yokdur ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzilin nısf hissesine hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâmin 'aşer min zilkadetü'ş-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Minlâ Mehmed bin el-hâc Mehmed, Cafer bin ..., es-seyyid Yusuf bin Seyyid Ahmed, Ömer bin el-hâc Ali, Hüseyin bin Hasan, Yusuf bin el-hâc İsmail, Ebu Bekir bin Hasan Kethüda ...

Sayfa 13/Belge 22

el-hâc Ahmed Beşe bin Molla Ali ile Molla Mehmed'in miras taksimi hususunda anlaşmaları

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyyüb Mahallesi sükkanından el-hâc Ahmed Beşe bin Molla Ali tarafından zir-i âtî ibrâyı ikrâra vekil olub el-hâc Mehmed bin el-hâc Ramazan ve Abdürrahim bin Molla Hüseyin şehâdetleriyle şeran vekâleti sâbit olan Halil bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb Molla Mehmed bin Tayyib Efendi nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr el-hâc Ahmed Beşe babası merkûm Minlâ Alinin validesi Aîşe Hatun merkûm Molla Mehmedin babası Tayyib Efendi ile karındaş olmağla babaları Molla Davuddan ve kendüye isabet iden hisse-i irsiyesin mezbûre Aîşe kable'l-ahz fevt olmağla taleb iderim deyû müvekkilim mezbûr el-hâc Ahmed Beşe dava sadedinde olub bundan ma'dâ işbu senede karye-i Hacerde bir kıta bağ merkûm Molla Mehmed ile ber-vech-i iştirâk icârelerinde olub merkûm Molla Mehmed zabt itdi deyû ânı dahi dava sadedinde oldukda beylerine müslihûn-ı müslimûn tavassut idüb on beş gurus üzerine inşâ'-i akdiyle sulh eylediklerinde meblağ-ı mezbûrî müvekkilim merkûm Ahmed Beşe mezbûr Molla Mehmed yedinden tamamen ahz ü kabz idüb zikr olunan miras davasından ve bağ icaresi davasından ve sair âmm-i deâvi ve mütâlibâtdan mezbûr Molla Mehmedin zimmetini min küllî'l-vücûh ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdim didi ba'de'l-yevm merkûm Molla Mehmede kat'â dava ve nizâm yokdur

didi didikde yine vekil-i merkûm Halil mezbûr el-hâc Ahmed Beşenin karındaşı el-hâc Mehmed kız karındaşı Fatıma tarafından şâhidân-ı merkûmân el-hâc Mehmed ve Abdurrahim şehâdetleriyle vekil-i sâbitü'l-vekale olmağla vekâlete takrîr-i kelâm idüb müvekkilân-ı merkûmân el-hâc Mehmed ve Fatıma mirasa ve gayriye müteallik merkûm Molla Mehmed ile bizim kat'â dava ve nizamımız yokdur min küllî'l-vücûh zimmetini ibra ve ıskat itdik didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fî el yevm-i evâsıt-ı şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şerîfüddin Efendi, Osman efendi bin Hamza Efendi, Nureddin Çelebi, Molla Mustafa bin Abdülgâni, Molla Mehmed bin el-hâc Mustafa, Molla Ali bin hac İbrahim, Duman Halil Beşe, ..., Mehmed bin Kaya, ... bin Abdülbaki, Mehmed Ali bin el-hâc Yusuf, el-hâc Ali bin ...

Sayfa 13/Belge 23

Vefat eden el-hâc Ahmed bin el-hâc İbrahim'in terekesinin borçlarına yetmemesi nedeniyle mallarının el-hâc Abdullah'a satılması

Medîne-i Ayntâb kal 'asında sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Ahmed bin el-hâc İbrahim'in verâseti zevce-i metrûkesi askalan binti Mustafa ile sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sağîr oğlu İbrahim ve sulbiye-i kebîre kızları kerime ve Hatice ve sağîre kızları Fatıma ve Emine ve Aîşeye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sığâr-ı mezbûrunun tesviye-i umûrlarına savb-ı şer' den mansube vasisi olan mezbûre Askalan ile merkûm Mehmed ve mezbûretân kerime ve Hatice taraflarından zikr-i âtî bey'i ikrâr vekil olub Mustafa bin Bali nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfietü'l-kitâb el-hâc Mehmed bin el-hâc Sübhanvirdi nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm el-hâc Ahmedin düyûn-ı kesîresi sâbit ve zâhir olub muhallefâtı duyûnuna vefâ itmeyüb taksim-i 'uzmâ lazım gelüb mezbûr el-hâc Mehmedin dahi müteveffâ-yı merkûm zimmetinde doksan guruş re's-i mâl ile doksan batman kahve selm-i şer'î cihetinden hakkı olduğu huzur-ı şer'de şuhûd-ı 'udûl ile sâbit olub edasına taraf-ı şer' den tenbih olmağın muhallefât-ı

Sayfa 14

müteveffâ-yı merkûm müteveffâ-yı merkûm dan alub Medegöz nam karyede vaki bir tarafı Deli oğlu Yusuf ve bir tarafı Asan oğlu el-hâc Bekir bağları ve iki tarafo arz-ı hâliye ile mahdûd beş yüz teğek bir kıta bağın tamamı ve Mezraa-i Eriklicede vaki

malumetü'l-hudûd seğerdib ceviz eşcârının nısfı marifet-i şer'le sûk-i sultânîde gerâren ve merâren müzayede olunub rağbât-ı nâs münkatia olduktan sonra mezbûr el-hâc Mehmed üzerinde otuz guruşda karar idüb ziyade ile tâlib ve râğibi olmamağın müvekkillerim mezbûrlar zikr olunan bağın tamamı ve ceviz eşcârının nısfı otuz guruşa mezbûr el-hâc Mehmede bâten bey' ü teslim ol dahi iştirâve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezkûrı merkûm el-hâc Mehmedin doksan guruş re's-i mâlının otuz guruşuna nikâs ol dahi münkasa ve kabul eyledi ba'de'l-yevm mülk-i müştêrâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'r-râbi' 'aşer min şehr-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Ağa dizdar, Arpacı Mehmed bin Abdullah, Neccar Mehmed bin Ömer, Kalkancı Hasan bin Mahmud, Mustafa bin el-hâc Mahmud, Molla Mustafa bin Bali, Mehmed bin Mustafa, es-seyyid bin Ahmed, es-seyyid Ömer bin Mehmed

Sayfa 14/Belge 24

Abdurrahman bin el-hâc Hüseyin'in el-hâc Mehmed bin Ali'ye bağ satışı

Medîne-i Ayntâbda Kızılca Mescid Mahallesi sükkanından Abdurrahman bin el-hâc Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfietü'l-kitâb el-hâc Mehmed bin Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âtî sudûrına değın silk-i mülkimde münselek karye-i Güreniz kurbunda Tozlu burç nam mezra sunurunda vaki Göklük bağ dimekle maruf iki bin teğek ki ceman üç bin dört yüz teğek üç kıta bağın nısf-ı şâyii benim mülküm ve nısf-ı şâyii merku el-hâc Mehmedin mülki olmağla halen zikr olunan üç bin dört yüz teğek üç kıta bağdan kendi hissem olan nısf-ı şâyiiini taraftan icab ve kabulî hâvi ve şurût-ı müfsideden ârî yüz on yedi buçuk guruşa mezbûr el-hâc Mehmede bâten bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezkûrı mürûr iden üç kıta bağın cümlesi merkûm el-hâc Mehmedin mülkidir keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'r-râbi' 'aşer min şehr-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi bin el-hâc Abdurrahman, es-seyyid Ahmed Çelebi Menefşecizâde, bakkal Mehmed ..., Mustafa Beğ ..., Molla Ali bin Ömer, es-seyyid Mehmed bin Ahmed, Molla Mustafa bin Bali, es-seyyid Ömer bin Mehmed

Sayfa 15/Belge 25***Seyyid Hacı Mehmed ile Ali ve Abdullah'ın zimmetlerini ibrâ etmeleri***

Medîne-i Ayntâbda Seng-i Hoşkadem Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Fatma binti Hüseyinin li-ebeveyn er karındaşı Ali ve Abdullah nâm kimesneler mahfil-i kazâda işbu râfietü'l-kitâb es-seyyid el-hâc Mehmed bn Fazlı nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb ... müteveffâ-yı merkûme Fatıma mukaddemâ merkûm es-seyyid el-hâc Mehmedin zevce-i menkûhesi iken mezbûr es-seyyid el-hâc Mehmed itlâk itmişidi fevtinden sonra vâris olmak za 'mıyla muhallelfatından otuz dokuz guruş kıymetli eşya zabt ü ahz ve kabz idüb bundan ma'dâ alâ tarikü'l-karz mezbûre Fatımadan kırk guruş aldı deyû ceman yetmiş dokuz guruş bundan akdem huzur-ı şer' de talep ve dava ve şuhûd ile isbat idüb edâsına tenbih olunmuşidi hâlen yetmiş dokuz guruşdan on beş guruş üzerine sulh olub bedel-i sulh olan on beş guruş merkûm es-seyyid el-hâc Mehmed yedinden ahz ü kabz idüb bâkî kalan altmış dört guruşdan ve sâire müteallik min küllî'l-vücûh âmme-i davadan mezbûr es-seyyid el-hâc Mehmedin zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât eyledik didiklerinden sonra merkûm Seyyid hac Mehmed dahi min küllî'l-vücûh davadan mezbûrân Ali ve Abdullahın zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledim ba'de'l-yevm her birimiz âhirin ile vechen mine'l-vücûh dava ve nizâmımız yokdu didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'r-râbi' ve 'aşer min şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Hasan Efendi en-nakîb-i hâlen, es-seyyid MehmedÇelelbi Menefşecizâde, Ebu Bekir bin Abdullah, Yusuf bin Hac Hüseyin, Mehmed bin Mehmed, Hüseyin bin Abdülcélil, Ali bin Gavs

Sayfa 15/Belge 26***Ali Efendi bin Ahmed Beğ'in Ahmed bin Yusuf'dan menzil talebi***

Medîne-i Ayntâbda İbn-i ŞekerMahallesi sükkânından işbu râfietü'l-kitâb Ali Efendi bin Ahmed Beğ mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem vefat iden Abdurrahman bin Mehmedin sulbî kebîr oğlu Abdurrahim nâm kimesne tarafından zikr-i âtî davaya husumet ve redd-i cevaba vekil olub Mehmed bn Abdullah ve Hüseyin bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Ahmed bin Yusuf nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb ben sağîr ve ...iken babam Ahmed Beğ mahalle-i mezbûrede vaki benim

menzilimin cânib-i şimâlinde bir fevkâni oda ve tahtında ahur ve havluyu bana hep ve temlik yine vilayete ittihad ve kabul idüb bundan akdem vefat iden karındaşım Osman zikr olunan oda karındaşım Alinin mülkidir benim alakam yokdur deyû huzur-ı müsliminde ikrâr ve işhâd itmeğın karındaşım Osmanın fevtinden sonra vereseşi muhallefâtından olmak za'mıyla mezbûr Abdürrahimin babası Abdurrahmana bey' idüb mezbûr Abdurrahman dahi vefatından sonra halen zikri mürûr iden odayı merkûm Abdürrahim zabt ider sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak murâdımdır didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr müddeî-i merkûm Ali Efendiden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Molla Ali bin Yusuf

Sayfa 16

ve Molla Mehmed bin Kasım Çelebi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müteveffâ-yı merkûm Osman hâl-i sıhhatde zikr olunan oda ve tahtında ahur ve havlu karındaşım Alinin mülk-i mevhubıdır benim kat'â alakam ve dava ve nizâm yokdur deyû bizim huzurumuzda ikrâr ve bizi işhâd eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ıye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olub sâlifü'z-zikr odadan mezbûr Abdurrahimin kasr-ı yedine vekil-i mezbûr es-seyyid Ahmede tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevmü'l-âşir min zilkade sene erbaa' ve 'ışrın ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Usulüddin Çelebi, Seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Mevlevî, Yusuf Ağa bin Yahya Beğ, Kılıç Mehmed Ağa, Seyyid Arab Çelebi, Abdullah bin Fazıl, İbrahim çelebi, İsmail Çelebi, Muhsinzâde, Seyyid Mahmud Hafaf, Hac Osman Bakkal

Sayfa 16/Belge 27

Mehmed bin Mehmed Ali Beşe ile Mehmed arasındaki kavganın sulh yoluyla halledilmesi

Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Hıyam sükkânından Mehmed bin Mehmed Ali Beşe nâm kimesne tarafından zikr-i âtf sulh ve ibrâyı ikrâra vekil olub ... hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Ağa ibni Ömer mahfil-i kazâda Ömer Beşe ibni Süleyman nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb idüb mezbûr Ömer Beşe müvekkilim Mehmedin taş ile ağzına amden darb idüb yukarısından üç ve aşağısından bir ceman dört dişini ihâc eyledi deyû dava sadedinde

olduğundan beyinlerine müslimûn-ı müslihûn tavassut idüb otuz guruşa sulh eylediklerinde ol dahi sulh-ı mezkûrı kabul ve bedel-i sulh olan otuz guruşı yedinden ahz ü kabz idüb âmme-i kâtiü'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât itdi didikde merkûm Ömer Beşe dahi takrîr-i kelâm idüb müvekkilim merkûm Mehmed on iki nefer refiki ile karye-i mezbûrede mukırr ...olan evimi basdılar deyû dava sadedinde olmuşidim ben dahi dava-yı mezkûrdan mezbûr Mehmedin zimmetini ibrâ ve ıskât eyledim ba'de'l-yevm her birimizin ahirde vechen mine'l-vücûh dava ve nizâmımız yokdur didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'r-râbi' 'aşer min zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Kasım Çelebi Debbağzâde, es-seyyid Usulüddin es-seyyid Mehmed, es-seyyid Ebu Bekir Ağa Serdar, es-seyyid Ali Çelebi bin Seyyid Ömer, Ali Beşe bin Seyyid Ömer, el-hâc İbrahim Ağa, Hasan Ahmed, el-hâc Mehmed Ağa bin el-hâc Hasan, es-seyyid Yakub Çavuş

Sayfa 17/ Belge 28

es-seyyid Usulüddin Efendi bin es-seyyid Mehmed ile Mehmed Efendi'nin Ayntâb'da bulunan zeamet avarızı konusunda anlaşmaları

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından es-seyyid Usulüddin Efendi bin es-seyyid Mehmed mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab Mehmed Ağa ibni Ebi Bekir nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahmiye-i İstanbulda mütemekkin merhum Yusuf Efendinin mahdum-ı mükerrerleri Mehmed Efendinin Ayntâb sancağında vaki zeameti avarızı ile mean işbu bin yüz yirmi dört senesinde mezbûr Mehmed Efendinin validesi ve vasisi Fatıma Hanımdan bin yüz elli guruşa iltizam itmişdik zeamet-i mezkûre reayasının avarızını mezbûr Mehmed Ağa teslim-i hazine-i âmire itmek için kendi başka ahz ü kabz idüb sene-i mezbûrede vaki olan mahsûlât ve rusûmâtı ve sâir cüz'î ve küllî her ne aid olur ise mezbûr Mehmed Ağa ile mean ta'şir ve her birimiz hissemizi ahz ü kabz eyledikten sonra muhasebemizi görüb ancak zeâmet-i mezkûreyi almak için benim bazı mesârifim vaki olmuşidi mesafemden ma'dâ mezbûr Mehmed Çelebide hesap ve kitabım yokdur didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'r-râbi' 'aşer min şehri zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Çelebi bin es-seyyid Hamza, Yusuf Ağa Gergerîzâde, el-hâc Kasım bin Mecnun, Kılıç Mehmed Ağa bin Osman, Ali Efendi bin Cekdi, Ömer efendi bin Sarı Hac Ömer, el-hâc Mehmed Efendi Basmacızâde, el-hâc Hasan Ağa, es-seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Mevlevî

Sayfa 17/Belge 29

es-seyyid Ömer'in kendisine ait olduğu iddiasıyla Ali bin Mustafa'dan menzil talep etmesi

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Gülzâr binti Abdullahın verâseti ...olan işbu râfîü'l-kitab es-seyyid Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrenin Ergi oğlu Ali bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûre Gülzarın mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı mezbûr Ali mülki ve bir tarafı Arpacızâde vereseşi mülkleri ve bir tarafı es-seyyid Mehmed mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin mezbûr Ali zabt idüb itmişiken halen bana teslimden imtinâ' ider sual olunsun didikde gibbe's-sual menzil-i mezbûrı zabtını ikrâr lakin müteveffâ-yı mezbûrenin mülkidir deyû ikrâr itdiğini mezbûr Ali inkar idicek müddeî-i merkûm es-seyyid Ömerden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc ali bin Mehmed ve Mehmed bin Ömer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûr Ali mezbûre Gülzarın fevtinden sonra menzil-i mahdûd-ı mezkû müteveffâ-yı mezbûre Gülzarın mülkidir deyû bizim huzurumuzda tav'an ikrâr ve bizi işhâd itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın menzil-i mahdûd-ı mezkûr müddeî-i merkûm es-seyyid Ömere teslim mezbûr Aliye tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin Osman, el-hâc Mustafa bin Bayram, Hamza Beğ bin el-hâc Ebu Bekir, Molla Mustafa bin Bali

Sayfa 18/Belge 30***Zeamet mal bedeliyesinin alındığı hakkında***

Medîne-i Ayntâb züemâ ve erbab-ı tımarından Davud Ağa ve Kılıc Mehmed Ağa ve İbrahim Ağa ve sâyirleri mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab el-hâc Osman bin el-hâc Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb Ayntâb sancağında Kayacık nam karye ve gayrıdan otuz bir bin akçe zeamete mutasarrıf olan *** âhir diyarda olub mezbûr el-hâc Osman subaşı olmağla hâlen ta'şir ve vaki olan mahsulatını ahz ü kabz itmişidi sipahisi bulunmadığı vakitte mal-ı bedeliye subaşılardan alınmak bâbında fermân-ı âli sâdır olmağın zeâmet-i mezkûrenin yüz seksen guruş mal bedeliyesi olub seksen guruş mukaddemâ ahz idüb bâkî kalan yüz guruş dahi dava sadedinde olduğumuzda vesâtet-i müslimîn ile otuz beş guruşa suşh ve bedel-i sulh olan otuz beş guruş yedinden ahz ü kabz eyledik diidklerinde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-hâmis 'aşer min şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa Kethüda yeri, Receb Ağa, Mustafa Ağa bin

Sayfa 18/Belge 31***el-hâc Mustafa bin Mehmed'in Mehmed el-hâc Mustafa'dan bağın kendine verilmesini istemesi***

Medîne-i Ayntâba tabi Dülük nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitâb el-hâc Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda Mehmed el-hâc Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vaki bir tarafı Hasan Ağa mülki ve bir tarafı el-hâc Abdullah mülki ve bri tarafı Osman Efendi mülki ile mahdûd dört yüz teğek bağı tarih-i kitabdan iki sene mukaddem mezbûr Mehmed işbu hâzır-ı bi'l-meclis Güççük Aliye yirmi beş guruşa ... bey' ü teslim idüb Mezbûr Güççük Ali dahi bana on beş guruşa bâten bey' ü teslim ve kabz-ı semen itmişiken halen mahdûd-ı mezkûr bağı yine merkûm Mehmed kendi zabt itmekle sual olunub mûceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında fî'l-vaki iki sene mukaddem mahdûd-ı mezkûr bağı merkûm Güççük Aliye yirmi beş guruşa ...kendi bey' ü teslim idüb ve merkûm Güççük Ali dahi on beş guruşa mezbûr el-hâc Mustafaya bâten bey' ü teslim ve kabz-ı semen itdüğün ikrâr ve itiraf itmeleriyle mahdûd-ı mezkûr bağdan kasr-ı yedine merkûm el-hâc Mustafaya teslime mezbûrân Mehmed ve Güççük Aliden her

birine tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-hâmis 'aşer min şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Bekir bin Molla Abdülkadir, Güççük hac Ali, Yeğen Mehmed Beşe, es-seyyid el-hâc Halil Beşe, es-seyyid Mehmed Çelebi

Sayfa 18/Belge 32

Nafaka ve kisve bedeli kullanıma izin verilmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-hâc Mehmed bin Abdurrahmanın sulbiye-i sağîre kızı Haticenin validesi ve savb-ı şer'-i enverden mansube vasisi olan işbu râfietü'l-kitab Meryem binti Receb nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb mezbûre Hatice hicr-i hazânedede ve terbiyemde olub nafaka ve kisveye eşedd ihtiyacı olmağın savb-ı şer'-den kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir olunub vakt-i zaruretde istidâneye lede'z-zafer mâl-ı mevrûsundan rücûa mezbûre Meryeme izn virilmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâbi' 'aşer min şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İsmail bin Receb, Köse Mustafa bin Ali, Nalçacı Hüseyin, Culah İsmail

Sayfa 19/Belge 33

Molla Abdurrahman bin el-hâc Hasan'ın terekesinden gayri menkul satışı

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyyüb Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Molla Abdurrahman bin el-hâc Hasanın verâseti zevce-i metrûkesi Sekine ibnite el-hâc Halil ile sulbî kebîr oğlu Mehmede ve sulbiye-i kebîre kızı Salihaya ve sağîr öülü Mustafaya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Mehmed kendi nefsinden asâlete ve sağîr-i mezbûr Mustafanın savb-ı şer'-den mansub vasisi olmağla vesâyete ve mezbûr anamız Sekine ve Saliha taraflarından dahi zikr-i âtî bey'i ikrâra vekilleri olub mezbûretânın zatlarını marifet-i şer'îye ile vekâleti sâbite olmağla vekâlete meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Osman bin İbrahim nâm kimesne mahzarında asâlete ve vesâyete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb Arabgin nam karyede Rasîf nâm mahalde vaki bir tarafı Abdullah ve bir tarafı Satılmış ve bir tarafı Asiye nam hatın mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd iki yüz teğek bağ dahilinde olan üç dib

ceviz şeceri mülk-i mevrûsumuz olub kâbil-i taksim olmadığından ma'dâ zaruret-i deyn ve saruret-i nafaka için bey'î lazım olmağla sûk-ı sultânîde müzâyede ve rağbât-ı nâs münkatia olduktan sonra mezbûr Seyyid Osman üzerinde on bir buçuk guruşda karar idüb ziyâde ile tâlib ve râğibi olmamağın mahdûd-ı mezkûr bağı dahilinde olan ceviz şeceri ile mezbûr Seyyid Osmana on bir buçuk guruşa bey-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm on bir buçuk guruşı yedinden asâlete ve vesâyete ve vekâlete ahz ü kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr bağ ve cevizler mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdik-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mikdad bin Halil, Molla Ali bin Hac Süleyman, Molla Hüseyin bin Hac Ali Durmuş, el-hâc İsmail bin ... Durak, Seyyid Mehmed bin Molla Mehmed, Bakkal el-hâc Ahmed bin Abdullah, Bakkal Osman bin Çeşnigir, Molla Mikdad bin Halil, Neccar Mustafa bin Davud, Molla İbrahim bin Abdülkadir

Sayfa 19/Belge 34

Vefat eden el-hâc Mehmed Efendi bin el-hâc Hızır'ın menziline Şerîfe Aişe Hatun'a satılması

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesinden sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed Efendi bin el-hâc Hızırın verâseti zevce-i metrûkesi Aişe binti el-hâc Hasan ile sulbî kebîr oğulları Ahmed Efendi ve Hızır ve Mustafa ve sulbiye-i kebîre kızları Ümmühan İsmihan ve sağîre kızları Meryem ve Rukiyye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîretân-ı mezbûretânın vasi-i muhtarları ve mezbûrân Hızır ve Mustafa ile mezbrat Aişe ve Ümmühan ve İsmihan taraflarından zikri âtî bey'î ikrâra vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan mezbûr Ahmed Efendi asâlete ve vekâlete ve vesâyete ve İbni Kôr Mahallesi sükkânından Helvacızâde el-hâc Mustafa bin Mustafa asâlete ve Tarla-yı Cedîd Mahallesi sükkânından el-hâc Ebu Bekir bin Hüseyin nâm kimesne dahi asâlete ve mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitâb Şerîf Aişe ibnite es-seyyid İbrahim Efendinin zevci ve tarafından zikri âtî bey'î tasdike vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Mehmed bin el-hâc Receb nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm el-hâc

Ömer Efendinin duyûn-ı kesiresi zâhir olub akârâtının bey'î iktizâ itmeğin İbni Kôr Mahallesinde vaki bir tarafı es-seyyid Ömer mülki ve bir tarafı Tokatlızâde es-seyyid Ahmed mülki ve iki tarafı tarik-i âmm ile mahdûd üç fevkânî oda ve tahtında bir mahzen

Sayfa 20

Ve bir ahur ve bir-i mâ ve ve havluyu müştamil menzilin rub'ını babam müteveffâ-yı merkûm el-hâc Mehmed Efendi ve nısfını mezbûr el-hâc Mustafa ve rub'ını mezbûr el-hâc Ebu Bekir sâbıkan Ayntâbmüftisi ...es-seyyid Mehmed Efendiden her biri semen-i maluma iştirâ idüb mülk-i müşterâları olmağla halen babam el-hâc Mehmed Efendinin rub' hissesi sûk-i sultânîde müzâyede olunub rağbât-ı nâs inkıtadan sonra mezbûre Şerîfe Aişe Hatun üzerinde seksen yedi buçuk guruşda karar idüb ziyâde ile tâlib ve râğibi olmamağla zikr olunan odadan rub' hisseyi zaruret-i deyn için seksen yedi buçuk guruş ve mezbûr el-hâc Mustafa nısf hissesini yüz yetmiş beş guruş ve merkûm el-hâc Ebu Bekir rub' hissesini seksen yedi buçuk guruş ki ceman üç yüz elli guruş her birimiz mezbûre Şerîfe Aişe Hatuna bicümleti't-tevâbi ve levâhık bâten bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikde ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûre Şerîfe Aişe Hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâbi' 'aşer min şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Mir, Kazgancı Hızır Beşe, es-seyyid Ahmed Çelebi Tokatlızâde, ahmed Efendi A'mâzâde, Molla Mustafa Biraderiş, es-seyyid Abdullah Çelebi bin el-hâc Mustafa, es-seyyid Ali Çelebi Mustafa Efendi, es-seyyid ahmed Çelebi bin Çavuş Nakib

Sayfa 20/Belge 35

es-seyyid Kasım ibni el-hâc Receb'in zevcesi Rahime binti el-hâc Abdülkadir'in evliliğe tenbih olunması

Medîne-i Ayntâbda Kızılca Mescid Mahallesi sükkânından es-seyyid Kasım ibni el-hâc Receb nâm kimesne tarafından zikri âti davaya vekil olub Seyyid Mehmed bin el-hâc Mehmed ve Hasan Beşe bin İsa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan işbu râfiü'l-kitâb Seyyid Yusuf ibni Ahmed mahfil-i kazâda Rahime binti el-hâc Abdülkadir nam bîkr-i bâliğa mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i

kelâm idüb tarih-i kitabdan dört ay mukaddem mezbûre Rahimenin babası işbu hâzır-ı bi'l-meclis mezbûr el-hâc Abdülkadir kızı mezbûre Rahimeyi müvekkilim merkûm es-seyyid Kasıma lede'ş-şuhûd *** gurusı mehr tesmiyesiyle akd-i nikah idüb beynlerinde nikah münakid oldukdan sonra mezbûre Rahime nikah-ı mezkûra âlime oldukda rıza virüb mezbûr es-seyyid Kasımın gönderdüğü sim raht kuşak ve bazı ... nisâyâ müteallik eşyasını alub kabul ve istimal idüb mehr-i muaccelini dah iahz itmişidi hâlen nefsinin tesliminden imtinâ' idür sual olunsun didikde gıbb's-suâl mezbûre Rahime cevabında fi'l-vâki dört ay mukaddem babam el-hâc Abdülkadir beni mezbûr es-seyyid Kasım akd-i nikahitdüğüne âlime olduğumda nikah-ı mezkûra rıza virüb hall-i nisâyâ müteallik bazı irsâl eyledüğü eşyasını dahi kabul eyledim deyû tav 'an ikrâr ve itiraf itmeğin ikrârı mücebince nikah-ı mezkûrun sıhhatine ba'de'l-hükm kendi nefsinin teslimine mezbûre Rahimeye tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevm-i 'ısrîn min zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Dede Bekir Ağa Serdâr-ı sâbık, es-seyyid Mehmed Mehdizâde, el-hâc Kasım beşe bin Mecnun, Ali Beşe ... oğlu, Yapıcı İbrahim Beşe

Sayfa 21/Belge 36

Ahmed ibni el-hâc Halil'in evine gece vakti giren Hasan bin Şahin'den şikayetçi olması

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesi sükkânından Ahmed ibni el-hâc Halil nâm kimesne mahfil-i kazâda Hasan bin Şahin nâm kimesne mahzarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi nıfsü'l-leylde mahalle-i mezbûrede vaki makarr-ı nisâ olan menzilim dahilinde girüb feryad itdiğimizde çıkub firar itmekle sual olunsun didikde gıbbe's-sual mezbûr Hasan cevabında vakt-i mezkûrda müddeî-i mezbûr Ahmedin menziline girdüğünü ikrâr ve lakin işbu hâzır-ı bi'l-meclis el-hâc Süleyman nâm kimesne vakt-i mezkûrda âlât-ı harble üzerime hücum idüb yedimi kılıç ile darb ve mecrûh itdiğinden gayri beni kovub ben dahi can hali ile kaçub nefsimi tahlis için bir menzile dahil oldum mezbûr Ahmedin menzili imiş deyû def 'le mukâbele idicek müddeî-i mezbûr Ahmedin ve zevcesi Emine binti İbrahim nâm hatunun keyfiyet-i hallerin ahali-i mahalle-i mezbûreden istihbâr oldundukda mahalle-i mezbûre imamı Molla Abdurrahman bin Mehmed Çelebi ve Bayram Ali bin Mehmed ve Mustafa bin Mehmed ve Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Mustafa ve sâirleri li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer'a hâzırûn olub gıbbe'l-istihbâr her biri

cevablarında mezbûr Ahmed ve zevcesi mezbûre Emine kendi hallerinde olub ehl-i ırz kimesnelerdir bu âna deĝin bir sû'i hallerine muttali olmadık deyû mezbûrân Ahmed ve Eminenin hüsn-i hallerini alâ vechi'ş-şehâde haber virmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-'ısrîn min şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Aĝa ... zâde, Mehmed bin Mustafa, Seyyid Yusuf bin Ahmed, Ali Beşe Odabaşı

Sayfa 21/Belge 37

El-hâc Süleyman'ın parmağının kesilmesi hakkında diyet verilmesi kararı

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesi sükkânından işbu râfietü'l-kittâb Hasan bin Şahin nam mecrûh meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb el-hâc Süleyman bin *** nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi mahalle-i mezbûrede mezbûr el-hâc Süleyman üzerine hücum idüb kılıç ile üzerime gelüb darb itdikde sol elimin baş barmağına gayrı dört barmağımı darb ve kat'a karîb ilmden kalmağıyla sual olundukda huzur-ı müslimînden hatâen darb itdim deyû ikrâr itmekle ba'de'n-nazar müceb-i şer'îsi icrâ olunması matlûbumdur didikde mezbûrun fî'l-hakika sol elinin dört barmağı kat 'a karib kılıç cerhi nümâyân olub amelden dahi kaldığını haber virdiğinden sonra merkûm el-hâc Süleyman istintâk olundukda bi'l-küllîye inkar itmeğın müddeî-i mezbûr Hasandan sıdk-ı makâlini mübîne beyyine talep olundukda 'udûl-i müslimînden Hasan bin Halil ve Mehmed bin Abdi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fî'l-vâki mezbûr el-hâc Süleymandan müddeî-i mezbûr Hasanın sol elinden dört barmağını kılıç ile hatâen darb itdim deyûm bizim huzurumuzda ikrâr ve itirâf itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müddeî-i mezbûr Hasan bir kıt'a fetvâ-yı münîfe ibrâz idüb bi'l-imuvâche feth ü kırât olundukda mazmûn-ı münîfde zeyd ...dört barmağını kılıç ile kat' itmiş olsa her bir barmak için nısf-ı öşr diyet almağa

Sayfa 22

Kâdir olur mı beyan buyurıla cevab bâ-savâbında olur deyû buyrulub ve fî küllî esbea el yedeyn verraculeyn aşere behâ deyû kitâb-ı dürrü'l-muhtardan nakl-i îrâd

itmeğin ber-mûceb-i fetvâ-yı münîfe mecrûh-ı mezbûr Hasan bin Şahinin dört barmağının her biri oşr-i diyet eda ve teslime mezbûr el-hâc Süleymana tenbih mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan ağa ... zâde, Mehmed bin Mustafa, Mehmed bin Süleyman, Ali beşe Odabaşı

Sayfa 22/Belge 38

Sultan binti es-seyyid Yakub'un tüm haklarından vazgeçerek muhalaa yolu ile kocasında boşanması

Medîne-i Ayntâbda Zincirli Kurbı nâm mahalde sâkine Sultan binti es-seyyid Yakub nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde zevc-i muhâlaı işbu râfiü'l-kitâb Halil bin Mehmed nâm kimesne mahzarında tâyiaten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Halil ile hüsn-i zindikânemiz olmayub beynimizde şikâk vâki olmağın zimmetinde ...makud-ı aleyh olan otuz beş guruş mehr-i mü'eccelimden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meûnet-i süknâm üzerime olduğına gayri firaşından hâsıl ve benden mütevellide sadriye-i sağîre kızım Fatımanın dahi müddet-i rızâ tamamına değin nafakası kendi üzerime olmak üzere merkûm Halil ile muhalaa-i sahiha-i şer'îye ile hal' olduğumda mezbûr dahi hal'-i mezkûrı kabul ve zevciyete müteallaka âmme-i deâvi muhâsemâtdan her birimiz âherin zimmetini ibrâ ve ıskât itdük li-ecli'l-istihkâm savb-ı şer'-i enverden yedine huccet-i şer'îye virilsün didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâil-i şehr-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed Mehdizâde, Halil bin Mustafa, Molla Ahmed bin Ömer Efendi, Hasan bin Osman

Sayfa 22/Belge 39

Cuma bin Yusuf'un çocukları için nafaka takdiri

Medîne-i Ayntâba tabi Sam nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Cuma bin Yusufun sulbî sağîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Yusuf ve sulbiye-i sağîre kızı Fatımanın kebîr karındaşlar ve savb-ı şer'-i enverden mansub vasileri olan işbu râfiü'l-kitâb Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda kelim ve ifade-i merâm idüb sıgâr-ı mezkûrun Ahmed ve Mehmed ve Yusuf ve Fatıma taht-ı terbiyemde olub

nafala ve kisveye eşed ihtiyaçları olmağın savb-ı şer'-i enverden kadr-i maruf nafaka-i kisve-i bahâ takdir olunması matlûbumdur didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi sığâr-ı mezbûrûnun her birine yüz yirmisi bir guruşa rayiç olan akçeden dört akçe nafaka ev kisve-i bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî sığâr-ı mezbûrûnun malzemelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye vakt-i zaferde sığâr-ı mezbûrûnun mâl-ı mevrûslarına rücû'a vasi-i mezbûr Mustafaya izin virilmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-ısrîn min şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Ebu Bekir Çelebi bin Ali dede, el-hâc Mehmed Kebezâde, es-seyyid Mehmed bin Mikdad

Sayfa 23/Belge 40

Şeyh Abdurrahman Erzincânî vakfının galesinin kullanılması hakkında

Medîne-i Ayntâbda İbn-i ŞekerMahallesinde sâkin iken bundan akdem vedâ-ı âlem-i fenâ iden Şeyh Abdurrahman Erzincânî evladından Şeyh Mehmed bin Hasanzâdenin karındaşı oğlu Abdülhalilin oğlu Sunullâhın oğlu Ahmedin oğlu Sunullâhın oğulları İsmail Çelebi ve Ahmed ve Abdüllatif ve mezbûr Sunullâhın oğlu Mustafanın oğlu Mehmedin oğulları diğeri Mustafa ve Said ve mezbûr Mustafanın âhir oğlu Abdülcelilin oğulları Abdurrahman ve Mehmed ve İbrahim ve Ali nâm kimesneler mahfil-i kazâda mezbûr Şeyh Mehmedin karındaşı oğlu Abdülcelilin oğlu Badurrahmannın oğlu Ömer ve Mehmedşn oğlu Ahmedin sulbî oğulları ashâb-ı hâze'l-kitâb Mehmed ve Ebu Bekir ve Osman nâm kimesneler mahzarlarında her biri takrîr-i kelâm idüb merhum ve mağfurun leh Sultan Selim Han tâbe serâh Ayntâb kazasına tabi sâm nam karyeyi cemî-i tevâbii ve levâhıkı ve müzâriyle ecdâd ü izâmım Şeyh Mehmede ba'de vefâte karındaşı olan ve evlad-ı evlad-ı evladına neslen ... vakf idüb alâ vakfı ... meşrûh mütekarrir üzre mutasarrıf olalar deyû vakıfnâme-i hümâyûn erzânî kılub bu âna değın evladiyet-i meşrutiyet üze babalarımız ve dedelerimiz vakfiyet üzre galesine mutasarrıf olub galle-i vakfdan üç rub' hisseyi mezbûrûn Mehmed ve Ebu Bekir ve Osman ahz ve kabz ve üç rub'ını bizler ahz idegelmişlerdik hâlen mezbûrûn Mehmed ve Ebu Bekir ve Osmanla mezbûr Abdülcelilin fevt olan ahir oğlu Abdurrahmanın sulbî sağır oğullar Mustafa ve Abdülcelil batn-ı hâmisde olub bizler batn-ı râbi'de olub bir derece mukaddem olmağla mezbûrûn Mehmed ve Ebu Bekir ve Osman ... lar olub galle-i vakıfdan

hisseye müstehak değillerdir deyû dava sadedinde olub ânlar dahi vakfiye-i mamul-i bahâda ... ba‘de nesli kaydi âmmdır butûnın küllisine şâmillerdir deyû bir kıta fetvâ-yı şerîfe îbrâz idüb mazmûn-ı münîfide neslen ba‘de nes batna ba‘de batn müteârif olmayan belde ahâlisinden zeyd vakfının galesine neslen ba‘de nesl evladına ve evlad-ı evladına şart eylese zeydin beşinci dereceden olan evlad-ı evlad dördüncü derecede olan galle-i vakıfdan müşâreketeye kâdir olur mı cevab bâ-savâbında olur deyû buyrulub li ennennesle âmm ... ale‘l-butûne küllihâ deyû fetâvâ-yı enfê‘ ve ehlden nak-i îrâd olmağın hâlen bizler dahi dava-yı mezkûrdan fâriğ olub ibkâ-i mâ kâne alâ mâ kâne ile amel idüb yine galle-i vakıfdan rub‘ hisseye mezbûrûn Mehmed ve Ebu Bekir ve Osmanın tasarruflarına râzı olduk deyüb şer‘den yedlerine hucet-i şer‘iye virilsün didiklerinde gıbbe‘t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi‘t-taleb ketb olundu fi el yevmü‘l-‘ısrîn min zilkadetü‘ş-şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Mustafa Efendi Abdülhalimzâde, Minlâ Hüseyin ..., es-seyyid Kasım Çelebi bin Debbağ Efendi, es-seyyid Ali Çelebi bin Seyyid Ömer, el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed, es-seyyid Mehmed bin ... el-hâc Bekir, Mehmed bin Mehmed Çavuşzâde, el-hâc Osman bin Receb, Mehmed Emin bin Şirvânî, es-seyyid Hüseyin bin İbrahim, es-seyyid İsmail bin el-hâc İbrahim, Mansur bin Hamdi, Mustafa bin el-hâc Osman, Hüseyin bin Mehmed, Minlâ Hanifi bin Minlâ Mustafa, Minlâ Ali Cekdelizâde

Sayfa 24/Belge 41

Mustafa bin Ali‘nin sol elinin şehâdet parmağının kesilmesi

Medîne-i Ayntâbda Kanalcı Mahallesi sükkânından işbu râfi‘î‘l-kitâb Mustafa bin Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda Mehmed Beşe bin Aydın nam râcil mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem gice ile mahal-i mezbûrda Boyacı el-hâc Hüseyin kapısı önünde mezbûr Mehmed Beşe refiki işbu hâzır-ı bi‘l-meclis Mehmed ve İbrahim ile üzerime hücum idüb fenarımı pâreleyüb kılıç ile sol elimin şehâdet barmağımı ikinci faslından darb ve cerh itmekle sual olunub müceb-i şer‘îsi icra olunmak matlûbundur didikde cerrah taifesinden Üstad Abdullah mecrûh olan barmağının amel mânde olduğunu haber virüb gıbbe‘t-s-sual ve akîbü‘l-inkâr ve mezbûr Mustafadan müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden ...bin el-hâc İmam Hüseyin ve Mustafa bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olub eserü‘l-istişhâd fi‘l-vâki tarih-i kitabdan bir gün mukaddem mezbru Mehmed Beşe ve Mehmed gice ile

mezbûr Mustafa üzerine hücum idüb mezbûr Mehmed Beşe kılıç ile merkûm Mustafayı sol elinin şehâdet barmağının ikinci faslına darb-ı cerh eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olub şer'an öşr-i diyetin edası lazım gelmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâmin ve'l-'iirîn min zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin Ali, Minlâ Ali bin Cuma, Ali bin Zekeriye, Mahmud bin Mehmed, Ebu Bekir bin Osman, Ebu Bekir bin Ömer

Sayfa 24/Belge 42

Mustafa bin Ömer'in sattığı kır kırsığın parasının ödenmesi hakkında

Medîne-i Ayntâba tabi Ağçaburç nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Mustafa bin Ömer mahfil-i kazâda Mustafa bin Ramazan nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Kara Ahmed nâm kimesneye buras kır kırsığımı otuz guruşa bey' itdiğimde merkûm Mustafa kefil-i bi'l-mâl olmuşidi hâlen taleb iderim sual olunub alıvirmek matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr müddeî-i mezbûr Mustafadan sıdk-ı makâlini mübeyyine beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Mehmed bin Mehmed ve İsmail bin el-hâc Osman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müddeî-i mezbûr Mustafa zikr olunan kır kırsığı mezbûr Kara Ahmede otuz guruşa bey' itdiği hinde mezbûr Mustafa bin Ramazan bizim huzurumuzda kefil-i bi'l-mâl oldı biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezbûr otuz guruşu müddeî-i mezbûr Mustafaya eda ve teslime kefil-i bi'l-mâl diğér Mustafaya tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-hâdi ve 'ışrîn min şehri zilkade sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin Ali, es-seyyid Bekir Çelebi bin Ali Dede, Ali Beşe Çivilizâde

Sayfa 25/Belge 43

Vefat eden Mehmed bin Mehmed'in varislerinin zimmet ibrası

Medîne-i Ayntâbda Bostancı Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Mehmed bin Mehmedin verâseti zevce-i metrûkesi Mine binti Hüseyin ile sulbiye-i

kebîre kızı Aîşe ve Halime ve Fatıma ve Emineye ve ibni Ömer Ahmed bin *** münhasıra olduğu mütehakkık olduktan sonra kable'l-kısme mezbûre Aîşe dahi fevt olub verâseti zevc-i metrûki Mehmed bin Şeref ile validesi mezbûre Mineye ve sadriye kızı diğer Mine nam sağîre ve kız karındaşları mezbûrât Halime ve Fatıma ve Emineye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffât-ı mezbûre Aîşenin zevci mezbûr Mehmed kendi nefsinden asâlete ve sağîre diğer Minenin savb-ı şer' den vasisi olmağla vesâyete meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mehmedin zevcesi ve muhallefâtına vâziü'l-yed olan işbu râfietü'l-kitâb mezbûre Mine mahzarında asâlete ve vesâyete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcem müteveffât-ı mezbûre Aîşeye babası müteveffât-ı mezbûre Aîşeye babası müteveffât-ı mezbûr Mehmedin muhallefâtından isabet iden hisse-i irsiyyesinden bana ve kızım sağîre-i mezbûre diğer Minaye isabet iden hisselerimizi mezbûre Mine yedinden bi't-tamam ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm müteveffâ-yı mezbûr Mehmedin muhallefatından bize isabet iden hisselerimizden bir akçe ve bir habbe bâki kalmadı verâsete müteallik davadan zmmetini ibrâ ve ıskat itdim didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Çelebi ahi baba, Halil bin Mehmed, el-hâc Ahmed bin Yusuf, Minlâ Halil bin Mustafa Müezzîn, Mehmed Çelebi Hancızâde, Mehmed bin el-hâc İsmail

Sayfa 25/ Belge 44

Katl edilen Mehmed bin Mehmed'in keşfi

Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ Abdurrahman Efendi tayin ve irsâl olunub ol dahi zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâba ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan mir-i muhterem Ahmed Ağanın sarayına varub lede'l-ahali akd-i meclis-i şer'-i âli eyledikde mîr-i mûmâ-ileyhin etıbbâından Mehmed Ağa bin Ahmed ve Abbas bin Abdullah nâm kimesneler meclis-i makud-ı mezkûrda her biri takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan beş gün mukaddem sebt gicesi neferlerimiz ile kol gezerken nısfü'l-leylde arsa kurbunda vaki leblebici dükkânı önünde işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed bin Ömer nam şâbb-ı emred ve beş nefer rafikleri alet-i harbiyle üzerimize hücum idüb işbu neferimizden Mehmed bin Mehmed başının sağ

tarafından ... ve boğazından bıçak ve elinden taş ile her birleri darb ve mecrûh itmeleriyle ba'de'n-nazar keşf ü tahrîr olunsun diidklerinde mecrûh-ı mezbûrun azasını keşfü nazar olundu mezbûr Mehmedin başının sağ tarafından ...ve boğazından bıçak ve elinde taş cerhi olduğunu muayene ve müşahede olunduktan sonra mezbûr Mehmed istintâk olundukda cevabında fi'l-vâki tarih-i mezkûrda sebt gicesi zikr olunan leblebici dükkanı önünde refiklerim Topuzoğlu ve karındaşı el-hâc Mehmed ve hizmetkarı ve Haydar oğlu Ali Beşe ve çırağı ve Nefahlı oğlu civarında Mehmed nam şâb ve es-seyyid Mustafa nâm kimesneler ile kula rast gelüb refiklerim mezbûrûn Mehmedi her biri göğsünün ve bıçak

Sayfa 26

ve taş ile darb ve mecrûh itdiler deyû ikrâr ve itiraf itmeğin husûs-ı mezbûr Mevlâna-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ba'de mean irsâl olunan es-seyyid el-hâc Hüseyin ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukûa inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevmü's-sâlis ve'l-ışrîn min zilkade sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Halil bin Osman, Süleyman bin Süleyman, Mahmud bin el-hâc Mehmed, Şeyh Mustafa bin Halil

Sayfa 26/Belge 45

El-hâc Hasan Ağa'ya on beş gurus teslim etmesi için es-seyyid Yusuf'a tenbih olunması

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından iken mahmiye-i İstanbulda msafren sâkin iken vefat iden el-hâc Bayram Ağa ibni el-hâc Alinin verâseti zevce-i metrûkesi Fahri binti İbrahime ve sulbî kebîr oğulları Seyyid Ali ve Seyyid Mehmede ve kebîre kızı Fatımaya ve sağîr oğlu Seyyid Nasuha münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun ammisî ve savb-ı şer'-i enverden mansub vasîsî olan el-hâc Hasan Ağa vesâyete ve verese-i kibâr taraflarından dahi vekil-i müseccilleri olmağla vekâle-i mahfil-i kazâda es-seyyid Yusuf bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr el-hâc Bayram Ağa muhallefâtından mezbûr es-seyyid Yusuf yirmi üç gurusluk eşya alub bahâsı zimmetinde deyn olmağın taleb iderim sual olunub edâya tenbih olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Seyyid Yusuf cevabında fi'l-vâki müteveffâ-yı mezbûrun sipariş itdiği imamet berâtına beş

guruş harc ve sarf itdim on sekiz guruş zimmetimde bâkidir deyû ikrâr itmeğin ikrârı mûcebince meblağ-ı mezbûre on sekiz guruş vasi-i mezbûr el-hâc Hasan Ağaya eda ve teslime merkûm es-seyyid Yusufu tenbih-i birle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi evâsıt-ı şehr-i zilkadetü’ş-şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Es-seyyid Kasım Çelebi debbâğzâde, el-hâc Kasım bin Yusuf, el-hâc Mustafa aşıkizâde, el-hâc Hüseyin bin Osman

Sayfa 26/Belge 46

Yahni Mahallesinden İbrahim bin Hüseyin’in Hüvi binti Mehmed’i evliliğe riayet etmesi konusunda tenbih talebi

Medîne-i Ayntâbda Yahni Mahallesi sükkânından işbu râfiü’l-kitâb İbrahim bin Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda Hüvi binti Mehmed nâm hatun mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hüvi tarih-i kitabdan dört gün mukaddem işbu hâzır-ı bi’l-meclis Abdullah bin Mehmed nâm kimesneyi kendi nefsinin beş guruş mehr- muaccel ve beş guruş mehr-i mü’ccel tesmiyesiyle tarafından vekil nasb ve tayin idüb mezbûr Abdullah dahi mezbûre Hüvinin rızasıyla vekâlete bana beş guruş mehr-i muaccel ve beş guruş mehr-i mü’ccel tesmiyesiyle akd-i nikah itmişken hâlen mezbûre Hüvi nefsinin bana teslimden imtina ider sual olunub mûceb-i şer‘îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe’s-sual mezbûre Hüvi cevabında akd-i mezkûr ikrâr ve lakin mezbûr Abdullahı akd-i nikaha vekil itmedim deyû inkar idicek mezbûr İbrahimden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Abdullah bin Yusuf ve İbrahim bi Ebudderdâ nâm kimesne li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub eserü’l-istişhâd fi’l-hakika mezbûre Hüvi

Sayfa 27

tarih-i kitabdan dört gün mukaddem bizim huzurumuzda mezbûr Abdullahı kendi nefsinin mezbûr İbrahime beş guruş mehr-i muaccel ve beş guruş mehr-i mü’ccel tesmiyesiyle akd-i nikaha tarafından vekil nasb ve tayin itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘îye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti’l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın akd-i mezkûrun sıhhatine binâen mûcebiyle ba‘de’l-hükm mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi el yevmü’s-sâdis ve’l-‘ısrîn min şehr-i zilkadetü’ş-şerîf sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ömer bin el-hâc Ali, Mehmed Ali Efendi el-vâiz, İmam el-hâc Mehmed Tokmakzâde

Sayfa 27/Belge 47

Fahri Hatun'un mehrine karşılık anlaşmaları

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından iken İstanbulda misafiren fevt olan el-hâc Bayram Ağa bin Ali Ağanın verâseti zevce-i metrûkesi Fahri Hatun binti İbrahim Ağa ile sulbî kebîr oğulları Seyyid Ali ve sağîr oğlu Seyyid Nasuh ve kebîre kızı Fatımaya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Fahri Hatun tarafından zikri âtî ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan Seyyid Mustafa bin es-seyyid Nasır ve Yusuf Çelebi bin el-hâc İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Felli? Ağası dimekle maruf Hüseyin Ağa ibni Mehmed Ağa nâm kimesne mahfil-i kazâda mezbûr Seyyid Ali ve Mehmed ve Seyyid Nasuhun vasi-i muhtarı olan ammisi el-hâc Hasan Ağa mahzarlarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Fahri Hatun verese-i mezbûrûndan müteveffâ zimmetinde olan mehr-i müeccelini ve hisse-i irsiyesini talep eyledikde beynlerine müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb mezbûreyi deâvi-i mezkûresinden tehârûc-i şer'î üzere yüz gurus nakd ve bir halı ve bir seccade ve bir kilim ve bir çift çuka makad ve bir kapu perdesi ve bir yorgan ve bir döşek ve bir yasdık üzerine inşâi akd-i sulh eylediklerinde müvekkile-i mezbûre dahi sulh-ı mezkûrî kabul ve bedel-i sulh olan sâlifü'z-zikr yüz gurus ve bir halı ve bir seccade ve bir kilim ve bir çift çuka makad ve bir kapu perdesi ve bir yorgan ve bir döşek ve bir yasdığı ahz ü kabz itdikden sonra mehr-i mü'eccel ve hisse-irsiyesine müteallaka-i âmme-i deâvî ve mutâlebâtdan verese-i mezbûrûnun zimmetlerini ibrâ-i âmm kâti'ü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskât itdi ...dahi bedel-i sulh virdikleri eşyaya müteallaka-i âmme-i deâvîden müvekkile-i mezbûrenin zimmetini ibrâ ve ıskât itdiler min ba'd her kangı tarafdân husûs-ı mezbûra müteallik dava sudûr iderse lede'l-hükkâmü'l-kirâm makbûle ve mesmûa olmasun savb-ı şer'-i enverden li-ecli'l-istihkâm huccet-i şer'îye olunub didikde mezbûrûn Seyyid Ali ve Seyyid Mehmed vasi-i mezbûr el-hâc Hasan Ağa dahi vekil-i mezbûr Hüseyin Ağayı kelimât-ı melruhasında vicâhem tasdik ve tahakkuk dahi itmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i şehri-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Efendi Ramazan Efendizâde, Mehmed Ağa Arnavudzâde, Mehmed bin ..., Mehmed Ağa bin Hüseyin

Sayfa 28/Belge 48

Vefat eden Yusuf bin Mehmed'in varislerinin miras hususunda anlaşmaları

Medîne-i Ayntâba tabi Nefah nam karye sükkânından iken bundan akdem fevt olan Yusuf bin Mehmedin verâseti sulbî kebîr oğulları el-hâc Halil ve el-hâc İbrahime ve sulbiye-i kebîre kızı Faimaya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr el-hâc İbrahim ile merkûme Fatıma meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde kebîr karındaşları mezbûr el-hâc Halil mahzarında her biri tav'an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babamız muhallefâtını beynimizde tevzi ve taksim itmişidik ba'de kısmet-i âdile bulunmadı deyû mezbûr el-hâc Halilden dava sadedinde olub beynimizde münâziât-ı kesire cereyan itmişidi el-hâletü hâzihî beynimizde muslimûn-ı muslihûn tavassut idüb dava-yı mezkûrdan bizi yirmi beş gurusu üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan yirmi beş gurusu alâ vifku'l-hısas eylediğimizden sonra zikr olunan mirasa müteallaka âmme-i deâvi ve mutâlebâtından her birimiz merkûm el-hâc Halilin zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibra ve ıskat eyledük li-ecli'l-istihkâm savb-ı şer'-i enverden hucet-i şer'ıye virilsün didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Osman bin Halil, Halil bin Mehmed, Hasan bin Osman, Hasan Ağa bin Ahmed Ağa, Osman Beşe bin Ali Neharzâde, İsmail Çelebi bin Ebu Bekir

Sayfa 28/Belge 49

Molla Mikdad'a elli batman kahvenin teslimi için Aişe Hatuna tenbih edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Beğ Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Molla Mikdad bin Halil mahfil-i kazâda Medîne-i mezbûrede İbni Kôr Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Mustafa bin el-hâc Alinin validesi ve muhallefâtına vâziatü'l-yed olan Aişe binti Allâhvirdi nâm hatun mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on beş ay mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Ali tarîkü's-selm-i şer'î bir sene tamamına değin menzlimde ifâ itmek üzere elli gurusu re's-i malı yedimden ahz ü kabz eyledikten sonra mahalle-i mezbûrede vaki lede'l-ceyrân

malumetü'l-hudüd menziline ba'de't-tahliye alâ tarîkü'l-rehn bana teslim idüb mezbûre Aişe dahi zikri mürûr iden elli batman kahveye kefil olub mezbûr Mustafa kable'l-edâ fevt olmağın taleb iderim sual olunsun didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr mezbûr Molla Mikdaddan müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdülkadir bin Kalender ve el-hâc Hasan bin Hasan nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitabdan on beş ay mukaddem müteveffâ-yı merkûm Mustafa hâl-i sıhhatinde alâ tarîkü's-selm bir sene tamamında îfâ itmek üzere elli batman kahveyi mezbûr Molla Mikdada bizim huzurumuzda bey' ü re's-i mâl olan allı guruşu ahz idüb mahalle-i mezbûrda vaki menziline ba'de ... rehn vaz' ü teslim idüb zikr olunan elli batman kahveye mezbûre Aişe kefil oldı biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ıye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle oldukdan sonra sâlifü'z-zikr elli batman kahveden küllen ve bazen ahz ü istifâya hibe veyahud havale havale itmeyüb taraf-ı şer'iyeden bir tarikle müteveffâ-yı merkûm Mustafanın zimmetini ibrâ itmedüğüne mezbûr Molla Mikdada yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mesûl yemin-i billâhi'l-ale'l-a'lâ itmeğın zikr olunan elli batman kahveyi mezbûr Molla Mikdada eda ve teslime mezbûre Aişeye tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'r-râbi' 'aşer min şehri zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Bekir bin Abdülkadir, el-hâc Kasım Beşe mecnunzâde, el-hâc Mustafa Helvacı, Hasan Ağa ... zâde

Sayfa 29/Belge 50

Nazhaten binti Abraham'ın terekesi

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atık Mahallesinde sâkine iken bundan akdem hâlik olan Nazhaten binti Abrahamın verâseti zevc-i metrûki Haçer veled-i Esdenkir ile Sadri sağır oğlu Karabid veled-i Karabide ve sağıre kızı Nazhatne ve babası mesfûr Abrahamı ve validesi Ferman binti Eleksana münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra hâlik-i mersûmenin tahrîren takvim-i beyne'l-verese taksim olunan terekesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fî evâil-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sümün
Altun tavk	1	8	3
Altun küpe	1	4	3
İnci enselik	1	25	
Altun bilezik	1	15	
Sim kuşak	1	5	7
Sim saç kaytanı	1	4	
Köhne zıbun	1	0,5	
Alaca zıbun	1		10,5
Hara zıbun	1	1	4
Al hara kaftan	1	7	4
Müski ve mâi kaftan	2	1,5	1,5
Mor hare kaftan	1	3	2
Kırmızı hare kaftan	1	4	
Zer ...	1	2	
Sırmalı don	1	1,5	
Çatki	1	1	3
Yemeni	2	8	
Münakkaş keten don	1	3	
Sırmalı keten gömlek	3	4	11
Beyaz peşmak	1	1	1,5
Münakkaş torba ve boğça	2	2,5	
Kehribar ve mercan ...	3	9	
Köhne sırmalı gömlek	1	2	4
Köhne münakkaşa gömlek	1	2	4
Köhne seped	1	0,5	
Yorgan	1	1	7
Döşek	1	1	4
Hamam leğeni	1	1,5	3
Çit zıbun	1	2	
Münakkaş don	1		10
Köhne yadsık	2	1	

Münakkaş yasdık	6	3	
Ceman yekün		114	

Minhâ'l-ihrâcat

	Guruş
Dellâliye	1 guruş 2 sümün
Sağîrler için huccet-i vasi	3 guruş 4 sümün
Techîz ve tekfîn	5 guruş
Mersûmenin üç günlük taâmiyesi	16 guruş
Resm-i kısmet	2,5
Kâtibiye, hüddâmiye, ihzâriye	1,5
Ceman	25

Sahhü'l-bâki li't-taksim-i beyne'l-verese

Hisse-i ah mersum Hacer	22 guruş 3 sümün
Hisse-i eb mesfûr Abraham	14 guruş 4 sümün
Hisse-i ümm-i mersum Ferman	14 guruş 4 sümün
Hisse-i binti sağîre Nazhaten	12 guruş 8 sümün
Hisse-i ibni sağîre mesfûr Karabed	25 guruş 4 sümün

Sayfa 30/Belge 51

Sekine binti Mehmed'i mehrini istemesi

Medîne-i Ayntâbda İbni Kör Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Mustafa bin el-hâc Alinin zevce-i metrûkesi Sekine binti Mehmed nâm hatun tarafından zikri âtî davaya vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan Veli bin Himmet ve Ömer bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti

sâbit olan işbu râfiü'l-kitâb el-hâc Mustafa bin Osman nâm kimesne mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûr Mustafanın validesi Aîşe binti Allâhvirdi nâm hatun ile ... babası Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahzarlarında bi'l-vekâle üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Sekine müteveffâ-yı mezbûr Mustafaya akd-i nikah olundukda yetmiş beş guruş mehr-i muaccel ve yetmiş beş guruş mehr-i mü'eccel tesmiye olunub akd-i nikah olundukda mezbûre Aîşe ile mezbûr Ali zikr olunan yetmiş guruş mehr-i mü'ecceline her biri emr ve kabuli hâvî kefâlet-i sahiha ile kefil-i bi'l-mâl olmalarıyla hâlen müteveffâ-yı mezbûrun mehr-i mezkûre îfâ ider muhallefâtı olmamağla zikr olunan yetmiş beş guruş mehr-i mü'ecceli mezbûrân Aîşe ve ve Aliden taleb iderim sual olunub alıvirilmek murâdımdır didikde gıbb's-sûal ve akîbü'l-inkâr vekil-i mezbûr el-hâc Mustafadan müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Mikdad Halil ve es-seyyid Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mğvekkile-i mezbûre Sekine zevci müteveffâ-yı mezbûr Mustafaya akd-i nikah olundukda yetmiş beş guruş mehr-i muaccel ve yetmiş beş guruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle bizim huzurumuzda akd-i nikah olundukda validesi mezbûre Aîşe ile ...babası mezbûr Ali meclis-i akidde her biri kefâlet-i sahiha-i şer'îye ile kefil-i bi'l-mâl oldılar biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra zikr olunan yetmiş beş guruş mehr-i mü'eccelini ahz ü kabz istifa itmeyüb ve bâhiye ve ya âhere havâle itmeyüb taraf-ı şer'îden bir tarik ile zevci müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ itmediğine müvekkile-i mezbûre Sekineye yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mesûl hulf-i billâhi'l- a'lâ itmeğın meblağ-ı mezkûre yetmiş beş guruş vekil-i mezbûra edâ ve teslime mezbûrân Aîşe ve Aliye tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i şevvâli'l-mükerrerrem sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Yahya bin Seyyid Hamdi, Mehmed bin Kalender, Molla Abdurrahman İmam-ı Bostancı, Mehmed Efendi ..., Molla Süleyman el-imam

Sayfa 30/Belge 52***Vefat eden Ebu Bekir bin Mehmed'den intikal eden masara konusunda varislerin anlaşmaları***

Medîne-i Ayntâbda Kaysar Mahalesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Ebu Bekir bin Mehmedin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma ile sulbî kebîr oğlu İsmail ve sulbiye-i kebîre kızları Fahri ve Ümmühaniye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr İsmail ile mezbûrât Fatıma ve Fahri ve Ümmühani taraflarından zikr-i âtî sulh ve ibrâyı ikrâra vekil olub es-seyyid Yahya bin Mehmed ve Abdurrahman bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Ağa ibni Ömer Ağa mahfil-i kazâda işbu râfû'l-kitâb İbrahim ve Eşbe nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Tışlâki Mahallesinde Keçe hâne kurbunda vaki lede'l-ceyrân malumetü'l-hudûd şîr ü ğan masarasının ... müteveffâ-yı merkûm Ebu Bekirin mülki olub fevtinden sonra vereseşi mezbûr İsmail ile mezbûrât Fatıma ve Fahri ve Ümmühana intikal itmişiken müteveffâ-yı merkûmun karındaşı İbrahimin babası Eşbe

Sayfa 31

nâm kimesneye fuzûlen bey' itmekle müvekkillerim mezbûr İsmail ile mezbûrât Fatıma ve Fahri ve Ümmühan zikr olunan masaradan bir sülüs hisselerini dava itdiklerinde vesâtet-i müslimîn ile üç zirâ' çuka üzerine inşâ'-i akd-i sulh eylediklerinde ânlar dahi sulh-ı mezkûrı kabul ve bedel-i sulh olan üç zirâ' çukayı ahz ü kabz idüb zikri mürûr iden masaraya ve gayrıya müteallik davadan mezbûr İbrahimin zimmetini ibrâ ve ıskât eyledikde didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâbi' ve 'ışrîn sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi el-müfti, Şerîfüddin, İsmail Çelebi Muhsinzâde, Molla Hanifi bin Mustafa, Mehmed Efendi Çerkeszâde, Molla Mehmed Türkmânzâde

Sayfa 31/Belge 53***Bostanın beş sehîm hissesinin Seyyid Mehmed Çelebi'ye satışı***

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Bayram Ağa ibni Ali Ağanın verâseti zevce-i metrûkesi Fahri binti İbrahim ile sulbî kebîr oğulları es-seyyid Ali ve es-seyyid Mehmed ve sağır oğlu Seyyid Nasuh ve sulbiye-i kebîre kızı Fatımaya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık

oldukdan sonra mezbûrân e-seyyid Ali ve es-seyyid Mehmed ile mezbûre Fatıma taraflarından zikri âtî bey'î ikrâra vekil olub el-hâc Ali bin Mehmed ve el-hâc Mehmed bin el-hâc Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Yusuf Çelebi bin es-seyyid Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Mehmed Çelebi bin el-hâc Ömer mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müüteveffâ-yı mezbûrun zevcesi mezbûre Fahri Hatun alâ tarîkü't-tehârucü's-şer'î sümün hisse-i irsiyesini menkûlâtıdan ahz ve ibrâ-i zimmet idüb sâir emlak ve akâr sâiren verese-i mezbûrünün hisselerine tayin olunmuşidi halen müvekkillerim mezbûrân es-seyyid Ali ve es-seyyid Mehmed ve Fatıma mülk-i mevrûsları olub Ehl-i Cefâ Mahallesi kurbunda vaki kıbleten ve şarken ve garben menâzil ve şimâlen tarîk-i âmm ile mahdûd iki yüz müşâre bir kıt 'a hadravât bostanının yedi sehinden iki sehimi es-seyyid Alinin ve iki sehimi Seyyid Mehmedin ve iki sehimi sağır-i mezbûr Nasuhun ve bir sehimi Fatımanın mülkleri olub halen mezbûrân Seyyid Ali ve Seyyid Mehmed ile mezbûre Fatıma zikr olunan bostandan beş sehimi hisselerini merkûm Seyyid Mehmed Çelebi tarafeynden icab ve kabulî hâvî ve şurût-ı müsideden ârî iki yüz guraşa bâten bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikden sonra semen-i mezkûrî yedinden ahz ve kabz eylediler ba'de'l-yevm bostan-ı mezkûrun yedi sehiminden beş sehimi mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebinin mülk-i müştêsâdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis 'ışrîn zilkade sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Efendi bin Hüseyin, Mehmed Efendi bin Abdülvahab, el-hâc Ali Beşe bin el-hâc Mehmed, Molla Mustafa bin el-hâc Hasan, Hac Hasan bin Ahmed, Molla Mustafa, Hüseyin Sabuncı, Sarı Allâhvirdi

Sayfa 32/Belge 54

Ramazan bin el-hâc Ömer'in oğlu Ömer'in Ahmed bin el-hâc Hüseyin'den bir tahtânî ve bir fevkânî oda talep etmesi ve muarazadan men olunması

Medîne-i Ayntâbda Ali Nacar Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Ramazan bin el-hâc Ömerin sulbî oğlu Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda İbni Ömer işbu râfiü'l-kitab Ahmed bin el-hâc Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı el-hâc İbrahim mülki ve bir tarafı el-hâc Mustafa verese-i mülki ve bir tarafı el-hâc Osman oğlu mülki ve

bir tarafı değirmen harkı ile mahdûd menzil dahilinde bir tahtânî ve bir fevkânî perdah odası babam müteveffâ-yı mezbûr Ramazanın mülki olub ile'l-vefât tasarrufunda iken fevt olub ırsen bana intikal itmişiken halen mezbûr Ahmed zabt ider sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed cevabında mahdûd-ı mezkûr menzili babam mezbûr el-hâc Hüseyinin babasından müntakil mülk-i mevrûsı olub fevtinden sonra zikr olunan tahtânî ve fevkânî odalar menzili-i mezbûr dahilinde ırsen bana intikal idüb yirmi seneden mütecaviz zabt ü tasarruf iderim mezbûr Ömerin babası müteveffâ-yı merkûm Ramazanın mülki olub tasarruf itdiği malumum değildir deyû inkar idicek müddeî-i merkûm Ömerden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olub istihlâf dahi itmeyüb mezbûr Ahmedden babasından müntakil mülki olub tasarrufunda olduğunu beyyine talep olundukda mahalle-i mezbûre ahalisinden Mehmed beşe bin Hasan ve el-hâc Hüseyin bin el-hâc Veli ve es-seyyid Abdülkadir bin İbrahim nâm kimesneler meclis-i şer'â hâzırân olub gıbbe'l-istişhâd fi'l-vâki mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûr Ahmedin babası mezbûr el-hâc Hüseyinin mülk-i mevrûsı olub ba'de vefâte oğlu mezbûr Ahmede ırsen intikal idüb ve zikr olunan tahtânî ve fevkânî odalar dahi menzil-i mezbûrun dahilinde olmağla yirmi seneden mütecavizdir ki mezbûr Ahmed zabt ü tasarruf ider biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın müddeî-i merkûm Ömer bi-vech-i muarazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevm-i evâhir-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hac Hanifi bin Nebi, Ömer bin Ömer, Hüseyin bin Ömer, Şaban bin el-hâc Hasan, Ebu Bekir bin, el-hâc Hüseyin bin Mehmed ve el-hâc Kasım bin Yusuf

Sayfa 32/Belge 55

İbrahim Beşe bin Musa'nın darb iddiasıyla Osman bin Himmet'ten şikayetçi olması

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb İbrahim Beşe bin Musa nâm kimesne mahfil-i kazâda Osman bin Himmet nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâb günü vakt-i zuhâda mahalle-i mezbûre kurbunda Mağarabaşı nâm mahalde mezbûr Osman taş ile amden alınımdan darb ve cerh eyledim deyû ikrâr ve itiraf itmeğın mücebiyle ba'de'l-hükm

mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü't-tâsi' ve'l-'ısrîn min şehr-i zilkadetü'ş-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ömer Beğ bin Mahmud, es-seyyid Hüseyin Çelebi Orul Ağası, Abdullah Beşe bin Hüseyin

Sayfa 33/Belge 56

İbrahim Beşe bin Mehmet'in üzerine hançerle saldırımları ve küfr etmeleri konusunda Musa bin Yakup ve el-hâc Mehmed bin Hasan'dan şikayetçi olması

Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb İbrahim Beşe bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Musa bin Yakub ve el-hâc Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi mezbûrân Musa ve Mehmed hançer çeküb üzerime hücum idüb hançer çeküb anama ve avratıma şetm ve eziyet itmeleriyle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar müddeî-i mezbûr İbrahim Beşeden sıdk-ı makâlini mübeyyine beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Molla Hüseyin bin el-hâc Mehmed ve el-hâc Ahmed bin Ali Beğ nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki vakt-i mezkûrda mahall-i merkûmede bizim huzurumuzda mezbûrân Musa ve el-hâc Mehmed müddeî-i mezbûr İbrahim Beşenin üzerine hançer ile hücum idüb her biri anasına ve avratına şetm itdiler biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Durmuş Ağa bin Ali Ağa, el-hâc Osman Ağa Döneklizâde, el-hâc Mustafa Fişekçizâde, Abdullah Beşe bin Hüseyin

Sayfa 33/Belge 57

Vefat eden Halil'in zevcesi Hüsni Hatunun menzilin üç sehim hissesinin tarafına teslim talebi ve muarazadan men olunması

Medîne-i Ayntâbda Hızır Çavuş kurbı nam Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Halil bin Velinin verâseti zevce-i metrûkesi Hüsni binti Halil ile

... karındaşı Emineye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra mezbûr Emine meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûr Halilin zevcesi işbu râfî-i tevki-i râfietü'l-kitâb mezbûre Hüsni mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım müteveffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede vaki lede'l-ceyrân malumetü'l-hudûd menzilden bana isabet iden dört sehimden üç sehim hisseyi bana teslimden imtina ider sual olunub teslime tenbih olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbûre Hüsni cevabında menzil-i mezkûrun arsa Boyacı cami-i şerîfinin vekfi olub binası benim olub âna binâen zabt iderim didikde gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr menzil-i mezkûr binası mezbûre Hüsni mülki olduğundan mezbuer Hüsni beyine taleb olundukda mahalle-i mezbûre sükkanından Minlâ Mehmed bin Minlâ Abdurrahman ve el-hâc Abdullah bin Ramazan ve Mustafa bin Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki menzil-i mahdûd-ı mezkûrun arsası Boyacı Cami-i Şerîfinin vakfi olub binası kendi mülki olmak üzere mezbûre Hüsni kendi malı ile bina itdi menzil-i mezkûrun binası mezbûre Hüsni'nin kendi mülkidir biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın müddeîye-i mezbûre Emineye bi-vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi selh-i zilkadetü's-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kanbur Mehmed Ağa bin Hasan Beğ, el-hâc Hasan Ağa Dizdâr-ı kal'a, Hasan Beğ bin el-hâc Abbas

Sayfa 34/Belge 58

Cizyedar vekili es-seyyid Hüseyin Çelebi bin Ahmet'in Ayntâb zımmilerinin vermedikleri cizyeleri talep etmesi ve muarazadan men olunması

Bin yüz yirmi beş senesine mahsub olmak üzere Eyâlet-i Maraşda vaki ehl-i zimmet ve erâmîne-i acem ve Yahudi reayalarının cizyeleri cibâyeti cem 'ime berât-ı şerîf ile tayin buyrulan kudvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hasan Beğ tarafından alub Eyâlet-i mezkûreden Ayntâb Sancağında vaki ehl-i zimmet kefer ve Yahudi ve erâmîne-i acem taifelerinin cizyeleri cem' ü tahsil ve ahz ü kabza vekil olan es-seyyid Hüseyin Çelebi bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Medîne-i Ayntâbda sâkin ehl-i zimmet tâfesinden ashâb-ı hâze's-sefer Serabun veled-i Adan ve Bağdesor veled-i Nazar ve Derviş veled-i Serayn ve Manik veled-i Eleksan ve

Hazar veled-i Turus ve Adveten veled-i Vanus ve Koca Veled-i Celal ve Menas veled-i Yosef ve Hazar veled-i Arab ve Nersiz veled-i Bedr ve Yasef veled-i Yağob ve Mihak veled-i Nersiz ve Bedr veled-i Aysa ve Menas veled-i Delur ve Yağub veled-i Abraham ve Tomas veled-i Nersiz ve Andon veled-i Vanes ve Kesber veled-i Abraham ve Hacer veled-i Nersiz ve ... veled-i Serkiz nam zımmîler ve sâirleri mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb Medîne-i mezbûrede sâkin ehl-i zimmet taifelerinin cizyeleri cem'ine mübâşeret eyledüğümde yedime defter virmişleridi hâlen defterde olan zımmîlerden elli kadar esâmî-i zımmîler ihtifâ idüb ve bundan ma'dâ mesfûrûn zımmîler cizyelerini ba'de'l-edâ beher sene cizyedârlara defter kapatmak nâmıyla birkaç yüz guruş viregelmişler iken işbu sene-i mübâreke bana teslimden imtina' iderler sual olunub ihtifâ iden zımmîlerin cizyelerini ve defter kapatmak nâmıyla beher sene viregeldikleri akçeyi talep iderim didkde gıbbe's-sual mesfûrûn zımmîler cevabında medîne-i mezbûrede sâkin ehl-i zimmet bâ-cem'ihim üzerlerine edası lazım gelen cizyemizi edâ eyledik bir ferd kalmamışdır üzerimize edası lasım gelen cizyemizi eda eylediğimden sonra ziyade talebi ile ve defter kapatmak namıyla ve sâir bahane ile ta'ciz ve ta'addi itdirilmemek bâbında yedimizde fermân-ı âlî vardır deyû takrîr-i meşrûhlarına mutâbık fermân-ı şerîf-i âlî şân ibrâz itmeleriyle iktizâ iden zımmîlerin cizyeleri mevcut olan zımmîden alınmak hilâf-ı şer' ve hilâf-ı kanun olmağla ber-mûceb-i emr-i âlî defter kapatmak namıyla ve sâir bahane ile rencide ve taaddîden mezbûr es-seyyid Hüseyin Çelebi men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehr-i zilkadetü's-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Ağa Miralay-ı sâbık, Ahmed Ağa bin Halil Ağa, İbrahim Beğ bin Hamza, el-hâc Mustafa Ağa Helvecizâde, el-hâc Osman Ağa Dülükli

Sayfa 34/Belge 59

es-seyyid Kasım Çelebi bin el-hâc Receb'in evinin önünde silah sıkmaları ve küfretmeleri nedeniyle Ahmed Beşe bin Mehmed Ali, Ali bin el-hâc Ebudderdâ, Yusuf bin Mehmed ve el-hâc Ali bin Hasan şikayetçi olması

Medîne-i Ayntâbda Kızılca mescid Mahallesi sükkânından olub sâdâtü'l-kirâm zevi'l-ihtirâm işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Kasım Çelebi bin el-hâc Receb nâm kimesne mahfil-i kazâda Kartaş oğlu dimekle maruf Ahmed Beşe bin Mehmed Ali ve Ali bin el-hâc Ebudderdâ ve Yusuf bin Mehmed ve el-hâc Ali bin Hasan nâm

kimesneler mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi mezbûrûn Ahmed Beşe ve Ali ve Yusuf ve el-hâc Ali ... gâib-i ani'l-meclis refikleri ile nisfû'l-leylde kapuma gelüb her biri kurşun doldurub tüfenk atub ve taşra kapuyı pareleyün biavnillâh cima lafzıyla avratıma ve ağzıma ve dîn ü îmanıma şetm eylediler sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbûrân Seyyid Kasım Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc hamid bin Mustafa ve Hasan Beşe bin İsa ve Mustafa bin Hamid nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitab gicesi nisfû'l-leylde mezbûrûn Ahmed Beşe ve Ali ve Yusuf ve el-hâc Ali mezbûr es-seyyid Kasım Çelebinin taşra kapusını pareleyüb ve her biri tüfenk atub ...cima lafzıyla avratına ve ağzına ve dîn ü îmanına şetm eylediler biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın marifetiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü't-tâsi' ve'l-'ısrîn min şehr-i zilkadetü'ş-şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Beşe bin Ebu Bekir, el-hâc Hüseyin bin İsa, Molla Ali İmam-ı mahalle-i Kızılca mescid, Hüseyin bin Mehmed, Ali bin Ömer, Ali bin Ramazan, Hüseyin bin Şahin, Mehmed bin el-hâc Ahmed

Sayfa 35/Belge 60

Ali Beğ ibn-i el-hâc Ali'nin yumrukla kendini darp edip bir dişini çıkararak el-hâc Hüseyin Beşe ibni Ali'den şikayetçi olması

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Baba Mahallesi sükkânından Ali Beğ ibni el-hâc Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde el-hâc Hüseyin Beşe ibni Ali nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan üç gün mukaddem yumruk ile amden ağzıma darb idüb altından bir ön dişimi ihrac itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar müddeâ-i mezbûr Ali Beğden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Mehmed bin Mustafa ve Hasan Beşe ibni İsa nâm kimesne li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûr el-hâc Hüseyin vakt-i mezkûrda bizim huzurumuzda müddeâ-i merkûm Ali Beğ'in ağzına yumruk ile amden darb ve bir ön dişini ihrac itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde

ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i zi'l-hicce-i şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ali bin Mehmed, el-hâc Hüseyin bin Ali, Hamza Beğ bin el-hâc Bekir

Sayfa 35/Belge 61

Vefat eden Hamza Ağa ibni İsmail'in varislerinin zımmî Çopur'dan alacak talebi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Kabasakal oğlu dimekle maruf Hamza Ağa ibni İsmailin harsan verâseti karındaşı oğlu Hasan Ağa ibni Ahmed Ağa tarafından zikri âti davaya vekil olub el-hâc Halil bin yusuf ve Abdullah bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan işbu râfiü'l-kitâb Mehmed Ağa ibni Arnavud Osman Ağa nâm kimesne mahfil-i kazâda zımmî tayfasından Çopur veled-i *** nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on üç sene mukaddem müvekkilimin mevrûsı olan müteveffâ-yı mezbûr Hamza Ağa mesfûr çopura bin kuruş karz virüb mersum Çopur meblağ-ı mezbûr deynimdir deyû yedine mahtum deyn temessüki virdüğinden gayrı huzûr-ı müsliminde meblağ-ı merkûm bin guruş Hamza Ağaya deynimdir deyû itiraf itmişiken mûmâ-ileyh Hamza Ağa fevt olub müvekkil-i mezbûr Hamza Ağanın harsan verâseti Hansa Ağaya intikal itmnekle bi'l-vekâle taleb iderim sual olunub edâsına tenbih olunması matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkâr vekil-i mezbûr Mehmed Ağadan müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Mustafa bin Abdülkadir ve el-hâc Şaban bin Yusuf nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fî'l-vâki mesfûr Çopur tarih-i mezkûrda merkûm Hamza merkûm Hamza Ağadan bin guruş istikrâz idüb yedine temessük virdiğini bizim huzurumuzda ikrâr ve bizi işhâd itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezbûr bin guruş vekil-i mezbûr Mahmed Ağaya edâya teslime mesfûr zımmîye ba'de't-tenbih mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Abdullah bin İbrahim, Hasan bin Osman, Seyyid Ali bin el-hâc İsmail, Hasan bin Halil

Sayfa 36/Belge 62***İbrahim Beşe bin Mehmet'in kendisine küfrettiği gerekçesiyle Musa bin Yakup'tan şikayetçi olması***

Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesi sükkânından bâis-i hâze'l-kitâb İbrahim Beşe bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre sükkânından Musa bin Yakub nâm kimesne kendi halinde olmayub şerîr-i mevzî ve sâ'î-i bi'l-fesâd olub bundan akdem benim dahi valideme ve kız karındaşıma ve avratıma cima lafzıyla şetm itdüğünü şuhûd-u 'udûl ile muvâcehelerinde ba'de'l-isbât huccet-i şer'îye olmuşidi hâlen keyfiyet-i hâli vukûfî olan müslimînden istihbâr ve takrîrleri tahrîr olunmak murâdımdır mahalle-i mezbûre ahalisinden vâiz Mehmed Ali Efendi ve el-hâc Ahmed bin el-hâc Osman ve diğer el-hâc Ahmed bin Ali ve İbrahim bin Ahmed ve es-seyyid Arab Çelebi bin el-hâc Hasan ve el-hâc Abdülkâdir bin Ömer ve el-hâc Mehmed bin Ahmed ve es-seyyid Abdullah bin İbrahim ve el-hâc Mehmed bin ... ve Mehmed bin el-hâc Ahmed nâm kimesneler ve sâirleri ...meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'l-istihbâr mezbûrun kendi halinde olmayub ulemâ ve sâdâta itâle ve ibâdullâha cevr ü eziyet idüb bundan akdem katl-i nefis ve nice töhmet ile müttehim olmağla habs olunmuşidi ıslah kabul itmeyüb sa'y-i bi'l-fesâd âdet-i müstemirresidir deyû her biri sû-i halinden haber virmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü's-sânî min şehr-i zi'l-hicce-i şerîf sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Kasım mecnûn, el-hâc Hasan Ağa sadrizâde, Yusuf Ağa Gökrizâde, Davud Ağa serdar-ı sâbık, Osman ağa Dülükizâde, Mehmed Ağa Arnavudzâde, el-hâc Mustafa Ağa Helvacızâde

Sayfa 36/Belge 63***İsmihan binti Mehmet hatununun oğlu Halil'in ölmesi***

Medîne-i Ayntâbda Zincirli Kurbı nâm mahalde işbu râfietü'l-kitâb İsmihan binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb işbu sadri oğlum Halil nam sağır tarih-i kitabdan on altı gün mukaddem kendi sâkine olduğum menzilin dahilinde tennure düşüb kasığı ve hapesi ihrâk-ı bi'n-nâr olub te'sirinden bi-emrillâh- teâlâ fevt olmağla ba'de'n-nazar olundukda fi'l-vaki sağır-i mezbûr Halilin kasığı ve hapesi ihrâk-ı bi'n-nâr olub te'sirinden fevt olduğu muayene

ve müşâhede olundukdan sonra mezbûr İsmihan meclis-i mezbûre sağır-i mezbûrun demm ü diyetine müteallaka ahale-i mahalle-i mezbûre ve gayrıda dava ve nizâm yokdur didikde mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fî el yevmü’s-sâni min zi’l-hicce-i şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Molla Musa bin Molla Ali, Süleyman bin Abdurrahman, Molla Ali bin Yusuf, Osman bin Tahir, el-hâc Rıza, Mehmed Ali Sırac

Sayfa 36/Belge 64

el-hâc Hasan bin el-hâc Abidin’in Molla Mehmed bin Cin Ali’den alacak davası

Medîne-i Ayntâbda Ehl-i Cefa Mahallesi sükkânından el-hâc Hasan bin el-hâc Abidin nâm kimesne tarafından zikri âtî davaya vekil olub el-hâc Ömer bin el-hâc Ahmed ve Hasan bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan işbu râfiü’l-kitâb es-seyyid Mehmed bin el-hâc Ömer nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde Molla Mehmed bin Cin Ali nâm kimesne mahzarında bi’l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan iki sene mukaddem mezbûr Molla Mehmed bir sene tamamında kendi menzilinde îfâ itmek üzere alâ tarîkü’s-selmi’ş-şer‘î yüz batman kahveyi yüz guruşa mezbûr el-hâc Hasana bey‘ ü re’s-i mâl olan meblağ-ı mezkûr kable’l-iftirâk meclis-i akidde ahz ü kabz idüb ve bundan ma‘dâ kırk guruş dahi alâ ciheti’l-karz mezbûr el-hâc Hasandan ahz idüb hâlen edâda teallül ider sual olunub alıvirilmek matlûbumdur didikde gibbe’s-suâl ve akîbü’l-inkâr vekîl-i mezbûr

Sayfa 37

Es-seyyid Mehmed Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Hasan bin Ali ve Halil bin el-hâc Hüseyin nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub eserü’l-istişhâd fî’l-vâki tarih-i kitabdan iki sene mukaddem mezbûr Molla Mehmed bir sene tamamına değin kendi menzilinde îfâ itmek üzere alâ tarîkü’s-selm yüz batman kahveyi yüz guruşa müvekkilim mezbûr el-hâc Hüseyine bey‘ ve re’s-i mâl olan yüz guruş meclis-i akidde bizim huzurumuzda mezbûr el-hâc Hasan yedinden ahz ü kabz idüb ve bundan ma‘dâ alâ ciheti’l-karz kırk guruş dahi ahz eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti’l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın yüz batman kahve ile kırk guruş müvekkil-i mezbûr el-hâc Hüseyine edâ ve teslime merkûm el-hâc Mehmede tenbih-i birle mâ vaka‘ bi’t-

taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâlis min şehr-i zi'l-hicce-i şerîfe sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ömer Beğ bin Mahmud, Hamza Ağa bin ..., Ali beşe Cevil

Sayfa 37/Belge 65

Vefat eden Fatıma binti Mustafa'nın annesinin Mehmet bin Ahmet'ten otuz gurus mehr alacağını talep etmeleri

Medîne-i Ayntâbda Amu mahalesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Fatıma binti Mustafanın verâseti zevc-i metrûkı Mehmed bin Ahmed ile validesi diğer Fatıma binti münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre diğer Fatıma tarafından zikri âtf davaya vekil-i müsecceli olan Minlâ Musa bin el-hâc Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrenin zevci işbu râfiü'l-kitâb mezbûr Mehmed mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müteveffât-ı mezbûre Fatımanın muhallefâtından medîne-i mezbûre fenâsında vaki bir tarafı arz-ı hâlî ve bir tarafı Helvacı Ali mülki ve bir tarafı Kadı oğlu mülki ve bir tarafı zimmî Manik mülki ile mahdûd yüz elli teğek bağı ile zevci mezbûr Mehmed zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı 'aleyh otuz gurus mehr-i mü'eccelinden hisse-i ırsiyesini mezbûr Mehmed virmeğe te 'allül ider sual olunub alıvirilmesk matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında müteveffât-ı mezbûre Fatıma iki sene mukaddem hâl-i sıhhatinde mahdûd-ı mezkûr bağ ile zimmetinde olan otuz gurus mehr-i mü'eccelini bana hibe-i sahiha-i şer'ıye ile hibe ve temlik itdi deyû def 'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Mehmedden def'-i mezkûrını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Mehmed bin Mehmed ve İshak bin el-hâc İshak nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müteveffât-ı mezbûre Fatıma iki sene mukaddem hâl-i sıhhatince bizim huzurumuzda mahdûd-ı mezkûr bağ ile otuz gurus mehr-i mü'eccelini zevci mezbûr Mehmede hibe-i sahiha-i şer'ıye hibe ve temlik ol dahi ittihad ve kabul itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ıye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın vekil-i mezbûr bi-vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâlis zi'l-hicce-i şerîf sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mustafa Helvacızâde, Kefişger Ahmed, Abdulla bin el-hâc Hüseyin, Mehmed bin el-hâc Ali

Sayfa 38/Belge 66

Vefat iden Kerime binti Receb'in varislerinin Kerime'nin zevcinden alacak talepleri

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ es-seyyid Mehmed Efendi tayin ve irsâl olunub ol dahi zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesinde sâkin Mehmed bin el-hâc Ali nâm kimesnenin menziline varub lede'l-ceyrân akd-i meclis-i şer'-i hatır itdiklerinde mahalle-i mezbûrede sâkine iken bundan akdem vefat iden Kerime binti Recebin verâseti zevc-i metrûki mezbûr Mehmed ile babası Receb ve ceddesi Zühre ve sadri sağır oğulları Mehmed ve Aliye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Receb ile mezbûre Zühre mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitâb zevc-i mezbûr Mehmed mahzarında her biri üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mûrisemiz müteveffât-ı merkûme Kerimenin zevci mezbûr Mehmed zimmetinde yetmiş guruş mehr-i mü'eccelini ve küpe ve tavk ve sâir hall-i nisâ semeninden yirmi guruş hakkı olub zikr olunan doksan beş guruş ile bir hamam leğeni ve bir saç kaytanı taksime idhal itmemele hissemizi talebi deriz sual olunsun didiklerinde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında tarih-i kitabdan dört ay mukaddem zevce-i mezbûre Kerime hâl-i sıhhatinde zimmetimde mütekarrir ve ma 'kûd-ı aleyh yetmiş beş guruş mehr-i mü'ecceli ile bey' eyledüğüm küpe ve tavk ve hall-i nisâ semeninden yirmi guruş hakkını ve bir hamam leğeni ve bir saç kaytanını huzûr-ı müsliminde bana hîbe-i sahiha-i şer'îye ile hibe ve temlîk idüb ben dahi ittihâb ve kabz ve kabul eyledim deyû def 'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr mezbûr Mehmedden def'-i mezkûrını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Yahni Mahallesi sükkânından el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed ve Mehmed bin Osman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûr Recebin kızı müteveffât-ı merkûm Kerime tarih-i kitabdan dört ay mukaddem hâl-i sıhhatinde bizim huzurumuzda zevci merkûm Mehmed zimmetinde ma 'kûd-ı 'aleyh olan yetmiş beş guruş mehr-i mü'eccelim ile bey' eyledüğü küpe ve tavk ve sâir halli nisâ semeninden yirmi guruş hakkımı ve bir hamam leğeni ve bir

saç kaytanımı hîve ve teslim ve ol dahi ittihâb ve kabul eyledi deyû ikrâr eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri ba'de'l-kabul husûs-ı mezbûrî mevlânâ-yı merkûm mahallinde tahrîr ba'de mea irsâl olunan Ali bin Abdülkadir ile meclis-i şer'a gelüb inhâ itmeleriyle mezbûrân Receb ve Zühre muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâil-i şehri-i zi'l-hicce-i şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi İmam-ı Boyacı, Osman Efendi Mezidzâde, Mehmed Efendi bin Abdülvahab, Ömer Efendi bin Molla Ali, Molla Ali Müezzîn, Ömer Efendi bin el-hâc Ömer, Ömer Çelebi bin el-hâc Mustafa, Abdullah bin Ahrun

Sayfa 39/Belge 67

Ebu Bekir'in taş kesme işi karşılığında El-hâc Mehmet bin Mustafa'dan on buçuk guruş alacağını talep etmesi

Medîne-i Aynâtâbda Musullızâde bostanı dimekle maruf mahalle sükkanından Ebu Bekir bin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb el-hâc Mehmed bin Mustafa mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan iki buçuk sene mukaddem üç nefer refikim ile han içinden yedi bin taş kat' itmişdik yalnız benim ücretim on buçuk guruş olmağla talep iderim sual olunub alıvirilmek matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbûr Al-hac Mehmed cevabında tarih-i mezkûrda müddeî-i mezbûr Ebu Bekir ile üç nefer refik ol mikdar taş kesdiklerin ikrâr ve lakin her birinin akçesin teslim itdiğimde ahz ve ibrâ-i zimmet itdi deyû def 'le mukâbele idicek gibbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr mezbûr el-hâc Mehmedden def'-i mezkûrını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Hüseyin bin *** ve es-seyyid Mehmed bin *** nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i mezkûrda müddeî-i merkûm el-hâc Mehmed bizim huzurumuzda mezbûr Ebu Bekire on buçuk guruşu edâ idüb ol dahi ba'de'l-kabz kesdiği taş akçesinden müteallka-i âmme-i deâvi ve mutâlebâtдан mezbûr el-hâc Mehmed zimmetini tamamen ibrâ ve ıskât itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın müddeî-i mezbûr Ebu Bekir bi-vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i şehri-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed bin Mustafa, Ömer bin Hasan, Abdurrahman bin Abdullah, Abdullah bin Şaban, Mehmed bin Osman

Sayfa 39/Belge 68***Mine binti Mehmet'in ihtiyaçları için nafaka talebi***

Medîne-i Ayntâbda Bostancı Mahallesinde sâkine işbu râfiü'l-kitâb Emine binti Haydar nâm hatun meclis-i şer'-i enverde takrîr-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan kızım Aişenin sadriye-i sağîre kızı Mine binti Mehmed nam hâlen taht-ı terbiyemde ve hazânemde olub nafaka ve kisveye eşedd ihtiyacı olmağın savb-ı şer'-i enveden kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir olunub istidane ve vakt-i zaferde babasu mezbûr Mehmed üzerine rücû'a izin matlûbumdur didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sağîre-i mezbûre Mineye yevmi dört akçe nafaka ve kisbe-i bahâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâneye ve lede'z-zafer mâl-ı mevrûsundan ve babası mezbûr Mehmed üzerine rücû'a izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevmü'l-hâmis min zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Hac Mustafa nakîb-i sâbık, Şeyh-i Mevlevi Mustafa bin Hasan Beğ, Sağır ... Hac Ali, Cevil Ali Beşe

Sayfa 39/Belge 69***Mehmet bin Ömer'in Ömer ve Hüseyin'e kavak ağacı satışı***

Medîne-i Ayntâbda Kanalıcı Mahallesi sükkânından el-hâc Mehmed bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitâb Ömer ve Hüseyin ibni el-hâc Ali nâm kimesne mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âtî sūdûruna değın silk-i mülkimde münselek karye-i Suboğazda vaki bir tarafı Hasırcı el-hâc Abdullah bağı ve bir tarafı cebel ve bir tarafı nehr-i câri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dâhilinde beş dib ceviz ve etrafında kavak ve söğüt eşcârını müştemil sekiz yüz teğek bir kıt'a ve yine karye-i mezbûrede Deliçukur nâm mahalde vaki bir tarafı Kel Ali oğlı Mehmed bağı ve bir tarafı Kasım bağları ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd dâhilinde

Sayfa 40

İki dib ceviz fidanını müştemil dört yüz teğek bir kıt ‘a ağ ki cem ‘an üç kıt ‘a bağımlı dahilinde ve etrafında olan eşcâr ve sâir tevâbi ve levâhıkı ile tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî ve şurût-ı müfsideden ârî bi safkâ-i vâhide iki yüz otuz iki guruşa mezbûrân Ömer ve Hüseyine bâten bey‘ ü teslim ânlar dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eylediklerinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrî mürûr iden üç kıt ‘a bağ dahilinde mecmû-ı eşcâr ile mezbûrân Ömer ve Hüseyinin mülk-i müşterâlarıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi el yevmü’l-hâmis min şehr-i zilkadetü’ş-şerîf sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Şaban altuncu İbrahim efendi Bunzâde, es-seyyid el-hâc Veli bin Musa, el-hâc Abdullah helvacı, es-seyyid Hasan Kasab, Himmetbin ...

Sayfa 40/Belge 70***Ehl-i Cefa Mahallesinden Mustafa bin Yasin’in Manik’e ev satışı***

Medîne-i Ayntâbda Ehl-i Cefa Mahallesi sükkanından Mustafa bin Yasin nâm kimesneyle zevcesi Hatice binti Osman nâm hatun zikri âtî bey‘i ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer‘iye ile ârifân olan Hüseyin bin Allâhvirdi ve Halil bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan Yusuf bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde işbu râfietü’l-kitâb işbu bâisü’s-sefer Manik veled-i Gazer nam zımmî mahzarında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb maahlle-i mezbûrede vaki bir tarafı Hüseyin menzili ve bir tarafı Ohan nam zımmî menzili ve diğerk tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve bir tahtâni beyt ve bir fevkâni beyt ve bir kilar ve bir matbah ve bi’r-i mâ ve havluyı müştemil menzil alâ tarîkü’l-münâsıfe mülkümüz olub mesfûr Manike her birimiz yüz guruşa bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bey‘ ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşa mersum Manik yedinden her birimiz ahz ve kabz itdik ba‘de’l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mersum Manik mülk-i müşter‘asıdır hasbe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi evâil-i zi’l-hicce sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin Hamza Efendi, es-seyyid Mehmed Ağa miralay-ı sâbık, Davud Ağa Şeyhzâde, Mustafa Ağa Kethüdâeri, Mehmed bin Fevzkâde, Mustafa bin Nabi

Sayfa 40/Belge 71

Aişe binti Abdullah'ın Şenfer binti Vanes'e menzil satışı

Medîne-i Ayntâbda Kayacık kurbı nâm mahalde sâkine Aişe binti Abdullah nâm hatun tarafında zikri âti bey 'i ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân es-seyyid Ali bin el-hâc Bayram Ağa ve İbrahim bin Derviş nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Yusuf bin Seyyid Ahmed nâm kimesne kendi nefesine asâlete mezbûre Aişe tarafından vekâlete meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu bâisü's-sefer Şenfer binti Vanes nam nasrâniyenin karındaşı ve tarafından tasdike vekil-i sâbitü'l-vekâlesi olan Artin nam zımmi mahzarında asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Hasan Ağa veresesi mülkleri ve bir tarafı Hanım yeri dimekle bostan ve bir tarafı bazen Yusuf mülki ve bazen Hüseyin Ağa bağçesi ve bir tarafı tarîk-i hâs ile mahdûd ve iki tahtâni beyt ve mâ-i câri ve havluyu müstemil menzilin nısfı benim mülk-i müşterâm ve nısf-ı âhiri müvekkile-i mezbûre Aişenin mülki olub tarih-i kitabdan iki sene mukaddem müvekkile-i mersume Şenfere yüz altmış guruşa her birimiz bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz altmış guruşa mersume yedinden her birimiz ahz ve kabz itdik ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr mezkûr Şenferin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i zi'l-hicce-i şerîf sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Ağa Gergerî, Ahmed Ağa Biraderiş, Ömer Beğ bin Mahmud, Mustafa bin Abdurrahman, es-seyyid Mehmed, el-hâc Ali Rahmanzâde, Şaban Beğ bin Ahmed

Sayfa 41/Belge 72

Maktulen vefat eden Mehmed'in keşfi

Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ es-seyyid Ahmed Efendi ve irsâl olunub ol dahi hâlen Ayntâb sancağının fahrü'l-akrân Ahmed Ağa tarafından Mehmed Beğ ve sâir zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâbda ... atbazarı damında

mecrûh olan Mehmed bin ... nâm kimesnenin üzerine varub akd-i meclis-i şer‘-i hatîr itdiklerinde mecrûh-ı mezkûr Mehmed meclis-i ma‘kud-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem kable’l-asr işbu damda Dalkavuk? dimekle maruf Ahmed nâm kimesne bıçak ile amden sağ memenin üstüne darb ve cerh itmekle nazar olunub keşf ü nazar olunmak matlûbumdur didikde lakin mezbûr Mehmedin a‘zâsı keşf ü ilkâ-i nazar olundukda sağ memenin üst tarafından bıçak cerh olduğu muayene ve müşahede olunmağın husûs-ı mezbûr mevânâ-yı merkûm mahallinde tahrîr ba‘de mea bais irsal olunan Ali bin Mehmed ve el-hâc Mehmed bin Musa ile meclis-i şer‘a gelüb alâ vukû‘a inhâ ve takrîr itmeleriyle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb oludı fi el-yevmü’l-hâdi ‘aşer min şehr-i zi’l-hicce-i şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Es-seyyid Ahmed Çelebi Tokatîzâde, Halil bin el-hâc Hüseyin Şehreküstiden, el-hâc Ebudderdâ bin el-hâc Hamid Şarkiyândan, Kasım bin el-hâc Mehmed Şarkiyândan

Sayfa 41/Belge 73

Seyyid Murad bin Abdullah, Halil bin Halil’den yirmi sekiz gurus alacak talebi

Medîne-i Ayntâbda Yahni Mahallesi sükkânından Seyyid Murad bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfiü’l-kitâb Halil bin Halil nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan altı sene mukaddem tütün iştirâ itmek için benden alâ tarikü’l-mudârebe yüz gurus re’s-i mâl olub yirmi sekiz gurus bana edâ ve bâki kalan yetmiş iki gurus re’s-i mâl merkûm Halilin zimmetinde kalmağla taleb iderim sual olunub aliverilmek matlûbumdur didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Halil ceavbında fi’l-vâki tarih-i mezkûrda merkûm es-seyyid Muraddan yetmiş gurus re’s-i mâl ahz itmişdim tütün iştirâ idüb yetmiş gurus re’s-i mal ve otuz gurusu tamam olmak üzere mezbûr Seyyid Murada yüz gurusluk tütün virdim hatta huzûr-ı müsliminde dahi ahz ve ibrâ-i zimmet itdüğünü ikrâr ve işhâd itdi deyû def ‘le mukâbele idicek gıbbe’l-istintâk ve’l-inkâr mezbûr Halilden def‘-i mezkûr mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Mehmed bin el-hâc Osman ve Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olub eserü’l-istişhâd fi’l-vâki mezbûr Seyyid Murad bizim huzurumuzda merkûm Halil yetmiş gurus mudârebe için virmişidim hâlen yüz gurusluk tütün aldım ve zimmetin ibrâ itdim deyû ikrâr ve bizi istişhâd itdi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete

şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Seyyid Murad ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Seyyid Murad bi-vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı şehr-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Ahmed, Ali Beşe bin cevîl, el-hâc Hasan bin el-hâc Mehmed, el-hâc Mehmed bin Musa, el-hâc Kasım Beşe

Sayfa 42/Belge 74

Fatıma binti Hüseyin'in kocasından muhalaa yolu ile boşanması

Medîne-i Ayntâbda Kozanlı kurbı nâm mahalde sâkine Fatıma binti Hüseyin nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde zevc-i muhâlaı işbu râfiü'l-kitâb Seydi Ahmed bin Yakub nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Seydi Ahmed zevcim olub beynimizde şikâk vaki olmakla zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh olan on beş guruş mehr-i mü'eccelinden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre mezbûr Seydi Ahmed ile hal' oldum ba'de'l-yevm mezbûr Seydi Ahmed ile zevciyet ve saire müteallaka dava ve nizâm yokdur min küllî'l-vücûh zimmetini ibrâ ve ıskat itdim didikde zevc-i mezbûr Seydi Ahmed dahi hal'-i mezkûrı ba'de'l-kabul zevciyet ve saire müteallaka davadan mezbûre Fatımanın zimmetini ibrâ itmeğın gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

es-seyyid Mehmed Ağa miralay-ı sâbık, Molla Abdurrahman bin Hasan, Kemaleddin bin el-hâc Ahmed, Mehmed bin Ramazan

Sayfa 42/Belge 75

Mustafa Beşe bin İbrahim'in Mehmed bin Hasan'a küfretmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahfil-i kazâda Mustafa Beşe bin İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem mezbûr Mustafa Beşe âlât-ı harble menzilim kapusuna gelüb avratıma şetm ve beni küsr-i arz itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar müdde-i mezbûr Mehmedden müddeâsını mübeyyine

beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden İlyas bin Mehmed ve Ahmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki vakt-i mezkûrda merkûm Mustafa Beşe müddeî-i mezbr Mehmedin kapusuna âlât-ı harble gelüb bizim huzurumuzda avratına şetm eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ebu Bekir Ağa, Kanbur Mehmed Ağa, Abdullah beşe bin Hüseyin, Mustafa Ağa Siyavuşzâde, Helvacızâde

Sayfa 42/Belge 76

Mehmed Efendi ibni el-hâc Mustafa'nın tasarrufunda olan köy ve mezraları Abdi Mehmed ve sem'î el-hâc Ali Halife'ye feragat etmesi

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından olub dimos-ı Ayntâb mukatası aklâmından yüz bir ... guruş ve üç akçe malı olan Karasakal ve Medigöz ve Küçük taş ve leblek ve Nehrun ve Hoca dinek nam kurâ ve yirmi dört ... ve bir rub' ve bir akçe malı olan mezra-i uğrıca ve Sırıklü ve Kabasakal nâm kurâ ve mezraa ve üçyüz elli akçe malı olan Çaykuyı nam mezraya yüz seksen iki guruş muaccele ile te'biden ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfle mutasarrıf olan Mehmed Efendi ibni el-hâc Mustafa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sulbî sahîh oğlı işbu bâisü'l-kitâb Abdi Mehmed Halife ile sem'î el-hâc Ali Halife mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Mısır Kahire kurâsı misüllü hayutda oldukça ber-vech-i mâlikâne kurâ ve müzâria kurâ ve müzâria mutasarrıflarından birisi hâl-i hayatında mutasarrıf olduğu karyesin bir âhir kimesneye ferâgat murâd eyledikde marifet-i şer'le ve hüsn-i rızâsıyla ferâgat-i hucet-i şer'îye olunmak mâlikâne berâtında mezkûr olmağla hâlen ben dahi zikri mürûr iden mâlikâne berât-ı şerîfle mutasarrıf olduğum kurâ ve müzârii hüsn-i rızâm ile mezbûrân Abdi Mehmed ve sem'î el-hâc Ali Halifeye fâriğ olub yedimde olan berâtımı teslim idüb ânlar dahi kabul eylediler didikde gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ahmed bin Veli, Ebu Bekir Abdurrahman Beğ, Ahmed Beğ bin Mahmud Beğ, Semerci el-hâc Mehmed bin Hac Mehmed, Ferhad bin Kasım, el-hâc Ali bin Nur Ali, el-hâc Mehmed Ağa Beğzâde, Mehmed Ali bin Yunus, İmam Hac Mehmed bin Mustafa

Sayfa 43/Belge 77

Esad bin Arslan katl edilen kardeşinin el konan mallarını Hasan Ağa'dan alması

Barazi ekrâdından Esad bin Arslan mahfil-i kazâda hâlen Ayntâb sancağının fahrü'l-akrân Ahmed Ağanın baş bölükbaşısı işbu râfiü'l-kitâb Hasan Ağa mahzarında takrîr-i kelâm idüb li-ebevyn karındaşım Ali Bölükbaşî mûmâ-ileyh Ahmed Ağanın kapusunda hizmet idüb Ayntâb karyelerine kîtâü't-tarîk eşkıyası müstevli olmağla neferâtı ile üzerlerine varub muharebe itdiklerinde kîtâü't-tarîk eşkıyasından olub Tacirli cemaatinden Sultan Ahmed oğlu ve Koca Kethüda oğlu Bedr ve Ali Kethüda oğlu Mehmed ve Zülfikar oğlu İsmail ve sairleri ve Kılıçlu cemaatinden Kara han ve Kar oğlu Hüseyin ve Şedid ve Öküzli Köse beктаş ve sairleri ve okçı ... ekrâdından hayır sevilmez oğlu Koçur oğlu Osman ve Durucaklı davud ve Köse Bekir oğlu ve mezbûr Davudun kayınları ve Toz koparan nam şakîler ve sairleri karındaşım mezbûr Ali Bölükbaşîyi katl idüb muhallefâtından bir re's at ve bir bargir ve bir kürek ve bir sof aba ve iki kahve ibrîğı ve dokuz fincan ve bir kilim ve bir boz aba ve bir fenar ve bir çift harar ve bir yağmurluk kisesini mezbûr Hasan Ağa zabt itmişidi hâlen eşya-yı mezkûreyi Hasan Ağa yedinden ve kizeşte ulûfesini mûmâ-ileyh Ahmed Ağa yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledim vechen mine'l-vücûh Ahmed Ağadan dava ve nizâm yokdur didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî 13 zi'l-hicce sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Al-hac Hasan Beşe bin ..., Ali Beşe bin Osman, Hamza Beğ bin el-hâc Bekir, el-hâc Cuma Bölükbaşî, Mehmed Bölükbaşî

Sayfa 43/Belge 78

Es-seyyid El-hâc Ebubekir'in kale altında bulunan dükkanından çalınan kahve ve ibrikları Abdullah bin Abdullah'tan istemesi

Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ Ömer Efendi tayin ve irsal olunub zeyl-i vesikada muahrrerü'l-

esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâb kal'ası kapusuna varub lede'l-ahâli akd-i meclis-i şer'-i hatîr itdiklerinde medîne-i mezbûre Bostancı Mahallesi sükkânından işbu râfîü'l-kitab es-seyyid el-hâc Ebu Bekir bin el-hâc Mehmed mahfil-i kazâda İbn-i Eyüb Mahallesi sükkânından olub medîne-i mezbûre birinci bölükden yeniçeri iddiasında olan Kafır oğlu dimekle maruf Abdullah bin Abdullah nam mühtedi mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir sene mukaddem gice ile mezbûr Abdullah taht-ı kal'ada vaki dükkanımı açub dahilinde mekan-ı mahrezden altı guruş kıymetli ...batman kahve ve dokuz guruş kıymetli dört kahve ıbrığı serika itmekle taleb iderim sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbure es-seyyid el-hâc Ebu Bekirden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Ali bin Hüseyin ve es-seyyid Ebu Bekir bin Kasım nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitabdan bir sene mukaddem mezbûr Abdullah gice ile merkûm es-seyyid el-hâc Ebu Bekirin taht-ı kal'ada vaki dükkanı dahilinde mekan-ı mahrezden altı guruş kıymetli iki batman kahve ve dokuz guruş kıymetli dört kahve ıbrığını alub dükkandan çıkarken gördük biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tazkiye riâyete şehâdetleri makbûle olmağın dokuz guruş edaya ba'de't-tenbih husûs-ı mezburı Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ba'de irsâl olunan çukadar Mustafa Beşe ve el-hâc Hüseyin ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fi evâsıt-ı zi'l-hicce-i şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Zikr olunan iki batman kahveyi ve ıbrıkların aynı mevcut ise aynı değilse kıymeti olan

Şuhûdü'l-hâl

Ali beşe Odabaşı, Mehmed bin el-hâc Ömer, Mustafa bin Mehmed, İbrahim bin Mahmud, Ömer bin Ahmed, Molla Mustafa bin Bali, Veli bin Ali

Sayfa 44/Belge 79

Belge yarım kalmış

Medîne-i Ayntâbda Boyacı Mahallesi sükkânından es-seyyid Hüseyin bin Minlâ Hüseyin nâm kimesne ve zevcesi Ümmühani binti Abdullah mahfil-i kazâda işbu bâisetü'l-kitab Elife binti Mehmed ve Yemen binti İbrahim nâm hatunlar mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan yirmi bir gün

mukaddem menzilimiz dahilinde beş aded kaftan ve üç aded zubun ve iki kaftanlık bez ve bir sade ve iki gömlek ve üç aded çenber ve üç aded don zayı olub mezbûretân ahz itmeleriyle sual olunub alıvirilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr müddeiyân-ı mezbûrân

Sayfa 44/Belge 80

el-hâc Ebu Bekir bin Abdulkadir'in terekesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Ebu Bekir bin Abdulkadirin verâseti zevce-i metrûkesi Hatice binti el-hâc Mustafa ile sulbî kebîr oğulları Mehmed ve İbrahim ve Molla Halil ve Molla Ali ve Hüseyine ve sağîr oğlu diğêr Mehmede ve sulbiye-i kebîre kızı Hatice ve sağîr kızı Aışeye münhasıra olduğı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtı defteridir ki ber-vech-i âtî zikr lunur tahrîren el-yevmü'r-râbi' 'aşer min şehr-i zi'l-hicce-i şerîfe sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sümün
Mushaf-ı şerîf		5	
Çuka		3	
Çakşır		3	
Kaftan		1,5	
Kürdeki		3	
Kavuk sarık		1	
Gömlek mea ...		1	
Masara kazganı		15	
Kuzı tenceresi		4	
Tencere	4	8	
Sahan	10	5	
Teşt	1	4	
Don kazganı		2,5	
Havan		1	
Kefgir mea ...		1	
Sini		4	
Demir mankal		0,5	

El ibrığı	2	1,5	
Tas	1	0,5	
El leğeni		1,5	
Sağır tencere			3 rub
Külim	3	6	
Yorgan	2	3	
Döşek	3	3	
Minder	2	1	
Yasdı k	4	1	
Buğday ve bulgur	8	20	
Cırcır		4	
Köşger ...		4	
...		4	
Soğan tohumı	1	2	
Hıyar çekirdeği		2	
Künci	1	2,5	
Duz	6	4	
Tahta anbar	2	5	
...	2	1,5	
Şamdan	1	0,5	
Sağır tepsi		0,5	
Demir saç		0,5	
Tabe		0,5	
Tas		1 rub	
Sağır bakraç		0,5	
Buhurdan		0,5	
Sağır lengeri	2	1	
Arı kovanı	35	25	
Nakd		125	
Menzil der-mahalle-i mezbûre		150	
Hırdavat hane		3	
Menzil ve tecemmülât		434,5	
Karye-i Bedrkendde bağ	500	35	

Karye-i Vadi zağda bağ	200	25	
Karye-i Nurganede tarla	1 kıta	4	
Katre-i Sağrında tarla	1 kıta	13	
Karye-i mezbûrede tarla	1 kıta	25	
Leylencikde ceviz eşcarı	5 dib	25	
Der-zimmet-i Nurganeli Anaklı oğlu		25	
Der-zimmet-i ... oğlu		8	
Der-zimmet-i Ali Kaya		30	
Der-zimmet-i İlyas oğlu		8	
Der-zimmet-i Darlı oğlu		10	
Der-zimmet-i Göz Hasan		20	
Der-zimmet-i Hilal oğlu Bekir		10	
Der-zimmet-i Kavaf İsmail		25	
Der-zimmet-i Kasab Hac Mehmed		17	
Der-zimmet-i Beynamazcı oğlu		3	1 rub
Der-zimmet-i Kızık oğlu Mehmed		8	
Der-zimmet-i Köse Osman		10	
Der-zimmet-i sarginli Üveys		9	
Der-zimmet-i Karlı oğlu Osman		9	
Der-zimmet-i Bayındır Kel oğlan		6	
Der-zimmet-i Ayalı Mehmed Koca		4	
Der-zimmet-i Hac Yasin		5	
Der-zimmet-i Mühni oğlu el-hâc Mehmed		12	
Der-zimmet-i Ahsen kızı Elif		50	
Der-zimmet-i Culah Ömer		4,5	
Ceman akârat ve zimem		450,5	1 rub
Ceman yekün		900	

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
Techîz ve tekfîn	10
İskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve meûnet-i helva	40

Resm-i kısme-i âdi	22,5
Kâtibiye	2
hüddâmiye, ihzâriye	5
Ceman	80

Sahhü'l-bâki li't-taksim-i beyne'l-verese 820

Hisse-i zevce Hatice	102,5
Hisse-i ibn Mehmed	102,5
Hisse-i ibn İbrahim	102,5
Hisse-i ibn Halil	102,5
Hisse-i ibn Ali	102,5
Hisse-i ibn Hüseyin	102,5
Hisse-i ibn diğeri Mehmed	102,5
Hisse-i binti Hatice	51 guruş 1 rub
Hisse-i binti Aişe	51 guruş 1 rub

Sayfa 45/Belge 81

Seyyid Mehmed'in vefat eden babasının el-hâc Ömer'den alacağı olmadığına dair ifadesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden el-hâc Ebu Bekir bin el-hâc Ahmedin sulbî kebîr oğlu Seyyid Mehmed tarafından zikri âti ikrâra vekil olub Hasan bin Dede Mehmed ve Abdullah bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Battal Çelebi ibni es-seyyid Mehmed Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb el-hâc Ömer bin *** nâm kimesne mahzarında bi'l-vekalâe ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müvekkilim mezbûr Seyyid Mehmed işbu el-hâc Ömeri meclis-i şer'a getürüb zimmetinde tiftik semeninden beş bin guruş ve beş yüz guruş dahi beş yüz batman kahveye babam selm-i şer'î idüb kable'l-ahz fevt oldı bana intikal itdi deyû ba'de'd-dava sadedinde olmuşidi halen mezbûr Seyyid Mehmed huzûr-ı müsliminde ben zikr olunan davada muhtal ve kâzib idim merkûm el-hâc Ömer zimmetinde babam merkûm el-hâc Ebu Bekirin gerek benim bir akçe ve bir habbe hakkım yokdur husûs-ı mezbûra müteallik âmme-i deâvî ve mutâlebâtдан mezbûr el-hâc Ömerin zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdim ... ba'de'd-dava dahi sudûr

iderse lede'l-hükkâm ... mesmû'a ve makbûle olmasun li-ecli'l-istihkâm savb-ı şer'-i enverden yedine hucet-i şer'ıye virilsün didi didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mehmed bin Abdülvahab, Molla Hüseyin bin Hüseyin, Molla Ali bin el-hâc Abdurrahman, es-seyyid Mehmed Ağa mir alay-ı sâbık, Ahmed Ağa el-zaim, İbrahim Beğ bin Hamza, es-seyyid Ahmed Çelebi ebu'l-hüdâzâde, Şaban beğ Uzunzâde, Abdullah Beğ Hatmanzâde, Receb bin el-hâc Hüseyin Çulcı, el-hâc Ömer, el-hâc Mehmed bin el-hâc Nasır, el-hâc Bekir bin İsmail ..., Abdullah Beğ Arablızâde, Mustafa Beğ ..., Kara Yusuf Beğ Kacılızâde, Abdullah Kavukcı, Osman Zefirci, es-seyyid Mehmed Dede Ali, el-hâc Ali Beşe bin Mehmed Beşe, Molla Hasan bin Nur Ali, Mustafa bin Haydar, es-seyyid Gök oğlan, es-seyyid el-hâc Veli bin Musa Beğ

Sayfa 46/ Belge 82

Mehmet'in vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından olub diyâr-ı âhirde mütemekkin Molla Halile babası el-hâc Ebu Bekir bin Abdülkadirten intikal iden hisse-i irsiyesini zabt ve hıfza bir kayyim ve vasi lazım ve mühim olub gâib-i merkûmun karındaşı işbu râfiü'l-kitâb Mehmed nâm kimesne müstakim ve her vechle mahal ve müstehak olduğunu zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi müslimîn haber virmeleriyle üzerine kayyim ve vasi nasb ve tayin olundukda ol dahi kabul ve merâsimini edâya müteahhid iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce-i şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kanbur el-hâc Mehmed Ağa, Hasan Ağa ..., el-hâc Osman bin Çil Abdülkadir, Osman Beğ bin Karlı, el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 46/ Belge 83

Hatice binti el-hâc Mustafa'nın vasi tayini

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebu Bekir bin Abdülkadirten sulbî oğlu Mehmede sağire kızı Aişeye intikal iden mâl-ı mevrûsların hıfz ve umûr-ı mühimmelerin tesviye için savb-ı şeriat-ı mergubeden mansub bir vasi lazım ve mühim olub valideleri işbu râfietü'l-kitab Hatice binti el-

hâc Mustafa nâm hatun vesâyet-i merkûmeye icrâ olmağın hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûre Haticeyi sağîran-ı mezbûrân Mehmed ve Haticenin emvâllerin hıfz ve ahvâllerin tesviye için vasi nasb ve tayin idüb ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve merâsimini edây taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed Ağa Anbur, Hasan Ağa velediş, Osman Beğ Korkünî, el-hâc Osman bin Abdülkadir, Mehmed velediş, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 46/ Belge 84

Ahmed Beşe ibni Mehmed Ali'nin geceleri tüfenkle gezip etrafa zarar vermesi hakkında

Medîne-i Ayntâbda hâlen serdâr olan Baharzâde Mehmed Ağa ve sâbık serdâr el-hâc Osman Ağa ve Siyağuşzâde Mustafa Ağa ve el-hâc Durmuş Ağa yeniçeri neferâtından Yusuf..., ve el-hâc Bekir Beşe bin Hüseyin ve Ali Beşe bin Satılmış ve Küçük Ali Beşe bin Halil ve el-hâc İbrahim Ağa ve el-hâc Hüseyin Beşe bin Uğurlu ve İnci Mehmed Beşe Ali Kaya ve sâir ... ve cem'-i kesîr râcilleri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde her biri takrîr-i kelâm idüb yeniçeri zümresinden olub medîne-i mezbûrede sâkin birinci bölükden Kırtış oğlı dimekle maruf Ahmed Beşe ibni Mehmed Ali nam râcil kendi halinde olmayub ... gicelerde âlet-i harble gezüb tüfenkler atub ibâdullâhın ırzına ve malına zarar kasd itmek âdet-i müstemiresi ve sâ'î-i bi'l-fesad işrâ ve eşkıya olduğı bundan akdem hzuur-ı şer' de sâbit va zâhir olmağla taraf-ı şer' den ...habsine gönderildikde mezbûr zâbitine itaat itmeyüb fîrar eyledi ba'de'l-yevm zuhûra çıkub fesâdı zâhir olur ise şer'an iktizâ iden cezası tertib olunsun bizler sahib çıkub icrâ-yı şer'a mâni olmazız didiklerinde mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü'l-hâmîs 'aşer min zi'l-hicce-i şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Mehmed Efendi el-müfti, Mehmed Ağa Kethüdâzâde, es-seyyid Yahya Çelebi bin Hamza Çelebi, el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed

Sayfa 46/Belge 85***Mehmed bin Hasan'ın terekesi***

Kurb-ı Minlâ Ahmedde fevt olan Mehmed bin Hasanın verâseti zevcesi Rabia binti Süleyman ile sulbî kebîr oğlu Hasana ve sağîre kızı Fatımayya münhasıra oldukdan sonra terekesi defteridir ki zikr olunur fî evâil-i zi'l-hicce sene 1124

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sümün
Kazgan	1	1	
Sağîr sahan	2	0,5	
Saplı tas		1	
Hamam leğeni	1	1	
Merkeb re's	1	3	
Bağ der Arabgin		10	
Yorgan	2	3	
Döşek	2	2	
Köhne kilim	3	1	
Arka esvabı		1	
Hırdavat hane		2	
Menzil		35	
Ceman		60	

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
Techîz ve tekfîn	3
Iskât-ı salât	3
Keffâret-i yemin ve mea'l-vasiyete	3 guruş 1 rub
Resm-i kısmet	1,5
Kâtibiye	0,5
Emniye	0,5
İhzâriye	1 rub
Ceman	12

Hisse-i zevce Rabia	6
Hisse-i ibni Hasan	28
Hisse-i binti Fatıma	14

Sayfa 47/Belge 86

Fatıma binti Mehmed'in muhalaa yolu ile eşinden ayrılması

Medîne-i Ayntâbda Çukur Mahallesi sükkânından Fatıma binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-teşrifde zevc-i muhâlaı işbu râfiü’l-kitab Mehmed bin Bektaş nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed zevcim olub beynimizde şikâk vaki olmağın zimmetinde mütekarrir ve ma‘kûd-ı aleyh olan on beş gurus mehr-i mü’eccelimden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere mezbûr Mehmed ile muhâla-i sahiha-i şer‘iye ile hal‘ oldum ba‘de’l-yevm hukuk-ı zevciyet ve sâyire müteallaka deâviden mezbûr Mehmedin zimmetini ibrâ-i ‘âmm kâtiü’n-nizâ‘la ibrâ ve ıskat itdim didikde mezbûr Mehmed dahi hal‘-i mezkûrı ba‘de’l-kabul mezbûre Fatımanın zevciyet ve sâyir hukuka müteallaka davadan zimmeti ibrâ ve ıskat itdim didikde mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi el yevmü’s-sâbi‘ ‘aşer min zi’l-hicce sene erbaa‘ ve ‘ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Es-seyyid Ahmed Çavuş Nakib, es-seyyid Hüseyin ...,Minlâ Musa bin el-hâc Mustafa, Mehmed Ali Beşe bin Ali

Sayfa 47/Belge 87

Nersiz veled-i Bağdesorın evinin basılması ve eşi ve kendisinin yaralanması

Husûs-i âti’l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer‘-i enverden Mevlânâ Ahmed Efendi tayin ve irsal olunub ol dahi halen Ayntâb sancağının fahrü’l-akrân Ahmed Ağa tarafından Mehmed Beğ ve zeyl-i vesikada muharrerü’l-esâmi olan müslimîn ile medîne-i Ayntâbda Kürtünciyan Mahallesinde sâkin Nersiz veled-i Bağdesor nam zımmînin menziline varub lede’l-ahâli ve’l-ceyrân akd-i meclis-i hatîr itdiklerinde mersum Nersiz meclis-i makud-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi nisfû’l-leylde ismi nâ malum beş nefer kimesne âlet-i harble kapuma gelüb hamr taleb idüb virmediğimiz için taşra kapumuzu kırub havluya girüb bıçak ile benim sağ kaşımı üstünden ve zevcem Gelüred binti Hacanı sol omzundan ve validem Alma binti Bederi dahi sol omzundan

darb ve cerh itmeleriyle nazar olunub keşf ü tahrîr olunmak matlûbumdur didikde mesfûre Almanın dahi sol omzunda bıçak cerhi olduğunu muayene ve müşahede olundukdan sonra mesfûr Nersiz ile mesfûretân Gülüred ve Almadan sual olundukda ismi nâ malum beş nefer kimesne kapumuzu kırub havluya girüb bizi darb ve cerh eylediler demm ü diyetimize müteallik zikr olunan Kürtünciyan Mahallesi ahalisinden Bermüzed ile dava ve nizamız yokdur bi emrillâhi teâlâ cerh-i mezkûr te'sirinden fevtolur ...ahali-i mezbûreden vechen mine'l-vücûh dava ve nizâ itmeyiz didiklerinde husûs-ı mezbûrı mevlânâ-yı merkûm mahallinde keşf ü tahrîri ba'de mea irsâl olunan Ali bin Mustafa ve Mehmed bin Cündi ile meclis-i şer'â gelüb alâ vukû'a takrîr ve inhâ itmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fi el-yevmü's-sâlis 'aşer min zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mustafa bin Haydar Mahalle-i Câbiden, Halil Beşe bin Yusuf Kürkciyandan, Muhsin bin Receb Kürkciyandan, İbrahim bin Yahni Beşe Kurb-ı Tarladan

Sayfa 48/Belge 88

Safiye binti Mehmed'in eşinden nafaka ve mehir talebi

Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Kızıllhisar sükkânından işbu râfiyetü'l-kitâb Safiye binti Mehmed nâm hatun mahfil-i kazâda zevc-i mutallakı Mehmed bin Abdi nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan onbeş gün mukaddem mezbûr Mehmed beni selâsen tatlık itdüğini huzûr-ı şer' de isbat ve hucet-i şer' iye olunmağın mezbûr Mehmedin zimmetinde mütekarrir ve ma' kud-ı aleyh olan elli guruş mehr-i mü' eccelim ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâmı talep iderim sual olunub alıvirilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında fi'l-vaki mezbûre Safiyeyi selâsen tatlık itdüği huzûr-ı şer' de isbat ve hucet-i şer' iye olunduğın ve zimmetinde mütekarrir eli guruş mehr-i mü' eccel ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknası olduğunu ikrâr ve itiraf itmeğın elli guruş mehr-i mü' ecceli ve beş guruş dahi nafaka-i iddet ve meünet-i süknâyı mezbûre Safiyeye edâ ve teslime mezbûr Mehmede tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fi el yevmü'l-'ısrîn min şehr-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ebu Bekir bin Ahmed, Mustafa Ağa Siyağuşzâde, Mehmed Beşe bin Ahmed, Ali Beşe bin Cevil, es-seyyid el-hâc Hüseyin Beşe

Sayfa 48/Belge 89***Döndi binti Hüseyin'in kızı Fatıma'ya gayr-i menkulleri hibe etmesi***

Medîne-i Ayntâbda Şarikayan Mahallesi sükkânından Döndi binti Hüseyin nâm hatun tarafından zikri âtî hibeyi ikrâra vekil olub Minlâ Abdurrahman bin Cafer ve Molla Abdullah bin Tanrıvirdi nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Ali bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müvekkile-i mezbûrenin sadriye-i kebîre kızı işbu râfietü'l-kitab Fatıma binti Ali mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezra-i Sarmıda vaki bir tarafı Hasan ve bir tarafı Ömer Beşe mülkleri ve bir tarafı vadi ve bir tarafı hâli ile mahdûd üç yüz teğek bağ ve yine bir tarafı Ömer Beşe ve bir tarafı Mehmed mülkleri ve iki tarafı vadi ile mahdûd seksan teğek siyelik bağ ve yine bir tarafı el-hâc Hüseyin ve bir tarafı Fatıma Hatun ve bir tarafı Mehmed mülkleri ve bir tarafı harman yeri ile mahdûd iki yüz teğek bağ ve yine bir tarafı Ahmed Ağa ve bir tarafı Hasan oğulları ve bir tarafı Musa ve bir tarafı Ömer Beşe mülkleri ile mahdûd dört yüz altmış iki teğek bağ ve Dımışklık dimekle dimekle maruf yetmiş teğek bağ ve yine bir tarafı Seyyid Yusuf ve bir tarafı Minlâ Mehmed ve bir tarafı Minlâ Osman mülkleri ve bir tarafı Mehmed mülki ile mahdûd yüz dib incir şeceri müvekkile-i mezbûre Döndinin silk-i mülkinde olmağla mahdûdûn-ı mezkûrûn bağları ve incirliği ve iki yorgan ve üç döşek ve üç kilim ve bir ıbrık ve bir sahan ve bir keçi ve dört zira' alaca ve altı zira' bezi müvekkile mezbûre Döndi kızı mezbûre Fatımaya hibe-i şer'îye ile hibe ve temlik ol dahi ittihâb ve kabul ve temellük ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm mahdûdûn-ı mezkûrûn bağlar ve incirlik ve zikr olunan eşyalar kızım mezbûre Fatımanın mevhûbesidir benim kat'â alakam kalmadı hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-ısrîn min şehr-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ali bin Âşur, Yeğen Abdullah, Sarı Ebu Bekir, Hüseyin, Mustafa bin Ebu Bekir, Seyyid Ahmed bin İbrahim, el-hâc Hasan bin Mehmed, es-seyyid Hüseyin bin Hüseyin, Debbağ Hac Mehmed, el-hâc Mustafa Şeyhzâde, Mehmed Ağa, Kanbur Hasan Ağa veledes, Abdülgani bin Abdülgani, el-hâc Ahmed

Sayfa 49/Belge 90***Sâkine Ümmühani binti Mustafa'nın Süleyman bin Mehmet'ten muhalaa yolu ile boşanması***

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atık Mahallesiinde Sâkine Ümmühani binti Mustafa nâm hatun mahfil-i kazâda zevc-i muhâlaı Süleyman bin Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hüsn-i rindikânemiz olmayub beynimizde şikâk vaki olmağla mezbûr Süleyman zimmetinde mütekarrir ve ma 'kûd-ı aleyh olan otuz gurus mehr-i mü'eccelim üzerine ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm dahi kendim üzerime olmak üzre muhâlaa-i sahiha-i şer'ıye ile hal' oldum didikde mezbûr Süleyman dahi hal'-i mezkûrı ba'de'l-kabul zevciyete e gayrıya müteallik âmm-i deâvi ve mutâlebâtdan her birimiz âhirin zimmetini min küllî'l-vücûh ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdik didiklerinde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sânî ve'l-ısrîn min şehr-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Minlâ Osman bin el-hâc Ahmed, Osman bin el-hâc Ahmed, Abdullah bin Hac Hüseyin, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 49/Belge 91***Mehmet bin Seydi'nin muhallefatinin taksimi konusunda mirasçılarının anlaşmaları***

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Seydinin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Hasan ve Aişe binti Aliye ve sağır oğlı Ahmede ve kebîre kızı Mineye münhasıra oldukdan sonra mezbûretân Aişe ve Fatıma asâle-i ve mezbûreyi marifet-i şer'le ârifân olan Ahmed ve Ali ibnite Mustafa nâm kimesne vekâle-i mahfil-i kazâda sağır-i mezbûr Ahmedin vasisi olan işbu râfiü'l-kitâb Ahmed Beşe bin Seydi nâm kimesne mahzarında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Mehmedin muhallefâtı beynimizde taksim ve her birimiz hisselerimizi ahz ve kabz itdikde mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Minlâ Hasan ve bir tarafı el-hâc Süleyman ve bir tarafı Ali mülkleriyle ve bir tarafı tarik-i haz ile mahdûd iki fevkâni ve iki tahtâni beyt ve bir matbah ve bir mağara ve bi'r-i mâ ve havluyı müştemil menzil sağır-i mezbûr Ahmedin hissesine tayin ve tahsis olunmuşdur bizim kat'â alaka ve medhalimiz yokdur li-ecli'l-istihkâm savb-ı şeriat-ı mergubeden yedine hucet-i şer'ıye def ve i'tâ olundu didiklerinde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-

taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâni 'ısrîn min şehri zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin Mehdi, Ali beşe, Bektaş Mehmed bin Hüseyin, el-hâc Ebu Bekir bin Süleyman

Sayfa 49/Belge 92

İsmail bin Yakub'un Mustafa bin Hızır'dan bakırlarını talep etmesi

Medîne-i Aynâtâba tabi Sarıt mezrası sükkânında işbu râfiü'l-kitâb İsmail bin Yakub nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Musabeğli ekrâdı tayfasından Mustafa bin Hızır nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on ay mukaddem iki re's siyah ve bir re's ...onar gurus kıymetli üç aded bakırımı Çakçı deresi nam mevzide mülkünden zayı itmişdim ba'de mezbûr Mustafa zikr olunan bakırları biz aldık birisi benden ikisi refikim Musa Beğlidedir ben sana getürürüm deyû ikrâr itmişiken halen teallül ider sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkar müddeî-i mezbûr İsmailden sıdk-ı makâlini mübeyyine beyyine talep olundukda 'udûl-i müslimînden el-hâc Mustafa bin Abdullah ve Hüseyin bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli'sş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fî'l-vâki mezbûr Mustafa zikr olunan bakırları biz aldık birisi bende ikisi refikim Musabeğlidedir ben sana getürürüm deyû bizim huzurumuzda ikrâr ve bizi işhâd itdiler biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mucebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ebu Bekir bin Seyyid Ali Dede, el-hâc Zineddin bin Ahmed, el-hâc Mehmed bin Mehdi, Osman Ağa Kâfirzâde

Sayfa 50/Belge 93

Arzi binti el-hâc Bekir'in kocasından boşanmasını istemesi

Medîne-i Aynâtâbda Şehreküsti kurbı nam mahallede sâkine Arzi binti el-hâc Bekir nâm hatun mahfil-i kazâda zevci işbu râfiü'l-kitab Mustafa bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir sene mukaddem

*** nâm kimesne zevcim mezbûr Mustafaya saruğun uzuna vaz itmek üzere bir mikdar sürme virüb ba'de mezbûr *** virdüğüm sürmenin cümlesini saruğa vaz itmeyüb sen ve zevcen bir mikdarını aldı deyû mücadele eyledüğünde mezbûr Mustafa dahi eğer ol sürmeden zevcem Arzi almış ise benden selâsen mutallaka olsun deyû şart ve ta'lik idüb ben ol sürmeden bir mikdarını almışidim şart-ı mezkûrun vukûuna binaen mutallaka oldum sual olunub ...tahliye olmak murâdıdır didikde gıbbe's-sual mezbûr Mustafa cevabında minvâl-i muharrer üzre bir sene mukaddem şart ve ta'likini ikrâr ve lakin zikr olunan sürmeden mezbûre Arzi olmayub şart-ı mezkûr vâki olmadı deyû inkar itmeğin mezbûre Arziden şart-ı mezkûrun vukûuna beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden âcize ve kâsıra olub istihlâf itmeğin mezbûr Mustafa vech-i şer'î üzre hulfi billâhi'l-'aliyyü'l-a'lâ itmeğin mezbûre Arzi bi vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu min şehri zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali bin Halil, es-seyyid Ali bin, Satılmış bin Şaban, Ali Beşe bin Mustafa

Sayfa 50/Belge 94

Vefat eden Mehmet bin Ahmet'in terekesinden eşinin mehir talebi

Medîne-i Ayntâbda Ehl-i cefa Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Mehmed bin Ahmedin verâseti zevce-i metrûkesi Selime ibnite el-hâc Nasırile ... oğlu Mehmedi ifşar nam gâibeye münhasıra oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi işbu râfietü'l-kitâb mezbûre Teslime meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb gâib-i mezbûr Mehmed bin İfşârın savb-ı şer' de mansub kayyimi olan Minlâ Mustafa bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb zevcim müteveffâ-yı merkûm Mehmedin zimmetinde esvab ve subî bahâlarında altmış guruş hakkım olub ... hâl-i sıhhatinde kerrâr ve merrâr ve ikrâr ve işhâd itmişidi fevt olmağla terekesinden talep iderim sual olunub alivirilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr mezbûre Teslimeden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden İbrahim bin Allahvirdi ve el-hâc Mehmed bin el-hâc Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müteveffâ-yı mezbûr Mehmed hâl-i hayûtunda ve kemal-i sıhhatinde bizim huzurumuzda zevcem mezbûre Teslimenin zimmetimde esvâb ve ...bahâlarından altmış guruş hakkı vardır deyû ki ikrâr ve bizi işhâd itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i

şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti’l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın meblağ-ı mezkûr altmış guruş tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan mezbûre Teslimeye edâya kayyim-i merkûm Minlâ Mustafaya tenbih-i birle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî el yevmü’l-hâdi ve’l-‘ısrîn ve mie ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Ali Efendi bin el-hâc Abdurrahman, es-seyyid Mehmed bin Seyyid Ömer, Abdullah bin el-hâc Hüseyin, Mustafa bin Ahmed, Hasan bin Yahni

Sayfa 51/Belge 95

Hamza Ağa ibni İsmail’in zımmi Çopur’un borcunu ibra etmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Hamza Ağa ibni İsmail karındaşı oğlu Hasan bin Ahmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde İbni Eyüb Mahallesinde sâkin Çopur veled-i *** nam zımmî tarafından zikri âti sulh ve ibrâyı tasdike vekil olub İbrahim Beğ bin Hamza ve Ahmed Beğ bin Abdi nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâletleri sâbite olan işbu râfiü’l-kitâb Ahmed Ağa ibni Halil Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisim müteveffâ-yı merkûm Hamza Ağanın müvekkil-i mesfûr Çopur zımmîde bin guruş hakkı olub kable’l-ahz fevt olub ırsen bana intikal eyledi deyû mesfûr Çopurdan huzûr-ı şer‘de taleb ve dava ve müddeâyı isbat idüb edâsına tenbih olunmuşidi halen meblağ-ı mezkûr bin guruşdan dört yüz guruş üzerine tavassut-ı müslimîn ile sulh olub bedel-i sulh olan dört yüz guruş müvekkil-i mesfûr zımmî Çopur yedinden ahz ve kabz itdim bâki kalan altı yüz guruşa müteallaka davadan mersum zımmî çopurun zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü’n-nizâ‘la ibrâ ve ıskat itdim savb-ı şer‘-i enverden li-ecli’l-istihkâm huccet-i şer‘iye def‘ i’tâ olusun didikde gıbbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî el yevmü’l-hâmis ‘aşer min şehri-i zi’l-hicce sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Yusuf Ağa Gergerîzâde, Ali Efendi Beğdilîzâde, el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed, Mehmed Ağa bin el-hâc Ebu Bekir, el-hâc Osman bin Hıfâf, Molla Ali bin Yusuf, Ali Beğ bin Can Ahmed, el-hâc Hasan Ağa Dizdar-ı kal‘a, Hasan Beşe Kethüdâ-i kal‘a, Musa bin ..., Şihne Mehmed

Sayfa 51/Belge 96

İsa ve Mehmed ibni Ebudderda'nın Besni yolu üzerinde eşkıyaların saldırımları konusunda şikayetleri

Medîne-i Ayntâba tabi Arıl nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitâb İsa ve Mehmed ibni Ebudderda nâm kimesneler mahfil-i kazâda halen Ayntâb sancağının iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Ağa tarafından Ebu Bekir Ağa mübâşeretiyile Behinsi kazasına tabi Eşkiranlı nam karye sükkânından Deli beктаş bin Mehmed ve karındaşı Mehmed bin mehmd ve Beziki ekrâdından Allâhvirdi bin Süleyman ve efrâz Çakallı ekrâdından İsmail bin Ali ve Ali bin Mehmed nam şakileri meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem vakt-i asırda şerhana çıkub karyemize giderken Karye-i Güllice kurbunda Kürd virânesi nâm mahalde mezbûrûn Deli Bektaş ve Mehmed ve Allâhvirdi ve İsmail ve Ali alet-i harble üzerimize hücum idüb işbu müşâhede olunan bir aba ve bir kuşak ve iki kaftan ve iki gömlek ve bir sarık ve biz cüzdan ile yirmi bir nakid gurusumuzu gasb idüb teccessüs itdüğümüzde Şhreküsti Mahallesinde mezbûr Deli beктаşın icâre ile sâkin olduğu menzile gidüb taraf-ı şer'den ve vali tarafından ademler tayin olundukda mezbûrları ahz ve gasb eyledikleri esvâbımızı yedlerinde bulduk sual olundun didikde gıbbe's-sual mezbûrûn Deli Bektaş ve Mehmed ve Allâhvirdi ve İsmail ve Ali cevabında fi'l-vâki bir gün mukaddem vakt-i asırda mahal-i mezkûrda mezbûrân İsa ve Mehmedin üzerlerinde olan işbu esvâblarını cebren gasb idüb mahal-i mezbûrda vaki menzil-i mezkûra gelmişdik bizi tutub zikr olunan esvâbı yedimizden ahz eylediler deyû her biri kat-ı tarîk gasb itdiklerini tav'an ikrâr idüb mezbûrlar kıtâü't-tarîk eşkıyâsından ... bi'l-fesâd âdet-i müstemireleri olduğunu bî garaz sikât-ı müslimîn haber virmeleriyle cezaları tertib olunmak için eşkıyâ-i mezbûrûn mîr-i mûmâ-ileyhe teslim-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi 22 zi'l-hicce sene 1240

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa Arnavudzâde, es-seyyid Ali bin Hüseyin, Mehmed bin Haydar, Şeyh-i Neccârân es-seyyid Mehmed, Ebudderdâ bin Mustafa, el-hâc Ali bin Hüseyin Kızılcamescidden, Berber Hızır bin Mustafa, Abdülbaki bin Hızır

Sayfa 52/Belge 97***Vefat eden Mustafa bin Abdullah'ın zevcesi Zeyneb'in terekeden mehir talebi***

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Abdullahın zevce-i metrûkesi işbu râfiü'l-kitab Zeyneb binti el-hâc Mehmed nâm hatun tarafından zikri âti davaya vekil olub zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan Mehmed Ali bin el-hâc Mehmed ve İsa bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan karındaşı Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun sulbî sağır oğlu Mehmedin savb-ı şer'-i enverden mansube vasisi olan Ümmü Gülsüm binti Ahmed nâm hatun mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Zeynebin zevci müteveffâ-yı merkûm Mustafa zimmetinde mütekarrir ve ma'kud-ı aleyh elli guruş mehr-i mü'ecceli olub kable'l-istifa fevt olmağla taleb iderim sual olunub muhallefâtından edâya tenbih olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkâr vekil-i mezbûr Mustafadan müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Mehmed bin el-hâc Mustafa ve Hüseyin bin Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müvekkile-i mezbûre Zeyneb müteveffâ-yı merkûm Mustafaya akd-i nikah olundukda bizim huzurumuzda elli guruş mehr-i mu'accel ve elli guruş mehr-i mü'eccel tesmiye olunub akd-i nikah olundu biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle oldukdan sonra meblağ-ı mezkûr elli guruş mehr-i mü'eccelini zevci müteveffâ-yı merkûmdan ahz ve istifa itmeyüb veya hibe veya âhire havale itmeyüb taraf-ı şer'îden bir tarikle zevci müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ itmediğine mezbûre Zeynebe yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mesûl hulf-i billâhi'l-'aliyyü'l-a'lâ itmeğin zikr olunan elli guruş mehr-i mü'eccelini mezbûre Zeynebe tereke-i müteveffâdan edâya vasi-i mezbûra tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i zi'l-hicce-i şerîf sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa Arnavudzâde, Minlâ Ebu Bekir bin Molla Abdülkadir, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 52/Belge 98***El-hâc Ali Halife'ye bahçe satışı***

Medîne-i Ayntâba tabi Hacar nam karye sükkânından Mustafa ve Mehmed ve Ahmed ve Ali ebnâ-i el-hâc Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb Semî el-hâc Ali Halife tarafından zikri âti ikrârı tasdike vekil-i müsecceli olan el-hâc Mehmed bin el-hâc Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve takrîr-i sarîhi mer'î idüb karye-i mezbûre turabında vaki kıbleten Cıncık oğlu bağçesi ve şimâlen Kamalakzâde Ebu Bekir Ağa bağçesi garben ve şarken nehr-i câri ile mahdûd iki yüz seksen dib meyve eşcarı ve beş dib ceviz eşcarı ve sayir kavak ve gayr-i müsmire eşcarı müstemil mülk-i mevrûsumuz olan bir kıt'a bağçemizi müvekkil-i mûmâ-ileyhe sem'î el-hâc Ali Halifeye iki yüz kırk guruşa bi cemî't-tevâbi ile bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ü teslim ol dahi ahz ve iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz kırk guruşu her birimiz alâ vifku'l-hasas yedinden bi't-tamam ahz ü kabz itdük min ba'de mahdûd-ı mezkûr bağçe müşârün ileyh el-hâc Ali Halifenin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâlis ve'l-ısrîn min şehr-i zi'l-hicce sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ali Nur Alizâde, Ferhad bin Kasım Beğ, Molla Mehmed bin Ali, Veli bin Molla Ahmed, Abdullah bin Abdullah, el-hâc Halil bin Osman Beşe, el-hâc Süleyman bin Yusuf, Kara Mustafa bin Ali, Ebu Bekir bin Abdurrahman Beğ, Molla Ahmed bin Veli, Hüseyin bin Molla Ahmed, Mehmed Beğ bin Seydi, Ahmed Ağa bin Bekirzâde, Mehmed bin Mustafa, el-hâc Hüseyin bin Mustafa, el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 53/Belge 99***Dora bin Abdullah'ın miras meselesi hakkında Emine'nin zimmetini ibra etmesi***

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Dora binti Abdullahın verâseti sulbiye-i kebîre kızı Emineye ve oğlu oğlu Mustafa ve oğlu kızı Fatımayı münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Fatıma mahfil-i kazâda atası mezbûre Eminenin zevci tarafından zikri âti ikrârı tasdike vekil-i sâbitü'l-vekâlesi olan Hasan bin Süleyman nâm kimesne mahzarında tâyiate ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsemiz müteveffâ-yı

mezbûre Doranın muhallefâtından hissemi taleb ve dava sadedinde olmuşidim beynimizde müslimûn-ı muslihûn tavassut itmekle zikr olunan muhallefâtından tehârûc-i şer'î üzere dört üzerine beni inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi mezkûrî kabul ve zikr olunan dört guruşî merkûme Emine yedinden ahz ü kabz itdikden sonra mezbûre Doranın muhallefâtından hisseme müteallik âmme-i deâvi ve mutâlibâtdan mezbûre Eminenin zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdim li-ecli'l-istihkâm savb-ı şer'-i enverden yedine huccet-i şer'îye def' ü i'tâ olunsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Beşe bin Ali, Mustafa Hekimzâde, Molla Mehmed Gürenizli, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 54/Belge 100

Yüz elli batman kahve ile on altı guruş ve on iki guruş çakşır bahâsını Mehmed Dedeye teslimi Mehmet'e tenbih buyrulması

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyüb Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab Dede Mehmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-teşrifde Mehmed bin el-hâc İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmedin babası merkûm el-hâc İbrahime tarih-i kitabdan bir sene mukaddem yüz elli guruş yüz elli batman kahveyi bana teslimi mezbûr Mehmed kefil-i bi'l-mal olub bundan ma 'dâ mezbûr Mehmede dahi on altı guruş karz ve on iki guruş kıymetli üç çuka ... virmişidim hâlen selm-i mezkûrun ecli hulûl itmekle taleb iderim sual olunub sâlifü'z-zikr yüz elli ... batman kahve ile kendüye karz virdüğüm on altı guruş ve üç çakşır kıymeti olan on iki guruşî bana edaya tanbih olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında fi'l-vaki babam mezbûr el-hâc İbrahimde olan yüz elli ... batman kahveye kefil-i bi'l-mal oldum ve bundan ma 'dâ mezbûr Mehmed Dedenin zimmetimde on altı guruşî ...on iki guruşî dahi çakşır bahâsı vardır deyû tav'an ikrâr ve itiraf itmeğin mezbûrun ikrârı üzre yüz elli batman kahve ile on altı guruşî ve on iki guruş çakşır bahâsını mezbûr Mehmed Dedeye edâya teslimi mezbûr Mehmede tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Abdullah Çelebi el-hâc Mustafa Çelebi, Ahmed Çelebi bin el-hâc Mehmed Efendi, Hasan Ağa bin Kanbur, es-seyyid el-hâc Hasan bin el-hâc Mehmed

Sayfa 54/Belge 101

Eşved veled-i Arakil'in öldürülmesi davasında vekil tayini

Rumkal'a kazâsına tabi Cebin nam karye sükkânından iken bundan akdem mecrûhen maktûl olan Eşved veled-i Arakil nam zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Maryem ibnite Bülbül ile sulbî kebîr oğulları Marderüs ve Eğübe ve sulbiye-i kebîre kızı Sareye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra maktûl-i mersumun oğulları mesfûrân Maderus ve Eğüb meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfiyetü'l-kitâb Mustafa Beşe bin el-hâc İbrahim nam râcil mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb babamız maktûl-i mezfûr Eşvedin kâtili olan karye-i mezbûre sükkânından Abraham veled-i Hatardan demm ü diyetini tarafımızdan talep ve davaya mezbûr Mustafa Beşeyi her birimiz vekil ve nâib-i menâb nasb ve tayin itdik didiklerinde mezbûr Mustafa Beşe dahi vekâlet-i merkûmeyi kabul ve merâsimini edâya taahhüd ve iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Ali beşe Cevilzâde

Sayfa 54/Belge 102

Abraham'ın Eşved veled-i Arakil'i katl etmesi ve itirafı

Rumkal'a kazâsına tabi Cebin nam karye sükkânından bundan akdem maktûlen helâk olan Eşved veled-i Arakil nam zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Maryem ibnite Bülbül ile sulbî kebîr oğulları Madrus ve Eğübe ve sulbiye-i kebîre kızı Sareye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra maktûl-i mersumun oğulları mesfûrân Maderus ve Eğüb taraflarından davaya vekil-i müseccilleri işbu râfiü'l-kitâb Mustafa Beşe bin el-hâc İbrahim nâm kimesne mahfil-i kazâda yine karye-i mezbûre sükkânından Abraham veled-i Hatar nam zımmî mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan dokuz sene mukaddem firta kenarından hâlik-i mersum Eşvedî mesfûr Abraham bıçağ ile amden darb ve cerh idüb te'sirinden fevt olmağla sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual mesfûr Abraham cevabında fî'l-vâki tarih-i

mezkûrda mahall-i merkûmede hâlik-i mersum Eşvedi ... bıçağ ile darb itdim refiklerim ile darb itdi deyû kendi darbını tav'an ikrâr itmekle mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fî zi'l-hicce sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Habib bin Ahmed, el-hâc Mustafa bin Yahya Beğ, el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed

Sayfa 55/Belge 103

Meryem binti Minlâ Ebu Bekir'in terekesi

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Meryem binti Minlâ Ebu Bekirin verâseti zevc-i metrûki Seyyid Ali ibni Ebu Bekir ile Sadri kebîr oğlı Seyyid Veliye validesi Aişe binti el-hâc İbrahim münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra terekesi defteridir ki zikr olunur fî evâhir-i şehri-i zi'l-hicce sene 1124

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sülüs
Yorgan		3	
Döşek	1	1	
Yasdık	2	0,5	
Kaftan	3	4	
Beyaz sade		0,5	
İzar peçe peşmak		1,5	
Mahrama		0,5	
Çarşeb	1	1	
Don gömlek zubun		1,5	
Tekleme yasdık yüzi	3	3 rub	
Kaytan gümüş		2	
Sim kuşak		4	
Astar top	1	3 rub	
Çenber	6	1	
Bohça	1	1 rub	
Lengeri	4	1	1
Hırdavat hane		2	
Mehr-i mü'eccel der zimmet-i zevc		50	

Ceman yekün		80 guruş	
-------------	--	----------	--

Minhâ'l-ihracat

	Guruş
Techîz ve tekfin	4
Iskât-ı salât mea'l-vasiyete	5
Resm-i kısmet	2
Kâtibiye	1 sülüs
Çukadara	0,5
Muhzırıye	2 sümün
Ceman	12

Sahhü'l-bâki 68

Hisse-i zevc-i mezbûr Seyyid Ali	17
İbn-i mezbûr Seyyid Veli	39
Ümm-i mezbûr Aişe	11 guruş 1 sülüs

Sayfa 55/Belge 104***Ali Beşe'nin zımmi Alma'yı yaralaması ve Alma'nın ölmesi***

Medîne-i Ayntâbda Kürtünciyan Mahallesinde sâkine iken bundan akdem hâlik olan Alma binti Bağdesorın verâseti Sadri kebîr oğulları Nersiz ve Kesber ile sadriye-i kebîre kızları Ceher ve Gevher ve Maryem ve Anna ve Vatnanya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mesfûrât Ceher ve Deher ve Maryem ve Anna ve verâsetini asâlete ve mesfûr Nersiz tarafından zikri âti davaya vekil olub Mehmed Çelebi ibni el-hâc Mehmed ve Ali ibni Molla Musli nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan işbu râfîü'l-kitâb es-seyyid Mehmed Çelebi ibni Abdülkadir nâm kimesne mahfil-i kazâda Ali Beşe ibni Ali ve Hüseyin Beşe ibni Mustafa nâm kimesneler mahzarında her biri üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on gün mukaddem mezbûrân Ali beşe ve Hüseyin beşe gâib-i ani'l-meclis üç nefer dahi refikleriyle nisfû'l-leylde taşra kapumuzu kırub hamr talebi için hevluya girüb mezbûr Ali Beşe bıçak ile mesfûr Almayı sol omzundan amden darb ve cerh idüb ve merkûm Hüseyin Beşe dahi bıçak ile mesfûr Nersiz sağ kaşı

üstünden amden darb ve cerh idüb sahib-i firâş olmuşıdi tarih-i kitab günü mesfûr Alma cerh-i mezkûr te'sirinden bi-emrillâhi teâlâ hâlik olmağla sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar vekil-i mezbûr es-seyyid Mehmed Çelebi ile mesfûrât Cehr ve Dehr ve Maryem ve Anna ve Vartaniden müddeâlarını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Hüseyin bin Mehmed ve el-hâc İbrahim bin Derviş nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitabdandan on gün mukaddem nisfû'l-leylde mezbûr Ali Beşe bıçak ile hâlik-i mesfûre Almayı sol omzundan amden darb ve cerh idüb te'sirinden sâhib-i firâş ve hâlik oldu ve merkûm Hüseyin beşe zımmî-i mersun Nersizi bıçak ile sağ kaşı üstünden amden darb ve cerh eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olub şer'an kısas lazım gelmeğın mucebiyle ba'de'l-hükm vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevmü'l-hâmis ve'l-ışrîn min zi'l-hicce sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Dede Bekir Ağa, el-hâc Hasan bin Uğurlı, Ali Beşe Odabaşı, el-hâc Kasım bin Mecnun, Molla Ali bin Osman, Molla Abdurrahman bin Osman, es-seyyid Murad bin Mehmed

Sayfa 56/Belge 105

Hüseyin Beşe bin el-hâc Ali'nin terekesi

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Hüseyin Beşe bin el-hâc Alinin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti el-hâc Ömer ve Ümmühan binti el-hâc Mehmed ile validesi Hatice binti Hasana ve li-ebeveyn er karındaşı İsmail ve kız karındaşı Asiyeye münhasıra olub kable'l-kismete mezbûr İsmail dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi diğere Ümmühani binti Cuma ile validesi Haticeye ve sulbiye-i kebîre kızı Zeyneb ve sağîre kızı diğere Hatice ve li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Asiyeye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûm Hüseyin beşenin taht-ı tasarrufunda olan emlak ve akâr ve nukûd ve zimem ve menkûlât karındaşı İsmail ile müşâ' ve müşterek olduğunu müteveffâ-yı merkûm İsmail hâl-i sıhhatinde şuhûd ve udûl ile isbat itmeğın muhallefâtları defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurire evâil-i şehri zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sülüs
Sini lengeri sahan sahan kapağı batman 5	1,1,10,1	7,5	
Sahan kebîr lengeri sağır lengeri sahan kapağı çömçe çökçe batman 5	12,3,2,	7,5	
Teşt, badiye, süzekli el leğeni, çorğatan, teşt, sağır lengeri batman 6	1,2,1,	10	
Sahan	15	6 2 sümün	
Don kazganı	1	4,5	
Bakraç		3 rub	
Sağır lengeri	2		7 sümün
Kebîr lengeri	2	1	2 sülüs
Kırmızı kilim			2 sülüs
Kilim ...	2	1	
Kilim	1	1,5	
Keçe		1,5	
Kilim	2	1,5	
Kilim	1		2 sülüs
Şalvar		2,5	
Zeytûnî kaftan		1,5	1 rub
Tennur mülhakası mea tüyli makreme		1	
El ıbrığı, lengeri, kahve ıbrığı, sahan, sahan kapağı, batman 7	1,3,3,14,1	10,5	
Sini	1	1,5	
Sağır lengeri	2	7	
Sahan	6	2	
Halı	1	4	
Hamam leğeni		3	
Sini	1	2,5	
El ıbrığı		0,5	
Badiye		2,5	

Sahan	4	1,5	1 rub
Halı, kilim	2,1	9	
Masara kazganı	2	32	
Sahan	23	9,5	
Sahan kapağı	3	1	
Kahve ıbrığı			5 sümün
El leğeni mea ıbrık		2,5	
Fenar		1	
Sağır tasve ...kabı	3	1	
Şamdan			2 sülüs
Saplı tas			2 sülüs
Kebîr lengeri			10 sümün
Tencere	1	2	
Çetme yasdık		2	
Peş tahta	1	2	
Sarık	2	4	
Uçkur mea makreme			1 rub
Çakşır ve çuka torba		1	
Yasdık yüzi	2	1	
Çarşeb		1	1 sülüs
Hilali kaftan		2	
Bayburd kilimi		1,5	
Minder	2	0,5	
Döşek	1	1,5	
Yorgan	3	2	1 sülüs
Kilim şakası			3 rub
Yan şiltesi			3 rub
Pişkir		0,5	
Perde		0,5	
Keçe		5	
Hırdavat hane		3,5	
Mâi çuka		1,5	
Hamam döşemesi			3 rub

Mâi kaftan		2	
İhram			1 sülüs
Kilim	1		10 sümün
Beyaz kebe		1,5	
Döşek	1	1,5	
Yorgan	2	2	
Kilim	1		2 sülüs
Pişkir		1	
Fakfuri fincan	13	3	
Cam tas, tabakve kase		2,5	
Başlık mea raht		2	
Süpürge			1 sümün
Tecemmülât-ı hâne		190,5	

	Guruş
Vasi-i muhtar Küçük Ali Beşenin ba'de'l-masraf yoldan getürdüğü	433,5
Der-zimmet-i Ömer Beğ	3
Der-zimmet-i Kal 'alı Mehmed	74
Der-zimmet-i Sülükçi oğlu el-hâc Mehmed	55
Der-zimmet-i Hac Şaban oğlu Mustafa	23
Der-zimmet-i İbrahim Ağa	5
Der-zimmet-i ...	7
Der-zimmet-i İsmail	1 guruş 1 sülüs
Der-zimmet-i Elbistanlı oğl Ömer	20
Der-zimmet-i Muslı Beşe	18
Der-zimmet-i Kara Mustafa	6
Der-zimmet-i İbrahim beşe	5
Der-zimmet-i Kartaş oğlu	5
Der-zimmet-i ... Emir Hüseyin	30
Der-zimmet-i ... Mehmed Ali	8
Der-zimmet-i Kilisli Yusuf	5
Der-zimmet-i Halac oğlu	4

Paşa handa Halo	110
Der-zimmet-i ...oğlu Abdullah	20
Der-zimmet-i Hüseyin Alay Beği	18
Der-zimmet-i Hayamlı Ömer Ağa	323
Der-zimmet-i Emir Seyyid oğlu ...	50
Der-zimmet-i Mustafa Kal'alı oğlu	22,5
Der-zimmet-i Katırcı Arab	17
Der-zimmet-i Bazarbaşı	7
Der-zimmet-i Abacı Mehmed Beşe	3
Der-zimmet-i Kilisli Mustafa Ağa	20
Der-zimmet-i Ak pınarlı	13
Der-zimmet-i Köle Avz	15
Der-zimmet-i Hacı Paşman	1 guruş 1 sülüs
Der-zimmet-i Mecnun oğlu Hacı Kasım	8,5
	1330

	Guruş
...	150
Alinacar köprüsi kurbunda dekkâkinden nısf hisse	145
Bağ 300	8
Yekün	303
müteveffâ-yı mezbûrân Hüseyin Beşe ve İsmailin müşterek menkûlât ve akâr ve azimleri	1823

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
El-hâc Mehmedin eytâmından deyn-i müsbit	141,5
Maraş çavış oğlu Ahmede deyn-i müsbit	50
Gazaz Mustafaya deyn-i müsbit	7
Hacı Mansur oğlu davasına harc-ı hucet	9,5
Ak Hac Ahmed oğlu davasına harc-ı hucet	12
Serçeci oğlu Seyyid Ahmedin otuz guruş davasına harc-ı hucet	18 3 rub
Taksim için ...ve serdar çavuşuna hizmet	3,5 1 sülüs

Es-seyyid Yusufu ücret	10
Samlı Ömer Ağadan akçe tahsili için harc-ı hucdet	35
Zikr olunan akçe için serdara mahsul	21
Bez dellalur davasında harc-ı hucdet	10
İstidâne olan akçeye ...	26
Nakib çavuşuna ve mahzara ve fetvaya	5
	390

Sahhü'l-bâki 1433

Hisse-i Hüseyin Beşe	716,5
Hisse-i İsmail	716,5

El-mesârif-i ...hisse-i Hüseyin Beşe

Mehr-i mü'eccel-i müsbit li-zevce-i Ümmühani	60
Mehr-i mü'eccel-i müsbit li-zevce-i Fatıma	50
Vasi-i mezbûrun Küçük Ali Efendinin Amu Mahallesi seng-i avârızına virdiği	100
Vasi-i mezbûrun ... için aldığı	150
Vasi-i mezbûrun ıskat ve keffare ... için harc ve sarfi	100
Resm-i kısmet	19
... hüddâme ve ihzâriye	6,5
Haşş oğlu davasına harc-ı hucdet	15
Zevce-i mezbûre Fatımanın yüz gurus davasına harc-ı hucdet	10
Deyn-i müsbit Fazıl oğlu Hacı Ali	20
Deyn-i müsbit Siyavuş oğlu Mustafa Ağa	350
Yekün	880,5

El-mesârif-i min hisse-i İsmail ...

Techîz tekfîn ve ıskat ve fevt-i helva	40
Resm-i kısmet	70
Mehr-i mü'eccel li-zevce-i mezbûre Ümmühani	40
İsmailin vasiyeti için dava hucdeti	22,5
	177,5

Sahhü'l-bâki 544

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre Ümmühani	68
Hisse-i li-ümm Hatice	91
Hisse-i binti deyn-i müsbet	181
Hisse-i binti Ebu Bekir Hatice	181
Hissetü'l-aht Asiye	22 1 sülüs

Sayfa 57/Belge 106***Mehmed bin Ali'nin eşine olan borcunu evin hissesine vermek suretiyle ödemesi***

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından el-hâc Mehmed bin el-hâc Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda zevcesi Aişe binti Şaban ile sulbî oğulları es-seyyid Ali ve es-seyyid Osman mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Aişeye cihet-i deyn-i şer'iden kırk guruş deynim olub mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Cebeci kızı ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin nisf-ı şâyiini bundan akdem vefat iden Abdurrahmanın vereseleri mülki ve rub'ı zevcem mezbûre Aişenin mülki ve rub'ı benim mülküm olmağla halen ben zikr olunan rub' hisseyi kırk guruşa mezbûre Aişeye bâten bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı

Sayfa 58

Mezkûri mezbûre Aişenin kırk guruş hakkına nikâs idüb ol dahi mukâsa ve kabul eyledi ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrda benim kat'â dava ve nizâm ve alakam ve medhalim yokdur ve oğlum mezbûr Seyyid Aliye kendi malımdan yirmi beş guruş ve bir hamam leğeni ve bir çömçe ve bir kefgir ve bir fenar ve bir şamdan ve âhir oğlum merkûm es-seyyid Osmana dahi yirmi beş guruş ve iki kilim ve üç çuval ve üç keçe ve bir tâbe ve bir süzek ve bir şamdan ve bir halı ve üç tas hibe-i sahîha-i şer'ie ile hibe ve teslim idüb ânlar dahi meclis-i hîbede ittihad ve kabz ve kabul eylediler zikr olunan yirmi beş guruş ile eşyâ-i mezkûre oğullarım mezbûrân es-seyyid Ali ve es-seyyid Osmanın mâl-ı mevhublarıdır didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis ve'l-ışrîn min şehr-i zi'l-hicce sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Hamza bin Ahmed Çelebi, Süleyman bin Mehmed, Osman bin Ömer Ağa, Abdülmuttalib bin el-hâc Süleyman, Mehmed Kuloğlu, Molla Abdullah bin Mehmed, Ebu Bekir bin İsmail

Sayfa 58/Belge 107***Fatıma, Ümmühan ve diğer Ümmühan'ın Hatice'den menzil talebi ve reddi***

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Hüseyin beşe bin el-hâc Alinin verâseti zevce-i metrûkeleri Fatıma binti el-hâc Ömer ve Ümmühani binti el-hâc Mehmed ile validesi Hatice binti Hasan ve li-ebeveyn er karındaşı İsmail ve kız karındaşı Asiyeye münhasıra olub kable'l-kısme mezbûr İsmail dahi fevt olub verâseti zevcesi diğer Ümmühan binti el-hâc Cuma ile sulbiye-i kebîre kızı Zeyneb ve sağîre kızı diğer Haticeye ve validesi mezbûre Hatice ve kız karındaşı mezbûre Asiyeye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrât Fatıma ve Ümmühan ve diğer Ümmühan ve Zeyneb taraflarından zikri âti davaya vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Ali Çelebi bin Ömer Çelebi ve mezbûre Asiye'nin zevci ve tarafından kezâlik davaya vekil olub nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan el-hâc Hasan nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfietü'l-kitâb mezbûre Hatice mahzarinde her biri bi'l-vekale üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki kıbleten Kazım oğlu menzili ve garben el-hâc Ali menzili ve şimâlen Yusuf menzili ve şarken tarîk-i âmm ile mahdûd dâhilinde iki tahtâni beyt ve bir matbah ve havlu ve bir ahurun arsası ve hâriciye iki bâb fevkâni odaların arsası müteveffâyân-ı merkûmân Hüseyin Beşe ve İsmailin ber-vech-i iştirâk mülkleri olmağla ile'l-vefât mutasarrıf olub ba'de vefâtihâ müvekkilelerimize isabet ve intikal itmişken hâlen mezbûre Hatice müstakile-i zabt idüb mirasa idhâl itmemekle sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-sual mezbûre Hatice cevabında tarih-i kitabdan on altı sene mukaddem zikr olunan menzili es-seyyid Mehmed Dede nâm kimesneden kendi malım ile doksan guruşa iştirâ idüb bu âna değın zabt ü tasarruf iderim oğullarım müteveffiyân-ı mezbûrân Hüseyin Beşe ve İsmail benim mülküm olduğımı ikrâr dahi itmişler idi deyû def'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr mezbûre Haticeden def'-i mezkûrını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Mustafa bin Nasır ve Abdullah bin el-hâc Cuma nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki zikr olunan menzili on altı sene mukaddem mezbûre Hatice es-seyyid Mehmed Dede nâm kimesneden doksan guruşa iştirâ idüb hatta müteveffiyân-ı mezbûrân Hüseyin Beşe ve İsmail hâl-i hayâtında menzil-i mezkûr validemiz Hatice'nin mülk-i müşterâsıdır bizim alakamız yokdur bizim huzurumuzda ikrâr dahi

eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de ta‘dîl

Sayfa 59

Ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın vekîlân-ı mezbûrân bi vech-i muârazadan men ‘leri birle mâ vaka‘ bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis ve'l-‘ısrîn min zi'l-hicce sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa Arnavudzâde, es-seyyid Mehmed Şeyh-i naccar, Hamza Beğ bazarbaşı, Molla Hasan Karamânizâde

Sayfa 59/Belge 108

Aişe'nin boşanmış olduğu eşinden nafaka ve barınma hakkı talep etmesi ancak mahkeme tarafından bu taleplerin reddedilmesi

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Cedîd Mahallesinde sâkine Aişe binti *** tarafından zikri âti davaya vekil olub zât-ı mezbûreye marifet-i şer‘iye ile ârifân olan el-hâc Mehmed bin Abbas ve Mehmed bin Veli nâm kimesne şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müvekkilemiz mezbûrenin zevc-i mutallakı işbu râfietü'l-kitâb Ali bin Hamza nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdandan sekiz sene mukaddem mezbûr Ali müvekkilem merkûme Aişeyi itlâk itdiğinde zimmetinde mütekarrir ve ma‘kûd-ı ‘aleyhe olan yirmi guruş mehr-i mü’eccel ve yirmi guruş dahi iplik semeninden ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâsı üzerine olmağla talep iderim sual olunub alıvirilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali cevabında tarih-i mezkûre müvekkile-i mezbûre Aişe benimle hul‘ oldukda zikr olunan yirmi guruş mehr-i mü’eccelinde ve yirmi guruş iplik semeninden ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâsından fâriğa olub benimle muhâlaa olub husûs-ı mezbûra müteallaka âmme-i deâvi ve husûmâtdan zimmetimi ibrâ-i âmm ile ibrâ ve ıskat itdi deyû def ‘le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr mezbûr Aliden def‘-i mezkûrını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Abdullah Tanrıvirdi ve Ebu Bekir ibni Ebudderdâ nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fî'l-vâki tarih-i mezkûrda müvekkile-i mezbûre Aişe zevc-i muhâlaı mezbûr Alinin zimmetinde olan yirmi guruş mehr-i mü’eccelinden ve yirmi guruş iplik semeninden ve nafaka ve süknâsı davasından bizim huzurumuzda mezbûr Alinin zimmetini ibrâ ve ıskat idüb

bizi işhâd itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın vekil-i mezbûr Hüseyin muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i zi'l-hicce sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mustafa Helvacızâde, es-seyyid İsmail bin el-hâc Yakub, es-seyyid Kasım bin Mehmed, Ali Beşe bin Hasan

Sayfa 59/Belge 109

Yeniçeri zümresinden Deveci oğlu Yusuf ve sâbık Ayntâb serdarı muhızırbaşı demekle maruf Ali ve Haşaş oğlu Mehmed'in zulümleri ile ilgili şikayet

Medîne-i Ayntâb ahalisinden hâlen me'zun-ı bi'l-iftâ olan Mehmed Efendi ibni Ömer Efendi ve sâbık me'zûn-ı bi'l-iftâ olan Basmacızâde l-hac Mehmed Efendi ibni Mehmed Efendi ibnü'l-merhûm Debbağ Efendi ve Müftizâde Osman Efendi ve Neccarzâde Ahmed Efendi ve Gerciğınlizâde Mehmed Efendi Mehmed Emin Efendi ve hâlen kâimmakâm-ı nakîbü'l-eşrâf es-seyyid Hasan Efendi ve sâbıkan kâimmakâm-ı nakîbü'l-eşrâf es-seyyid el-hâc Mustafa Çelebi es-seyyid Abdullah Efendi ve Mevlevihâne şeyhi es-seyyid Mehmed Efendi ve es-seyyid el-hâc Arab Çelebi ve es-seyyid Yusuf bin Ahmed ve Seyyid Mehmed bin Abdülkadir ve es-seyyid Ali bin Seyyid Ömer ve Seyyid Yahya bin Hamdi ve hâlen alay beği Hüseyin Ağa ve Abdullah Beğ bin Mehmed Ağa ve İbrahim Beğ bin Hamza ve Ahmed Beğ ve halen kethüdâ eri Mustafa Ağa ve Receb Ağa ve Tacirlizâde Ramazan Ağa ... zâde Mehmed Ağa ve el-hâc Halil ibni Veli ve el-hâc Mehmed bin Osman ve el-hâc Hüseyin bin Musa ve el-hâc Osman bin Ali ve el-hâc Mehmed bin Abidin ve yeniçeri zümresinden es-seyyid Dede Bekir Ağa ve el-hâc İbrahim ve Helvacızâde el-hâc Mustafa ve Uğurlızâde el-hâc Hasan beşe ve Odabaşı Abdullah Beşe ve el-hâc Kasım Beşe ve Bayrakdar Bulad Beşe ve sâyirhum gayr ve cem'-i kesir kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde her biri takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrede sâkin yeniçeri zümresinden Deveci oğlu Yusuf ve sâbık Ayntâb serdarı muhızırbaşı demekle maruf Ali ve Haşaş oğlu Mehmed nâm kimesneler hallerinde olmayub bi gayr-ı hak ibâdullâhın emvâl ü erzâkını keyd ü mekr ile alub ve cebren ibâdullâhın ... oğullarını alub ... fitne ve fesâda ve zulm ve udvân-ı âdet-i müstemireleri olduğundan her kes mutazarrır ve ... olmalarıyla mazlum olan kimesneler meclis-i şer'-a gelüb izhâr-ı muzlem ve şer'-i şerîfle mürâfaa olmak için

davet-i şer‘ itdiklerinde itaat-ı şer‘ itmeyüb sâ‘î-i bi’l-fesâd ve vâcibü’l-izâle zümre-i eşkiyâdandır

Sayfa 60

Deyû her biri mezbûrîn Yusuf ve Ali ve Mehmedin sû-i hallerinden alâ vechi’ş-şehâde haber vormeleriyle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî el yevmü’s-sâbi‘ ve’l-‘ısrîn min şehr-i zi’l-hicce-i şerîfe sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Hasan Ağa ... zâde, el-hâc Osman Ağa Dülüklizâde, es-seyyid Abdullah bin Mehmed, es-seyyid Osman bin Ali, es-seyyid Mehmed bin Ahmed ve gayruhum

Sayfa 60/Belge 110

Züleyha binti el-hâc Osman’ın el-hâc Ebu Bekir’den kırk altın talep etmesi ve muarazadan men edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkine Züleyha binti el-hâc Osman nâm hatunun oğlu ve tarafından zikri âti davaya vekil-i müsecceli olan Ali bin Bektaş nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfietü’l-kitab el-hâc Ebu Bekir bin Mahmud nâm kimesne mahzarında bi’l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Züleyhanın babası merkûm el-hâc Osman bundan akdem medîne-i Filibede kızı mezbûre Züleyha îsâl itmek üzre mezbûr el-hâc Ebu Bekire kırk altın virüb merkûm el-hâc Ebu Bekir meblağ-ı mezkûr mezbûre Züleyhaya vormeyüb zimmetinde kalmağla talep iderim sual olunsun didikde gıbbe’s-sual mezbûr el-hâc Ebu Bekir cevabında merkûm el-hâc Osmandan meblağ-ı mezkûr elimden hatta mezbûr el-hâc Osman Filibeden medîne-i mezbûreye gelüb ben ve müvekkile-i mezbûre Züleyha ve merkûm el-hâc Osman müddet-i müdîd bir yerde olub hiç biri dava sadedinde olmayub mezbûr el-hâc Osman dahi terk-i dava idüb sâkine fevt olmağla veresei davaya kâdir olmaduğuna yedimde fetvâ-yı şerîfem vardır deyû bir kıt’a fertvâ-yı şerîfe ibrâz itmeğın vekil-i merkûm Aliye defâatle mehl-i şer‘î virildikde müddeâsını isbâta kâdir olmaduğuna ma‘dây-ı mezkûr mezbûr el-hâc Osmanın veresesine intikal itmemekle mezbûr Ali bi-vech-i muârazadan men‘-i birle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî el yevmü’s-sâlis ve’l-‘ısrîn min şehr-i zi’l-hicce-i şerîf sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Mehmed bin Musa, Osman bin Mehmed, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 60/Belge 111***Abdullah Beğın Azami Mustafa'nın öldürülmesi ile ilgili keşif talebi***

Ayntâb sancağına ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Ağa tarafından husûs-ı câf zikre mübâşir tayin olunan Mehmed Beğ bin *** nâm kimesne Ehl-i Cefâ Mahallesi sükkânından Abdullah Beğ ibni Mehmed Beğ nâm kimesneyi meclis-i şer'â ihzâr ve mahzarında üzerine takrîr-i kelâm idüb mezbûr Abdullah Beğın Azami Mustafa nâm kimesne kendi menzilinde mecrûhan fevt olmağla sual olunub takrîri tahrîr olunmak murâdımdır didikde gıbbe's-sual mezbûr Abdullah Beğ cevabında fi'l-vaki mezbûr Mustafa ücret-i ma'lûme ile ...olub tarih-i kitabdan on üç gün mukaddem dağdan kömür getürmeğe göndermişidim Rumkal'a kazasına tabi Sulu mağara nâm mahalde üzerine beş nefer kıtâü't-tarîk hücum idüb sağ disimden ok ile darb ve mecrûh idüb mezbûr Mustafa mecrûhen menzilime gelüb sâhib-i firaş olub te'sirinden fevt oldı hatta mezbûr Mustafa sâhib-i firaş oldukda bî garaz müslimîn huzurunda beni Sulu mağara nâm mahalde üzerime beş nefer kıtâü't-tarîk hücum idüb sağ dizimden ok ile darb ve mecrûh itdiler cerh-i mezkûrın te'sirinden ecelim isabet idüb fevt olursam cârihim beş nefer kıtâü't-tarîk eşkiyâsıdır mahalle-i mezbûre ahalisinden ve ağam Abdullah Beğ ve gayrıda demm ü diyetime müteallaka kat 'â dava ve nizâm yokdur deyû yokdur deyû ikrâr ve işhâd itmişdir didikde husûs-ı mezbûra vukûfi olan sikât-ı müslimînden Abdullah Beğ bin Kenan ve Davud Beğ bin Mehmed Ağa ve al-hac Mehmed bin el-hâc Yusuf ve el-hâc Ali bin Mehmed Beşe ve İbrahim Beşe bin Musa ve Ebu Bekir el-hâc Halil ve el-hâc Mehmed bin Bayram nâm kimesneler

Sayfa 61

li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer'â hâzırûn olub gıbbe'l-istihbâr fi'l-vâki müteveffâ-yı mezbûr Mustafa mecrûh olduğu halde bizim huzurumuzda beni sulu mağara nâm mahalde üzerime beş nefer kıtâü't-tarîk hücum idüb sağ dizimden ok ile darb ve beni mecrûh eylediler eğer cerh-i mezkûr te'sirinden fevt olur isem cârihim nefer kıtâü't-tarik eşkiyasıdır ve diyetime müteallaka mahalle-i mezbûre ahalisinde ve ağam mezbûr Abdullah Beğde kat 'â davam yokdur deyû ikrâr ve bizi işhâd eylediler deyû her biri alâ tarîkü's-şehâde haber virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü'r-râbi' min şehr-i muharrem sene hamse ve 'ışrîn ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid bin Ebu Bekir Çelebi Ahmed, el-hâc Mehmed bin Mehmed, Kasım bin Etmekçi Mehmed, Ali Beşe bin Mustafa, Ali bin Mehmed, Mehmed bin Mehmed Berber

Sayfa 61/Belge 112

Kürt karyesine kethüda ve nazır tayini

Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Kürt dört mahalle olup her bir mahalleye ahali-i karye-i mezbûre ittifaklarıyla birer kethüda nasb ve tayin olunub ânların üzerine dahi bir nâzır lazım ve mühim olup karye-i mezbûre ahalisinden el-hâc Osman bin el-hâc Mustafayı ihtiyar itmeleriyle savb-ı şer'-i enverden zikri olan kethüdalar üzerlerine merkûm el-hâc Osman nâzır nasb ve tayin olundukda ol dahi ber-vech-i hasbî nezâret-i mezkûreyi kabul ve merasimini edâya müteahhid ve iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed mahkeme Mahallesinden, Mustafa bin Mustafa Şehreküstiden, Abdurrahman bin Mehmed Şehreküstiden, el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 61/Belge 113

Kürt Karyesi ahalsinin kendilerine isabet eden tekalifi vereceklerine dair ifadeleri

Medîne-i Ayntâba tabi Kürd nam karyede vaki Baloğlu Mahallesi ahalsinden İbrahim bin Mustafa ve el-hâc Mehmed bin Cafer ve Hasan bin Mehmed ve Hüseyin bin Osman ve Demirci Hasan bin el-hâc Ali ve el-hâc Ali Kaya bin Mehmed ve Ali bin Âş ve Mehmed bin Mustafa ve Ali bin Abdi ve Mehmed bin Ömer ve Mustafa bin Hasan ve Mustafa bin İbrahim nâm kimesneler ve sâirleri mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab İbrahim bin İsmail nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre on sekiz hane olup bizim mahallemiz üç buçuk hane olmağla vaki olan tekâlif-i şâkka ve gayr-i şâkka ve nevâin-i örfiye ve sâyir kerye-i mezbûre husûsiçün kendi mahallemize isabet iden ahz ü i'tâ ve edâsı iktizâ iden mahalle harc ve sarfa tarafımızdan mezbur İbrahimi vekil ve nâib-i menâb nasb ve tayin eyledik didiklerinde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i hasbî kabul ve kendülere isabet iden tekâlifi dahi virmek üzre taahhüd ve iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed Mahkeme Mahallesinden, Mustafa bin Mustafa Şehreküstiden, Abdurrahman bin Mehmed Şehreküstiden

Sayfa 61/Belge 114***Gergerî oğlu Mahallesinin tekalifinin toplanması ve harcanması konusunda Mehmed bin Mustafa'nın vekil tayin edilmesi***

Medîne-i Ayntâba tabi Kürd nam karyede vaki Gergeri oğlu Mahallesi ahalisinden el-hâc Mustafa bin Cuma ve Ali bin Ahmed ve Ali Beğ bin İbrahim ve Osman bin Hasan ve Kara Süleyman bin Osman nâm kimesneler ve sâyirleri meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb Mehmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre on sekiz hane olub zikr olunan Gergerî oğlu Mahallesi beynimizde altı hane itibar olmağla vaki ola tekâlîf-i şâkka ve gayr-i şâkka ve nevâib-i örfiye ve sâir karye-i mezbûre husûsiçün nevâibden kendi mahallemize isabet ideni cem' ü tahsil ve âhirden istidâneye ve lede'l-iktizâ mahalline harc ve sarfa her birimiz tarafımızdan

Sayfa 62

Mezbûr Mehmedi vekil nâib-i menâb nasb ve tayin eyledik didiklerinde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i hasbî, kabul ve kendü tekâlîfini virmek üzere taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâdis min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed Mahkeme Mahallesinden, Mustafa bin Mustafa Şehreküstiden, Abdurrahman bin Mehmed Şehreküstiden

Sayfa 62/Belge 115***Kürd karyesi Demirci Mahallesi tekaliflerinin toplanmasına Minlâ Ömer'i vekil taytin edilmesi***

Medîne-i Ayntâba tabi Kürd nam karyede vaki Demirci Mahallesi ahalisinden Molla Ali bin Cemal ve Mehmed bin Ramazan ve el-hâc Ahmed bin Ebu Bekir ve el-hâc Osman bin el-hâc Mustafa ve Şaban bin Ali ve Molla Ömer bin Mahmud ve Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre on sekiz hane olub zikr olunan Demirci Mahallesi beynimizde beş hane itibariyle olmağla vaki olan

tekâlif-i şâkka ve gayr-i şâkka ve nevâib-i örfiye ve sâir karye-i mezbûre husûsiçün nevâibden kendi mahallemize isabet ideni cem' ü tahsil ve âhirden istidâneye ve lede'l-iktizâ mahalline harc ve sarfa her birimiz tarafımızdan mezbûr Minlâ Ömeri vekil nâib-i menâb nasb ve tayin eyledik didiklerinde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ber-vech-i hasbî, kabul ve kendü tekâlifini virmek üzere taahhüd ve iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâdis min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed, Mustafa bin Mustafa, Abdurrahman bin Mehmed

Sayfa 62/Belge 116

Kürd karyesi el-hâc Emlek Mahallesi tekaliflerinin toplanmasına Ömer bin Abdolvahab'ın vekil tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâba tabi Kürd nam karyede vaki el-hâc Emlek Mahallesi ahalisinden Emrullâh bin Ahmed ve Mehmed bin Abdülkadir ve Durmuş bin Hızır ve Molla Mehmed bin Ebu Bekir ve Mehmed bin el-hâc Ali ve el-hâc Ali Kaya bin Mehmed ve Mustafa Beğ bin İhtiyar Hasan ve Hasan bin Hasan nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb Ömer bin Abdolvahab nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre on sekiz hane olub zikr olunan el-hâc Emlek Mahallesi beynimizde üç buçuk hane itibariyle olmağla vaki olan tekâlif-i şâkka ve gayr-i şâkka ve nevâib-i örfiye ve sâir karye-i mezbûre husûsiçün nevâibden kendi mahalle-i mezbûra isabet ideni cem' ü tahsil ve âhirden istidâneye ve lede'l-iktizâ mahalline harc ve sarfa her birimiz tarafımızdan mezbûr Ömeri vekil ve nâib-i menâb nasb ve tayin eyledik didiklerinde ol dahi vekâlet-i merkûmeyi ber-vech-i hasbî kabul ve kendi tekâlifin virmek üzere taahhüd ve iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî el yevmü's-sâdis min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed, Mustafa bin Mustafa, Abdurrahman bin Mehmed, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 62/Belge 117

El-hâc Osman'ın borçlarının ortakları tarafından temizlenmesi

Medîne-i Ayntâba tabi Kürd nam karyede vaki Demirci Mahallesi ahalisinden Molla Ali bin Cemal ve Mehmed bin Ramazan ve el-hâc Ahmed bin Ebi Bekir ve Şabanbin

Ali ve Mustafa ve el-hâc Emlek Mahallesi ahalisinden Emrullâh ibni Ahmed ve Mehmed bin Abdülkadir ve Durmuş bin Hızır ve Molla Mehmed bin Ebî Bekir ve Mehmed bin el-hâc Süleyman ve Demirci Hasan bin el-hâc Ali ve el-hâc Ali bin Mehmed ve Mustafa Beğ bin İhtiyar Hasan ve Hasan bin Hüzeyin ve Bâli oğlu Mahallesi ahalisinden İbrahim bin Mustafa ve el-hâc Mehmed bin Cafer ve Hasan bin Mehmed ve Mehmed bin Mustafa ve Hasan bin Osman ve Ali bin Âş ve Ali bin Abdî ve Mehmed bin Ömer ve Mustafa bin Hasan ve Mustafa bin İbrahim ve mahallât-ı mezbûrât kethüdâları Molla Ömer bin Mehmed ve Ömer bin Abdulvahab ve İbrahim bin İsmail ve Gergerî oğlu Mahallesi ahalisinden kethüdâları Mustafa bin Mehmed ve el-hâc Mustafa bin Cuma

Sayfa 63

Ve Ali bin Ahmed ve Ali Beğ ibni İbrahim ve Osman bin Hasan ve Kara Süleyman bin Osman ve sâyirleri meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde işbu râfiü’l-kitâb el-hâc Osman bin Topcı el-hâc Mustafa mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüb mezbûr el-hâc Osman ihtiyarımız olup cümlemiz marifetiyle umûrumuz tesviye itmişidi bu âna gelinceye değin vaki olan îrâd ve mesârifî muhasebesin yine cümlemiz marifet-i şer‘le görüb zimmetinde bir akçe ber-vech-i alâkamız kalmadı cümlemiz mezbûr el-hâc Osmanın zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü’n-nizâ ‘le min küllî’l-vücûh ibrâ’ ve ıskât itdik didiklerinde gibbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka’ bi’t-taleb ketb olundı fî el yevmü’s-sâdis min muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Mehmed bin el-hâc Mehmed, Mustafa bin Mustafa, Abdurrahman bin Mehmed, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 63/Belge 118

Emine’nin Mustafa’dan alacak talebi ve muarazadan men olunamsı

Medîne-i Ayntâba tabi Küfr-i cebel nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Osman verâseti li-ebeveyn er karındaşı Emine ile ammi Mustafaya münhasıra olduğu şer‘an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Emine mahfil-i kazâda işbu râfiü’l-kitab el-hâc Mustafa bin el-hâc Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vaki bir tarafı Deli ve bir tarafı Süleyman nâm kimesneler mülkleri ve bri tarafı vadi ve bir tarafı harık ile mahdûd bir kıta bağ ve yine bir tarafı mezbûr el-hâc Mustafa mülki ve bir tarafı Süleyman mülki ve bir tarafı harık ve bir tarafı su bendi ile mahdûd üç sümün bezr istiâb ider

bir kıta tartla ve iki dib ceviz şeceri müteveffâ kardaşım Osmanın mülki olub irsen bana ve ammim Mustafaya intikal itmişiken mezbûr el-hâc Mustafa zabt itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbûr el-hâc Mustafa cevabında fi'l-vaki mahdûdân-ı mezkûrân bağ ve tarla ve ceviz şeceri müteveffâ-yı mezbûr Osmandan mezbûre Emineye ve ammi mezbûr Mustafaya irsen intikal itdüğün ikrâr lakin tarih-i kitabdan on yedi sene mukaddem zikr oluna bağ ve tarla ve ceviz mezbûrân Emine ve Mustafa yirmi dört guruşa bana bâten bey' ve teslim ve her biri yedinden on ikişer guruş hisselerin ahz ü kabz idüb huccet-i şer'îye olundukdan sonra iki sene mukaddem yine mezbûre Emine yedinden dava sadedinde olub tevassut-ı müslimîn ile iki guurş dahi ahz idüb zikr olunan bağ ve tarla ve ceviz şecerleri dava-pesendden ve sâir âmme-i deâviden zimmetim min küllî'l-vücûh ibrâ itdi deyû takrîr-i meşrûhuna mutâbık huccet-i şer'îye ibrâz idüb bi'l-muvâcehe feth ü kırâat ve istintâk olundukda mezbûre Emine mazmûn-ı huccet-i mezbûreyi ikrâr ve lakin ibrâ-i zimmet itmedim deyû inkar idicek mezbûr el-hâc beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Ömer bin el-hâc Hüseyin ve el-hâc Hüseyin bin el-hâc Hamza nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki iki sene mukaddem bizim huzurumuzda mezbûre Emine merkûm el-hâc Mustafanın yedinden iki guruş ahz ve zikr olunan bağ ve tarladan ve ceviz şecerleri davasından ve sâyir âmme-i deâvîden zimmetini min küllî'l-vücûh ibrâ ve ıskât itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mezbûre Emine bi vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü's-sâmin min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ulak İbrahim, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Ahmed Çelebi bin Molal Şaban, Ahmed bin el-hâc Mehmed, Ahmed bin Mehmed, Şaban bin el-hâc Ahmed

Sayfa 63/Belge 119

Belge yarım kalmış

Ekrâd arşı mukâtaası reayalarından olub Firani oymağından Ali kethüda ibni Hüseyin ve Yusuf bin Şeref ve Kazan bin Şamu ve İbrahim bin Ali ve Mülkanlı oymağından Ebu Bekir bin Bayram ve Mehmed bin Hüseyin ve diğere Mehmed bin Habib ve İsa bin Garib ve Mehmed bin Hüseyin ve Madi bin Pulad ve Yebermir?

oymağından Hüseyin kethüda ibni Yebermir ve Abram bin Ferah ve Ebu Bekir bin Ömer

Sayfa 64

Ve Beyd bin Semo ve el-hâc Mehmed bin Halil ve Hasan bin Kemal ve Mahzin oymağından İzam bin Mustafa ve Yusuf bin Derviş ve Hamza bin İzam ve Çorbali oymağından mahmud bin Mehmed ve Topal bin Bekir ve Kara mezra oymağından İbrahim bin Haydar ve Han kethüdası ve Hasan kethüda ibni Mehmed ve Nasır bin Tutu ve Kalender bin Mehmed ve Mehmed bin Cemal ve Mondullı oymağından Bahadır kethüda bin Can ve Ali bin Yaralı ve Süleyman bin Cuma ve Cebili Ömer oymağından Ömer bin İsa ve Nasır bin Taki ve Talaşık oymağından Cuma kethüda ibni Hasan ve Derviş bin İzzeddin ve Yusuf bin Hasan ve Kızılin oymağından Şeyh Mandi bin Şeyh Ali nâm kimesneler ve sâyirleri meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde

Sayfa 64/Belge 120

Zenbur köyü zeametine mutasarrıf olan Hasan Ağa bin Hasan Beğ’in zeametden ayrılan bazı kişilerin eski yerlerine nakli hususunda talebi

Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Zenbur zeametine mutasarrıf olan işbu râfiü’l-kitab Hasan Ağa bin Hasan Beğ nam zaim mahfil-i kazâda Hüseyin Doğan ibni Nur Ali ibni Mirza ve mezbûr Hüseyinin ibni ammileri Ali bin Mehmed ve Yusuf bin Yusuf nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hüseyin ve Ali ve Yusuf işbu yedimde olan ...defter-i suverde mevcut ve muharrer olan Mirza veled-i Mehmedin oğulları oğlu olup zeametim olan karye-i mezbûre raiyet ve raiyeti oğullarından iken üç sene mukaddem kadîmi sâkinleri olan karye-i mezbûreden kalkub halen a‘zâr ilinde sâkin olmalarıyla halen Rakka valisi olan devletlü vezir-i Rûşen zamîr Hasan Paşa hazretlerinden kadîmi mahallerine nakl olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’s-sual mezbûrûn Hüseyin ve Ali ve Yusuf cevablarında fi’l-vaki karye-i mezbûrenin kadîmi raiyet ve raiyeti oğullarından olup suret-i defterde mukayyed ve muharrer olan mezbûr Mirza veled-i Mehmedin oğullarından oldukların her birin tav‘an ikrâr ve itiraf idüb ve ilbu sene-i mübareke ve mâh-ı rebîü’l-evvelisinde her biri karye-i mezbûra gelmekle müteahhid ve eğer muhalefet idüb gelmezsen Rakka valilerine beş yüz guruş nezzimiz olsun deyû her biri ikrâr ve itiraf itmeleriyle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fi el yevmü’l-hâdi aşer min şehri muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ebu Bekir Ağa bin Ahmed Beşe, Mehmed Ağa Arnavudzâde, el-hâc Hasan Beşe bin Uğurlı, Ali Beşe bin Bekir, Zaim Ahmed Ağa, Battal Ağa,

Sayfa 64/Belge 121

Hatice'nin vefat eden kocasından kırk kuruş mehir davası

Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Halil beşe bin Ahmedin verâseti zevce-i metrûkesi Hatice binti Ahmed ile sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve sağîre kızı Halime ve âsiyeye münhasıra olub ba'de Asiye fevt olub verâseti validesi mezbûre Hatice ile karındaşları mezbûrûn Ahmed ve Mehmed ve Halimeyeye münhasıra ve mezbûr Ahmed merkûm Mehmedin vekil ve mezbûre Halimenin dahi savb-ı şer'-i enverden vasisi olduğu zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Hatice tarafından zikri âti davaya vekil olub Abdurrahman bin el-hâc Hüseyin ve Abdullah bin Abdülgani nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Mehmed bin el-hâc Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda merkûm Ahmed mahzarında bi'l-vekale üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Haticenin zevci müteveffâ-yı merkûm Halil Beşe zimmetinde kırk guruş mehri olub muhallefâtına mezbûr Ahmed vâziü'l-yed olmağla zikr olunan kırk guruşu ve hisse-i semeniyenin taleb iderim sual olunub alıverilmek matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbûr Ahmed cevabında ber-mûceb-i defter-i kassâm iki yüz yirmi yedi guruş iki sülüs babası muhallefâtın zabt eylediğın ikrâr lakin tarih-i kitabdan bir sene mukaddem Karye-i Nurganede Kuzlu derede vaki baş yüz teğek bağ ve on nakid guruş mezbûre Hatice yedinden ahz ve kabz idüb mehr ü miras davasından ve sâyir âmme-i deâviden benim ve verese-i mezbûrûnun zimmetimizi min küllî'l-vücûh ibrâ itdi deyû def 'le mukâbele idicek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Ahmedden def'-i mezkûrını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ali bin Şaban ve Derviş bin Süleyman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki bir sene mukaddem mezbûre Hatice bizim huzurumuzda oğlu merkûm Ahmed yedinden beş yüz teğek mezkûr bağı ve on nakid guruş ahz ve verese-i mezbûrunun zimmetlerini mehr ü miras davasından ve sâyir âmme-i deâviden min küllî'l-vücûh ibrâ ve ıskat itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın

vekil-i merkûm Seyyid Mehmed bi-vech-i muârazadan men‘-i birle mâ vaka‘ bi‘t-taleb ketb olundı fî Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Beşe bin Uğurlı, Mehmed Ali Beşe bin Ali, Molla Ali bin Ömer, Mehmed bin Yusuf

Sayfa 65/Belge 122

Müteveffâ Musa'nın muhalledâtından Ümmühani'nin Kızılca Mescid vakfına elli gurusu ödemesi

Medîne-i Ayntâbda Kızılca Mescid Mahallesi vaki Kızılca Mescid-i Şerîfinin nukûdı vakfa müteveli olan işbu râfiü'l-kitab Molla Ali bin Ömer mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûre sükkânından iken bundan akdem fevt olan Musa bin *** zevcesi ve sulbî kebîr oğlu olub gaybet-i münkatı‘a ile gâib olan Ebu Bekirin savb-ı şer‘-i enverden kayyimi olan Ümmühani binti el-hâc Mehmed mahzarında bi‘t-tevliye üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb vakf-ı mezkûrun müteveffâ-yı merkûm Musa zimmetinde elli gurusu olub hâl-i sıhhatinde merkûm Musa huzur-ı müsliminde benim zimmetimde mescid-i mezbûr vakfından elli gurusu var deynimdir ve mahalle-i mezbûrede vaki menzirim dahi rehndir deyû ikrâr ve işhâd itmekle ve muhalledâtına mezbûre Ümmühani vâziü'l-yed olmağla sual olunub alıverilmek matlûbumdur didikde gibbe’s-sual ve akîbü'l-inkâr müteveli-i merkûmdan müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Abdurrahman bin el-hâc Hüseyin ve Hüseyin bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli’s-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müteveffâ Musa hâl-i sıhhatinde Kızılca Mescid vakfından benim zimmetimde elli gurusu vardır deynimdir ve menzirim dahi rehndir deyû bizim huzurumuzda ikrâr ve bizi işhâd-ı şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti‘l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın müteveffâ-yı mezbûr Musanın muhalledâtından zikr olunan elli gurusu müteveli-i merkûma eda ve teslime mezbûr Ümmühaniye tenbih-i birle mâ vaka‘ bi‘t-taleb ketb olundı fî el yevmü‘l-âşir min Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Molla Hüseyin bin Mehmed, Mehmed bin Laz, Mehmed bin Mürsel, Ali bin Ömer, Mehmed bin Mustafa

Sayfa 65/Belge 123***Belge Yarım Kalmış***

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Mehmed bin Alinin verâseti sulbî kebrî oğlu Mehmede ve sulbiye-i kebrîe kızları Fatıma ve Aîşeye münhasıra olub kable'l-kısme mezbûre Fatıma dahi fevt olub verâseti zevc-i metrûki Mustafa bin Ahmed ile sadrî saġîr oġlu Ahmede münhasıra olub saġîr-i mezbûr Mustafa dahi fevt olub verâseti babası mezbûr Mustafaya münhasıra olduġı şer'an zâhir ve mütahakkik oldukdan sonra müteveffâ olan Mehmed ile müteveffât-ı mezbûre Fatımanın zevci merkûm Mustafa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb el-hâc Ahmed bin Osman nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı mezbr el-hâc Ahmedin menzili ve bir tarafı Ali menzili ve bir tarafı Ebu Bekir menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir tahtânî beyt ve bir hazine ve nısf bi'r-i mâ ve havluyı müştemil menzil mülk-i mevrûsumuz olub menzil-i mezkûrdan

Sayfa 66/Belge 124***Maktul Mehmet bin Mustafa'nın diyeti***

Fi'l-asl Mahmiye-i Maraşda Çukur Mahallesi sükkânından olub halen Ayntâb Beġi fahrü'l-akrân Ahmed Aġanın hizmetinde iken cerihan vefat iden Mehmed bin Mustafanın verâseti babası Mustafa bin İsa ile validesi Melike binti Mehmede münhasıra olduġı şer'an zâhir ve mütehakkik oldukdan sonra mezbûr Mustafa ile mezbûre Melike tarafından zikri âti sulh be ibrâyı ikrâra vekil olub Ebu Bekir bin Mehmed ve Abdurrahman bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ier 'an vekâletisâbite olan mezbûrânın oġulları Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda Yahni Mahallesi ahalisindne el-hâc Şaban bin Mustafa ve Hüseyin bin Hasan ve Satılmış bin Şaban ve Abdullah bin Hüseyin ve Cevizlice Mahallesi ahalisinden el-hâc Ahmed bin Ali ve el-hâc Mehmed bin Derviş Ahmed ve Mehmed bin İbrahim ve Boyacı Mahallesi ahalisinden el-hâc Ömer bin Mehmed ve el-hâc Ali bin el-hâc Mustafa ve İbrahim bin el-hâc Mehmed ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir ay mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Mehmed gece ile kulda gezerken mahallât-ı mezkûrât kurbunda vaki Eski Hamam kapusu önünde mecrûhan bulunub mûmâ-ileyh Ahmed Aġanın sarayına nakl olunmakla birkaç gün ânda cerh-i mezkûr te'sirinden sahib-i firaş olub fevt olmuşidi mahallât-ı mezkûrât ahalilerinden vekâletim

hasebiyle diyet ve kusâme taleb ve dava itdüğümde beynimiz müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb beş yüz guruş üzerine bizi inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûrî ahali-i mezbûrûn yedlerinden ahz ve kabz idüb maktul-i mezbûrun diyet ve kusâmesine ve sâyire müteallik davadan zikri mürûr iden Yahni ve Cevizlice ve Boyacı Mahalleleri ahalisinini zimmetlerini ibrâ-i âmm kâti'ü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat eyledik vechen mine'l-vücûh ahali-i mahallât ile dava ve nizâmımız yokdur didiler didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-âşir min Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Kudvetü'l-ulemâ Avz Efendi, es-seyyid el-hâc Mustafa Çelebi en-nakîb-i sâbık, Hüseyin Ağa mir alay, Ahmed Ağa el-zaim, Ceyş Ahmed Beşe

Sayfa 66/Belge 125

El-hâc Ali bin Mehmet'in mirasının paylaşılması konusunda mirasçıların anlaşması

Medîne-i Ayntâbda Beğ Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Ali bin Mehmedin verâseti zevce-i metrûke Sultan binti İbrahimle sulbî oğulları Minlâ Mehmed ve Abdullaha ve Hasan ve Hüseyin ve Ebu Bekire ve Kızları Ümmühani ve Emineye münhasıra olub ba'de mezbûre Ümmühani dahi verâseti li-ebeveyn er karındaşları mezbûrûn Minlâ Mehmed ve Ebu Bekir ve Hüseyine münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrân Hüseyin ve Abdullah meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiyetü'l-kitâb büyük karındaşları işbu râfiü'l-kitab mezbûr Minlâ Mehmed mahzarında tav'an her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı mezbûr el-hâc Ali fevt oldukda biz sağîr olmakla mezbûr Minlâ Mehmed vasi-i muhtarımız olub babamızdan ve kız karındaşımızdan düşen hisse-i irsiyemizi bi'l-vesâye zabt ü rabt itmişidi halen biz reşid ve baliğ oldukda her birimizin hissesi üç yüz on dört guruş hissemizi tamamen ahz ve kabz idüb zimmetinde bir akçe ve bir habbemiz kalmadı verâsetine müteallaka âmme-i deâvi ve mutâlibâtdan mezbûr Minlâ Mehmedin zimmetini ibrâ ve ıskat itdük li-ecli'l-istihkam savb-ı şer'-i enverden yedine huccet-i şer'îye virilsün didiklerinde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Faziletli Mustafa Efendi ... zâde, Abdurrahman Efendi bin Hanefi Efendi, Molla İbrahim birader, Abdullah Çelebi bin Hâmid Çelebi, Seyyid Mehmed Naccar,

Mehmed Çelebi Mühnişâde, Mustafa Çelebi Mühnişâde, İsmail birader, Ahmed ... zâde, el-hâc Ali Çerbişzâde, Halil Beşe, el-hâc Halil bin İsa Çelebi, el-hâc Mahmud Bezzâz, Hoca Şahin Abdullah, Molla Mehmed el-müezzin, el-hâc Mehmed bin el-hâc Süleyman

Sayfa 67/Belge 126

Ferhat'ın bağı zabt etmesi ve Ömer'in terekeden hisse talebi

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevtolan ... hatun bintit el-hâc Osmanın verâseti zevc-i metrûki Kasım bin Ferhad ile sulbî kebîr oğulları Ferhad ve Ömer ve el-hâc Mehmede ve kebîre kızları Aişe ve Raziyye münhsır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Ömer meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb kebîr karındaşı işbu râfiü'l-kitab mezbûr Ferhad mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tabi Arabginide vaki bir tarafı el-hâc Osman ve bir tarafı Hallac Abdullah ve iki tarafı tarik ile mahdûd bir kıta bağ anamız mezbûre mülki olub fevtinden sonra bize intikal itmişiken halen mahdûd-ı mezkûrun cümlesini mezbûr Ferhad zabt itmekle sual olunub hissemizi edaya tenbih olunması matlûbumdur didkde gıbbe's-sual mezbûr Ferhad cevabında mahdûd-ı mezkûr bağı kendi zabt itdiğini ikrâr lakin mezbûr Ömer bundan babamız ve anamız terekesini beynimizde iktisâm herkes hisse-i ırsiyemizi ahz için şer'-i şerîfde dava idüb ba'de müslimîn vesâtetî ile sulh olub zikr olunan bağdan ve terekeden hisse davasından zimmetimi ibra ve ıskat idüb bin yüz yirmi bir senesinde nâib-i şer' olan el-hâc Mustafa Efendi huzurunda ikrâr idüb yedime ibrâ hucceti dahi virdi deyû nâib-i müşârün ileyhın imzasıyla mûmzâ ve hatemiyle mahtum ve tarih-i mezkûr ile müverrah bir kıta ibrâ hucceti ibraz idüb bi'l-muvâcehe feth ü kırâat olunub merkûm Ömer istintâk olundukda mazmun-ı huccet-i merkûmeyi inkar itmeğin mezbûr Ferhaddan mazmun-ı hucceti mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Danyal ibni Ramazan ve el-hâc Mehmed ibni el-hâc Rıdvan nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i mezbûrda mezbûr Ömer ve karındaşları birbirinden baba ve ana terekesi dava sadedinde olub beynlerine muslihûn tavassut ile mezbûr Ferhadı mahdûd-ı mezkûr bağ ile yirmi guruşa sulh idüb ol dahi ba'de'l-kabul mirasa müteallik davasan veresenin zimmetini ibra idüb ânlar dahi mahdûd-ı mezkûr bağdan ve bedel-i sulh virecekleri yirmi guruşdan mezbûr Ferhadın zimmetini ibra ve ıskat idüb mûmâ-ileyh Mustafa Efendi huzurunda her biri minvâl-i meşruh üzre ikrâr ve

huccet virdiler biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın müddeî-i mezbûr Ömer bi-vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı şehri-i şevvâli'l-mükerrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed bin Osman, el-hâc Halil bin Veli, Hamza Beğ bazarbaşı, Mustafa bin Ömer

Sayfa 67/Belge 127

Vefat eden Mustafa bin Abdullah'ın terekesinden Dursun, Aişe ve Halime'nin el-hâc Bayezit'in zimmetini ibra etmeleri

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Abdullahın verâseti zevce-i metrûkesi Halime binti Mustafa ile sulbî oğlı Mustafaya ve sulbiye kızı Aişe ve Tursun ve Ümmühaniye münhasıra olub ba'de mezbûrân Mustafa ve Ümmühani fevt olub verâsetleri valideleri Halime ile kız karındaşları mezbûretân Aişe ve Tursun münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra Tursun asâlete ve merkûme Aişe tarafından dahi zikri âti sulh ve ibrâyı ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi ârifân olan Mustafa bin Ömer ve Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Haydar bin Bektaş vekâlete ve mezbûre Halime tarafından dahi yine şahidân-ı merkûmân Mustafa ve Ahmed şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Abdülkerim bin Abdülgani dahi vekâlete mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab el-hâc Bayezid bin el-hâc Ahmed nâm kimesne mahzarında asâlete ve vekâlete ikrâr-ı tâm

Sayfa 68

ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı merkûm Mustafanın muhallefâtından dört yüz guruş kıymetli dört re's at ve yüz keyl buğday kıymetli bir kılıç ve üç guruş kıymetli kürek ve iki guruş kıymetli bir tabancayı tüfenk ve elli guruş kıymetli elli keyl tuz ve yüz elli guruş zimem mezbûr el-hâc Bayezid zabt itmişdir deyû dava sadedinde olmuşduk beynimizde müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb mezbûre Dursun beş guruş merkûme Aişe on beş guruş mezbûr el-hâc bayezid yedinden ahz ve mezbûre Halime zimmetinde mezbûr el-hâc Bayezidin oğlu *** ... otuz guruşunu olmağla zikr olunan otuz guruş mukas ve kabul ve on guruş dahi nakdin cem'an kırk guruş dahi mezbure Halime ahz ve kabz idüb zikr olunan at ve buğday ve kılıç ve tüfenk ve tuz ve zimem davasından ve sâyir âmme-i deâvi ve mutâlibâtdan mezbûrât Dursun ve Aişe ve Halimeden her biri mezbûr el-hâc Bayezidin zimmetini min

küllî'l-vücûh ibrâ-i âmm kâtiü'n-niz'la ibra ve ıskat itdik didiklerinde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu min muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Halil bin el-hâc Veli, Abdullah Beşe bin Hüseyin, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Tanrıvirdi, Toklı Hac Halil Hasan bin Ahmed, Hac Ömer bin Mehmed Ali, Molla Ömer bin Sarı Hac Ömer, Mustafa bin Ömer, Hüseyin bin Ali

Sayfa 68/Belge 128

Vefat eden Fatıma'nın kocası Mehmet'in Yusuf'tan alacak davasında anlaşmaları

Medîne-i Ayntâba tabi Hıyam nam karye sükkânından iken bundan akdem vefat iden Geniş Mehmed bin Şabanın verâseti zevce-i metrûkesi Hatice binti Mustafa ile sulbî oğlu Yusuf ve sulbiye-i kebîre kızları Zeyneb ve Fatımaya münhasıra olub kable'l-kısme mezbûre Zeyneb dahi fevt olub verâseti zevc-i metrûki Mehmed bin el-hâc Ali ile karındaşlar mezbûrdan Yusuf ve Fatımaya ve validesi mezbûre Hatice münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûre Fatımanın zevci merkûm Mehmed meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb mezbûr Yusuf mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcem müteveffâ-yı mezbûre Fatımanın babası müteveffâ-yı mezbûr Geniş Mehmed mecrûhen fevt oldukda cârihinden diyeti için mezbûr Yusufun ahz itdiği iki yüz kırk guruş ile muhallefâtından otuz guruş kıymetli bir kıta bağ ve yirmi guruş kıymetli tecemmülât-ı hanesinden zevcem mezbûre Fatımaya intikal iden altmış üç buçuk guruş hissesinden bana isabet iden otuz bir guruş ve üç rub' hissem mukâbelesinde tehârüci şer'î üzre bundan akdem bir kıta bağ ile on altı guruş nakd almışidim halen mezbûr Yusufdan hisse-i irsiyem bâki kalmışidi deyû taleb ve dava eylediğimde beynimiz müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb beni iki guruş üzre sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan iki guruş mezbûr Yusuf yedinden ahz ve kabz itdım ba'de'l-yevm zevcem müteveffâ-yı mezbûrun hissesinden bana intikal iden hisse-i irsiyeme müteallaka mezbûr Yusuf ile dava ve nizâm ve alaka ve medhalim yokdur âmme-i deâviden min küllî'l-vücûh mezbûr Yusufun zimmetini ibrâ ve ıskat itdım didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin bin Abdülgani, Hüseyin bin el-hâc Ali, Halil bin Mehmed, Molla Ebu Bekir bin Abdülkadir

Sayfa 68/Belge 129***Hatice binti Hızır ile İsmail bin Abdullah'ın muhalaa ile boşanması***

Medîne-i Ayntâbda Yahni Mahallesi sükkânından Hatice binti Hızır nâm hatun mahfil-i kazâda zevc-i muhâlai işbu râfiü'l-kitab İsmail bin Abdullah nâm kimesne mahzarında tâyiata ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr İsmail ile hüsn-i rindikânemiz olmayub beynimizde şikâk vaki olmağın zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh olan altmış gurusu mehr-i mü'eccelimden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm ve mezbûrun firâşından hasıl ve benden mütevellide sağır oğlum Abdullahın dahi nafakası kendi üzerime olmak üzere mezbûr İsmail ile muhala-i sahiha-i şer'îye hal' olduğumuzda mezbûr İsmail dahi hal'-i mezkûrı kabul ve zevciyete müteallaka-i âmme-i deâvi ve muhâsematdan her birimiz âhirin zimmetini ibrâ ve ıskat itdük li-ecli'l-istikâm savb-ı şer'îden yedine hucet-i şer'îye virilsün didikde gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ali bin Ömer, Abdurrahman Beğ bin Koca Beğ, Hamza Beğ Bazarbaşı, Hasan bin Ahmed

Sayfa 69/Bege 130***El-hâc Mehmet ve Cemile binti Meryem'in terekelerinin paylaşılmasında varislerini anlaşmaları***

Medîne-i Ayntâbda Akyol Mahallesi sükkânından Molla Mustafa ve Ebu Bekir ibni el-hâc Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde karındaşları işbu râfiyetü'l-kitâb Molla Hüseyin ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne mahzarında tav'an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babamız mezbûr el-hâc Mehmedin ve anamız Cemile binti Mehmedin terekelerini beynimizde alâ vakfû'l-hasas tevzi ve taksim itmışdik halen bazı eşya hâriç kalmak za'mıyla mezbûr Minlâ Mustafa dava itmek sadesinde oldukda beynimize müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb dava-yı mezbûrdan dört gurusu üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezkûrı ba'de'l-kabul bedel-i sulh olan dört gurusu mezbûr Minlâ Hüseyin yedinden merkûm Minlâ Mustafa ahz ve kabz eyledikde sonra babamız ve anamız terekelerinden mirasa müteallaka bir akçe ve bir habbe hakk-ı mutâlebemiz kalmadı emlak ve akâr ve tecemmülât ve nukûddan her birimiz hisselerimizi ahz ü istifa idüb mirasa müteallaka âmme-i deâvi ve mutâlibâtdan mezbûr Molla Hüseyinin zimmetini ibrâ-i âmme kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdük min ba'de her kangımızdan husûs-ı

mezbûra müteallik dava sudur iderse lede'l-hükkam ... makbûle ve mesmua olmasun li-ecli'l-istihkâm savb-ı şeriat-ı merğubeden yedine hucet-i şer'ıye def' ü i'tâ olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ebu Bekir bin Molla Abdülkadir, Molla Ali bin Himmet, es-seyyid Mehmed bin Ebu Bekir, el-hâc İsmail bin el-hâc Durak, es-seyyid Mehmed bin el-hâc Mehmed, Molla Ahmed bin Yusuf, el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Ali bin Mustafa

Sayfa 69/Belge 131

Fatıma binti Abdülkadir'in terekesi

Medîne-i Ayntâbda İbn-i ŞekerMahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat iden Fatıma binti Abdülkadirin verâseti zevc-i metrûki Ali Efendi bin Hüseyin ile ibn-i hali olan el-hâc Ali ve Molla Mustafa ve Hasan ibnâ-yı el-hâc İbrahim nâm kimesnelere münhasıra olduğı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffât-ı mezbûrenin tahrîr ve beyne'l-verese tevzi ve taksim olunan muhallelâtıdır ki ber-vech-i âti zıkr olunur fî evâsıt-ı Muharrem sene hamse ve 'ısrîn ve mie ve elf

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sülüs
Menzil der-mahalle-i mezbûre		70	
Yorgan	2	3	
Döşek	2	1,5	
Yasdık ve minder	4	2	
Hamam leğeni	1	1,5	
Sahan	1	0,5	
Tencere	2	2	
Nalbeki ve tas	2		1
Hamam rahtı		0,5	
Gömlek	2	2	
Münakkaş yasdık	3	1	
Beyaz sade	1		2

Mâi kaftan	1	1	
Don	2		2
Münakkaş bohça	2		2
Peçe	1	2	
Sağır kaliçe	1	2	
Sim kuşak	1	5	
Altun küpe	1	25	
Altun tavk	1	10	
Yemeni	3		1
Kitab-ı Muhammediye	1	1,5	
Kitab-ı Müeyyidiye	1	1	
Kitab-ı Seyyid Ali	1	2	
Kitab-ı Sefhani	1	1	
Kitab-ı Fethullâh	1	0,5	
Kitab-ı ...		1	
Kitab-ı Cevahir	2	2	
Kitab-ı Zincâni	1	0,5	
Kitab-ı Şerh-i Mukaddime	1		1
Kitab-ı Tevzi-i Karamânî	1	1 rub	
Kitab-ı Şerh-i Mizaç	2		2
Kitâb-ı Fıkh	1		1
Şerh-i Arabî	1		1
Kitab-ı Hasan Çelebi	1		1
Kitab-ı Bostanü'l-ârifin	1		2
Tefsir-i binâ	1	1 rub	
Kitab-ı Mantık	1		1
Kitab-ı Mebsut	1		1
Kitab-ı Ravzatü'n-nâsîh	1	1 rub	
Kitab-ı mecmaü'l-bahreyn	1	1	
Kitab-ı Kavâidü'l-Kur'ân	1		1
Kitab-ı Müşâre	1	2,5	
Risale-i âdâb	1		1
Risale-i hesap	2		1

Kara sandık ve sepet	3	1	
Hurdavât-ı menzil		1	1
Yekün		117	

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
Resm-i kısmet	3
Kâtibiye, Hüddâmiye ve İhzâriye	1 guruş 5 sümün

Sahhü'l-bâki li't-taksîm beyne'l-verese 112,5

Hisse-i ibni ... Hasan	18 guruş 3 rub
Hisse-i zevc Ali Efendi	56 guruş 1 rub
Hisse-i ibni ... Molla Mustafa	18 guruş 3 rub
Hisse-i ibni ... Hac Ali	18 guruş 3 rub

Sayfa 70/Belge 132

Ümmü Gülsüm'ün Mehmet'e vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Abdullahın sulbî sağır oğılu Mehmedin mâl-ı mevrûsun hıfz ve umûr-ı mühimmesin tesviye için savb-ı şer' den mansub bir vasi lazım ve mühim olub ceddesi işbu râfiatü'l-kitab Ümmü Gülsüm binti Ahmed nâm hatun vesâyet-i merkûme uhdesinden geldüğün zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi kimesne haber virmeleriyle hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab hazretleri dahi mezbûre Ümmü Gülsüm sağır-i merkûm Mehmede vasi nasb ve tayin idüb ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hidmet-i lâzimesin edâya taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fî evâsıt-ı Muharrem sene hamse ve 'ısrîn ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mehmed Ali bin Mehmed, Mustafa bin Mehmed, Ebu Bekir bin Mehmed, el-hâc Resul bin Abdullah, Hüseyin bin Abdullah, Mustafa bin İsa

Sayfa 70/Belge 133***Aişe binti el-hâc Mehmet'in terekesi***

Medîne-i Ayntâbda Kurb-ı zincirlide sâkine iken bundan akdem vefat iden Aişe binti el-hâc Mehmedin verâseti zevc-i metrûki Mehmed bin ...ve li-ebeveyn kız karındaşı Fatımayla ve anası Hatice binti Ahmede münhasıra oldukdan sonra terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sülüs
Bohça	1	1	
Mor zincirli kaftan		8	
Al kaftan		3	
Zıbun		0,5	
Yaşıl bohça		3	
Al bohça		1	1
Münakkaş gömlek	4	4	
Abasi gömlek	2	2	
Münakkaş don		3	1
Köhne don	3	2	
Münakkaş peşgir		1	1
Köhne çarşeb	2	1	
Berber gömleği	1	3	
Hamam meşefeleri		1	1
Merheme			1
... mehremesi		1 rub	
Bohça yüzi	1	1	
Çenber	16	6	
Çatki	1	2	
Merheme münakkaş	15	5	
Münakkaş merheme	12	6	
Kalpak	2	5	
Kaytan	1	3	
Kaftan	3	7	
Sim kuşak		2	

Sevpe kuşak		5	
Yün esvabı		12	
Yasdık yüzi	10	3,5	
Sofra			1
Yorgan	1	1,5	
Döşek		1	
Hamam leğeni	1	3	
Sini	1	2	
Tas	1		1
Sahan	5	1,5	
Sim bıçak		2	
Altun tavk		12	
Zincirli altun	2	5	
Eski yalsuz altunı	9	27	
Küpe çift	1	2	
Küpe		0,5	
Mehr-i müeccel der-zimmet-i zevc		60	
Yekün		205	2 sümün

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
Techiz ve tekfin	6,5
Iskat-ı salât ve keffâre	5
Resm-i kısmet	5
Kâtibiye	2 sülüs
Emniye	2 sülüs
Mahzariye	1 sülüs
Ceman	18 guruş 2 sümün

Sahhü'l-bâki 187

Hisse-i zevc Mehmed	93,5
Hisse-i uht	31

Fatıma	2
Hisse-i ümm Hatice	62 1 sülüs

Sayfa 70/Belge 134

Medîne ibnite el-hâc Şaban'ın evlilik hukukuna riayet etmesi konusunda tenbih talebi (Belge yarım kalmış)

Fi'l-asl Ağçakoyunlu türkmânından medîne-i Maraşda Duraklı Mahallesinde sâkin iken işbu râfiü'l-kitab el-hâc Mehmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımda Medîne-i Ayntâbda Ehl-i Cefa Mahallesinde sâkine Medîne ibnite el-hâc Şaban nâm hatun tarafından zikri âti davaya husûmet ve redd-i cevaba vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan Abdürrezzak bin Abdurrahman ve Ali bin el-hâc Murad nâm kimesneler şehâdetler ile şer'an vekâleti sâbite olan karındaşı Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm müvekkile-i mezbûre Medînenin babası mezbûr el-hâc Şaban tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem kızı mezbûre Medîneyi hâl-i saferinde velâyete yirmi beş guruş mehr-i muaccel ve yirmi beş guruş mehr-i müaccel tesmiyesi ile bana nikah itmişidi hâlen müvekkile-i mezbûre imtina' idüb kendi nefsinin işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mustafa bin İbrahim nâm kimesneye akd-i nikah itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual

Sayfa 71/Belge 135

Emir Şam ibni el-hâc El Veli'nin Terekesi

Medîne-i Ayntâbda Cabi Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Emir Şam ibni el-hâc El Velinin verâseti zevce-i metrûkesi Hüsni binti Musa ile sulbî kebîr oğulları Ali ve Ebu Bekir ve Mustafa ve Yusuf ve Ahmede ve sağîr oğulları İbrahim ve İsmail ve Hüsniye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra veresesi marifetiyle marifet-i şer'le tahrîr olunan terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur fi evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sülüs
Menzil der-mahalle-i mezbûre		60	
Bağ ...hacı baba	30	20	
Bağ der-karye-i Bedr	2	10	

Bakır çift	1	10	
Merkeb re's	1	5	
Tarla der-susuzca	1	5	
Tarla der-Cenid	1 kıta	5	
Teşt	1	2	
Kazgan		0,5	
Sahan		0,5	
Don kazgan		3	
İbrik			2
Tas			1
Sahan		0,5	
Fener			1
Kahve ibrığı		2	
Yorgan	4	4	
Döşek	3	1	
Kilim	3	2	
Cırcır			1
Aba			2
Yasdık	2	0,5	
Çuval	4	1	
Hınta		10	
Saman		1,5	
Mehre			1
Arka esvabı		2	
Hırdavat-ı hâne		2	
Ceman Yekün		150	

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
Techiz ve tekfin	3 guruş 1 sülüs
İskat-ı salât ve keffâre mea'l-vasiye	8
Resm-i kısmet	4
Kâtibiye	0,5 guruş 2

	sümün
Hüddâmiye	2 sülüs
İhzariye	1 sülüs

Sahhü'l-bâki 133

Hisse-i zevce el mezbûre Hüsni	16,5 guruş 2 rub
Hisse-i ibni Ali	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni Ebu Bekir	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni Mustafa	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni Yusuf	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni Ahmed	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni İsmail	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni İbrahim	14,5 guruş 5,5 akçe
Hisse-i ibni Hüseyin	14,5 guruş 5,5 akçe

Sayfa 71/Belge 136

Askalan binti Usta'nun terekesi

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Askalan binti Usta Abdinin verâseti sulbî kebîre kızları Fatıma ve Emineye ve oğlunun oğlu İbrahim münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra terekesi defteridir ki ber vech-i ati zikr olunur fî evâsıt-ı Muharrem sene 1185

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sülüs
Döşek	3	2	
Yorgan	3	2	
Minder	4	1	1
Yasdık	4	1	
Kilim	1	1,5	
Köhne halı	4	1	
Sahan	3	1	
Kazgan	1	1	
Tas	1	1 rub	
İznik kâse fincan		3 rub	

Şamdan		1 rub	
Varaka esvabı		1	
Menzil		31	
Ceman yekün		44	

Minhâ'l-ihracat

	Guruş
Kabir ve kefen	3 guruş 2 sümün
Resm-i kısmet	1
Kâtibiye	1 sülüs
Hüddâmiye	1 sülüs
İhzariye	2 sümün

Sahhü'l-bâki 39

Hisse-i binti Fatıma	13
Hisse-i binti Emine	13
Hisse-i ibni ibn	13

Sayfa 71/Belge 137

Mehmed bin el-hâc Hüseyin'in Ahmet'ten alacak davası

Medîne-i Ayntâbda Çukur Mahallesi sükkânından Mehmed bin el-hâc Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab el-hâc Ahmed bin el-hâc Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bes sene mukaddem mezbûr el-hâc Ahmedden seksen beş guruş almışidim ol dahi beş sene meblağ-ı mezkûrî bana kahveye selm idüb yüz yetmiş dört guruş ribh ki ceman elli dokuz guruşumı ahz itmekle bi-gayr-ı hak ribh namıyla alduğı yüz yetmiş guruşun istirdâdını murâd iderim sual olunsun didikde

Sayfa 72

Gıbbe's-sual mezbûr el-hâc Ahmed cevabında mezbûr Mehmed ile beynimizde nice ahz ü i'tâ muâmelât-ı şettâ vâki olmağla bundan akdem huzur-ı müslimînde muhasebemizi görüb zimmetinde iki yüz altmış dokuz guruş hakkım zâhir olmağla bi

hak meblağ-ı mezkûrı ahz idüb min küllî'l-vücûh davadan zimmetimi ibrâ eyledi deyû def 'le mukâbele idicek fikhiyye-i mutebereden fetâvâ-yı câmiü'l-fusûleynden (*Arapça fetva*) deyû mestur olmağın gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr mezbûr el-hâc Ahmedden def '-i mezkûrını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Ahmed bin es-seyyid Yusuf ve el-hâc Ebu Bekir bin İbrahim nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûrân Mehmed zimmetinde ba'de' küll hesâb iki yüz altmış dokuz guruş hakkı zâhir olub mezbûr Mehmed iki yüz altmış dokuz guruşı merkûm el-hâc Ahmede bi hak deynimdir deyû virüb min küllî'l-vücûh davadan mezbûr el-hâc Ahmedin zimmetini min küllî'l-vücûh davadan ibrâ-i âmm ile ibrâ eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Mehmed bi vech-i muarazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı Muharrem sene 1135

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Battal Ağa bin es-seyyid Mehmed Ağa, Ahmed Ağa bin Halil Ağa, Ahmed bin Şükr, Mustafa Beğ

Sayfa 72/Belge 138

Hamza bin Receb'in Aişe binti Hasan'dan alacak talebi

Medîne-i Ayntâbda seng-i Hoşkadem Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Hamza bin Receb nâm kimesneye mahfil-i kazâda Aişe binti Hasan nâm hatunda mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûre Aişeye elli guruş bir defa ve yirmi beş guruş bir defa ki ceman yetmiş beş guruş def' ve teslim idüb beş sene meblağ-ı mezkûra çuka ve kadife ile muamele-i şer'îye idüb üç sene onı on iki hesabından ve iki sene onı on bir hesabından beş senede altmış guruş nema hasil olmuşıdi beş senede hâsıl olan altmış guruş nema ve yetmiş beş guruş asıl mal ki ceman otuz beş guruş hakkım olmağla taleb iderim sual olunsun didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr mezbûr Hamzadan müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid Abdullah Çelebi bin es-seyyid Yusuf ve Mehmed Çelebi ibni Hamza nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitabdan beş sene mukaddem mezbûr Hamza mezbûre Aişeye bizim huzurumuzda elli guruş bir defa yirmi beş guruş bir defa teslim idüb meblağ-ı mezkûrı üç sene onı on iki hesabından ve iki sene on on bir

hesabı üzre çuka ve kadife devr idüb beş senede altmış guruş nema hasıl olmağla yetmiş beş guruş asıl mal ve altmış guruş nema ki ceman yüz otuz beş guruş nema hâsıl olmağla yetmiş beş guruş asıl mal ve altmış guruş nema ki ceman yüz otuz beş guruş mezbûr Hamznın mezbûre Aişe zimmetinde hakkı vardır biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olduktan sonra mezbûre aişe sadriye kızının kızı Fatıma nam sağîrenin vasisi olub sağîre-i mezbûrenin dahi mezbûr Hamza zimmetinde menzil semeninden yüz otuz guruş asıl mal ve muamele ile hâsıl yüz on bir buçuk guruş ki ceman iki yüz kırk iki buçuk guruş hakkı olub meblağ-ı mezkûrdan mezbûr Hamzanın yüz otuz beş guruş hakkı nikâs olduktan sonra mezbûre Aişenin merkûm Hamza zimmetinde yüz yedi buçuk guruş hakkı kalmakla mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin el-hâc Receb, es-seyyid Battal Ağa bin Seyyid Mehmed Ağa, Molla Ömer bin Ali Efendi, Mehmed Ağa bin el-hâc Hüseyin

Sayfa 73/Belge 139

Es-seyyit Ali ve Hatice hatunun mülklerinin hibe edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Hayk-ı Müslüman Mahallesinde sâkine Hatice ibnite el-hâc Ebu Bekir tarafından zikri âti ikrâra vekil olub Mustafa bin el-hâc Mehmed ve Cuma bin Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid el-hâc Hamza ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Ali ibni el-hâc Mehmed mahzarında bi'l-vekale ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Mehmed ve bir tarafı Ömer nâm kimesneler mülkleri ve bir tarafı zımmî Sarabun mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir fevkâni beyt ve tahtâni matbah ve bi'r-i mâ ve havluyu müştemil menzilin nısf-ı şâyii müvekkilem mezbûre Haticenin mülki olub ve nısf-ı âhiri dahi kız karındaşları Fatımanın mülki olmağla müvekkilem mezbûre Hatice kendi hissem olan mahdûd-ı mezkûr menzilin nısf-ı şâyiiini tahliye ve zevcim mezbûr es-seyyid Aliye hibe-i sahiha-i şer'îye ile hibe ve teslim ve temlik itdim ol dahi kabul ve temellük ve itdikden sonra karye-i Şahmelekde vaki çardak kaya nâm mahalde tahrîr ve tavsifden müstağni iki yüz teğek bağını mezbûr es-seyyid Ali bana ...virdi ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzilin nısf-ı şâyii mezbûr Seyyid Alinin mülk-i mevhûbıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde mezbûr es-seyyid Ali

dahi vekil-i merkûm kelimât-ı meşruhasında tasdik ve tahfif idüb mahdûd-ı mezkûrdan nisf-ı hisse-i mevhûbum kabul ve mahdûd-ı mezkûr bağı dahi avz virüb mezbure Hatice dahi kabul itdüğün ikrâr itmeğin gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf bin el-hâc Musa, Seyyid Ahmed bin el-hâc Mehmed, Yusuf bin el-hâc Hüseyin, Mehmed bin Hüseyin

Sayfa 73/Belge 140

Katl edilen Rahime binti Hüseyin Beşe'nin keşfi

Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ es-seyyid Ahmed Efendi tayin ve irsal olunub ol dahi halen Ayntâb mütesellimi fahrü'l-akrân Davud Ağa tarafından Mehmed Beğ zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesinde sâkin es-seyyid Mustafa ibni el-hâc Ahmed nâm kimesnenin menziline cerihan vefat iden Rahime binti Hüseyin Beşenin meyyiti üzerine varub ledel'-ahali akd-i meclis-i şer' itdiklerinde müteveffât-ı mezbûre Rahimenin babası Hüseyin Beşe meclis-i makdu-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan iki gün mukaddem kızım mezbûre Rahime kendüye nâ mahrem olan merkûm es-seyyid Mustafa ile ikisi bir mekan-ı mahfide gice ile muaşeret iderken görmüştüm tarih-i kitab gün kable'l-asr kızım mezbûre Rahimeyi dayısı Mustafa nâm kimesnenin menziline üç mevziden amden bıçak ile darb ve katl idüb meyyiti merkûm es-seyyid Mustafanın menziline nakl eyledim keşf olunsun didikde mezbûre Rahimenin azası keşf ü nazar olundukda sol memesinin altından iki yerden ve sol uyluğundan bıçak cerhi olub fevt olduğu muayene olunmağın husûs-ı mezbûr mevlânâ-yı merkûm mahallinde keşf ve tahrîr ba'de mean irsal olunan Abdullah bin Abdülkadir ile meclis-i şer'de alâ vukû'a haber virmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf Efendi bin Avz Efendi, es-seyyid Mehmed Çelebi Ahi Baba, Mehmed bin el-hâc İbrahim, Cebeci Mehmed bin Bekir, Ahmed Beşe bin Hüseyin

Sayfa 73/Belge 141***Rahime binti Hüseyin Beşe'nin katli***

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesiinde sâkine iken bundan akdem mecrûhen vefat iden Rahime binti Hüseyin Beşenin babası Hüseyin Beşe kendi nefisinden asâlete ve mezbûre Rahimenin validesi Fatıma binti Hüseyin nâm hatun tarafından husûs-ı âti'l-beyâmı ikrâra vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olmağla vekâlete mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûre ahalisinden Molla Mustafa ibni el-hâc Mehmed Mahmud ve es-seyyid Mehmed bin Abdülkadir ve Molla Ömer bin Ali ve Bektaş bin Ali ve el-hâc Ahmed bin Ali ve Abdullah bin İshak ve Hüseyin bin el-hâc Ali ve Şaban bin Osman ve el-hâc Hasan bin (silik)

Sayfa 74

Ve Mehmed Ali bin Mustafa ve Ali ibni el-hâc Mustafa ve Kaya ibni İbrahim nâm kimesneler mahzarında asâlete vekâlete ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan iki gün mukaddem gice ile kızım Rahimeyi konşumuz es-seyyid Mustafa ibni el-hâc Ahmed ile bir mekan-ı mahfide muaşeret iderken görmüşidim tarih-i kitab günü kable'l-asr kızım mezbûre Rahimeyi dayısı Mustafa nâm kimesnenin yine mahallemizde vaki menziline bıçak ile üç uzvundan amden darb ve cerh eyledim te'sirinden ol saat fevt oldı mahalle-i mezbûre ahalisinden demm ü diyetine müteallik vechen mine'l-vücûh dava ve nizâm yokdur didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Çavuş, es-seyyid Mehmed Çelebi Ahmed Baba, Mehmed bin el-hâc İbrahim, Cebeci Mehmed bin Bekir, Ahmed Beşe bin Hüseyin, el-hâc Mehmed bin Hasa, Osman Beşe

Sayfa 74/Belge 142***el-hâc Ahmed ve zevcesi Aişe binti Himmet'in namussuzlukları sebebiyle mahalleden ihraç edilmesi talebi***

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab Hüseyin Beşe bin Ömer nam râcil meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-teşrifde yine mahal-i mezbûre sükkânından es-seyyid Mustafa bin el-hâc Ahmed ile babası mezbûr el-hâc Ahmed ve zevcesi Aişe binti Himmet nâm hatun mahzarlarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr es-seyyid Mustafa sulbiye kızım Rahimenin bekâretini izale ve zina itmekle mezbûr es-seyyid Mustafa ve mezbûr el-hâc Ahmed ve

mezbûre Aişenin keyfiyet-i halleri mahalle-i mezbûre ahalisinden istihbar olunub ihbarları ba'de't-tahrîr mûceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde mahalle-i mezbûre ahalisinden Minlâ Mustafa bin el-hâc Mahmud ve es-seyyid Mehmed bin Abdülkadir ve Molla Ömer bin Ali ve Bektaş bin Ali ve el-hâc Ahmed bin Ali ve Abdullah Beşe İshak ve Hüseyin bin el-hâc Ali ve Şaban bin Osman ve el-hâc Hasan bin el-hâc Ali ve Mehmed bin Mustafa ve Ali bin el-hâc Mustafa ve el-hâc Mehmed bin Ali ve Kıyas İbrahim nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûr es-seyyid Mustafa ve karındaşı es-seyyid Mehmed ve babası mezbûr el-hâc Ahmed ve zevcesi mezbûre Aişe kendi hallerinde olmayub daima menziline meclis kurub nice arazil ile şirb-i hamz idüb ve nâ mahrem nâşire avratları götürüb muaşeret itmek ve ehl-i ırz Müslümanların ırzına taarruz itmek âdet-i müstemirleridir ve mezbûr el-hâc Ahmed deyus ve zevcesi fahişedir ve'l-hâsıl mezbûrların mahalle-i mezbûreden ihrâc olunsun deyû her biri mezbûrûn es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed ve el-hâc Ahmed ve Aişenin alâ tarîkü's-şehâde sû'i-hallerinden haber virmeleriyle mezbûrûnun mahalle-i mezbûreden ihraclarına ba'de't-tenbih mûcebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe bin Osman Beğ, Mehmed Ali Beşe Çavuş, Ali Beşe Cevil, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 74/Belge 143

Vefat eden Emine binti Ömer'in malının sülüsünün Mehmed'e verilmesi

Medîne-i Ayntâbda Kanalcı Mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat iden Emine binti Ömerin verâseti zevc-i metrûki Ali Durmuş ile ibni ammileri Halil ve Davud ve mezbûr Ali Durmuş ibnâ-yı Hüseyine münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrûn Ali Durmuş Halil ve Davud meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffât-ı mezbûre cemî-i malının sülüsünü ba'de'l-ikrâr techiz ve tekfin ve ıskât-ı salât ve sâir vücûh-ı hayrâta ve sarf oluna deyû vasiyet ve ... vasi-i muhtar nasb ve tayin itdiği işbu râfiü'l-kitab Mehmed bin Hüseyin Çelebi nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mevrûsemiz müteveffât-ı mezbûre Emine hâl-i hayutunda cemî-i malın sülüsü ifrâz olunub techiz ve tekfin ve ıskât-ı salât ve sayir vücûh-ı hayrâta harc ve sarf oluna deyû vasiyet idüb merkûmenin tenfizine mezbûr Mehmed vasi-i muhtarı nasb ve tayin idüb vasiyet-i

merkûme üzerine ...fevt olmağla biz dahi vasiyet-i merkûmeyi kabul idüb mezbûr Mehmedin vasi-i muhtar olduğunu tecviz ve kabul itdik didiklerinde mezbûrünün ikrârları üzre müteveffât-ı mezbûrünün muhallefâtının sülûsi ba'de'l-ifrâz vasi-i mezbûre teslime tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mahmud Mustafa, Molla Mehmed Kilisli, el-hâc Yahni bin Mahmud, Molla Mustafa bin Ebu Bekir, Molla Ahmed biraderisi, Seyyid Mehmed bin Zikri, Mehmed bin Hasan

Sayfa 75/Belge 144

Molla İbrahim'e ev satışı

Medîne-i Ayntâbda vaki Kanalcı Mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat iden Emine binti Ömer nâm hatunun verâseti zevc-i metrûki Ali Durmuş bin Hüseyin ile ebnâ-i Ömer mezbûr Hüseyin bin Ali Durmuş ve Halil ve Davud ve ebnâ-i Ömere münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrün Ali Durmuş ve Halil ve Davud meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Molla İbrahim bin Seyyid Ahmed mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Kahya oğlu Mustafa mülki ve bir tarafı Kerime Hatun mülki ve bir tarafı yine mezbûr Seyyid İbrahim mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir tahtâni kebîr beyt ve bir mağara ve bir matbah ve nısf bi'r-i mâ ve havlu-yı muayyene yi müstemil menzil binti Ömer müteveffât-ı mezbûr Emine Hatundan ırsen bize intikal itmişdi biz dahi mahdûd-ı mezkûr bi cümleti't-tevâbi ve levâhık mezbûr es-seyyid Molla İbrahim altmış sekiz guraşa bâten bey' ve teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikden meblağ-ı mezkûrdan her birimiz hissemizi tamamen ahz ve kabz itdik ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûr es-seyyid Molla İbrahim'in müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mustafa bin el-hâc Mahmud, el-hâc Yahya biraderis, Molla Mustafa bin Molla Bekir, Molla Ahmed bin Biraderis, Mehmed bin Hüseyin, Hasan bin Mehmed, Kilisli Molla Mehmed, Seyyid Mehmed bin Zekeriya, Seyyid Halil bin İdris

Sayfa 75/Belge 145***Molla Hamid'in İbrahim Halil için nafaka kullanmasına izin verilmesi***

Medîne-i Ayntâbda Kastel Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed bin Mehmedin sulbî sağîr oğlu İbrahim Halilin kebîr karındaşı ve tesviye-i umûrına savb-ı şer' den mansub vasisi olan işbu râfiü'l-kitab Molla Hamid nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîrda takrîr-i kelâm idüb sağîr-i mezbûr halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla savb-ı şeriat-ı merğubeden kadr-i kifâye nafaka ve kisveye takdir olunub istidâneye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmi bir guruşa râyiç olan akçeden sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir havâyic-i zarûriyesiçün yevmi üç akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretden istidâne lede'l-zafer mâl-ı mevrûsundan rüçû'a vasi-i mezbûr Molla Ahmede izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâmin 'aşer min Muharrem sene hamse ve 'ısrîn ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mehmed Dülüklizâde, el-hâc Osman Çavdızâde, Kanbur el-hâc Ahmed Kasab

Sayfa 75/Belge 146***Selür binti Hayrettin ile Ali Durmuş bin Hüseyin'in alacak konusunda anlaşmaları***

Medîne-i Ayntâbda Bostancı Mahallesinde sâkine Selür binti Hayreddin nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfiü'l-kitâb Ali Durmuş bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Ali Durmuş yanında on guruş kıymetli bir re's merkeb ve beş guruş kıymetli üç kilim ve beş guruş kıymetli beş çift çuval ve bir guruş kıymetli tencere ve bir tas ve bir guruş kıymetli üç sim yüzük ve bir sim zehkir? ve dört guruş kıymetli dört keyl Maraşî bulgur ve üç guruş kıymetli iki keyl Ayıntâbî daru ve beş guruş nakid virmişidim deyû mezbûr Ali Durmuşdan talep ve dava idüb müddeâmı isbat sadedinde iken beynimizde müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb beni dava-yı mezbûrdan dört guruş inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr dört guruş merkûm Ali Durmuş yedinden ahz ve kabz idüb sâlifü'z-zikr eşyâ ve nukûd davasından fâriğa olub mezbûr Ali Durmuşun min küllî'l-vücûh zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdim didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ali bin el-hâc Ebu Bekir, Hasan bin Ahmed, el-hâc Ebu Bekir bin Murad, el-hâc Osman bin Mehmed, Yusuf Beşe bin Mehmed

Sayfa 76/Belge 147***Emine binti Mustafa'nın es-seyyid el-hâc Mehmet'e mülk satışı***

Medîne-i Ayntâbda Kızılca Mescid Mahallesi sükkanından Emine binti Mustafa nâm hatun tarafından zikri âti bey'î ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan es-seyyid Hasan ve el-hâc Mehmed ve ibni es-seyyid Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan zevci el-hâc Hüseyin Beşe bin Abdal nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid el-hâc Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekale ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Okcı Mehmed ve bir tarafı es-seyyid Mikdâd mülkleri ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir fevkânî ve bir tahtânî beyt ve bir hazine ve tabaka ve bir fevkânî oda ve tahtânî ahur vehavluşu müştemil menzilin müvekkilem mezbûre Emine yüz elli guruş mezbûr es-seyyid el-hâc Mehmede bâten bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan yüz elli guruş mezbûr es-seyyid el-hâc Mehmed yedinden müvekkilem mezbûre Emine tamamen ahz ve kabz idüb mahdûd-ı mezkûr menzil bi cümleti't-tevâbi ve levâhık mezbûr es-seyyid el-hâc Mehmedin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Emin Efendi, Molla Ömer ..., el-hâc Abdullah ..., Mehmed Çelebi, Ali Beşe Cevil, es-seyyid Ömer Çelebi bin Şeyh Ömer

Sayfa 76/Belge 148***Hüseyin Beşe'nin Emine hatun'a ev satışı***

Medîne-i Ayntâbda Boyacı Mahallesi sükkanından Hüseyin Beşe bin Abdal Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb Emine Hatun ibnite ... tarafından zikri âti ikrâra ve tasdike vakil olan es-seyyid el-hâc Mehmed bin Seyyid Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı yine benim mülküm ve bir tarafı Mehmed Emin Efendi mülki ve bir tarafı es-seyyid el-hâc Receb mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd

bir fevkânî ve bir tahtânî beyt ve bir matbah ve havlu-yı muayeneyi müştemil olan menzilimi yüz guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile zevcem müvekkile-i mezbûre Emine Hatuna bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan yüz guruşa mezbûre Emine Hatun yedinden ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzi mezbûre Emine Hatunun mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Emin Efendi, Molla Ömer bin el-hâc Ali, el-hâc Abdullah bin Abdullah, es-seyyid Ömer Çelebi bin Şeyh Ömer, el-hâc Abdullah Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 76/Belge 149

Zemzem binti Osman'ın nafaka ve kisve-i baha hakkını kullanma izni

Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed bin Dervişin zevce-i metrûke ve sulbiye-i sağıre kızları Emine ve Miyasenin tesviye-i umurlarına savb-ı şer'-i mansube vasileri olan işbu râfietü'l-kitâb Zemzem binti Osman nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-teşrifde takrîr-i kelâm idüb sağıretân-ı mezbûretân halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve-i bahâya muhtaç olmalarıyla savb-ı şer'-i enverden mikdâr-ı kifâye ve nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâbeye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçadan sağıretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve-i bahâları için yevmi her birine üçer akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretden istidâneye ve lede'z-zafer mâl-ı mevrûslarından rücû'a vasiye-i mezbûre Zemzeme izin virilmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Ömer Ağa bin el-hâc Ali, Ömer Efendi bin el-hâc Ömer, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 77/Belge 150

Kanbur Mehmet Ağa'nın alacak konusunda anlaşması

Medîne-i Ayntâbda Şarkıyan Mahallesi sükkânından olub sâhib-i devlet hazretleri ağalarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kanbur Mehmed Ağa mahfil-i kazâda medîne-i mezbûre sükkânından olub Arpacı taifesinden es-seyyid el-hâc Ali bin

Seyyid Mehmed ve el-hâc Mehmed bin el-hâc Hasan ve Salih ibni el-hâc Hasan ve Ali bin Molla Ali ve Molla Mehmed bin el-hâc Abdi ve el-hâc Mustafa bin Murtaza ve el-hâc Ali bin Abdürrezak ve el-hâc Mehmed bin Mehmed Beğ ve el-hâc Ahmed bin Sübhanvirdi ve el-hâc Mehmed bin Selim ve Mehmed bin Abidin ve el-hâc Hasan bin Ali ve el-hâc Mehmed bin Budak ve Mustafa ibni el-hâc Mehmed ve el-hâc Ahmed bin Mustafa ve Hüseyin bin İbrahim ve Ahmed bin Hamza nâm kimesneler ve sâirleri mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Ayntâb sancağında Burhani zeametine mutasarrıf olan Murtaza Beğ resm-i güvâre-i şuhûlûyân benim zeametim mülhakâtından olub mezbûrlar zikr olunan resmi edadan imtina itmeleriyle halen Maraş valisi saadetlü Mehmed Paşa hazretlerinden mübâşir getirüb mezbûrların bazısını ahz itmekle mübâşir-i merkûmı ref' âdemlerini tahlis için vekilleri mezbûr Ahmed bin Hamza nâm kimesneye yüz yirmi guurş virüb kahveye selm itmişidim mezbûrlardan taleb eylediğimde edâda taallül itmeleriyle taraf-ı devlet-i aliyyeye ilam idüb tahsili bâbında fermân-ı âli sâdır olmuşidi hâlen ba'de'l-münâzia beynimize müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb dava-yı mezkûrdan beni kırk gurusu üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan kırk gurusu yedinden ahz ve kabz idüb meblağ-ı bâki kahve semline taalluk min küllî'l-vücûh davadan ve nizâm yokdur didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi Hacı Azizzâde, el-hâc Mustafa Helvacızâde, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, el-hâc Mehmed bin Musa

Sayfa 77/Belge 150

Hatice binti Hüseyin'in muhalaa yoluyla Mehmet bin İbrahim'den boşanması

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesinde sâkine işbu râfietü'l-kitab Hatice binti Hüseyin nâm bîkr-i bâliğa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde zevc-i muhâlai olan Mehmed bin İbrahim nâm şâbb-ı emred mahzarında takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed zevcim olub beynimizde hüsn-i rindikânemiz olmamağla mezbûr Mehmed mürâhık olub âkil ve bâliğa olduğunu ikrâr ve itiraf idüb benimle hal' olmak murâd itmekle ben dahi tarih-i kitabdan yigirmi gün mukaddem mezbûrların zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı 'aleyh olan yigirmi gurusu mehr-i muaccel ve yigirmi gurusu mehr-i müeccelimden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre muhâlâa-i sahiha-i şer'îye ile mezbûr ile hal' olub ol dahi hal'-i

mazburı kabul idüb zevciyet ve sâir müteallaka davadan zimmetimi ibrâ itmişiken hâlen benden zevciyet iddia ider sual olunub mûceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed âkil ve bâliğa olduğunu ikrâr ve hal' olmadım deyû inkar idicek mezbûre Haticeden takrîr-i meşrûhını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden Molla Mustafa bin el-hâc Mehmed ve Abdullah bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûr Mehmed tarih-i kitabdan yigirmi gün mukaddem âkil ve bâliğa olduğunu ikrâr ve itiraf idüb mezbûre Hatice ile muhâlaa olmak murâd eyledikde mezbûre Hatice dahi yirmi gurus mehr-i muaccel ve yirmi gurus mehr-i müeccelnden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meünet-i süknâsı kendi üzerine mezbûr Mehmed ile hal' olub ol dahi hal'-i mezbûr kabul idüb zevciyete müteallik davadan mezbûre Haticenin zimmetini ibrâ itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr *** bi-vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Ali Beşe Cevil, Seyyid Ahmed bin Belecen, Mustafa bin Hac Mehmed

Sayfa 78/Belge 151

Fatıma'nın iki yüz kuruşu değerindeki kocasının cariyesini zabt edip sattığı için mahkeme tarafından Fatıma eliyle iki yüz kuruşun kocası Mustafa Ağa'ya verilmesine tenbih olunması

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab el-hâc Mustafa Ağa bin Cuma meclis-i şer'-i hatîrda yine mahalle-i mezbûre sükkânından el-hâc Mehmed bin el-hâc Kasım ve mezbûr el-hâc Mehmedin zevcesi Fatıma binti el-hâc Ali nâm hatun mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr el-hâc Mehmed tarih-i kitabdan iki buçuk ay mukaddem iki yüz elli guurş kıymetli rü'yetü'l-asl Emine nam bir cariyeye-i memlûkemi kendi menzirimden ayardub Mahmiye-i Halebe götürüb âhere bey' ü itlâf itmekle semenini talep eyledüğümde mezbûre Fatıma dahi semen-i mezkûra kefil olmağla talep iderim sual olunsun didikde gıbbe's-sual mezbûr el-hâc Mehmed cevabında fi'l-vaki tarih-i kitabdan iki buçuk ay mukaddem mezbûr el-hâc Mustafa Ağanın iki yüz gurus kıymetli Emine nam cariyeye-i memlûkesini ayardub Halebe götürüb ânda emanete vaz' ü itlâf eyledim

deyû ikrâr ve zevcesi mezbûre Emine dahi zikr olunan cariyenin semeni iki yüz guruşa kefil oldum deyû ol dahi tâyian ikrâr ve itiraf itmeğin ikrârı mücebince zikr olunan cariyenin semeni olan iki yüz guruşu mezbûr el-hâc Mustafa Ağaya edâ ve teslime mezbûre Fatımaya tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Molla Musa bin el-hâc Mustafa, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Yahni, el-hâc Osman bin Şaban Beşe, el-hâc İsmail bin es-seyyid Hamza, el-hâc Mehmed bin Hasan, Ebudderda bin Yusuf, Abdullah bin el-hâc Mehmed, el-hâc Mustafa câmi-i Şeyh, İbrahim bin Hasan

Sayfa 78/Belge 152

Seyyid Yusuf'un Rabia binti Ahmet'e menzil teslim etmesi

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesiinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin el-hâc İshakın verâseti zevce-i metrûkesi Aişe binti el-hâc Şahin ile sulbî sağır oğulları Mustafa ve Mehmed ve sağire kızı Haticeye ve anası Rabia binti Ahmed nâm hatuna münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Rabia tarafından zikri âti davaya vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan diğere oğlu Abdullah Beşe ibni el-hâc İshak nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde sağır-i mezbûr Mustafanın anası ve savb-ı şer'-i enverden mansube vasisi olan mezbûre Aişe tarafından husûmet ve redd-i cevaba vekil-i müsecceli olan es-seyyid Yusuf ibni Ahmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı el-hâc Osman mülki ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Mehmed nâm kimesne mülki ile ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin cânib-i garbîsinden el-hâc Osman muttasıl bir tahtânî beyt ve havlu-yı muayenesi validem mezbûre Rabiyanın ...karındaşım müteveffâ-yı merkûm Mustafa hâl-i hayûtunda ikrâr ve işhâd dahi itmişiken halen vasi-i mezbûre Aişe müteveffânın mülki olmak za'mıyla vaz'-ı yed murad itmekle sual olunub müvekkilem mezbûre Rabiaya tenbih olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr vekil-i mezbûr Abdullah Beşeden sıdk-ı makâlini mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Hasan ibni el-hâc Ali ve Üveys bin İsmail nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müteveffâ-yı mezbûr Mustafa hâl-i hayûtunda bizim huzurumuzda mahdûd-ı mezkûr menzilin cânib-i garbisinden el-hâc Osmana

muttasıl bir tahtânî beyt ve havlu-yı muayyene validem mezbûre Rabianındır deyû ikrâr itdi ve işhâd eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mahdûd-ı mezkûrun cânib-i garbîsinden zikr olunan tahtânî beyt ve havlu-yı muayenesin mezbûre Rabiaya teslim vekil-i mezbûr Seyyid Yusufu tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe bin Osman, Ebu Bekir bin el-hâc İbrahim, es-seyyid Ahmed bin Habib, İbrahim bin Mehmed, el-hâc Ahmed bin Osman

Sayfa 79/Belge 153

Veli ibni Mehmet'in el-hâc İbrahim'e bağ satışı

Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Akbekar sükkânında Sipahi oğlu dimekle maruf Veli ibni Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb el-hâc İbrahim ibni İsmail nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede Belak nâm mahalde vaki bir tarafı yine mezbûr el-hâc İbrahim mülki ve bir tarafı el-hâc Ali ve bir tarafı Mahli ve bir tarafı Cafer nâm kimesneler mülkleri ile mahdûd ve bin teğek bağımı tarih-i kitabdan dört sene mukaddem on sekiz gurus bir sülûse mezbûr el-hâc İbrahime bey'-i bât-ı sahîh-i câri ve fesâd ve infisâhdan âri bey' ü teslim idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrı yedinden tamamen ahz ve kabz itdim mahdûd-ı mezkûr bağ merkûm el-hâc İbrahimin kendi mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Osman bin Veli, Hac Ahmed Beşe Serdar, Hac Musli Beşe bin Bekir, Cafer bin İsmail, Ramazan bin Ali, Hüseyin bin Hasan, Pendirci Osman, Seyyid Yusuf bin Ahmed

Sayfa 79/Belge 154

Halil bin Hüseyin'in Üveys'e menzili teslim etmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Üveys bin Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda Halil bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı yine benim

mülküm ve bir tarafı Bektaş mülki ve bir tarafı Veli nâm kimesne mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki tahtânî beyt ve nisf-ı bi'r-i mâ ve havlu-yı muayeneyi müştemil Molla Ömer nâm kimesnenin menzilin üç gün mukaddem kırk beş guruşa mezbûr Molla Ömerden iştirâ eylediğimde işbu Seyyid Hansa bin İsmail nâm kimesne bana vekâlete bilâ tevakkuf emriyle şef'a ittihaz itmekle taleb iderim sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûr Halil cevabında fi'l-vâki üç gün mukaddem mahdûd-ı mezkûrı kırk beş guruşa merkûm Minlâ Ömerden iştirâ eylediğimde ve merkûm Üveys mülâhık olduğımı ikrâr ve lakin vekil olan merkûm Seyyid Hasanın şef'a ittihazın inkar idicek mezbûr Üveysden müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Süleyman bin el-hâc Süleyman ve es-seyyid Ahmed bin İsmail nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişâd fi'l-vâki üç gün mukaddem merkûm Halil mahdûd-ı mezkûrı mezbûre Minlâ Ömerden semen-i mezkûra iştirâ itdikde bizim huzurumuzda mezbûr Seyyid Hasan merkûm Üveyse vekâlete şef'a ittihaz itdi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın ba'de'l-ahz mahdûd-ı mezkûrı merkûm Üveyse teslime merkûm Halile tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Hamza Bazarbaşı, İbrahim bin Abdülvahan, Abdullah bin el-hâc Mehmed, es-seyyid İsmail bin Seyyid Mehmed, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 80/Belge 155

Mustafa bin el-hâc Alinin terekesi

Medîne-i Aynâtâbda İbni Kôr Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Mustafa bin el-hâc Alinin verâseti zevce-i metrûke Sekine binti Mehmed ile validesi Aişe binti Allâhvirdiye ve ibni amm Hasan el-hâc Ramazana münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun duyûnı zâhir olub huzur-ı şer'de ba'de'l-isbât edâsına tenbih olundukda duyûnı muhalledfâtından tamamen edâ olunmayub ...lazım gelmeğın mezbûretân Sekine ve Aişenin talepleri ve marifet-i şer'îyle tahrîr ve sük-i sultânîde müzâyede olunub fûruht olunan muhalledfâtıdır ki zikr olunur fi evâil-i şevvâli'l-mükerrem sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sümün
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1	67	
Bağ der-mezraa Karaza mühmat teğek	300	13	
Bağ der-karye-i Beğlerbeği teğek	200	3	
Mâi çuka	1	1	3 rub 3 akçe
Yorgan	2	2	3 rub
Döşek	2	2	1 rub
Nefti ve kırmızı kaftan	2	1	2 sülüs 5 akçe
İznik fıncak	49		10 sümün
Demir ...	1		2 sümün
Kalıça	1	3	2 sülüs
Bekmez tulum	2	1	5 sümün
Köhne kavuk mea zubun	2		7 akçe 10 sümün
Tas mea külabdan	2		10 sümün
İznik kâse	7		5 sümün
Sahan mea tas	3		3 rub
Sağır güğüm	1		2 sülüs 5 akçe
Bakraç			10 sümün
Sahan mea gömlek	5	2	3 rub
Tencere	1	1	
Tas	1		3 sümün
Kalaycı satı			1 sülüs
Köhne kalaycı küreği			3 rub
İbrik ve şamdan	2		3 rub
Mor hâre kaftan	1	3	1 rub 4 akçe
Sarık	1	3	1 rub 4 akçe
Ahmer çuka	1	6?	10 sümün ?
Münakkaş minder	1	1	
Bulgur		5	
Ceman		128	1 rub

Minhâ'l-ihrâcat

	Guruş
Techîz ve tekfîn	4
Iskât-ı salât	3 guruş 1 rub
Dellâliye	1 sülüs 6 akçe
Resm-i kısmet	3
Kâtibiye, hüddâmiye, ihzâriye	1

Sahhü'l-bâki li'd-duyûn-ı müsbet 116 guruş 5 sümün

Hisse-i zevce Rabia	Guruş
Mehr-i müeccel-i müsbet li-zevce-i mezbûre	75
Deyn-i müsbet Molla Mikdad	70
An guremâ	49 guruş 7 sümün

Meblağ-ı mezkûr yetmiş guruş elli batman kahve semli olub bâlâda zikr olunan menzil mürhen olmağla rehini dahi ba'de'l-isbat guremâya dâhil olmayub zikr olunan elli batman kahve mukâbelesinde teslim olunmuşdur.

Sayfa 80/Belge 156

Mugale ibnite Hızır'nin muhalaa ile boşanması

Medîne-i Ayntâbda Ehl-i Cefa Mahallesi sükkânından Mugale ibnite Hızır nâm hatun mahfil-i kazâda zevc-i muhâlaı işbu râfiü'l-kitab Ali bin Sübhanvirdi nâm kimesne mahzarında tâyian ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb beynimizde şikâk vaki olub hüsn-i rindikânemiz olmamağla merkûm Alinin zimmetinde mutasarrıf olan yirmi beş guruş mehr-i müeccelim üzerine ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm dahi üzerime olmak üzre muhalaa-i sahiha-i şer'îye ile hal' olub zevciyete ve gayrıya müteallik âmme-i davadan mezbûre Mugalenin zimmetini ibrâ ve ıskat itdim didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehr-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Hüseyin, Ömer bin İsmail, Hüseyin bin Mehmed, el-hâc Mustafa bin Yahya

Sayfa 81/Belge 157***Ali Beşe'nin zimmetinin ibra edilmesi***

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Hüseyin Beşe ibni el-hâc Alinin verâseti zevce-i metrûkeleri Fatıma binti el-hâc Ömer ve Ümmühani binti el-hâc Mehmed ile validesi Hatice binti Hasan ve lie-ebeveyn er karındaşı İsmail ve kız karındaşı Asiyeye münhasıra olub kable'l-kısme mezbûr İsmail dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi diğêr Ümmühani binti Cuma ile validesi mezbûr Haticeye ve sulbiye-i kebîre kızı Zeyneb ve sağîre kızı diğêr Haticeye ve li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Asiyeye münhasıra olduğı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin vasisi mezbûre Hatice ile mezbûrât Fatıma ve Ümmühani ve Asiye ve Zeyneb nâm hatunlar taraflarından zikri âti sulh ve ibrâyı ikrâra vekil olub zâtlarını marifet-i şer'îye ile ârifân Molla Veli bin Süleyman ve es-seyyid Yusuf bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan mezbûre Zeynebin zevci es-seyyid Ali bin es-seyyid Ömer Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazâda Ali Beşe bin el-hâc Mustafa nam râcil tarafından tasdike vekil olan işbu râfiü'l-kitâb Ali Efendi ibni Abdülkadir Efendi nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm idüb bir sene mukaddem müteveffâ-yı merkûm Hüseyin Beşe ile müvekkil-i merkûm Ali Beşe ve gâib-i ani'l-meclis el-hâc Ali ve Mehmed Ağa ve Ali Ağa birinci bölükden Mustafa Ağa ibni Savaş nam râcili ocak tarafından ... götürmek için taraf-ı devlet-i aliyyeye gönderüb her biri âharın zimmetine lazım gelen meblağa kefil olub harc ve sarfını biz edâ ideriz deyû emr idüb mezbûr Mustafa Ağa dahi ...götürüb altı yüz guruş masrufum vaki oldı deyû müvekkilât-ı mezbûrândan dava ve üç yüz elli guruşa sulh olub müteveffâ-yı merkûmun muhalledâtından ahz idüb halen biz dahi bedel-i sulhdan merkûm Ali Beşenin hissesine isabet iden akçeyi dava itdiğimizde vesâtet-i müslimîn ile dava-yı mezkûrdan otuz bir buçuk guruş üzerine sulh ve bedel-i sulh ahz idüb husûs-ı mezkûra müteallik davadan mezbûr Ali Beşenin zimmetini ibrâ ve ıskat eyledik didiler didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Hamamcızâde, Molla Osman bin Molla Ömer, es-seyyid İshal bin el-hâc Mustafa, Mustafa Beşe bin el-hâc Halil, el-hâc Kasım bin Mecnunzâde, Hüseyin Ağa ...

Sayfa 81/Belge 158***Bağ ve içindeki ağaçların el-hâc Ali Ağa'ya satışı***

Medîne-i Ayntâbda Şhreküsti Mahallesi sükkânından Mehmed Ağa ibni el-hâc İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb el-hâc Ali bin Hüseyin nâm kimesne tarafından zikri âti bey'î tasdike vekil olub nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan sulbî oğlu Abdulah mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûreye tabi Humanız nam karyede vaki bir tarafı benim mülkim ve bir tarafı el-hâc Mustafanın mülki ve bir tarafı mekâbir-i müslimîn ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve bin sekiz yüz teğek beyaz kabarcıkık ile dahilinde sâbit ceviz ve badem eşcarlarının nısf hisse-i şâyiini müvekkil-i merkûm el-hâc Ali Ağaya doksan guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm doksan guruşa mezbûr el-hâc Ali Ağa yedinden ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûrun nısf hisse-i şâyi'ası mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Ağ Zaim, İbrahim Ağa Ulak, Mehmed Ağa bin el-hâc Ramazan, el-hâc Hüseyin Basmacızâde, el-hâc Mehmed bin ..., Mehmed Beğ ..., Tonbak oğlu Ali, Ahmed Ağa Urunzâde

Sayfa 82/Belge 159***Abraham'ın Aşud'u katl etmesi ve diyet ödemesi***

Rum kal'a kazasına tabi Cebin nam karyede sâkin iken bundan akdem mecrûhen hâlik olan işbu Veled-i Yasef nam zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Maryem binti Eleksan ile sulbî kebîr oğulları Maderus ve Yağob ve sulbiye-i kebîre kızı Saraya münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mesfûrân Maderus ve Yağob asâlete ve mesfûretân Maryem ve Sara tarafından zikri âti sulh ve ibrâya vekil olub bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mustafa Beşe ibni Abdullah vekâlete mahfil-i kazâda yine karye-i mezbûre sükkânından Abraham veled-i Aleksan nam zimmî tarafından tasdike vekil olub Berlut veled-i Hoda ve Tursun veled-i Hatr nam zimmîler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan hâmil-i hâze'l-kitab Müslis veled-i Gazer nam zimmî mahzarında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mesfûr Abraham dört nefer refikleriyle

mersum Aşudı alet-i cârihe ile darb ve cerh idüb te'sirinden hâlik olduğunu mersum Abraham ile mürâfaa-i şer' olub üzerine zâhir ve sâbit olmağla diyeti dava eyledüğümüzde beynimizde müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb bizi yüz guruş nakd ve dört cild kitab ve bir ...kürk ve bir kılıç üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezkûrî kabul ve bedel-i sulh olan yüz guruş ve dört cild kitab ve bir kürk ve bir kılıç mesfûr Abraham yedinden ahz ve kabz idüb hâlik-i mesfûr Aşodun demm ü diyetine müteallik davadan mezfur Abrahamın zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdik min ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müteallik dava ve nizâmımız yokdur didiklerinde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mustafa Helvacızâde, Dal Mehmed tabi-i müfti, Mehmed Ağa kethüdâzâde, es-seyyid el-hâc Mehmed Mehdizâde, el-hâc İbrahim Ağa Mertmengelizâde, el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed, es-seyyid Mehmed Çelebi bin es-seyyid Hamdi

Sayfa 82/Belge 160

Hüseyin Beşe ibni Ömer'in kızı Rahime'yi öldürmesi

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından Hüseyin Beşe ibni Ömer nâm kimesne mahfil-i kazâda yine mahalle-i mezbûre sükkânından ashâb-ı hâze'l-kitab el-hâc Ahmed bin Mehmed ile mezbûr el-hâc Ahmedin sulbî oğulları es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed nâm kimesneler ile mezbûr el-hâc Ahmedin zevcesi Aişe nâm hatun mahzalarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on gün mukaddem sulbiye kızım Rahimeyi kendüye nâ mahrem olan kimesne ile muâşeretine vakıf olmağla mezbûre Rahimeyi üç mevziinden bıçak ile amden darb ve cerh idüb katl itmişdim kimesnenin sun'ı ve medhali yokdur kendim katl eyledim mezbûrûn el-hâc Ahmed ve es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed ve mezbûre Aişe ile husûs-ı mezkûra müteallik vechen mine'l-vücûh dava ve nizâm yokdur zimmetlerini ibrâ ve ıskat eyledim didikde mezbûrun el-hâc Ahmed ve es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed ile mezbûre Aişe dahi husûs-ı mezkûr için bizim dahi birkaç akçe harç ve sarfımız vaki olmuşüdi bizim mezbûr Hüseyin Beşe ile vechen mine'l-vücûh dava ve nizâmımız yokdur zimmetini ibra ve ıskat eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Yusuf Çelebi bin Ahmed, Ahmed Beğ Çeribaşı, Hasan Beşe bin Uğurlı, Mehmed Beşe bin Ebudderdâ, Ahmed Beşe bin Hüseyin, İbrahim bin Mehmed

Sayfa 83/Belge 161

el-hâc Ahmet, es-seyyid Mustafa, es-seyyid Mehmed ve Aişe'nin huzuru bozmalarından dolayı habs edilmeleri konusunda yapılan masraf hususunda zimmet ibrası

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi ahalisinden Minlâ Mustafa bin el-hâc Mehmed ve Minlâ Osman bin Ebu Bekir ve el-hâc Hasan bin el-hâc Ali ve Ali bin Osman Beğ ve es-seyyid Mehmed bin el-hâc Abdi ve Abdullah Beşe bin Ali ve el-hâc Ahmed bin Ali nâm kimesneler ve sâyirleri meclis-i şer'-i hatfî-i lâzımü't-tevkîrde ashâb-ı hâze'l-kitâb el-hâc Ahmed bin Mehmed ile mezbûr el-hâc Ahmedin sulbî oğulları es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed nâm kimesneler ve mezbûr el-hâc Ahmedin Ahmedin zevcesi Aişe nâm hatun mahzarlarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrûn el-hâc Ahmed ve es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed ve Aişe mahalle-i mezbûre sükkânından olub kendi hallerinde olmayub leyl ü nehâr erâzil ve eşkıyâ ile muaşeret ve muhalata itdiklerinden cümlemiz mutasarrıf ve müteazzi olduğumuzda bundan akdem mahalle-i mezbûreden ihrâç olunmaları bâbında taraf-ı şer'-i enverden tenbih ve huccet-i şer'iyeye olunub ıslah-ı nefis için habs olunmuşlaridi halen husûs-ı mezbûr için bir mikdar harc ve sarfımız olmağla zikr olunan masrafa ve sâire müteallaka davadan mezbûrûn el-hâc Ahmed ve es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed ve Aişe ile dava ve nizâmımız ve alaka ve medhalimiz yokdur zimmetlerini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdik didiklerinde mezbûrûn el-hâc Ahmed ve es-seyyid Mustafa ve es-seyyid Mehmed ve Aişeden her biri makrûn-ı merkûmûnı vicâhen tahsis idüb bizim dahi husûs-ı mezbûr için sarf olunan masrafa ve gayrıya müteallik mahalle-i mezbûre ahalisinden bir ferd ile dava ve nizâmımız yokdur zimmetlerini min küllî'l-vücûh ibrâ ve ıskat itdik didiklerinde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Yusuf bin Seyyid Ahmed, Ahmed bin Mahmud, el-hâc Hasan Beşe bin Uğurlı, Mehmed Beşe bin Ebudderdâ, Ali Beşe bin el-hâc Hamza, Hüseyin bin Ahmed Beşe, İbrahim bin Mehmed, Ali Beşe Cevili es-seyyid Ahmed Çavuş

Sayfa 83/Belge 162***Kanbur Mehmed Ağa bin el-hâc Solak Beğ'in Bedr köyü ve diğer köylerden kırk dokuz kuruş cebeliye bedeli topladığı***

Sâhib-i devlet Ağalarından fahrü'l-akrân Kanbur Mehmed Ağa bin el-hâc Solak Beğ meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i Ayntâb sükkânından Bâlizâde es-seyyid Hasan Çelebi tarafından ikrâr-ı âti'l-beyâmı tasdike vekil-i müsecceli olan bâisü'l-kitâb es-seyyid Abidin Çelebi bin İsmail nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu sene-i erbaa ve 'işrîn ve mie ve elfde ben medîne-i mezkûrede vaki mâlikane mutasarrıflarından fermân-ı âli şân ile mal-ı bedel-i cebeliye cem' ü ahzına me'mur olmağla müvekkil-i mezbûr es-seyyid Hasan Çelebinin berât-ı âli ile mâlikânesi olan karye-i bedr ve gayrıdan kırk dokuz guruş mal-ı bedel-i cebeliyesin ahz ve kabz itdim li-ecli'l-istihkâm savb-ı şeriat-ı merğubeden yedine huccet def' ü i'tâ olunsun didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Efendi bin es-seyyid Ramazan Efendi, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Hamza

Sayfa 83/Belge 163***Musa ibni Mehmet'in terekesi***

Medîne-i Ayntâbda Kızılca Mescid Mahallesinde sâkin iken vefat iden Musa ibni Mehmedin verâseti zevce-i metrûkesi Ümmühan binti el-hâc Mehmed ile sulbî kebîr oğullar el-hâc Ebu Bekir ve sağîr oğlu Mehmede münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra tahrîr olunan terekesi defteridir ki zikr olunur fî evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Cinsi	Miktar	Değer (Guruş)	Sümün
Sağîr kazgan	2		2 sülüs
Sahan	8	2	
Yorgan	2	1,5	
Döşek	2	1	
Köhne kilim	2	1	2
Köhne kuzı kürki			1 rub

Arka esvabı		1	
Köhne çakşır			1 rub
Sanduk	1	0,5	
Ibrık			2
Hırdavat hane		1	
Menzil der-mahalle-i mezbu		40	
Ceman yekün		49	

Minhâ'l-ıhrâcat

	Guruş
Techîz ve tekfin	1,5
Resm-i âdi	5 rub
Hüddâmiye	3 rub
Kâtibiye	0,5

Sahhü'l-bâki 96

	Guruş
Hisse-i zevce Ümmühani	12
Hisse-i ibni el-hâc Bekir	42
Hisse-i ibni Mehmed	42

Sayfa 84/Belge 164

(Arapça cümle)

Emine binti Hums'un vakfiyetten rücu etmek istemesi ve kabul edilmemesi

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesinde sâkine sâhibetü'l-hayrât Emine binti Hums nâm hatun mahfil-i kazâda medîne-i mezbûrede Cevzlice Mahallesinde vaki vâiz Mehmed Ali Efendi bina eyledüğü cami-i şerîfin hatibi işbu râfiü'l-kitab Molla Mehmed bin Cuma nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb akd-i âti sūdûruna değin silk-i mülkimde münselek zikr olunan Amu Mahallesinde vaki bir tarafı Hallac Hüseyin menzili ve bir tarafı Hoca Attar menzili ve bir tarafı Neccar Mehmed menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki tahtânî beyt ve havluyı müştemil menzilimi vakf-i sahîh-i şer'î ve habs-i sahîh-i mer'î ile vakf ve habs idüb ve merkûm Molla Mehmedi müteveli nasb ve tayin idüb şöyle şart ve tayin eyledim ki

menzil-i mezkûrî mütevellî-i merkûm tâlibine icâre virüb hâsıl olan meblağ-ı icâreyi câmi-i mezkûrda hatib olanlar ahz ve kabz ideler ve menzil-i mezkûrî mütevellî-i merkûm mütesellim eyledim didikde mütevellî-i merkûm dahi mezbûre Emineyi kelîmât-ı şerîfesinde tasdik itdikden sonra mezbûre Emine Hatun mezbûre Emine Hatun himmet-i vifâkdan cânib-i şikâka tasaddî idüb vakf-ı akâr İmam-ı Muhtar Ebû Hanife hazretleri re'y-i münîr ve mezheb-i hatırları üzre gayr-ı lazımlı mücerred vakfiyet demekle sahîh olmağın vakfımdan rücû' eyledim mütevellî-i mezbûr kasr-ı yed idüb yine mülküme idhâl murâd iderim didikde mütevellî-i merkûm Molla Mehmed cevab-ı bâ savâba şürû' idüb imâmeyn-i himâmeyn katlarında vâkıf mücerred vakfiyet demekle ve İmâm-ı sâlis Mehmed bin Hasan eş-şeybânî mezheb-i şerîfînde mütesellim mütevellî olmağla vakfa lüzum-ı ârız olub müşârün ileyh imâm-ı sâni katında şart-ı mezbûre sahîh olmağın vakf-ı mezkûrdan rücû' gayr-ı meşrudur deyû ... imtina' idüb hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleridahi ... imâmeyni ûlâ ve âheri görüb lüzûm-ı vakf-ı mezkûra hükm-i şer'î kazâ-i mer'î idüb min ba'de ... muhal oldu ... ba'de ... allelzîne ... vallâhi semî'î ilm ve ecr ... vakfî cevvdü'l-kerî fi el yevmü's-sâdis ve'l-ışrîn min şehr-i muharremü'l-harâm sene hamse ve 'ışrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Haleb Mustafa Ağa Kethüda yeri, Mehmed Ağa Himâmizâde, Cuma ... bin Mustafa, İbrahim bin Mehmed, Mustafa bin Osman, el-hâc Kasım Beşe bin Mecnun

Sayfa 84/Belge 165

Derviş Mehmet bin Mehmet'in el-hâc Ahmed bin el-hâc Mir'den alacağı iki yüz yirmi kuruşu tahsil etmesi

Medîne-i Ayntâbda Çukur mahalesi sükkânından Derviş Mehmed ibni Mehmed nâm kimesne tarafından zikri âti ikrâra vekil-i müsecceli olan el-hâc Mustafa Ağa ibni el-hâc Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfietü'l-kitâb el-hâc Ahmed bin el-hâc Mir nâm kimesne mahzarında bi'l-vekale ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem müvekkilim mezbûr Derviş Mehmed işbu el-hâc Ahmed zimmetinde cihet-i selm-i şer'îden iki yüz batman kahve hakkı olduğunu huzûr-ı şer'de isbat ve edâsına tenbih olunmuşidi halen zimmetinde olan iki yüz batman kahveyi mezbûr el-hâc Ahmede iki yüz yigirmi guruşa bey' idüb seksen guruş bir defa ve yüz kırk guruş bir defa ki ceman iki yüz yigirmi guruşu yedinden bi't-tamam ahz ve kabz idüb sâlifü'z-zikr semle müteallaka âmme-i deâvi ve

mutâlibâtдан mezbûr el-hâc Ahmedin ve zevcesinin ve oğlunun zimmetlerini ibrâ-i âmm kâtiü'n-niza'la ibrâ ve ıskat itdi li-ecli'l-istihkâm savb-ı şer'-i enverden yedine huccet-i şer'ıye def' ü i'tâ olundun didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i şehri Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Minlâ Ahmed Amâzâde, Molla Mustafa Ahmakzâde, Ahmed Beşe Azaz, el-hâc Mustafa Fişekçizâde, Mehmed Dermanlızâde, Ramazan Çelebi tavacı, Molla Mehmed Kazgancı, Hızır Beşe Kazgancı, es-seyyid Mehmed Çelebi Ahali, Usta İbrahim Kazgancı

Sayfa 85/Belge 166

Mehmet bin Uğurlu'nun Mehmet Ağa'dan hapis yattığı süre boyunca kendisine herhangi bir eziyetinin olmadığı için şikayetçi olmaması

Medîne-i Ayntâba tabi Kab nam karyenin ... ve raiyeti oğullarından olub Kilisa kazasına tabi ...nam karyede mütemekkin olan Hunik? oğlu dimekle maruf Mehmed bin Uğurlu nâm kimesne meclis-i şerîfi lâzimüt't-teşrifde karye-i Kanabın? Berât-ı âlişânla mutasarrıf olan işbu râfiü'l-kitâb Dursun Mehmed Ağa bin Abdullah tarafından zikri âti tasdike vekil-i sâbitü'l-vekâle olan es-seyyid Ebu Bekir bin es-seyyid İbrahim nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb ben müvekkil-i mezbûr Dursun Mehmed Ağanın zeamet karyesi olan karye-i Kanabın ... raiyet ve raiyeti oğullarından olub karye-i mezbûre ...eyyâmla ... müddeâyâsı perakende ve perişan olmakla ben dahi zikr olunan Degihme? nam karyede mütemekkin olmuşdur (silik) müvekkil-i mezbûr Dursun Mehmed Ağa karye-i ... kalkub karye-i Aknabla sâkin olmam için vezir-i âsifü'n-nazar devletlü saadetlü Hasan Paşa hazretleri taraf-ı emri eşreflerine buyruldu emri üslûblarıyla gelüb beni ahz ve kendimiz ... habs itmişidi lakin mezbûr Mehmed Ağa asla beni darb ve cevri eziyet itmeyüb kendiden bir vechle mütezarrır olmadım ve bir vechle dava ve nizâm yokdur altı ay tamamından sonra karye-i dilhemedden kalkub karye-i kanaya gelüb ... almak üzere müvekkil-i mezbûr Dursun Mehmed Ağa bana mehl ve izin virmekle ben dahi KôrHasan ...ile karye-i Kanabda sâkin olmakla taahhüd itdim savb-ı şer'-i enverden huccet-i şer'ıye virilsün didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-hâdi 'aşer min muharrem sene hamse ve 'ışrîn mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid el-hâc Ahmed bin İbrahim, Molla Hasan bin el-hâc Mehmed, es-seyyid el-hâc İsmail bin el-hâc Osman, Molla Hasan bin el-hâc Osman, Ahmed bin Halil, Mehmed Ağa bin el-hâc Ramazan, İbrahim ...

Sayfa 85/Belge 167

Ayntâb kalesi dizdarı Hasan Ağa'nın Ayntâb Kale kethüdası Hasan'dan otuz beş kuruş talep etmesi

Hâlen Ayntâb kal'ası dizdarı olan kudvetü'l-mustazhîzîn işbu râfiü'l-kitab el-hâc Hasan Ağa ibni el-hâc Ali Ağa mahfil-i kazâda yine kal 'a-i mezbûre kethüdası olan Hasan bin Abbas nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on gün mukaddem nefer engiz zabtında 'adem-i takayyüdünüz vardır deyû devletlü saadetlü Rakka valisi Hasan Paşa hazretleri ikimiz dahi mean ahz idüb tahlisimiz için merkûm Hasanın emriyle yetmiş guruş harc ve sarf itmişdim halen hissesine isabet iden otuz beş guruşı talep iderim sual olunsun didikde gıbbe's-sual mezbûr Hasan cevabında fi'l-vaki hâl minvâl-i muharrer üzre olub ve kendi hissesi olub kendi hissesi otuz beş guruşı merkûm el-hâc Hasan Ağa kendi emriyle virdüğün ikrâr ve itiraf itmeğin ikrârı üzre zikr olunan otuz beş guruşı mezbûr el-hâc Hasan Ağaya eda ve teslime mezbûr Hasana tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mustafa bin Bâli, Molla Ahmed bin Şaban, Mustafa Ağa Keferbostan

Sayfa 86/Belge 168

Mehmet Çelebi'nin, Üç bab haffaf fükkanın kendisine miras yoluyla kaldığını iddia eden Emine binti Göçer adlı vakıfeyeye teslim etmesine tenbih buyrulması

Medîne-i Ayntâbda Akyol Mahallesi vaki Göçeri kızı dimekle maruf el-hâc Emine binti Göçer nâm vâkıfenin evlad evlad evladından işbu râfiü'l-kitab Abdurrahman Çelebi bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûrede Şhreküsti Mahallesi vaki Abdülcelil el-kâdîzâde Müfti Mehmed Efendi medresesinin berât-ı şerîfle mütevellisi olan Mehmed Çelebi ibni Mehmed Efendi hazretlerinde üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrede sıraçhâne kurbunda vaki, kibleten tarîk ve şarken tarîk ve şimâlen sıraç hatun kapısı ve garben sıraçhâne ile mahdûd üç bâb haffaf dükkanlarını ceddem

mezbûr el-hâc Emine vakf ve vasisi idüb hayutda oldukca kendüsi tasarruf idüb vefâtından sonra evlâdına ve evlad-ı evlad-ı evladına vakf idüb neslen ba‘de neslen ve batnan ve ba‘de batnan (Arapça) mutasarrıfı olalar deyû şert ve tayin ve dokuz yüz seksen sekiz tarihinde vakfiye-i ma‘mûl-i bihâ tahrîr idüb teslim-i müteveli tescil-i şer‘î itdirmişidi buyuyrub tarih-i mezkûr ile müverrah bir kıta vakfiye-i ma‘mûl-i bihâ ibraz idüb zıkr olunan üç bâb dükkandan iki bâb dükkanı halen müteveli-i mezbûr Mehmed Çelebi zabt itmekle sual olunub kasr-ı yedine tenbih olunmak matkubumdur didikde gıbbe’s-sual mezbûr Mehmed Çelebi cevabında zıkr olunan mutasarrıf olduktan sonra medrese-i mezkûreye vakf idüb ben mütevellisi olduğum hasebiyle zabt iderim deyüb mezbûre Emine Hatunun evkâfi ceddinden olduğu malumum değildir didikde mezbûr Abdurrahman Çelebilerin müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Minlâ Mehmed bin Mustafa ve Habib bin Abdülgani nâm kimesne li-ecli’ş-şehâde meclis-i mezbûre el-hâce Emine Hatunun evlad-ı evlad-ı evlad-ı evladına meşrûta vakf olub teslim-i müteveli ve tescil-i şer‘î eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti’l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Abdurrahman Çelebi bir kıt‘a fetvâ-yı şerîfe ibraz idüb mazmûn-ı münîfnde bir cihet-i müebbede vakf-ı sahîh ile mevkûf ve lüzumuyla mahkum dekâkîn zeyd temellük ve cihet-i uhrâya vakfa kâdir olur mı cevabında olmaz (Arapça) kitâb-ı mestânîden nakl olunmağın zıkr olunan iki bâb dükkandan müteveli-i mezbûr Mehmedin kasr-ı yedine tenbih-i birle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî el yevmü’s-sâdis ve’l-‘ısrîn min Muharremi’l-haramsene hamse ve ‘ısrîn ve mie ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Es-seyyid el-hâc Mustafa ...nakîb-i sâbık, es-seyyid Hasan Çelebi en-nakîb, es-seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Mevlevî, es-seyyid Abdullah çelebi bin es-seyyid el-hâc Mustafa Beşe, Mehmed bin Ömer Mahalle-i Tarla-yı Cedîd, Ahmed bin Mehmed Eblehandan, Mehmed bin Halil İbni Eyübden, el-hâc Mustafa bin Mehmed Mahalle-i Câbiden, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Ahi Baba, el-hâc Kasım Beşe Mecnunzâde

Sayfa 87/Belge 169

Ömer Ağa’nın vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atîk Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Emine binti el-hâc Ali Ağa nâm hatunun sadrî sağır oğlu Mehmedin mâl-ı mevrûsı

hıfz ve umûr-ı mühimmesin tesviye için savb-ı şer‘-i enverden mansub bir vasi lazım ve mühim olub babası işbu râfi‘î’l-kitab Ömer Ağa bin el-hâc Osman Efendi vesâyet-i merkûme uhdesinden gelmekle hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbur Ömer Ağayı sağîr-i merkûm Mehmede vasi nasb ve tayin idüb ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya taahhud ve mültezim olmağın mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Ömer Ağa bin Mahmud, Sarı hac Ömer, Molla Ali bin Ömer, Hicri Minlâ Mehmed, el-hâc Ali bin Molla Hüseyin, Hac Hasan, Hac ...

Sayfa 87/Belge 170

Mehmet’in, Ahmed bin Minlâ İbrahim’in çocuklarının ihtiyacı için nafaka kullanma izni

Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Ahmed bin Minlâ İbrahim’in salbi sağîr oğulları İsmail ve Osman ve Alinin kebîr karındaşları savb-ı şer‘-i enverden mansub vasileri olan işbu râfi‘î’l-kitab Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü’t-teşrîfde takrîr-i kelâm idüb sığâr-ı merkûmûn halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve-i bahâya ihtiyacı olmağla savb-ı şer‘den her birine kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sığâr-ı merkûmûnun her birine yevmi nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne veledi’z-zafer mâl-ı mevrûslarından rücû‘a vasi-i mezbûr Mehmede izin virmeğın mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Ali Beşe bin Satılmış, es-seyyid el-hâc Hüseyin Beşe bin el-hâc Mehmed, es-seyyid Mustafa bin Biraderiş, el-hâc Ahmed bin Hüseyin, Şaban bin Receb

Sayfa 87/Belge 171

Mehmet’in Molla İbrahim’in çocuklarına vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Ahmed bin Minlâ İbrahim’in sulbî sağîr oğulları Ali ve Osman ve İsmail babaları müteveffâ-yı merkûmdan intikal mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına savb-ı şer‘-i enverden bir vasi nasb ve tayin olunmak lazım ve mühim olmağla sığâr-

ı merkûmûnun kebîr karındaşları işbu râfiü'l-kitab Mehmed nâm kimesne vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olmağın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûr Mehmedi sığâr-ı mezbûrûn üzerlerine vasi nasb ve tayin eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve merâsimini edâya taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî selh-i Muharrem sene 1135

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe bin Satılmış, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin Biraderiş, Şaban bin Receb, es-seyyid İbrahim bin el-hâc Kasım

Sayfa 87/Belge 172

Attar eşyası satışından elde edilen gelirin es-seyyid İbrahim Çelebiye teslimi için Mehmet'e tenbih edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab es-seyyid İbrahim Çelebi bin el-hâc Kasım nâm kimesne mahfil-i kazâda medîne-i mezkûrede Tevbe Mahallesinde sâkin bundan akdem fevt olan Minlâ Ahmed bin Molla İbrahimin sulbî sağır oğulları Ali ve Osman ve İsmailin kebîr karındaşları ve savb-ı şer' den mansub vasileri olan Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm Minlâ Ahmed zimmetinde attar eşyası semeninden otuz üç guruş hakkım olub kable'l-edâ fevt olmağın terekesinden talep iderim sual olunub alvirilmek matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkar müddeî-i mezbûr es-seyyid İbrahim Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Ahmed bin Hüseyin ve Şaban bin Receb nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki müddeî-i mezbûr es-seyyid İbrahim Çelebi müteveffâ-yı mezbûr Minlâ Ahmede bizim huzurumuzda otuz üç guruşluk attar eşyasını bey' ve teslim itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer' iye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle oldukdan sonra

Sayfa 88

Meblağ-ı mezkûr otuz üç guruşdan küllen ba'dâ ahz ve istîfâ diyar-ı âhire havale itmeyüb ve'l-hâsıl taraf-ı şer' iden bir tarikle müteveffâ-yı mezkûr Minlâ Ahmedin zimmetini ibrâ itmediğine merkûm es-seyyid İbrahim Çelebiye yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mahsur hulf-i billâhi'l-'aliyyü'l-a'lâ itmeğın meblağ-ı mezkûr otuz üç guruşu mezbûr es-seyyid İbrahim Çelebiye edâ ve teslim merkûm

Mehmede tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe bin Satılmış, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Mustafa bin el-hâc Mehmed

Sayfa 88/Belge 173

Mustafa Beşe'nin Ahmet bin Abdullah'a küfr ve darb etmesi

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atık Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab es-seyyid Ahmed bin Abdullah nam şâbb-ı emred mahfil-i kazâda Mustafa Beşe bin el-hâc Mehmed nâm râcil mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab günü kable'l-asr mezbûr Mustafa Beşe ... dükkanım önüne gelüb bir bardak hamr getirüb bana sunub ben dahi cevab virdiğimde ağzıma ve dinime şetm idüb üzerime hücumve yumruk ile beni darb e avratıma dahi şetm itdi sual olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbûr es-seyyid Ahmedden müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid el-hâc Hüseyin bin Molla Mehmed ve es-seyyid Ahmed bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitab günü kable'l-asr mezbûr Mustafa Beşe ... mezbûr es-seyyid Ahmedin dükkanı önüne gelüb mezbûr es-seyyid Ahmedin ağzına ve dinine ve avratına şetm iderken üzerine hücum ve yumruk ile darb itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olub mezbûr Mustafa Beşenin ağzı istişmâm olundukda ağzında hamr içesi zâhir olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed bin Hamza, es-seyyid Mahmud bin el-hâc Yusuf, Mehmed bin Ömer, es-seyyid Hasan bin Ahmed, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 88/Belge 174

Rahime ve Fatma Hatunların Mehmet Beşe'ye on kuruş teslim etmeleri

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab el-hâc Mehmed Beşe ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda mahalle-i mezbûre sükkânından iken bundan akdem fevt olan Aîşe ibnite Ahmedin kız karındaşı kızı

Rahime ve diğerk kız karındaşı kızı Fatıma mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûme Aişe sülüs malından techiz ve tekfin ve bâkisin vücûh-ı hayra harc ve sarf için beni vasi-i muhtar nasb ve tayin itmekle halen terekesi marift-i şer‘le tahrîr olunub otuz guruşa bâliğ olmağın sülüs olan on guruşı bana teslim olunması matlûbumdur didikde gıbbe’s-sual mezbûretân Rahime ve Fatıma cevablarında fi’l-vaki müteveffât-ı mezbûre Aişe sülüs malından techiz ve tekfin ve bâkisin vücûh-ı hayra sarf için mezbûr el-hâc Mehmed Beşeyi vasi-i muhtar nasb ve tayin itdi deyû her biri tâyiate ikrâr ve itiraf itmeleriyle ikrârları mûcebince sülüs-i mal olan on guruşı mezbûr el-hâc Mehmede edâ ve teslime mezbûretân Rahime ve Fatımaya tenbih-i birle mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Hamza Beğ Bazarbaşı, el-hâc Hüseyin bin Kethüdâ-yı şehir, Bektaş bin Ali Beşe, es-seyyid Ahmed Çavuş

Sayfa 88/Belge 174

Süleyman bin Mehmet’ten geri alınmak üzere Elife ve Rabia’nın ihtiyaçları için nafaka talebi

Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesinde sâkine işbu râfiü’l-kitab Hatce binti Hasan Ali nâm hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımda takrîr-i kelâm idüb zevc-i mutallakım Süleyman bin Mehmedin firâşından hasıl benden mütevellide kızları Elife ve Rabia nam sağîreler hâlen taht-ı hazanemde olub nafaka ve kisveye ihtiyaçları olmağla savb-ı şeriat-ı mutahharadan her birine kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye lede’z-zafer babaları mezbûr Süleymandan rücûa izin taleb iderim didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçadan sağîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve-i bahâları ve sâir havâyic-i zarûriyeleri için yevmi her birine dörder akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne ve lede’z-zafer babaları mezbûr Süleymandan rücûa mezbûre Haticeye izin virmeğın mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi selh-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Bazarbaşı Hamza, el-hâc Hüseyin bin Osman, es-seyyid Ahmed Çavuş, Bektaş bin Ali Beşe

Sayfa 89/Belge 175***Es-seyyid Ahmet Efendi'nin Ayntâba nâib olarak tayini***

İzzet-meâb es-seyyid Ahmed Efendi el-mükerrem ba'de't-tahiyye inhâ olunur ki İşbu bin yüz yigirmi beş senesi muharremü'l-haramının yirmi beşinci günü Haleb tarafına âzim olmağın tarafımızdan sizi kazâ-i Ayntâba nâib nasb ve tayin ve tefviz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûrede beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye eyleyesiz fi 25 min Muharrem sene 1125

Mine'l-fakir Hasan el-müvellâ hilâfe
be-medîne-i Ayntâb

Sayfa 89/Belge 176***Tomas veled-i Ağya'nın Kasap Ahmet'e menzil satışı***

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atık Mahallesi sükkânından Tomas veled-i Ağya nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb Kasab Ahmed bin Receb nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Dellal Cevher mezili ve bir tarafı bazen helvacı Ahmed ve bazen el-hâc Osman menzili ve bir tarafı Hacer zimmî menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki fevkânî beyt ve bir eyvan ve iki tahtânî beyt ve bir matbah ve dahilinde bir kilar ve bir ahur ve bi'r-i mâ ve havlu-yı muayeneyi müştemil menzilimi üç yüz altmış guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i câri ve fesad ve infisâhdan âri mezbûr Kasab Ahmede bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan üç yüz altmış guruşu mezbûr Kasab Ahmed yedinden tamamen ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr bi cümleti't-tevâbi ve'l-levâhık mezbûr Kasab Ahmedin kendi mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde mesfûr Tomasın karındaşı Vanes kendi nefisinden asâlete ve zevcesi Altun binti Abraham tarafından vekâlete takrîr-i kelâm idüb mahdûd-ı mezkûrda bizim kat'â alakamız yokdur merkûm Kasab Ahmedin kendi mülk-i müşterâsıdır didiklerinde gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü'l-gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Hamza bin Ahmed, Sipahi Molla Ahmed, Hasan bin Ahmed, Yavruzâde Ahmed, Ömer bin el-hâc Mehmed, el-hâc Ahmed, el-hâc İbrahim bin Halil, Minlâ Mustafa Mühnizâde, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Bakkal Hızır bin Mustafa, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 89/Belge 177***Mustafa Beşe ve Ahmet ibni Ömer'in, Molla Ali'nin Attar dükkanını basmaları***

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyüb Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab Molla Ali bin Molla Mehmed nâm kimesne mahfil-i kazâda Mustafa Beşe ve Ahmed ibni Ömer nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab günü vakt-i duhâda İbni Eyüb çarşusunda mütemekkin olduğum attâr dükkanında otururken mezbûrân Mustafa Beşe ve Ahmed üzerime hücum idüb piş tahtamı yere çalub üzerinede olan kitablarımı ayakları altuna alub çiğnediklerinden gayrı on guruş mikdar akçem zayi idüb ve şetûm-ı galiza ile bana şetm idüb eziyet itdiklerinden gayrı mezbûrlar kendi hallerinde olmayub daima erâzil ile muhtalat ve şerîr ve müezzî olub ... ırz ve vasıtalık adetleri olmağla vukûfı olan bi gayr-ı müslimînden mezbûrların keyfiyetleri vukûfı olan müslimînden istihbâr ve ihbarları tahrîr olunması matlûbumdur didikde mahalle-i mezbûre ahalisinden istihbar olundukda Şerîfüddin Efendi ibni el-hâc Mehmed Efendi ve Ömer Efendi bin Hasan Beğ ve Nureddin Efendi bin Hamza Çelebi ve Mustafa Efendi bin Abdülbaki ve Abdullah Efendi bin el-hâc Mehmed ve Minlâ Mustafa bin Ahmed Efendi ve el-hâc Mehmed bin el-hâc Osman ve Ahmed bin el-hâc Halil ve Hüseyin bin Hüseyin ve Halil bin Mehmed ve Abdullah bin İbrahim ve Mehmed Ali bin el-hâc Yusuf ve Abdullah bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûrân Mustafa Beşe ve Ahmed kendi hallerinde olmayub dâima erâzil ile muhtalat ve şerîr ve müezzi olub daima ... ırz ve vasıtalık idüb efallerinde hemişe müteezzîleriz deyû her biri mezbûrân Mustafa Beş ve Ahmedin sû-i hallerini haber virdiklerinden sonra mezbûrân dahi merkûm Molla Alinin dükkanına varub pişhtesin yere çalub ve şetm ve eziyet itdiklerinden ikrâr dahi itmeleriyle mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah bin Mehmed, Mehmed Beşe bin Mehmed, el-hâc Şaban bin el-hâc Mustafa, Molla Abdullah müezzin

Sayfa 90/ Belge 178***Fatima binti Hasan için Ahmet'e nafaka kullanma izni***

Medîne-i Ayntâbda Eblehan Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Ahmed bin *** nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde takrîr-i kelâm idüb Fatima binti Hasan nam sağîre li-ecli'l- ... Hacer terbiyemde olub nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağın savb-ı

şer‘den kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir olunub vakt-i zaruretdede istidâne ve lede’z-zafer alâ men yecibe aleyhi nafaka rücûa izin matlûbumdur didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû ve hüsn-meâb hazretleri yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sağîre-i merkûmeye yevmi dört akçe nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruretdede istidâne ve lede’z-zafer min yecibe aleyhi’ n-nafaka üzerine rücûa mezbûr Ahmede izin virmeğın mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Sayfa 90/ Belge 179

Fatıma ibnite el-hâc Ahmet’inEs-seyyid Mehmed Efendi’ye dükkan satışı

Medîne-i Aynâtâbda Kanalıcı Mahallesiinde sâkine Fatıma ibnite el-hâc Ahmed nâm hatun tarafından zikri âti bey‘i ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer‘iye ile ârifân olan Mustafa bin Ebu Bekir ve el-hâc Yahya bin el-hâc Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan Mehmed Çelebi bin el-hâc Mustafa nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde işbu râfiü’l-kitâb Müfti eş-şâfiî es-seyyid Mehmed Efendi bin Ahmed mahzarında bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Arasa meydanında vaki kıbleten arsa ve şarken yine mezbûr es-seyyid Mehmed Efendi masarası garben el-hâc Ali nâm kimesne mülki ve şimâlen Devecizâde salhanesi ile mahdûd bir bâb bakkal dükkanı müvekkilem mezbûre hatunun mülki olmağla mahdûd-ı mezkûr dükkanı mezbûre Fatıma Hatun bey‘-i bât-ı sahîh-i câri ile ve fesâd ve infisahdan âri ile iki yüz kırk guruşa mezbûr es-seyyid Mehmed Efendiye bey‘ ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr mezbûr es-seyyid Mehmed Efendi yedinden tamamen ahz ve kabz itdim ba‘de’l-yevm mahdûd-ı mezkûr bakkal dükkanı mezbûr es-seyyid Mehmed Efendinin kendi mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdik mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Molla Mustafa Kanalıcı, Ali bin Abdurrahman, Boyacı el-hâc Yusuf, Boyacı Mustafa, Mustafa bin el-hâc Şahin, Osman Beşe bin Derviş, el-hâc Bedreddin, Hicâzî bin Mahmud, el-hâc Kasım bin Ali, İbrahim bin Mehmed

Sayfa 90/ Belge 180

El-hâciye Döndi binti el-hâc Ahmet'in, es-seyyid Şeyh Mehmed Efendi'ye kahveci dükkanı satışı

Medîne-i Ayntâbda Kanalcı Mahaltesinde sâkine el-hâciye Döndi binti el-hâc Ahmed nâm hatun tarafından zikri âti bey'î ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan es-seyyid el-hâc Abdullah bin es-seyyid Bayram el-hâc Yahya bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfiyetü'l-kitâb es-seyyid Şeyh Mehmed Efendi ibni Ahmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Arasa meydanında vaki şarken Ali Beğ mülki ve garben el-hâc Ahmed vakfı ve şimâlen yine mezbûr Şeyh Efendi masarası ve kıbleten arasa meydanı ile mahdûd bir bâb kahveci dükkanı müvekkilem mezbûre el-hâciye Döndinin kendi mülki olmağla mahdûd-ı mezkûrî bey'-i bât-ı sahîh-i câri ile iki yüz guruşa mezbûr Şeyh Mehmed Efendiye müvekkilem bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrî şeyh-i mezbûr yedinden tamamen ahz ve kabz itdi ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr kahveci dükkanı mezbûr es-seyyid Şeyh Mehmed Efendinin kendi mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mustafa bin Molla Bekir, Ali bin Aburrahman, Yusuf Çelebi, Boyacı Yusuf, Molla Mustafa bin Kanalcı, Mustafa boyacı

Sayfa 91/Belge 181

Mustafa Beğ bin Cuma'nın masara ve küpleri es-seyyid Mehmed Efendi'ye satışı

Medîne-i Ayntâbda Kürkciyan Mahallesi sükkânından Mustafa Beğ bin Cuma nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîrda işbu râfiü'l-kitab Müfti eş-şâfi es-seyyid Mehmed Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb kıbleten arasa meydanı ve şimâlen Seydi ve garben Ali ve şarken el-hâc Ömer mülki ile mahdûd bir bâb ...masarasını dâhilinde yedi aded küpiyle mülk-i müşterâm olmağla mahdûd-ı mezkûr masarayı ve küpleri mezbûr es-seyyid Mehmede Efendiye iki yüz doksan guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrî yedinden tamamen ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr masara bi cümleti't-tevâbi ve levâhık mezbûr es-seyyid Mehmed Efendinin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr

mutasarraf olsun didikde gıbbe't-tasdık mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Efendi Şeyh-i Mevlevî, Mehmed Efendi İmam-ı Boyacı, Molla Ahmed veled, Molla Mustafa bin Molla Bekir, Ali bin Aburrahman, Boyacı Yusuf, Molla Mustafa bin Kanalcı, Boyacı Mustafa, Osman Beşe bin Derviş

Sayfa 91/Belge 182

Fatıma binti Mehmed Beğ'in Ümmühani'ye menzil hibesi

Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atik Mahallesinde sâkine Fatıma ibnite Mehmed Beğ nâm hatunun zâtı ba'de't-tarifü'ş-şer'î meclis-i şer'-i hatırda karındaşı kızı işbu râfiyetü'l-kitâb Ümmühani ibnite el-hâc Hüseyin nâm hatun tarafından zikri âti hibeyi tasdike vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'ıye ile ârifân olan Ali bin Mehmed ve el-hâc Mustafa bin el-hâc Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan es-seyyid Ali Çelebi bin Mustafa Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı karındaşım mezbûr el-hâc Hüseyin veresesi ve bir tarafı Dimoscızâde Molla Ahmed ve bir tarafı Zurefa Mehmed veresesi ve bir tarafı tarık-i âmm ile mahdûd bir fevkânî beyt ve tahtânî beyt ve havlu-yı muayyene mülküm olmağla ba'de't-tahliye karındaşım kızı müvekkile-i mezbûre Ümmühaniye hibe-i sahiha-i şer'ıye ile hibe ve temlik ve teslim itdim ol dahi meclis-i hibede ittihab ve kabz ve kabul ve tesellüm itdi ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr fevkânî ve tahtânî beyt ve havlu-yı muayyene müvekkile-i mezbûre Ümmühaninin mülk-i mevhubıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarraf olsun didikde gıbbe't-tasdık mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Hasan Efendi en-nakîb-i halen, el-hâc Hasan Ağa Dizdar, es-seyyid Ali Çelebi bin es-seyyid Hasan Efendi, es-seyyid Mehmed bin âşur, es-seyyid Mustafa, es-seyyid Ahmed Çavuş

Sayfa 91/Belge 183

Molla Mustafa ibni el-hâc İbrahim'in tarlasının kullanımını Şeyh Mehmet Efendiye vermesi

Medîne-i Ayntâbda Beğ Mahallesi sükkânından Molla Mustafa ibni el-hâc İbrahim bin âl Mühni kendi asâlete ve kız karındaşı oğlu Hüseyin ibni el-hâc Hamza tarafından zikri âti ikrâra vekil-i şer'îsi olmağla vekâlete meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Şeyh Mehmed ibni Ahmed eş-şâfi mahzarında asâlete ve vekâlete ikrâr-ı sarîh-i şer'î ve itirâf-ı sarîh-i mer'î idüb medîne-i mezbûreye tabi Kızılhisar-ı tahtânî nam karye turabında vaki bir tarafı Ali beğ mülki ve bir tarafı karye-i mezkûre Camiinin vakfı ve iki tarafları tarîk-i âmm ile mahdûd beş keyl besr alur bir kıta müskiye tarla taht-ı tasarrufumuzda mülkimiz olub mezbûr el-hâc es-seyyid Şeyh Mehmed Efendiye hakk-ı tasarrufumuzu iki yüz elli guurşa fâriğ olub bey' ü tefvîz idüb ol dahi iştirâ ve kabul ve tefevvüz eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr iki yüz elli guruşu yedinden alâ vakfû'l-hasas ahz ve kabz itdük min ba'de mahdûd-ı mezkûr tarla

Sayfa 92

Merkûm el-hâc es-seyyid Şeyh Mehmed Efendinin mülk-i müfevvizidir hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasar gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed bin âşur, es-seyyid Mustafa bin âşur, Osman Çelebi Muhsinzâde, Mustafa ve Mehmed ibni el-hâc Şahin, el-hâc Bedr bin Rahim, ... Kızılhisar, Mehmed bin Halil, Mehmed bin ve Mustafa ibni İsmail, Hicâzî bin Mahmud, İbrahim bin Hicâzî, Hasan bin Mansur, es-seyyid el-hâc Gânim bin Hamid, es-seyyid el-hâc Mustafa birader, es-seyyid Ahmed birader

Sayfa 92/Belge 184

Esma binti Mehmet'in Aişe ve Emine'ye vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâba tabi Kızılhisar nam karye sükkânından iken bundan akdem vefat iden Kör Mehmed ibni Ramazanın sulbiye-i sağîre kızları Aişe ve Emineye babaları müteveffâ-yı mezbûrdan intikal iden mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umurlarına savb-ı şer'-i enverden bir vasi nasb ve tayin olunmak lazım ve mühim olmağla sağîretân-ı mezbûretânın valideleri işbu râfiü'l-kitab Esma binti Mehmed nâm hatun vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire olmağın hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûre Esmayı sağîretân-ı mezbûretân üzerlerine vasi

nasb ve tayin eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve merâsimini edâya taahhüd ve iltizam itmeğin mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed bin Ali, Molla Hüseyin bin Abdullah, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed, Ali Beşe bin Cevil

Sayfa 92/Belge 185

Molla Ali’ye nafaka kullanma izni verilmesi

Medîne-i Ayntâbda Akyol Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Hüseyin bin el-hâc Hüseyinin sulbî sağîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i sağîre kızları Emine ve Sare ve Aişenin ammileri savb-ı şer‘-i enverden mansub vasileri olan işbu râfiü’l-kitab Minlâ Ali nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımda takrîr-i kelâm idüb sığâr-ı merkûmun halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve-i bahâya ihtiyaçları olmağla savb-ı şeriat-ı merğûbeden kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye izin talep iderm didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yürmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sığâr-ı merkûmûnun kisve ve sâyir havâyic-i zaruriyeleriçün yevmi her birine dörder akçe nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâneye ve lede’z-zafer mâl-ı mevrûslarından rücûa vasi-i mezbûr Minlâ Aliye izin virmeğin mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Vahdetü’l-hac Ahmed bin Halife, Mehmed Beğ bin Osman, Hüseyin bin Abdullah, Molla İbrahim bin Molla Ali

Sayfa 92/Belge 186

el-hâc Mustafa ibni el-hâc Mehmet’in Ahsen’e vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Bostancı Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdülkadir bin el-hâc Hızırın sulbiye-i sağîre Ahsenin bundan akdem tesviye-i umuruna vasi nasb olan el-hâc Ahmedi fevt olub halen mezbûreye bir vasi lazım ve mühim olmağla erbâb-ı istihkâkdan bâis-i hâzel’l-kitâb el-hâc Mustafa ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir ve vesâyeti sağîre-i mezbûreye enfe‘ olmağın hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûr el-hâc Mustafayı sağîre-i mezkûre Ahsene vasi nasb ve tayin

eylediğinde ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâye taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

El-hâc Şaban, Molla Ali bin Molla Osman, Molla Mehmed bin el-hâc İsmail, el-hâc Hüseyin bin el-hâc ...

Sayfa 92/Belge 187

Fatıma Hatun’un, Mustafa Ağa ve zevcesinin zimmetini ibrâ etmesi

Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından Fatıma Hatun ibnite Mehmed Ağa ve zevci Mustafa bin Cuma taraflarından zikri âti ikrâra vekil olub Molla Mustafa ibni Mehmed ve Ali Beşe bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle şer‘an vekâleti sâbite olan el-hâc Mustafa bin *** nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımda bâisetü’l-kitab diğêr Fatıma binti el-hâc Abdülbâki nâm hatun mahzarında bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Mustafa Ağa ...asl bir cariyeleri Emine binti Abdullah ile mevsüm idi merkûm diğêr Fatıma ve zevci el-hâc Mehmed menzilimden ayırdub mahmiye-i Halebe götürüb âhara bey‘ ve itlâf itdiğine ikrârını ve zevcesi mezbûre Fatımanın merkûme cariyenin semeni iki yüz guruşa kefil olduğünü huzur-ı şer‘de isbat ve edâsına tenbih olunmuşıdi halen meblağ-ı mezkûr iki yüz guruş ve mezkûre Emine cariyenin üzerinde olan on beş guruşluk libasının semeni olan on beş guruş dahi ki cem‘an iki yüz on beş guruş mezbûre diğêr Fatıma yedinden ahz

Sayfa 93

Ve kabz min ba‘de mezbûre Fatımada kat‘â hak mutâlebeleri kalmadı sâlifü’z-zikr Emine nam cariyeye müteallaka âmme-i deâvi ve mutâlebâtıdan merkûme Fatımanın ve zevci el-hâc Mehmedin zimmetlerini ibra ve ıskat itdiler mezbûre Fatıma dahi edâ eylediğü iki yüz on beş guruşdan merkûm Mustafa Ağanın ve zevcesi mezbûre Fatımanın zimmetlerini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve ıskat itdiler li-ecli’l-istihkâm savb-ı şer‘-i enverden huccet-i şer‘iye olunsun didikde gıbbe’t-tasdîk mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Es-seyyid Kasım Çelebi Debbağzâde, el-hâc Mehmed bin el-hâc Ahmed, ess-eyyid Yusuf bin Ahmed, es-seyyid Mehmed Çelebi Ahi Baba, Molla Hüseyin Hafaf, Abdullah Beşe, Ali Çelebi bin el-hâc Mehmed, Seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 93/Belge 188***Molla Ali'ye menzil satışı***

Medîne-i Ayntâbda Bostancı Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Abdülkadir bin el-hâc Hızırım verâseti zevce-i metrûkesi Aîşe binti Mehmed ve sulbiye-i sağîre kızı Hasan ve Ammi el-hâc Mehmede münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sağîre-i mezkûre Ahsenin savb-ı şer'-i enverden mansub vasisi olan el-hâc Mustafa bin el-hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîrda işbu râfiü'l-kitab Minlâ Ali bin Abdülkadir nâm kimesne mahzarında vesâyete ve mezbûre Aîşe tarafından dahi vekil-i müsecceci Ali Bin el-hâc Bekir vekâlete ve her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Abdülkadir zevcesi mezbûre Aîşe elli guruş mehr isbat ve Cabi Mahallesi avârızına vakf-ı akçe mütevellisi otuz guruş isbat ve İbni Şükür Mahallesi avârızına vakf-ı akçe mütevellisi on iki guruş isbat ve Bostancı Mahallesi avârızına vakf-ı akçe mütevellisi yirmi dört guruş isbat ve sâyir duyûn-ı müteferrika isbat olunub edâsına kıbel-i şer' den tenbih olundukda mezbûrun menkuli kâfi olmayub akârının bey' i lazım gelmeğın mahalle-i merkûmede vaki bir tarafı el-hâc Mustafa ve bir tarafı el-hâc İsmail ve bir tarafı Molla Abdullah mülkleriyle ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki tahtânî beyt ve bir hazine ve bir matbah ve bir tabaka ve bi'r-i mâ ve havluyı müştamil mülk menziline ba'de'l-müzâyede ve ınkıtâü'r-rağbât mezbûr Molla Ali üzerinde yüz elli guruşa karardâde olmağın mahdûd-ı mezkûr menzili bundan mukaddem sağîre-i mezbûre Aîşenin vasisi olup fevt olan el-hâc Ahmed mezbûr fevt olan el-hâc Ahmed mezbûr Molla Aliye yüz elli guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşu yedinden ahz idüb erbâb-ı hukûka îsâl itdiler min ba'de mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûr Molla Alinin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasararrıf olsun didiklerinde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Abdurrahman Efendi bin Osman, Mustafa bin Molla Murad, Molla Ali bin Molla Osman, el-hâc Hüseyin bin el-hâc Hamza, el-hâc Mehmed, el-hâc Şaban bin Molla Abdülkadir, Bakkal Mehmed

Sayfa 94/Belge 189***Ayntâb naibliğine es-seyyit Ahmet Efendinin tayin edilmesi***

Hâliyâ Medîne-i Ayntâb mahkemesinde baş kâtib es-seyyid Ahmed Efendi ba'de't-tahiyye inhâ olunur ki:

Gurre-i saferü'l-hayrda zabt itmek üzere medîne-i mezbûre niyâbetine bizim İbrahim Efendi tayin olunub bu tarafda birkaç gün meks iktizâ itmekle gurre-i merkûmeden ol tarafa varub dâhil olunca cenâbınıza tefvîz itmeleriyle umûr-ı ibâdullâha mecd ü sâ'î olub ihtimam üzre olasız vesselam

El-fakîr Ahmed el-kâdı-i asker-i Rumili-i sâbık

Sayfa 94/Belge 190

Zevci Hüseyin'in nafakasız bir şekilde Sare binti Hüseyin'i terk etmesi üzerine nafaka takdiri

Medîne-i Ayntâbda Kozanlı kurbunda sâkine işbu râfietü'l-kitab Sare binti Hüseyin nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrifde takrîr-i kelâm idüb zevcim Hüseyin bin Mahmud nâm kimesne beni bilâ nafaka terk idüb aher diyara gitmekle savb-ı şeriat-ı mergûbeden kadr-i maruf nafaka nafaka takdir olunub vakt-i zaruretde istidâne lede'z-zafer zevcim mezbûr Hüseyindne rücûa izin taleb iderim didikde zevci mezbûr Hüseyin cins-i nafakadan bir nesne virmeyüb gitmediğine mezbûr Sarere yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mesûl hulf-i billâhi aliyyü'l-a'lâ itmeğin hâkim-i muvakkı-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden mezbûre Sarenin nafaka ve sâyir havâyic-i zarûriyesiçün yevmi dört akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne ve lede'z-zafer zevci mezbûr Hüseyinden rücûa mezbûre Sareye izin virmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i Safer sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi Mühnişâde, Mehmed Çelebi el-hâc Mehmed, es-seyyid el-hâc Hüseyin bin el-hâc Mehmed

Sayfa 94/Belge 191

Halil ibni İbrahim'in Osman'a vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda İbni Kôr Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Ömer bin Osmanın sulbî sağîr oğlu Osman babası müteveffâ-yı mezbûr Ömerden intikal iden mâl-ı mevrûsunı hıfz ve tesviye-i umûruna savb-ı şer'-i enverden bir vasi lazım ve mühim olmağla sağîr-i mezbûr Osmanın ceddi işbu râfiü'l-kitab Halil ibni İbrahim nâm kimesne vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olub sağîr-i mezbûra enfec

olmağın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûr Halili sağîr-i merkûm üzerine vasi nasb ve tayin eyledikde ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fî evâil-i saferi’l-hayr sene 1125

Şuhûdü’l-hâl

Molla Ömer bin Molla Ali, Mustafa Ağa Siyağuşzâde, Ömer Ağa bin el-hâc Ali, Osman Ağa bin el-hâc Ali

Sayfa 94/Belge 192

Fatıma binti Mehmet’in vefat eden zevci muhalledfatından mehir talebi

Husûs-i âti’l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer‘-i enverden Mevlânâ Abdullah Efendi tayin ve irsal olunub ol dahi zeyl-i vesikada muharrerü’l-esâmi olan müslimîn ile medîne-i Ayntâbda İbni Kôr Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Mehmed ile sulbî sağîr oğulları Osman ve Mehmede münhasıra olan Ömer bin osmanın menziline varub lede’l-ahali akd-i meclis-i şer‘-i hatır itdiklerinde mezbûre Kasım meclis-i ukûd-ı mezbûrda sağîr-i merkûm Osmanın cediti ve savb-ı şer‘den mansub vasisi olan Halil bin İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm zevcim Ömer zimmetinde mütekarrir va ma‘kûd-ı aleyh kırk beş guruş mehr-i müeccelim olub kable’l-edâ fevt olmağla muahalledfatından talep iderim sual olunsuz didikde gıbbe’s-sual ve akîbü’l-inkâr mezbûre Fatımadan müddeâsını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden Mustafa Beşe bin Hüseyin ve Mehmed bin Hums? nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i ma‘kûd-ı mezbûrda hâzırân olub eserü’l-istişhâd fi’l-vâki bizim huzurumuzda elli guruş mehr-i muaccel ve elli guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle mezbûre Fatıma merkûm Ömere akd-i nikah olundukda elli beş guruş mezbûr Ömere edâ idüb kırk beş guruş zimmetinde bâki kaldı biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de riâyete şerâiti’l-kabul şehâdetleri makbûle oldukdan sonra zikr olunan kırk beş guruşdan küllen ve bazen ahz ve istifa ve ya hibe ve ya âhere havale itmeyüb taraf-ı şer‘iyeden bir tarikle merkûm Ömerin zimmetini ibrâ itmedüğüne mezbûre

Sayfa 95

Fatımayı yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mesûl hulf-i billâhi'l-aliyyü'l-a'lâ itmeğin zikr olunan kırk beş guruş müteveffâ-yı merkûm Ömerin muhallefâtından mezbûre Fatımayı edâ ve teslim mezbûr vasi Halile ba'de't-tenbih husûs-ı mezbûrî Mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ba'de mean bais olan Ali bin el-hâc Osman ve Mustafa bin Mehmed ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fi evâhir-i saferü'l-hayr

Şuhûdü'l-hâl

Ömer Ağa bin el-hâc Ali Ağa, es-seyyid Mehmed Bölükbaşı, Molla Ömer bin Molla Ali, el-hâc Hızır bin Durmuş, Mehmed bin Cuma

Sayfa 95/Belge 193

Arsa Satışı Üzerine Çıkan bir Anlaşmazlık

Medîne-i Ayntâbda Kızılca Mescid Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Mehmed Ali bin Mehmed Beşe nâm kimesne mahfil-i kazâda medîne-i mezbûreye tabi Kürd nam karye sükkânından iken bundan akdem vefat iden Halil bin Bektaşın sulbi sağır oğulları Mehmed ve Ali ve sağır kızı Meryemin ammileri ve savb-ı şer' den mansub vasileri olan Ali nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede vaki bir tarafı Hacı Koça mülki ve bir tarafı Süleyman mülki ve bir tarafı nehr-i câri ve bir tarafı harık ile mahdûd üç tümünlük bezr alur bir kıta mülk tarlamı tarih-i kitabdan yedi sene mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Halile meyve eşcârı gars idüb eşcârının üç rub'ı benim ve bir rub'ı mezbûr Halilin olmak üzere müddet ü zaman tayin itmeyüb müsâkât-ı fâside ile akd-i müsâkât itmişidim ol dahi vech-i muharrer üzere eşcâr gars idüb terbiye ve tımar idüb kable'l-idrâk fevt olmağla vasi-i mezbûr Ali mahdûd-ı mezkûrun eşcârının rub'ı hissesi müteveffâ-yı mezbûrun mülk-i mevrûsı olmak za'mıyla vaz-ı yed ider sual olunub işbu yedimde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince müsâkâtın fesadına binâen kıymet-i garâs ve ecr olan misl-i amel lazım gelmeğin men' olunmasını talep iderim deyû fetvâ-yı şerîfe ibrâz eyledikde gıbbe's-sual vasi-i mezbûr Ali müsâkât-ı sahiha olub fâside ile akd olunduğın inkar eyledikde sıhhat-i beyyinesinden fesâd-ı beyyinesi evlâ olmağla müddeî-i merkûm Mehmed Aliden müddeâsını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden Mehmed bin el-hâc Hüseyin ve Mustafa bin İshak nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki mezbûr Mehmed Ali tarih-i kitabdan yedi sene mukaddem mahdûd-ı mezkûr tarlasını müteveffâ-yı mezbûr Halile müddet ü zaman tayin itmeyüb bir rub'ı mezbûr Halilin

ve üç rub'ı kendinin olmak üzere akd-i müsâkât eylemezim huzur-ı akd-i müsâkât itdi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olub zeyd ümerdi bir kıta arz sikâsını arz-ı mezbûreye eşcâr gars idüb eşcârın rub'ı ümredin mülki olmak üzere alâ tarîkü'l-müsâkât virdiğinde tayin-i vakt ve darb-ı müddet eylemese zeyd vech-i muharrer üzere müsâkâtın fesadına binâen cümle eşcâr zeydin olub ümerdin kıymet-i garâs ve ecr-i misil ameli zeydin üzerine lazım olur mı cevab bâ savâbında olur deyû buyrulub (Arapça fetva) deyû fetâvâ-yı ... den nakl-i îrâd itmeğin ber-mûceb-i fetvâ-yı münife eşcâr-ı mezkûrun rub' hissesinden vasi-i mezbûrun kasr-ı yedine tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Abdullah Çelebi Nakib-i sâbık, es-seyyid Ebu Bekir bin Ahmed Nakîb-i Birecik

Sayfa 95/Belge 194

Mehmet'in Musa bin Ahmet'in oğlu Ahmet'e vasi tayin edilmesi

Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesi sükkanından iken bundan akdem vefat iden Musa bin Ahmedin sulbî sağır oğulları Ahmede babası müteveffâ-yı mezbûrdan intikal iden mâl-ı mevrûsını hıfz ve tesviye-i umûrına savb-ı şer'-i enverden bir vasi nasb ve tayn olunmak lazım ve mühim olmağla sağır-i mezkûrun kebîr karındaşı işbu râfiü'l-kitab Mehmed nâm kimesne vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olub sağır-i merkûma enfê' olmağın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûre Mehmedi sağır-i merkûm üzerine vasi nasb ve tayin eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve merasimini edâya taahhüd ve iltizam itmeğin mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mustafa Çelebi bin Nezir, es-seyyid Arab Mehmed Çelebi, İbrahim Beşe bin Mehmed, es-seyyid Abdullah bin Abdurrahman

Sayfa 96/Belge 195

İstanbul Katip Muslihiddin Mahallesinden el-hâc Yusuf Efendi'nin Ayntâb'da bulunan değirmenini Osman Ağa'ya satışı

El-emrû kümâ harere fihî nemekahü'l-fakîr Yusuf el-mevlâ hilâfe be-mahkeme-i Mahmud Paşa be-medîne-i Kostantiniyye el-mahmiyye 'ufiye anh Mahmiye-i İstanbulda Kâtib Muslihiddin Mahallesinde sâkin el-hâc Mustafa Efendi ibni'l-merhûm Ahmed Efendi meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Vikayet-i Anadolu'da Medîne-i Ayntâb sükkânından hâfizü'l-küttâb el-hâc Osman Ağa ibni Ahmed bin Abdullah tarafından husûs-ı âti'l-beyânın vekil-i şer'îsi Ahmed Ağa ibni Ömer mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âti'l-beyânın sudûruna değin silk-i milkimde münselek zikr olunan Ayntâb kazasına tabi Semavun nam karye içinde vaki lede'l-ahali ve'l-cîrân malumü'l-hudûd mâ-i sâcur ile dair bir gün değirmenimi tarafeynden icab ve kabûli hâvî ve şurût-ı müfsideden âri bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile vekil-i mezbûr Ahmed Ağaya üç yüz guruşa bey' ol dahi müvekkil-i mezbûr için bi'l-vekâle iştirâ ve temellük ve kabul idüb semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz guruş müvekkil-i mezbûrun malından olmak üzere vekil-i mezbûr Ahmed Ağa yedinden tamamen alub kabz idüb zikr olunan değirmeni mahallinde kabzına müvekkil-i mezbûr taslit eyledim ba'de'l-yevm mârrü'l-beyân değirmen müvekkil-i mezbûr el-hâc Osman Ağanın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarraf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-hâmis min zi'l-hicce-i şerîfe sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid İbrahim Çelebi bin Mehmed, Molla Mustafa bin Abdullah, Ahmed Çelebi bin Mehmed, el-hâc Mehmed bin İdris, Mehmed Efendi Turâbizâde, Osman Efendi Sahafzâde, Davud Ağa bin Hanifî, Kasım Beşe bin ..., Hasan Beşe bin Abdullah, Ali beşe bin Yusuf, Hızır Ağazâde Deveci

Sayfa 96/Belge 196

El-hâc Osman Ağa'nın Receb'e menzîl satışı

Medîne-i Ayntâbda Seng-i Tavîl Mahallesi sükkânından el-hâc Osman Ağa bin Ahmed Beşe meclis-i şer'î hatîr-i lâzımda işbu râfiü'l-kitâb Receb bin *** nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Mahli nâm kimesne menzili ve bir tarafı Kırkayağ Mescid-i Şerîfi vakfi ve bir tarafı zımmî Murad menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve iki tahtânî beyt ve bir fevkânî beyt ve bir kilar ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havluyı müştemil

menzil mülk-i müşterâm olub mezbûr Rahime yüz otuz guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz otuz guruşı mezbûr Recebin yedinden bi't-tamam ve'l-kemal ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil-i mezbûr Recebin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdik mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i saferü'l-hayr

Şuhûdü'l-hâl

Molla Halil Rumkal'alı, Molla Mehmed el-imam, el-hâc Mehmed bin Abbas, Mahli bin Abbas, el-hâc Ali Dellal

Sayfa 96/Belge 197

Musa bin Mehmed'in Küçük Oğlunun terekeden vekili yoluyla ihtiyaç talebi

Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Musa bin Mehmedin sulbî kebîr oğlu ...sağır oğlu Ahmedin savb-ı şer' den mansub vasisi işbu râfiü'l-kitab Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrifde takrîr-i kelâm idüb nafaka ve kisve-i bahâya muhtaç olmağla savb-ı şer'-i enverden kadr-i kifâye nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye izin taleb iderim didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve-i bahâsiçün yevmi dört akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne ve lede'z-zafer mâl-ı mevrûsundan rücûa vasi-i mezbûra izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i safer sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mustafa bin Nezir, es-seyyid Arabb Mehmed Çelebi, İbrahim Beşe bin Mehmed, es-seyyid Abdullah Bin Ahmed, el-hâc Hasan

Sayfa 97/Belge 198

Mehmet Çelebi'nin zevcesi Hatice Hatun'a menzil satışı

Medîne-i Ayntâbda Beğ Mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi bin el-hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde zevcesi işbu râfietü'l-kitab Hatice ibnite el-hâc Ömer nâm hatun tarafında zikr-i âti bey'î tasdike vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan Minlâ Mehmed bin el-hâc Yusuf ve Osman bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan karındaşı Mehmed Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede

vaki bir tarafı karındaşı Abdullah menzili ve bir tarafı el-hâc Abdurrahman menzili ve bir tarafı tarîk-i âmmve bir tarafı tarîk-i has ile mahdûd bir tahtânî beyt ve bir kilar ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havluyı müştemil menzil mülk-i mevrûsum olub tarih-i kitabdan iki sene mukaddem zevcem müvekkile-i mezbûre Haticeye yüz elli guurşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz elli guruşu yedinden bi't-tamam ahz ve kabz itdim mahdûd-ı mezkûr müvekkile-i mezbure Haticenin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdik mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi bin Hüseyin Efendi, Abdurrahman Efendi bin Hanifi Efendi, İbrahim Efendi el-hatib, Molla Mehmed Mühnizâde, Hüseyin birader, el-hâc Ali bin Ebu Bekir, Ali bin el-hâc Ahmed, Mustafa Mühnizâde, Mustafa el-hâc Ahmed, el-hâc Mustafa bin el-hâc Ahmed

Sayfa 97/Belge 199

Minlâ Mehmet bin Tayyip'in el-hâc Mehmet'e bahçeden hisse satışı

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyüb Mahallesi sükkanından Minlâ Mehmed bin Tayyip Çelebi kendi nefsinden asâlete ve kız karındaşı Ümmetullâh ve validesi Ahsen binti Abdurrahman ve müşterekleri Cıncık oğlu dimekle maruf Mustafa ve Ali ibni el-hâc Mehmed nâm kimesneler tarafından zikri âti bey'î ikrâra vekil olub Abdülğani ibni Mehmed ve Mehmed Ali bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olmağla vekâlete meclis-i şer'-i hatırda işbu râfiü'l-kitab el-hâc Mehmed bin el-hâc Ramazan nâm kimesne mahzarında asâlete ve vekâlete ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Karye-i Hacerde kızıl ok nâm mahalde vaki bir tarafı kibleten benim mülküm ve garben yine mezbûr Cıncık oğlu Sarı hac Ömer mükleri ve şarken Kargaşa oğlu ve Bekmez oğlu mülkleri ve şimâlen yine Cıncık oğlu mülkleri ile mahdûd elma ve erik ve sâyir eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmireyi müştemil bir kıta bağçebnin sülüs hissesi benim ve südüs hissesi müvekkiletân-ı mezbûretân Ümmetullâh hissesin yirmi beş guruşa ve Ahsen hissesin yirmi beş guruşa ve mezbûrân Mustafa ve Ali dahi kendi hisselerinin nısfını ki cümle bağçenin rub'ı yetmiş sekiz guruşa her birimiz mezbûr el-hâc Mehmede bey'-i bât-ı sahîh-i cârî ve fesâd ve infisâhdan âri bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra her birimiz vech-i muharrer üzre semeni olan meblağ-ı merkûm el-hâc

Mehmed yedinden tamamen ahz ve kabz itdik ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr bağçenin üç rub'ı merkûm el-hâc Mehmedin mülk-i müşter'asıdır ve bir rub'ı mezbûr Cıncık oğlının nülkidir hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i safer fî sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Müfti Mehmed Efendi, Şerîfüddin Efendi, Halid Çelebi, İsmail Çelebi, Bakkal el-hâc Ali bin Bekir, Abdullah bin Abdülbâki, Molla Osman bin Hanifi, Bakkal Halil bin Mehmed, Molla Mehmed bin el-hâc Mustafa, Ali bin ..., Hac Mirza

Sayfa 97/Belge 200

Veli bin Süleyman'ın kaybolan öküzü ve üzerindeki eşyalar konusunda Mehmet bin Hasan ile anlaşması

Elbeğli Aşiretinden Taraklı Oymağından Veli bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer'-i hafırda Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i İbrahimi sükkânından işbu rafiü'l-kitab Mehmed bin Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on sene mukaddem karye-i mezbûre kurbunda bir re's bakarım ve üzerinde yüklü esvab ve eşyam zayi olub mezbûr Mehmed bulmuş deyû mesmû'um olub taleb ve dava eyledikde müddeâmı isbat idemeyüb beynimizde münâziât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vâfire cereyan itmekle müslimûn-ı muslihûn tavassutıyla an inkar yirmi beş guruş üzerine bizi inşâ'-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan yirmi beş guruş mezbûr Mehmed yedinden tamamen ahz ve kabz idüb zikr olunan öküz üzerinde olan eşya ve esvab davasından ve sâir âmme-i deâvi ve mutâlibâtdan mezbûr Mehmedin zimmetini min küllî'l-vücûh ibrâ ve ıskat itdim ba'de'l-yevm mezbûr Mehmedden ve karye-i mezbûreden bir ferden kat'â dava ve nizâm yokdur didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Beşe bin Ramazan, Molla Hanifi el-imam, İbrahim bin Mahmud, Kara Hüseyin bin Ebu Derdâ, Molla Mehmed bin Mustafa, Ömer bin Osman, Mehmed bin Cuma

Sayfa 98/Belge 201

Es-seyyit Mehmed Çelebi'nin kendisini darb eden es-seyyit Ebu Bekir Ağa'dan şikayetçi olması

Medîne-i Ayntâbda Seng-i Tavîl Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Mehmed Çelebi bin es-seyyid Yusuf nâm kimesne mahfil-i kazâda es-seyyid Ebu Bekri Ağa bin mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi beyne'l-aşâin Yeni Han kurbunda kahve dükkânı içre üzerime hücum ve ayağıyla karnıma darb itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbûr es-seyyid Mehmed Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-seyyidi Hasan bin Kasım ve es-seyyid Mehmed bin el-hâc Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih gicesi beyne'l-aşâin zikr olunan kahve dükkânı içre bizim huzuurmuzda mezbûr es-seyyid Ebu Bekir Ağa merkûm es-seyyid Mehmed Çelebinin üzerine hücum ve ayağıyla karnıma darb itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundi fi evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ebu Bekir Efendi bin Ali Dede, el-hâc Osman Ağa bin Ahmed Beşe, Mehmed Çelebi Felezkâde, Mehmed bin Abdurrahman, es-seyyid Mehmed bin el-hâc Hasan

Sayfa 98/Belge 202

Ömer bin Ali'nin es-seyyit Hüseyin'den bağ tumar ve terbiyesi ücretini talep etmesi

Medîne-i Ayntâba tabi Kızıllhisar sükkânından Ömer bin Ali nâm kimesne kendi nefsinden asâlete ve karındaşı Mustafanın vekil-i sâbitü'l-vekâlesi olmağla vekâlete ve bundan akdem fevt olan karındaşı mehmedin sulbî sağır oğlu Ali ve Hüseyin ve sağîre kızı Züleyhanın savb-ı şer'den mansub vasisi olmağla vesâyete mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab es-seyyid Hüseyin bin İbrahim nâm kimesne mahzarında asâlete ve vekâlete ve vesâyete üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre turâbında vaki bir tarafı Hüseyin mülki ve bir tarafı değirmen harkı ve bir tarafı Zımmî Manik mülki ve bir tarafı arz-ı hâli ile mahdûd bin teğek cedîd gars olunmuş bağını tumar ve terbiye idüb ba'de'l-idrâk gürumun bir sülüsü bize ve iki sülüsü mezbûr es-seyyid Hüseyinin olmak üzre alâ tarîkü'l-müsâkât bana ve karındaşlarımın

mezbûrân Mehmed ve Mustafaya virüb gürümün idrâkine deĝin tımar ve terbiye müyesser olmayub ancak bir sene tımar itmişdik tımar itdiğimiz senede ecr-i misil-i amelimizi talep iderim didikde gıbbe's-sual mezbûr es-seyyid Hüseyin cevabında fi'l-vaki minvâl-i muharrer üzre mezbûr Ömer ve karındaşları merkûmân Mehmed ve Mustafaya bağ-ı mezkûrî alâ tarîkü'l-müsâkât virmişidim ânlar dahi bir sene tımar idüb içine karpuz ve acur ve ...ziraat idüb hâsıl oldukda nısfını ben ahz idüb ve nısf-ı âhirini mezbûrun Ömer ve Mehmed ve Mustafa ahz eylediler deyû def 'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk mezbûr Ömer cevabında bağ-ı mezkûra tımar itdiğimiz sene içine karpuz ve acur ziraat idüb hâsıl oldukda nısfını biz ahz eyledik deyû ikrâr itmeĝin mevrûatın hâsılından nısf hissesini aldıkca ecr-i misl-i amel davasına kâdir olmaĝın mezbûr Ömer bi vech-i muârazadan men'-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Bekir Efendi bin Ali Dede, el-hâc Osman Aĝa bin Ahmed Beşe, es-seyyid Battal Aĝa bin Emir Aĝa, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Ebu'l-Hüdâzâde, es-seyyid Mehmed bin el-hâc Hasan

Sayfa 98/Belge 203

Vefat eden Minlâ İbrahim'in menzilinin satışı

Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Minlâ İbrahimin verâseti sulbî kebîr oĝlu Mehmede ve sulbî saĝîr oĝulları İsmail ve Osman ve Aliye ve sulbiye-i kebîre kızı Aişeye münhasıra olduĝu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Mehmed asâlete ve mezbûre Aişe tarafından tarafından zikri âti'l-beyânı ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan el-hâc Ahmed bin el-hâc Hasan ve Şaban bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olmaĝla vekâlete ve sıĝâr-ı mezbûrünün savb-ı şer'den mansub vasileri olmaĝla vesâyete mahfil-i kazâda işbu râfiü'l-kitab diĝer Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında asâlete ve vekâlete ve vesâyete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûr Ahmedin mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı es-seyyid Osman ve bir tarafı Hasan Beĝ ve bir tarafı mezbûr diĝer Mehmed menzilleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkânî ve iki tahtânî beyt ve bir matbah ve bi'r- mâ ve havlu-yı menzilin den gayrı menkûlât kısmından bir nesnesi olmayub duyûn-ı müteferrikası zâhir olub meclis-i şer'de her biri şuhûd-ı 'udûl ile isbat ve muhalledâtından edâya tenbih olunmaĝla mahdûd-ı mezkûr menzili sûk-i

sultânide müzâyede ve rağbâtı münkatia olduktan sonra mezbûr diğeri Mehmed üzerinde yüz elli guruşa karâr idüb ziyâde ile tâlib ve râğibi olmamağla mezbûr Mehmede yüz elli guruşa bey‘-i bât-ı sahlh-i şer‘î ile bey‘ ü teslim ol dahi iştirâ

Sayfa 99

ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz elli guruşun altmış guruşını nakd ve doksan guruşuna dahi mezbûr diğeri Mehmedin mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Ali Beşe ve bir tarafı evi ve bir tarafı Kara faide veresesı ve bir tarafı Ebu Bekir mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki tahtânî beyt ve havluyu müştemil menzilinı müteveffâ-yı mezbûrun duyûnı sığar-ı merkûmun zaruret-i nafakaları için asâlete ve vekâlete ve vesâyete mezbûr diğeri Mehmed yedinden ahz ve kabz itdim ba‘de‘l-yevm mahdûd-ı mezkûrun menzil-i mezbûr diğeri Mehmedin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ‘ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde mezbûr diğeri Mehmed dahi mukarrer ...Mehmedi kelimât-ı meşrûhasından tahkik ve tasdik idüb mezbûr Mehmedden yüz elli guruşa iştirâ eylediğim menzil semeninden bâki kalan doksan guruşa virdiğim menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûm Mehmedin müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ‘ mutasarrıf olunsun didikde gibbe‘t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi‘t-taleb ketb olundı fî evâil-i safer sene 1125

Şuhûdü‘l-hâl

Çerkes bin el-hâc Bekir, Mehmed Kabaca Mansurzâde, el-hâc Ahmed Beşe bin Abdürrezzâk, Molla Bekir el-imam, Mustafa Efendi bin Hekim, es-seyyid İbrahim devletzâde

Sayfa 99/Belge 204

Züleyha‘nın miras konusunda diğeri mirasçılarla anlaşması

Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Arabtarda sâkin iken bundan akdem fevt olan Ramazan bin Murad verâseti sulbiye-i kebîre kızları Emine ve Marziye ve kız karındaşı Züleyhaya münhasıra olduğı şer‘an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûre Züleyha mahfil-i kazâda mezbûretân Emine ve Marziye ve ibni ammileri Abdi ve Mehmed ve Hasan ve Abdülgaffâr ibnâ-i Ahmed mahzarlarında tâyiate ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb karındaşım mezbûr Ramazan fevt olduktan altmış guruşluk muhalledâtını cümlete mezbûrân Emine ve Marziye ve Abdi ve Hasan ve Mehmed ve Abdülgaffâr zabt idüb bana isabet iden hisse-i irsiyemi virmemeleriyle taleb ve dava sadedinde olmuşidim halen beynimizde muslihûn tavassut idüb bizi yedi guruş iki sülüs üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûr

kabul ve bedel-i sulh olan yedi guruş iki sülusi mezbûrûn yedlerinden ahz ve kabz idüb mezbûr Ramazanın mirasına ve gayrıya müteallik âmme-i deâvi ve mutâlibâtdan zimmetlerini min küllî'l-vücûh ibrâ ve ıskat itdim didikde mezbûrûn Emine ve Marziye ve Abdi ve Mehmed ve Hasan ve Abdülgaffâr dahi mezbûre Züleyhayı tasdik idüb biz dahi zikr olunan yedi guruş iki sülüs ve sâyire müteallik âmme-i deâviden mezbûre Züleyhanın zimmetlerini min küllî'l-vücûh ibrâ ve ıskat itdik didiklerinde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i safer sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Ağa Mühürdâr, Hüseyin Ağa ve Ömer Ağa Kurdzâde, Hac ... Tilbeşârî, Mehmed Ali Efendi Vâiz, Ali beşe cevîl

Sayfa 99/Belge 205

Mustafa bin Ömer'in Zemzem Hatun'a menzil satışı

Medîne-i Ayntâbda Ali Nacar Mahallesi sükkânından Mustafa bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîrda ...anası işbu râfiütü'l-kitab Zemzem ibnite Ebu Bekir nâm hatun mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı yine mezbûre Zemzem Hatun mülki ve bir tarafı Kara oğlan menzili ve bir tarafı Ebu Bekir nâm kimesne mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir tahtânî beyt ve havlu-yı muayeneyi müştemil mülk-i mevrûsum olan şarka nâzır menzilimi yirmi beş guruşa mezbûr Zemzem Hatuna bey'-i bât-ı sahîh-i câri ve fesâd ve infisâhdan âri bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan yirmi beş guruşu mezbûre Zemzem Hatun yedinden tamamen ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûre Zemzem Hatunun mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed bin Hac Üveys, Ömer biraderiş, Kara Mustafa, Ömer bin Ahmed, Derviş

Sayfa 100/Belge 206

Es-seyyid Osman Efendi'nin Osman Efendi'den alacak talebi

Medîne-i Ayntâbda İbn-i ŞekerMahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitab es-seyyid Osman Efendi bin Durmuş Alinin sulbî kebîr oğlu tarafından zikri âti davaya vekil-i müseccel olan es-seyyid Mehmed Çelebi mahfil-i kazâda Karye-i Sazgın

sükkânından Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on dört ay mukaddem merkûm Ali on buçuk keyl buğdaya şurût-ı seb'a ile sene tamamında edâ itmek üzre babam mezbûr es-seyyid Osman Efendiden altı guruş iki sülüs ahz ve kabz idüb halen meslem-i fih dahi zimmetinde olmağla taleb iderim sual olunsun didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkâr mezbûr Seyyid Mehmed Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Molla Mehmed bin Molla Mehmed ve el-hâc Derviş bin Ömer nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki on dört ay mukaddem müvekkil-i merkûm es-seyyid Osman Efendinin bir sene tamamına altı guruş iki sülüsü on buçuk keyl buğdaya bizim huzurumuzda merkûm Aliye selm-i şer'î idüb ol dahi kabul ve re's-i mâl olan altı guruş iki sülüsü mezbûr es-seyyid Osman Efendi yedinden kabz itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehâdetleri makbûle olmağın zikr olunan on buçuk keyl buğdayı vekil-i merkûma teslime mezbûr Aliye tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i saferü'l-hayr sene hamse ve 'ısrîn ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ahmed Beşe Habeş, Muhzır Ali kal'alı, es-seyyid el-hâc Hüseyin Muhzırbaşı, es-seyyid Mustafa bin Ali Dede

Sayfa 100/Belge 207

Aişe binti Mehmet'in evine giren Ahmet bin mehmet'ten şikayetçi olması

Halen Rakka muhafız devletlü saâdetlü vezir-i âsaf-nazar Hasan Paşa yesirullâhi teâlâ mâ yürîd ü mâ yeşa hazretleri taraf-ı bâhirü'ş-şerîflerinden buyruldu emr-i üslubları ile mübâşir tayin buyrılan Mehmed Ağa mübâşeretiyle Medîne-i Ayntâba tabi Göçge nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitab Aişe binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i hatîrda yine karye-i mezbûre sükkânından Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan yedi ay mukaddem merkûm Ahmed karye-i mezbûrda vaki makarrü'n-nisâ olan menzilime gice ile gelüb cebren ve kahren benimle zina bekâretimi izale idüb hamelim dahi zâhir olmağla sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbûre Aişeden müddeâsını mübeyyine beyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âcize ve kâsıra olmağla mezbûr Ahmedin keyfiyet-i hâline vukûfi olan müslimînden istihbâr olundukda karye-i mezbûre ahalisinden

Cuma bin Yusuf ve Ömer bin Durak ve Hasan bin Veli ve Ali bin Hüseyin ve Hüseyin bin Yusuf ve Mehmed bin Sübhanvirdi ve Abdülkadir bin Hasan nâm kimesneler ve sâyirleri li-ecli'l-istihbâr meclis-i şer'a hâzırân olub gıbbe'l-istihbâr fi'l-vaki mezbûr Ahmed kendi halinde olmayub kendüye nâ mahrem olan avratlar ile muâşeret idüb ve nice ehl-i ırz Müslümanların ehl ü âline taarruz itmek âdet-i müstemiresidir deyû her biri mezbûr Ahmedin muvâcehesinde halinden alâ tarîkü'ş-şehâde haber virmeleriyle mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i saferü'l-hayr sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed bin el-hâc Hasan, eş-şeyh Mehmed bin Şeyh Süleyman, es-seyyid Mehmed bin Bektaş, el-hâc Osman bin el-hâc Ali, Mustafa nalband, Mustafa

Sayfa 100/Belge 208

Ayni binti Hasan'ın kendisini darp konusunda el-hâc İbrahim bin Kasımdan şikayeti

Medîne-i Ayntâbda İbni Eyüb Mahallesinde sâkine işbu râfietü'l-kitab Ayni binti Hasan nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde damadı el-hâc İbrahim bin Kasım nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi beyne'l-aşâîn mezbûr el-hâc İbrahim üzerime hücum idüb yumruk ile ağzıam amden darb ön ve üst dişimin bir beyazını ihrâc itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbûre Ayniden müddeâsını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden Abdülmuttalib bin Mehmed ve el-hâc Mustafa bin el-hâc Ali nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitab gicesi vakt-i mezkûrda mezbûr el-hâc İbrahim mezbûre Ayninin üzerine hücum idüb bizim huzurumuzda yumruk ile amden ağzına darb idüb üst ve ön dişinin bir beyaz dişini ihrâc itdi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i safer sene 1125

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa Kanbur, el-hâc Mustafa Çavış, el-hâc Kasım beşe Mecnun, es-seyyid Mehmed bin el-hâc Hasan, es-seyyid Ahmed Çavış

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. TRANSKRİPSİYONDA UYGULANAN YÖNTEM

Çalışma konusu 61 Numaralı AyntâbŞer’iyye Sicili toplamda 301 sayfa olup sicilin ilk 100 sayfası değerlendirmeye alınmıştır. Sicil, hicri 1124-1125; miladi 1712-1713 yıllarını kapsamaktadır. Sicilde genel olarak tereke, vasi tayinleri ile ilgili belgelerin yanında hüccet, ilam türü belgelere de rastlanmıştır. Yer alan belgelerin içinde berat ve fermanların azlığı da dikkat çekmektedir.

Sicilde katibin kendine has bir yazı türü kullandığı görülmektedir. Bunun yanında çalışma sırasında sicilin mikrofilm çekimlerinin güzel ve belgelerin bozulmamış olması çalışma şartlarını kolaylaştırmıştır.

61 numaralı Ayıntap Şer’iyye Sicili’nde bulunan belgelerde düzenli olarak tarihlerinin düşüldüğü görülmekte olup az da olsa bazı belgelerde tarihler tam olarak düşülmemiştir⁵⁴. Sicilde genel olarak hicri takvim kullanılmıştır. Bir kısım belgelerde tarih kayıtları rakamlarla ifade edilirken bazı belgelerde Arapça tabirler kullanılmıştır⁵⁵.

İki yıllık dönemi (1712-1713) içeren Ayntab Şer’iyye Sicili’nin daha iyi anlaşılabilmesi ve yapılacak diğer çalışmalarda kullanımının kolaylaşması gibi gayelerle belge özetleri belgelerin başlangıcında yer almış ve çalışma sonunda da tablo halinde sunulmuştur.

Transkripsiyon çalışması sırasında sicilin doğru okunması ve değerlendirilmesi açısından değişik kaynaklardan istifade edilmiştir⁵⁶. Transkripsiyon yapılırken uzatmalar (^) işareti ile, ayn harfi (‘) işareti ile, hemze ise (’) işareti ile gösterilmiştir. Okunamayan kısımlar üç nokta(...) ile, doğru okunduğundan emin olunmayan okumalar (?) ile, orjinal belgede boş bırakılan yerler

⁵⁴ A.Ş.S. nr.61 belge 52,94,134,141,166,177,189.

⁵⁵ “fî el-yevmü’t-tâsi’ ve’l-‘ışrîn min şehri-i şevvâli’l-mükerrerem sene erbaa’ ve ‘ışrîn ve miete ve elf” A.Ş.S. nr.61. belge 2.

⁵⁶ Zeynel Özlü. (2008). *18 ve 19. Yüzyıllarda Karadeniz’de Bir Kıyı Kenti Akçakoca*. Yeditepe yay. İstanbul, /.(2004). *18. Yüzyılın İkinci yarısında Gaziantep*. Gaziantep B.B. Eğitim Kültür Serisi, Gaziantep./ .(2009). *Batı Karadeniz’de Antik Bir Osmanlı Kenti PRUSIAS AD HYPIUM ÜSKÜBÜ (Konuralp)*. Konuralp Belediyesi Kültür Serisi./ Şemseddin Sami. (1998). *Kamus-ı Türki*. Alfa Yay., İstanbul,/Ferit Devellioğlu. (1993). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*. Aydın Kitabevi Yay., Ankara.

(***) ile, silik yazılar ise “(silik)” şeklinde gösterilmiştir. Bu uygulamaların yanısıra sicilde 3 tamamlanmayan belgeye⁵⁷ rastlanmış olup bu belgelerin özetine “belge yarım kalmış” şeklinde not düşülmüştür.

⁵⁷ A.Ş.S. nr.61, belge 79,119,125.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. İDARİ DURUM

4.2. Bölgedeki Görevliler

4.2.1. Kadı

Kadı, en genel tarifile kaza yani yargı işlerine bakan görevliye verilen bir unvandır. Ahali arasında vuku bulan ihtilafların çözülmesi maksadıyla İslâmiyet'in ilk devirlerinden itibaren var olan bu müessese, Osmanlıların da ilk dönemlerinden itibaren varlığını göstermiştir. Osmanlılar'da kadı tayininde, ilk dönem İslâm devletlerindeki usullere riayet ederek, tanınmış kişileri kadılığa tayin etmişlerdir. Osmanlı Devleti'nde, beylik dönemlerinden itibaren fethedilen yerlere hukuku temsil etmek üzere bir kadı ve idareyi temsilen bir subaşı tayini yerleşmiş bir gelenektir. Osmanlı kadısının İslâm devletleri içinde özgün bir yeri ve konumu olup adliye ve mülkiye görevlisi idi. Kendisinden önce görev yapmış İslâm devletlerindeki meslektaşlarından çok daha geniş yetkilerle donatılmıştı. Şer'î mahkemelerde şer'î ve hukukî bütün meseleler Hanefî mezhebi üzerine çözümlenirdi. Aynı zamanda şer'î mahkemelerden başka bir mahkeme de bulunmuyordu⁵⁸.

Şer'î mahkemeler Osmanlı Devleti'nin başlangıcından itibaren medenî hukuk ve ceza davalarına bakmak salâhiyetine haiz idi. Her kaza merkezinde bir şeriat mahkemesi bulunuyor ve bunların başında birer kadı görev yapıyordu. Büyük kaza ve şehirlerde davalara bakmak için mahkeme binaları tahsis edilirken, bulunmayan yerlerde davalar kadının ikamet ettiği evde veya camide görülüyordu⁵⁹.

Kadılarının görev süresi hakkında, İsmail Hakkı Uzunçarşılı 20 ay olduğunu belirtirken, Mustafa Akdağ bir yıl müddet-i örfi, bir yıl da uzatmalı olarak toplam iki yıl olduğunu söylemektedir. Kadılarının görev süresi bazen daha kısa bazen de daha uzun olduğu gözlenmektedir.

Asli görevi, ahali arasındaki anlaşmazlıkları çözümlenmek olan ve padişah beratı ile tayin olunan kadılar, sultanın emrettiği her hususta hüküm vermekle yetkili

⁵⁸ Fahreddin Atar. (2000), Kadı, *D.İ.A.*, İstanbul, c. XXIV, s.66.

⁵⁹ İlber Ortaylı. *Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi*, s.118-120

kılındıklarından idarî, malî, askerî, beledî gibi işlerle de meşgul olmaktaydılar. Böylelikle Osmanlı Devleti'nde yargı ve yürütme işleri birlikte yan yana yürütülmüştür⁶⁰.

Şer'iyye sicillerinde, sancak ve kaza kadılarının ne kadar geniş bir yetkiye sahip olduklarını, hemen hemen her konuda bir karar mercii ve sorumluluk sahibi olduğunu görmekteyiz. Halk arasında vuku bulan adlî davaların görülmesinin yanı sıra, örneğin; yaralama olaylarında suçlunun bulunarak cezalandırılması, katillerin yakalanması, öldürülen kişinin diyetinin tespiti ve alınması, vefat eden kişinin terekesinin tespit edilerek varislerine dağıtılması gibi hukuk alanında, cami ve mescitlerin imam ve hatip ve mütevellî tayini, kayyım, devirhan, müderris ataması, tekke, zâviye ve medrese gibi kurumların mütevellîsinin ve diğer görevlilerinin tayini, vakıflarda zuhur eden mütevellîlik anlaşmazlıklarının çözümü, sancağa atanan mutasarrıfın gelinceye kadar yerine vekilin göreve başlatılması ve bu işin takibi gibi idarî alanda, buldukları sancak ve kazalarda zuhur eden eşkıya taifesinin takibi, yakalanması ve suçluların cezalandırılması, askerden kaçan ve mukabilinde eşkıyalık yapanları tespit ederek orduya teslim edilmesi, askeri seferler zamanında asker toplanması ve bunların isimlerinin tespiti, sefere çıkan asker için zahire temin edilmesi ve sefer için deve temini gibi askeri alanda, Avârız ve nüzül hanelerin tespit edilmesi ve bu vergilerin tahsili, imdâd-ı seferiyye ve imdâd-ı hazeriyye gibi vergilerin kaza, köy ve mahallelere taksimi ve toplanması, yine ayrıca sürsat ve beldar vergisi, arpa baha vergisi, ağnam rüsûmu gibi vergilerin tahsil edilmesi, çarşı ve pazarda satılan malların fiyatının belirlenmesi ve fahiş fiyata satılmasını engelleme, işletilmesi gereken toprak ve arazilerin timar tevcihi, tedavülde bulunan paraların kur ayarının takibi ve bunda olabilecek yolsuzlukları engelleme gibi mâlî alanda daha pek çok sayabileceğimiz hususta görev ve sorumlulukları olmuştur⁶¹.

Kadılarının maaşları rütbelerine ve görev yaptıkları yerlere göre değişiklik arz ediyordu. Kasaba kadılıkları, sınıflarına göre 45 akçe ile 150 akçe arasında gündelikleri farklılık gösteren kadılar tarafından idare ediliyorlardı. Sancak ve eyalet merkezi olan şehirlerdeki kadılıklar ise mevleviyet sureti ile tevcih ediliyordu. Bu kadılara Mevâlî Kadı denmekteydi. Bunlar bazen görevlerinin bütünü, bazen de

⁶⁰ Hasan Tahsin Fendoğlu. (2002). Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, *Türkler*, c. IV, s.453.

⁶¹ Halil Cin ve Ahmed Akgündüz, (1995). Türk Hukuk Tarihi: Kamu Hukuku. *Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları*, c.1, İstanbul, s.275

bir kısmını, kadılık niteliklerine sahip birini vekil tayin ederek yaptırırlardı. Mevleviyet de iki çeşit olup, 300 akçeli sancak ve bazı eyalet merkezleri, 500 akçeli önemli vilayetlerin kadılıkları idi⁶².

Kadılar yevmiyelerinin haricinde kurulan her mahkemede taraflardan ve devlete toplanan vergilerden kâtibiyeye, muhızıriyye, harc-ı mahkeme, harc-ı bâb, hüddâmiye, çukadara hizmet adı altında, sicillerde de pek çok geçtiği gibi ücretler tahsis etmişlerdir. Bu toplanan paralar mahkemede vazife yapan kâtip, muhızır, çukadar, hademe gibi görevlilere maaş olarak veriliyordu. Örneğin, yıllara göre farklılık arz ederek kâtibiyeye ücreti 5 ile 15 guruş, muhızıriyye 2 ile 10 guruş, hüddâmiye 5 ile 25 guruş, harc-ı mahkeme 25 ile 355 guruş olmuştur⁶³.

Yukarıda saydığımız resmî masrafların haricinde, bazı kadılar oluyordu ki mahkemeye gelen davacı ve davalılardan hüccet-i şer'iyeye, mürâsale akçesi, (yüksek miktarda) mahkeme harcı adı altında fazladan ve haksız yere paralar talep ediliyordu. Nitekim böyle yollara tavassut eden Uluborlu kadısı İsmail Efendi'nin derhal muhakeme edilmesi ve yapılan haksızlık ve zulmün giderilmesi Anadolu valisinin buyrulduzu ile emredilmiştir. Neticede yapılan muhakemede, alınan akçelerin geriye iadesi sağlanmıştır.

Kadılık rütbelerinin her birisi derecelerine göre akçe hesabıyla maaşları şu şekile tespit edilmiştir⁶⁴:

- Rütbe-i ûla: 10000
- Karib-i ûlâ: 9000
- Rütbe-i saniye: 8000
- Rütbe-i sâlise: 6000
- Rütbe-i inebahtı: 5000
- Rütbe-i Eğri: 4000
- Rütbe-i çelevi: 3500
- Rütbe-i çinad: 3000

Sicilde kadılık görevinde kimler olduğu ve hangi statüde kadınların var olduğu bilinmemektedir. Ancak naib tayininin olduğu bir belgede kadılığın en üst rütbesi

⁶² İsmail Hakkı Uzunçarşılı.(1988). Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı. TTK Yayınları, Ankara, s. 45.

⁶³ Uzunçarşılı. *a.g.e.*, s.46

⁶⁴Fendoğlu. *a.g.e.*, s.453.

olan kazaskerlik makamında Eski Rumeli kazaskeri Ahmed adında birinin olduğu görülmektedir.

4.2.2. Müftü

Kadılar, alacakları kararlarda herhangi bir hukuki hataya düşmemek için yanlarında İslam Hukuku'nu iyi bilen müftileri bulundururlardı⁶⁵. Hukukî ihtilafların çözümünde kadıya yardımcı olan müftünün fetvası Kur'an ve Sünnette yer alan dini hükmün açıklanması olması bakımından meselenin dini yönüne dair iken, kadının hükmü meselenin kazai yönüne ilişkindi⁶⁶. 61 No'lu Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde müftü ünvanına 8 yerde rastlanılmıştır. Bunlar; Es-seyyid Şeyh Mehmed Efendi Müft-i sâbık⁶⁷, sâbıkan Ayntâbmüftisi ...es-seyyid Mehmed Efendi⁶⁸, Mehmed Efendi el-müfti⁶⁹, Fahrü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Mehmed Efendi el-müfti⁷⁰, Dal Mehmed tabi-i müfti⁷¹, Müfti eş-şâfi es-seyyid Mehmed Efendi bin Ahmed⁷², Müfti eş-şâfi es-seyyid Mehmed Efendi⁷³, Müfti Mehmed Efendi⁷⁴

4.2.3. Naib

Şer'i mahkemelerin hâkimlerine verilen, kadı yerinde kullanılan bu ünvana 25 Muharrem 1125 tarihli belgede rastlanılmıştır⁷⁵. Buna göre Ayntab nâibinin adı es-seyyid Ahmet Efendidir⁷⁶.

4.2.4. Muhzır

Mahkemede sorgulanacak kişileri hakim huzuruna götürme, yani mahkemeye celbetme görevini yürüten memurdur⁷⁷. Bunların başında bulunan yetkiliye ise Muhzırbaşı denmektedir.

Sicil'de 3 yerde muhzırbaşı ünvanı geçmektedir: Ali Beşe bin Cevil muhzırbaşı⁷⁸, muhzırbaşı dimekle maruf Ali⁷⁹, es-seyyid el-hâc Hüseyin Muhzırbaşı⁸⁰.

⁶⁵ Fahrettin Atar. *a.g.e.* s.117.

⁶⁶ Fahrettin Atar. (1995). Müftü, *DİA*, İstanbul, c.12, ss. 487-488.

⁶⁷ A.Ş.S. nr. 61 belge 1.

⁶⁸ A.Ş.S. nr.61 belge 34.

⁶⁹ A.Ş.S. nr.61 belge 52.

⁷⁰ A.Ş.S. nr.61 belge 84.

⁷¹ A.Ş.S. nr.61 belge 159.

⁷² A.Ş.S. nr.61 belge 179.

⁷³ A.Ş.S. nr.61 belge 181.

⁷⁴ A.Ş.S. nr.61 belge 199.

⁷⁵ A.Ş.S. nr.61 belge 175.

⁷⁶ A.Ş.S. nr.61 belge 175.

⁷⁷ Abdulaziz Bayındır.(1986), *İslam Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslami İlimler Araştırma Vakfı, İstanbul, s. 436.

⁷⁸ A.Ş.S. nr.61 belge 6.

⁷⁹ A.Ş.S. nr 61 belge 109.

4.2.5.Katip

Osmanlı Devleti'nde dîvân-ı hümâyûnda ve devlet teşkilâtının diğer kısımlarında, yazı ve kayıt işlerini görmekle vazifeli me'mûrdur.

4.2.6. İmam ve Müezzin

Arapça emm “öne geçmek, sevk ve idare etmek kökünden gelen imam kelimesi, terim olarak “cemaatle kılınan namaza önderlik eden kimse” anlamındadır⁸¹. Osmanlı şehir örgütlenmesi içinde mahalle imamlığının önemli bir görev olarak öne çıktığı görülmektedir. İmamlar, ikâmetgah ev kimlik belgelerinin tanzimi, doğum kayıtları, ölüm ve defin, nikâh akdi ve boşanma gibi birçok işte kadınlara yardımcı olurdu⁸². Müezzin ise, ezan okuyan, kamet getiren görevliydi⁸³.

İmam ünvanına sicilde 5 yerde rastlanılmıştır. İmam mesleğine en açık örnek “Hayk-ı Müslüman Mahallesinde vaki el-hâc Abdülvâhab mescid-i şerifinin imamı ve mütevellisi olan işbu râfiü'l-kitab Molla Abdurrahman ibni Mehmed Çelebi nam kimesne” dir⁸⁴. Diğerleri ise sadece isim olarak geçmektedir: Molla Süleyman el-imam⁸⁵, Molla Mehmed el-imam⁸⁶, Molla Hanifi el-imam⁸⁷, Molla Bekir el-imam⁸⁸. Yine müezzinlik mesleğine de sadece kişi isimlerinde rastlanılmıştır ve buradan da kişilerin bu meslekle uğraştığını çıkarabiliriz. Bu kişiler: Molla Mehmed el müezzin⁸⁹, Minlâ Halil bin Mustafa Müezzin⁹⁰, Molla Ali Müezzin⁹¹, Molla Mehmed el-müezzin⁹², Molla Abdullah müezzin⁹³

4.2.7. Askeri Görevliler

4.2.7.1.Yeniçeri Askerleri;

Yeniçeri Ocağı ilk defa Sultan I. Murad zamanında 1363 yılında kuruldu.10 Merkez ordusunun en kalabalık grubunu oluşturan Yeniçeriler padişahın merkezi

⁸⁰ A.Ş.S. nr 61 belge206.

⁸¹ Mustafa Sabri Küçükbaşçı. (2000). İmam, *DİA*, İstanbul, c.22, s.180.

⁸² Kemal Beydilli.(2000). İmam, *DİA*, İstanbul, c.22, s.181.

⁸³ Mustafa Sabri Küçükbaşçı. (2006). Müezzin, *DİA*, İstanbul, c.31, s.491.

⁸⁴ A.Ş.S. nr.61 belge 5.

⁸⁵ A.Ş.S. nr.61 belge 51.

⁸⁶ A.Ş.S. nr.61 belge 196.

⁸⁷ A.Ş.S. nr.61 belge 200.

⁸⁸ A.Ş.S. nr.61 belge 203.

⁸⁹ A.Ş.S. nr.61 belge 5.

⁹⁰ A.Ş.S. nr.61 belge 43.

⁹¹ A.Ş.S. nr.61 belge 66.

⁹² A.Ş.S. nr.61 belge 125.

⁹³ A.Ş.S. nr.61 belge 177.

otoritesinin temelini oluşturuyorlardı. Yeniçeriler sayesinde padişah gücünü devletin en ucundaki beylere bile hissettirirdi. Ayrıca Yeniçeriler Avrupa'nın ilk sürekli ordusudur⁹⁴. İlk Yeniçeriler yaya idi. Daha sonra Sipahi (Süvari) olanları da oluşturulmuştur.

Yeniçeri Ocağı XV. yy.ın ortalarına kadar Yaya Bölüklerinden (Cemaat'te denir) ibaret iken Fatih Sultan Mehmed zamanında Sekbanların Yeniçeri Ocağına dâhil edilmesi ile iki sınıf olmuştur. Daha sonraları Ağa Bölükleri (Bölük) meydana getirilmiş ve Yeniçeri Ocağı üç ana bölümden oluşmuştur⁹⁵.

Yeniçeriler toplamda 196 orta ve bölükten meydana gelmiştir. Yaya Bölükleri 101 ortadan, Sekbanlar 34 ortadan ve Ağa Bölükleri de 61 ortadan oluşmuştur. Her orta veya bölüğün kendine has oda denilen kışlaları, mutfakları ve Nişan denilen alametleri vardı. İlk defa Edirne'de kurulan Ocak, İstanbul'un fethinden sonra buraya taşınmıştır⁹⁶.

Yeniçeri Ağası gerektiğinde veziriazamla birlikte padişahla arza çıkardı.

1451'e kadar ocaktan yetişenler arasında çıkan Yeniçeri Ağaları sonraları Sekbanbaşılardan tayin edilmeye başlanmıştır⁹⁷. Birde "Yeniçeri Ağası" ve Sekbanbaşından sonra ocakta en itibarlı olan Yeniçeri Efendisi denilen "Yeniçeri Ocağı Kâtibi" vardı. Bu kişi ocak defterini tutar ve maaş işlerine bakardı. Bunun tayin ve görevden alınması Veziriazama aitti. Yeniçeriler Ulufe denilen maaşlarını üç ayda bir ulufe divanı olan Galebe Divanından alırlardı.

Yeniçeriler Osmanlı ordusunun yaya sınıfını oluştururlar, savaş sırasında ordunun merkezinde padişahın önünde savaşır ve padişahı korurlardı. Yeniçeriler İstanbul'da buldukları zamanlarda ise nöbetle Divan-ı Hümayun muhafızlığı yaparlar, yangın olursa söndürmeye giderler, Yeniçeri Ağasıyla birlikte gezerek kulluk denilen ve bölge bölge karakollarda bulunarak güvenliği sağlarlardı.

Bunun dışında Yeniçeriler üç senede bir değişmek üzere kalelerde muhafızlık yaparlardı. Bu kale hizmetlerinin çoğu sınır kaleleri olup Yeniçerilere aylıklarından başka gündelikleri de verilirdi⁹⁸.

⁹⁴ Mehmet Ali Ünal.(1999). *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Kardelen Kitabevi,Isparta, s.47.

⁹⁵ Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, Cilt II, s.556.

⁹⁶ Mücteba İlgürel, "Yeniçeriler", İ.A., Cilt XIII, s.388.

⁹⁷ Uzunçarşılı, Kapıkulu Ocakları, Cilt I, s.321 v.d.

⁹⁸ Uzunçarşılı, Kapıkulu Ocakları, Cilt I, s.321 v.d.

Yeniçeriler belli zamanlarda haftada üç gün olmak üzere ok ve tüfek atış eğitimi yaparlardı. Ok eğitimlerini “Talimhanecibaşı” ve tüfek eğitimlerini “Avcıbaşı” denilen subaylar yaptırırdı⁹⁹

Sicilde yer alan yeniçeri askerlerine bakıldığında: yeniçeri neferâtından Yusuf ...¹⁰⁰, yeniçeri zümresinden birinci bölükden Kırtış oğlu dimekle maruf Ahmed Beşe ibni Mehmed Ali¹⁰¹, Yeniçeri Deveci oğlu Yusuf¹⁰², Yeniçeri es-seyyid Dede Bekir Ağa¹⁰³ gibi isimler göze çarpmaktadır.

4.7.1.2. Şehir Serdârı

Şehirdeki askeri idarenin başıdır. Emrindeki askerle birlikte şehri bölge bölge gezerek güvenliği sağlayan kişidir¹⁰⁴. Sicilde 3 adet şehir serdârına rastlanmıştır. Bunlar; Seyyid Dede Bekir Ağa Serdar-ı sâbık¹⁰⁵, sabık serdâr el-hac Osman Ağa¹⁰⁶ ve Ayntâb Serdârı Baharzade Mehmed Ağa¹⁰⁷, dır.

4.7.1.3. Diğer Askeri Görevliler

Sicilde bu alanla ilgili 2 askeri görevliye rastlanmıştır. Bunlardan birisi Es-Seyyid Mehmed Ağa Miralay-ı Sabık¹⁰⁸ diğeri ise Ayntab kalesi dizdarı Hasan Ağa¹⁰⁹, dır.

4.3. İKTİSADİ YAPI

4.3.1. FİYAT HAREKETLERİ

Kadı sicilleri içinde kassam defterleri önemli bir yer tutmaktadır. Kassam defterleri ölen kişinin mallarını tespit ile bu malları dine uygun bir şekilde taksimini

⁹⁹ Yeniçeriler savaş meydanlarında 9 saf şeklinde sıralanırlar ve kendilerine dağıtılan silahları kullanırlardı. Savaşın başında Yeniçeriler hep bir ağızdan mensup oldukları Bektaşî tarikatına ait Gülbank denilen dualarını okurlardı. Yeniçeriler Yavuz Sultan Selim zamanına kadar bekâr yaşamışlardı. Ancak zamanla ihtiyar olmak şartıyla evlenmelerine izin verilmişti. Bu durum ise ileride daha kötü sonuçları beraberinde getirecekti. Ayrıntılı bilgi için bkz; Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, Cilt II, s.557. 17 Ayrıca Kapıkulu Süvarileri tıpkı Yeniçeriler gibi diğer askıcı sınıflardan üstündü. Ancak etkinlik bakımından Yeniçeriler en başta geliyordu. Süvari Ocağına yeniçerilerden yıllarca hizmet eden ve savaşlarda yararlılık gösterenler ile saraydan asker alınırdu. Buna Bölüğe çıkmak denilirdi. 18 Silahtar Bölüğü Kapıkulu Süvarisinin İlk Kurulmuş Olanıydı. Bu Bölüktekiler Başlangıçta Saraydan Çıkan İç Oğlanlarından Meydana Geliyordu. Fatih Sultan Mehmed Zamanına Kadar Baş Bölük Olup Merasimlerde Padişahın Arkasında Yürürdü. Fatih Sultan Mehmed Silahtar Bölüğünü İkinci Sipah Bölüğünü Birinci Olmak Üzere Yeniden Düzenlemiştir. Sipah Bölüğü En Seçkin Ve Değerli Birlikti.

¹⁰⁰ A.Ş.S. nr.61 belge 84.

¹⁰¹ A.Ş.S. nr.61 belge 84.

¹⁰² A.Ş.S. nr.61 belge 109.

¹⁰³ A.Ş.S. nr.61 belge 109.

¹⁰⁴ Sezgin Kaya. Tanzimat Dönemi Osmanlı Ordusu. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, s.6

¹⁰⁵ A.Ş.S. nr.61 belge 35.

¹⁰⁶ A.Ş.S. nr.61 belge 84.

¹⁰⁷ A.Ş.S. nr.61 belge 84

¹⁰⁸ A.Ş.S. nr.61 belge 70.

¹⁰⁹ A.Ş.S. nr.61 belge 167.

gösteren defterler olup,¹¹⁰ bu defterlerdeki bilgiler şehirlerin ekonomik ve sosyal yapısının incelenmesi için önemli verileri içermektedir¹¹¹. Halkın günlük hayatı, çarşılar, evler, örf ve adetler, mobilya ve mutfak takımları, taşınmazlar, hayvan cins ve miktarları, ambarlarda ve tarlalarda yetişen gıda maddeleri, ticari mallar ve bütün bu malların tahmini veya fiili olarak tahakkuk etmiş fiyatları, yiyecek ve giyecek fiyatları sicillerden öğrenilebilir. Tereke fiyatları devletin temsilcileri kontrolü altında olduğu için yarı resmi fiyatlardır. Keyfi fiyatlar değildir. Terekedeki eşyalar arasında, resmi fiyata tabi olanlar varsa resmi fiyat üzerinden veya eşyanın kalitesine göre resmi fiyata çok yakın bir fiyat üzerinden, resmi fiyata tabi olmayanlar ise piyasada geçerli olan değer üzerinden fiyatlandırılmıştır¹¹².

Araştırma konusu sicilde 12 tane terekenindeğerlendirilmesi sonucunda ev fiyatlarından, canlı hayvan fiyatlarına; gıda malzemelerinden giyim ve adi ev eşyalarına kadar ortalama yaşam tarzı ortaya koyulmuştur. Bu nedenle sicilde önemli görülen malzeme fiyatları başlıklar halinde aşağıya çıkarılmıştır.

4.3.1.1. Ev Fiyatları

Çalışma konusu sicilde bulunan tereke kayıtlarında kişilerin mal varlıkları sıralanırken ilk sayılan şeyin kişilerin evleri oldukları görülmektedir. Ev için “menzil” tabirinin kullanıldığı görülmekte olup şehir merkezinde bulunan ev fiyatlarının mahallelere göre değişiklik arz ettiği dikkati çekmektedir. Bununla birlikte aynı mahallede bulunan evlerde de fiyat değişikliği görülmektedir.

4.3.1.1.1. Şehir Merkezinde Ev Fiyatları

Mahalle	Değeri(Kuruş)
Ali Nacar Mahallesi	25
Amu Mahallesi	31

¹¹⁰ 133 Zeynel Özlü. (2004). 18. Yüzyılın İkinci Yarısında Gaziantep, Gaziantep B.B. Eğitim Kültür Serisi, Gaziantep, s.23.

¹¹¹ Terekelerle ilgili olarak bkz.: Ömer Lütfi Barkan, Edirne Askeri Kassamına Ait Tereke Defterleri (1545-1659), Belgeler, III/5-6, Türk Tarih Kurumu, Ankara: 1966, s. 1-479; Said Öztürk, Askeri Kassama Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri, OSAV, İstanbul: 1995; Said Öztürk, Tereke Defterlerine Göre XVII. Asırda İstanbul'da Aile Nüfusu, Servet Yapısı ve Dağılımı, İstanbul Araştırmaları, Sayı:3 Güz 1997, İstanbul, s.21-57; Halil İnalçık, Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihiyle ilgili Belgeler: Bursa Kadı Sicillerinden Seçmeler: III: Köy Sicil Terekeleri Belgeler, XV/19, Türk Tarih Kurumu, Ankara: 1993, s. 23-167; L. Fekete, XVI. Yüzyılda Tasralı Bir Türk Efendisinin Evi, (Çev. Sadrettin Karatay), Belleten, XXIX/115-116, s. 615-638, 1965, Zeynel Özlü. (2004). 18. Yüzyılın İkinci Yarısında Gaziantep. Gaziantep B.B. Eğitim Kültür Serisi, Gaziantep.

¹¹² Zeynel Özlü. (2006). XVIII. ve XIX. Yüzyıllarda Göynük'te Fiyatlar. *Bilig*, S.139, s.137.

Beğ Mahallesi	150
Bostancı Mahallesi	150
Boyacı Mahallesi	100
Cabi Mahhalesi	70
Ehl-i Cefa Mahallesi	100
Hayk-ı Mahallesi	90
İbn-i K�r Mahallesi	67
İbn-i Şeker Mahallesi	250
İbn-i Şeker Mahallesi	70
Kanalıcı Mahallesi	68
Kayacık Mahallesi	160
Kızılca Mescid Mahallesi	150
Kızılca Mescid Mahallesi	40
Kurb-ı Menla Ahmed Mahallesi	35
Kürkciyan Mahallesi	50
Seng-i Tevil Mahallesi	130
Şehreküsti Mahallesi	434
Şehreküsti Mahallesi	45
Şehreküsti Mahallesi	350
Şehreküsti Mahallesi	150
Tarla-yı Atik Mahallesi	360
Tevbe Mahallesi	150
Ortalama Değer	134,375

Tablo 1: Şehir Merkezinde Ev Fiyatları (1712-1713 yılları arası)

Şehirde bulunan kırk bir menzilin ortalama değerinin 134 kuruş olduğu tespit edilmiştir. Mahallelere göre deęiŐen fiyat hareketlerinde en değerli evin 434 kuruş değer ile Şehreküsti mahallesinde bulunduğu görülmektedir. En d Őuk değerli evin ise 25 kuruş değerle Kurb-ı Ali Neccar Mahallesinde bulunmaktadır.

Tabloda aynı mahalledeki bazı evlerin fiyatlarının farklı olduğu göze çarpmaktadır. Bu durumun evlerin mimari özellikleri, y z l m , eski yeni oluŐu ile alakalı olsa gerektir.

4.3.1.2. Canlı Hayvan Fiyatları

Bölgenin ekonomik yapısında tarım ve hayvancılığın önemli bir yeri vardır. Bu nedenle terekelerde bulunan canlı hayvanların değerleri büyük önem arz etmektedir. Ancak sicilde bulunan tereke sayısının azlığıyla orantılı olarak çok fazla hayvan varlığı görülmemektedir. Yine az da olsa bazı hayvanların değerlerine ulaşılmıştır.

Hayvan Türü	Adet	Değeri
Merkeb	1 re's	3
Merkeb	1 re's	5
Merkeb	1 re's	10
Kır Kısarak	1	30

Tablo 2: Canlı Hayvan Fiyatları

Tespit edilen edilen 5 hayvanın toplam değeri 73 kuruş ve bu hayvanlardan merkebin ortalama fiyatı 6 kuruş, kısarak 30 kuruştur.

4.3.1.3. Hububat Fiyatları

Ayntab ile ilgili yapılan bir çalışmada H. 1186 yılında bulgurun kilesinin 4,2 kuruş olduğu tespit edilmiştir¹¹³. H.1288 senesine bakıldığında ise fiyatın aşırı derecede arttığı ve ortalama 87,5 kuruşa yükseldiği görülmektedir¹¹⁴. Zeynel Özlü'nün çalışmasında H.1186 yılına ait buğday fiyatının kile başına 6,1 kuruş olduğu ifade edilmiştir¹¹⁵. Ancak 61 numaralı Ayntab Şer'iyeye Sicili'nin ait olduğu zamanda (M.1712-1713) ise buğday fiyatının 5 kuruş olduğu görülmektedir.

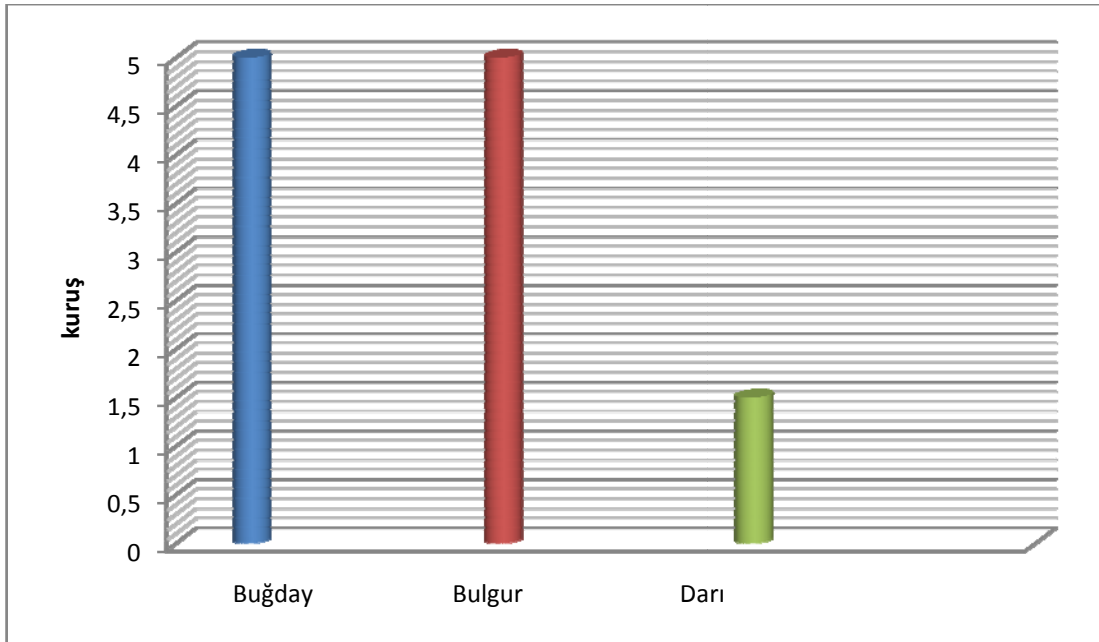
Hububat Cinsi	Keyl	Kuruş
Buğday	1	5
Bulgur	1	5
Darı	1	1,5

Tablo 3: Hububat Fiyatları

¹¹³ Özlü, *a.g.e.*, s.226.

¹¹⁴ Demir: *a.g.t.*, s.293

¹¹⁵ Özlü, *a.g.e.*, s.226.

Şekil 1: Buğday, Bulgur, Darı Fiyatları

Terekelerden alınan değerlerin ortalama değerleri yukarıdaki grafiği ortaya çıkarmaktadır. Klasik üretim ve toplum yapısının mevcut olduğu dönemlerin iktisadi yapısının değerlendirilmesi açısından temel tüketim malzemeleri ve hayati ihtiyaç duyulan şeylerden yukarıda ifadesi geçen ürünler, bu konuda vasati de olsa bir fikir verme imkanı sunmaktadır.

4.4. EV MALZEMELERİ

61 numaralı Ayntab Şer'ine Sicili incelendiğinde terekelerde bulunan malzemelerin gündelik hayatta kullandığımız malzemelerle benzerlik gösterdiği görülecektir. Bunlardan bazıları aşağıya çıkarılmıştır.

4.4.1. Yatak Fiyatları

61 numaralı Ayntab Şer'iye Sicili'nde 26 adet yatak tespit edilmiş olup, bunların ortalama fiyatı 1.5 kuruştur.

4.4.2. Yorgan Fiyatları

Yaklaşık olarak yorgan fiyatlarının 1.5 ile 7.5 kuruş arasında değiştiği görülmekle birlikte yorgan fiyatlarının ortalama 1.5 kuruş olduğu görülmüştür.

4.4.3. Yastık Fiyatları

Terekelerde 28 adet yastık bulunmuştur. 28 yastığın toplam değeri 12.5 kuruş olup ortalama değerinin 0.5 kuruş olduğu görülmektedir. Her evde bulunan ve günümüzde de birçok çeşidi bulunan yastıkların cinsine göre ayrıldığı görülmektedir; Münakkaş yastık, Köhne yastık, Çetme yastık gibi...

4.4.4. Halı Fiyatları

Mefruş malzemelerinden halı sicilde çok fazla geçmeyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Sicilde 6 halıya rastlanmış olup bunların toplam değeri 11 kuruştur. Halı parçasına ise 4 kuruş değer biçilmiştir¹¹⁶. Halının ortalama değeri 1.5 kuruştur. Halı sayısının azlığı halıya olan rağbetin az olduğunu akla getirmektedir.

4.4.5. Kilim Fiyatları

Sicilde mefruş malzemeler arasında en önemlisinin kilim olduğu dikkati çekmektedir. Hemen hemen her terekede görülen kilim bölgede çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Kilimin daha rahat edinilebilir olmasının bunda etkili olduğu düşünülmektedir. Terekelerde kilimin birkaç çeşidini görmek mümkündür. Sicilde 22 adet kilime rastlanmıştır. Kilimlerin toplam değeri 26 kuruştur. Kilimin ortalama değeri 1.5 kuruştur. Kilimlerin çeşitliliği konusunda eski ve yeni olmasının yanında yöresel kilimlerin varlığı da göze çarpmaktadır. Bayburt kilimi¹¹⁷ bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

4.4.6. Minder Fiyatları

Ev mefruşatında yakın zamana kadar kullanılan minderlerin varlığına da rastlanmaktadır. Ancak, sicilde mindere 4 terekede rastlanmıştır. Ayrıca münakkaş minder¹¹⁸ olarak ifade edilen mindere birer kuruşdeğer biçilmiştir.

4.4.7. Çarşaf Fiyatları

Yatak malzemesi olarak bilinen çarşaf terekelerde sadece 3 yerde yer almıştır¹¹⁹. Toplam fiyatları 4 kuruş, ortalama fiyatı 1 kuruştur. Bununla birlikte terekelerde çarşaf kelimesi “çarşeb” olarak geçmektedir.

4.5. GİYİM MALZEMELERİ

61 numaralı Ayntab şer'iyeye sicilinde çeşitli giyim malzemelerine rastlanmaktadır. Bu malzemelerin kullanılmış olması, renkleri, çeşitleri değerini değiştirmektedir. Terekelerde gömlek, kaftan, zıbın, don gibi giyim malzemelerine rastlanmıştır. Bunun yanında az da olsa şalvar, çakşır, arka esvabı, sarık, ayakkabı gibi malzemeler yer almaktadır.

¹¹⁶ A.Ş.S nr.61 belge 105.

¹¹⁷ A.Ş.S nr.61 belge 105.

¹¹⁸ A.Ş.S nr.61 belge 155.

¹¹⁹ A.Ş.S nr.61 belge 20, 103, 133.

4.5.1. Gömlek Fiyatları

Toplam 17 adet gmleğe rastlanmış olup bunların toplam fiyatı 24 kuruştur. Ortalama fiyatları ise 1.5 kuruştur. Ayrıca gömleklerin “sırmalı keten gömlek”, “köhne sırmalı gömlek”, “köhne münakkaş gömlek”, “abasi gömlek”, “berber gömlek”¹²⁰ gibi türleri de vardır.

4.5.2. Kaftan Fiyatları

Kaftan üste giyilen, kumaştan yapılan, uzun, süslü ve astarsız elbisedir. En çok çeşidi ve türü olan giyim malzemesidir. Bu çeşitliliğe kaftanın renkleri, kaftanın kullanılıp kullanılmamış olması ve yapım malzemeleri neden olmuştur. “Mor Hare Kaftan”, “Mefti ve Kırmızı Kaftan”, “Mor Zincirli Kaftan”, “Mai Kaftan”, “Hilali Kaftan”, “Cedid Kaftan”, “Zeytuni Kaftan” bu duruma örnek gösterilebilir. Ayrıca sicilde 18 adet kaftan yer almaktadır ve bunların ortalama fiyatı 3 kuruşa denk gelmektedir.

4.5.3. Zıbın Fiyatları

Zıbın, kaftanın altına giyilen kısa gmlektir¹²¹. Sicilde beş adet zıbının toplam 5 kuruş değeri bulunmaktadır. Ortalama zıbın değeri ise 1 kuruştur.

4.5.4. Don Fiyatları

Bir i giyim malzemesidir. Sicilde çeşitleriyle beraber(Sırmalı, Münakkaş, Köhne) 6 adet don yer almaktadır. Bunların toplam değeri 9.5 kuruş, ortalama değeri ise 1.5 kuruştur.

4.5.5. Arka Esvabı Fiyatları

 adet adet arka esvabına 4 kuruş değer biildiği ortalama değerinin 1 kuruş olduğu görülmektedir.

4.5.6. Sarık Fiyatları

Dini yaşam adına önemli bir malzemedir. Başa sarılır ve genellikle takke, fes gibi başlıklarla kullanılmaktadır. Sicilde toplam 4 adet sarık yer almaktadır ve ortalama fiyatı 2 kuruştur.

4.5.7. akşır Fiyatları

Don gibi belden aşağı kısma giyilen paaları mestli ve dar bir nevi şalvar hakkında kullanılan tabirdir. uhadan yapılır. Kadınlara mahsus olanların ağızlık ve ukurları sırma kaytanlarla sslenir¹²². Sicilde akşırın toplam fiyatı 10 kuruştur.

¹²⁰ A.Ş.S nr.61 belge 50, 80,131,133,155.

¹²¹ *Büyük Larousse*, (1986), “zıbın” Gelişim Yay., c.20, s.12743.

¹²² Pakalın. *a.g.e.* s.323.

4.5.8. Şalvar Fiyatları

Sicilde çok az bulunan malzemelerden birisidir. Sadece 2 adet yer almıştır. Toplamı 5 kuruş, ortaması 2.5 kuruştur.

4.5.9. Ayakkabı Fiyatları

Sicilde 2 tane ayakkabıya rastlanılmıştır. Ayakkabının bu denli az olması insanların o dönemde ayakkabının yerine ne giydiği sorusunu akla getirmektedir. Terekelerde yer alan ayakkabıların fiyatına bakıldığında bir ayakkabının ortalama fiyatı dört kuruştur. Sicilde ayakkabı için yemeni tabiri kullanılmıştır¹²³.

4.6. ZİYNET EŞYALARI

Sicilde çok fazla olmasa da bir kaç ziynet eşyasına rastlanmıştır. Yer alan ziynet eşyalarının altın gibi maddelerden olması bunların değerinin artmasına neden olmuştur. Bunların yanında ziynet eşyalarının çoğu Nazhaten binti Abraham¹²⁴ adlı gayrimüslimin terekesinde görülmüştür. Müslüman kadın terekelerinde ise fazla ziynet eşyasına rastlanmamıştır.

4.6.1. Altın Tavk

Bir çeşit gerdanlık olan tavk tabirine terekelerde 3 defa rastlanmıştır. Bunların toplam değeri 30 kuruş, ortalama fiyatı ise 10 kuruştur.

4.6.2. Altın Küpe

Günümüzde de kadınların kullandığı önemli takılardan birisidir. Terekelerde 2 adet yer almıştır. Toplam değeri 29 kuruş, ortalama fiyatı 15 kuruştur. Bu değer o dönemdeki diğer eşyalara göre yüksek bir değerdir.

4.6.3. İnci Enselik

En pahalı ziynet eşyasıdır. Sicilde sadece bir tane bulunmuştur. Değeri 25 kuruştur¹²⁵.

4.6.4. Altın Bilezik

Sicilde bir tane altın bileziğe rastlanmıştır. Değeri 5 kuruştur.

4.6.5. Zincirli Altın

Sicilde 2 tane zincirli altın rastlanmış olup, toplam değeri 5 kuruştur.

¹²³ A.Ş.S nr.61 belge 50.

¹²⁴ A.Ş.S nr.61 belge 50.

¹²⁵ A.Ş.S nr.61 belge 50.

4.7.KİTAPLAR

Terekeler içerisinde yer alan diğer eşyalar değerlendirildiğinde bir kültür malzemesi olan kitaplar göze çarpmaktadır. Mesela 131 numaralı belgede Fatma binti Abdülkadir adlı bayanın terekesinde tam 19 adet kitap bulunmuştur¹²⁶. Tespit edilen kitapların çoğunun Kur'an¹²⁷, fıkıh¹²⁸, hadis, Hz. Muhammed¹²⁹, tefsir¹³⁰, ilmihal, tasavvuf¹³¹, ve diğer ilimlerin¹³² konularıyla alakalı olduğu görülmüştür. 80 numaralı belgede ise el-hâc Ebu Bekir bin Abdulkadir'in terekesine rastlanmış olup 1 adet Kur'an-ı Kerim tespit edilmiştir¹³³.

4.8. MUTFAK EŞYALARI

Terekelerde mutfak eşyası olarak, tencere, kazan, tas, sahan, sini, ibrik, bakraç, leğen, gibi eşyalara¹³⁴ rastlanmıştır.

4.8.1.Tencere Fiyatları

Terekelerde toplam 8 tencere tespit edilmiştir. Tencerelerin toplam fiyatı 17,5 , ortalama fiyatı ise 2.18 kuruştur. Bunlarla birlikte tencerelerin kullanımına ve boyutlarına göre farklı çeşitlere ayrıldığı göze çarpmaktadır. Sağır tencere, kuzı tenceresi, kebir tencere bu duruma örnektir.

4.8.2. Kazan Fiyatları

Terekelerde kazgan adıyla geçmektedir. Birkaç çeşidi vardır. Masara kazganı, don kazganı, sağır kazgan gibi. Bunun yanında toplamda 10 kazan tespit edilmiş ve fiyatlarına bakıldığında yükek değerle ortaya çıkmıştır. Mesela 20 numaralı belgede masara kazanın fiyatı 16 kuruş, 105 numaralı belgede ise masara kazanının fiyatı 32

¹²⁶ ¹²⁶ “Kitab-ı Muhammediye, Kitab-ı Müeyyidiye, Kitab-ı Seyyid Ali, Kitab-ı Sefhani, Kitab-ı Fethullâh, Kitab-ı ..., Kitab-ı Cevahir, Kitab-ı Zincâni, Kitab-ı Şerh-i Mukaddime, Kitab-ı Tevzi-i Karamânî, Kitab-ı Şerh-i Mizaç, Kitâb-ı Fıkh Şerh-i Arabî, Kitab-ı Hasan Çelebi, Kitab-ı Bostanü'l-ârifin, Tefsir-i binâ, Kitab-ı Mantık, Kitab-ı Mebcut, Kitab-ı Ravzatü'n-nâsih, Kitab-ı mecmâü'l-bahreyn, Kitab-ı Kavâidü'l-Kur'ân, Kitab-ı Müşâre , Risale-i âdâb, Risale-i hesab”. A.Ş.S. nr.61, belge 131.

¹²⁷ Kitab-ı Kavâidü'l-Kur'ân.

¹²⁸ “Kitâb-ı Fıkh Şerh-i Arabî.

¹²⁹ “Kitab-ı Muhammediye, Yazıcıoğlu Muhammet tarafından yazılmıştır. Allah'ın ve resulünün güzel sıfatlarını anlatan bu eserde İslam dininin temas ettiği bütün konular verilmektedir. Kitap, Doç. Dr. Abdülvehhab Öztürk Tarafından tekrar düzenlenmiştir. ”Bkz. Abdülvehhab Öztürk.(2005). *Muhammediye/ İsmail Hakkı Bursevi'nin Ferahü'r- Ruh Şerhi İle*, Çelik Yayınevi, İstanbul. s.10.

¹³⁰ Tefsir-i binâ

¹³¹ “Kitab-ı Bostanü'l-ârifin: Esas adı Tenbih'ül Gafilin Bostanü'l Arifin olan bu kitap, hem bir ahlak, hem bir tasavvuf, hem de bir şeriat kitabıdır.” Bkz. Ebü'l Leys Semerkandi.(1998). *Tenbih'ül Gafilin Bostanü'l Arifin*, Çelik Yayınevi, İstanbul, s. 6.

¹³² Risale-i hesab, Kitab-ı Mantık.

¹³³ “Mushaf-ı Şerif” A.Ş.S. nr.61, belge 80.

¹³⁴ A.Ş.S. nr.61, belge 20,50,80,85,105,131,133,135,136,155,163.

kuruş olarak tespit edilmiştir. Kazanların toplam fiyatı 80.5 kuruş olup, ortalama fiyatları 8 kuruştur.

4.8.3. Sahan ve Tas Fiyatları

Sicilde toplamda 121 tane sahan tespit edilmiştir. Sahanlar muftafak malzemeler içinde en yüksek sayıya sahiptir. Bunların toplam fiyatı 48.5 kuruştur. Tas fiyatlarına bakıldığında tasların çeşitlere ayrıldığı görülmektedir. Saplı tas, bakır tas buna örnektir. Bununla birlikte toplamda 4 tas tespit edilmiş olup toplam fiyatları ise 2.5 kuruştur.

4.8.4. Diğer Mutfak Malzemeleri

Terekelerde toplamda 6 ibrik¹³⁵, 2 bakraç, 7 leğen, 5 sini¹³⁶ tespit edilmiştir. Bu malzemelerin toplam fiyatı ise sırasıyla 7,(1.5), (14.5), 15 kuruştur.

4.9.SERVET DURUMU

Terekelerde yer alan sayısal değerler rastgele fiyatlar değildir. Çünkü terekeler hazırlanırken devlet kontrolünde hazırlanıp, resmi memurun belirlediği fiyata göre terekedeki eşyalara göre değer biçilmektedir. Eşyaların değerleri, eğer terekedeki eşyalar resmi fiyata tabi ise resmi fiyat üzerinden veya eşyanın kalitesine göre resmi fiyata çok yakın bir fiyat üzerinden belirlenir. Terekelerde yer alan mallar kişinin malvarlığının yekununu gösterir. Halil İncılık, Bursa terekelerini değerlendirirken servetleri altı gruba ayırmış ve fakir ve varlıklı sınıf olarak adlandırdığı uç miktarda servet bırakan kişilerin az bulunduğunu Bursa'da orta halliliğin egemen olduğunu belirtmiştir¹³⁷. Bu bilgiden hareketle çalışma konusu bölgelerin ekonomik seviyesini ve ailelerin zenginlik durumlarını çıkarmak mümkün hale gelmektedir.

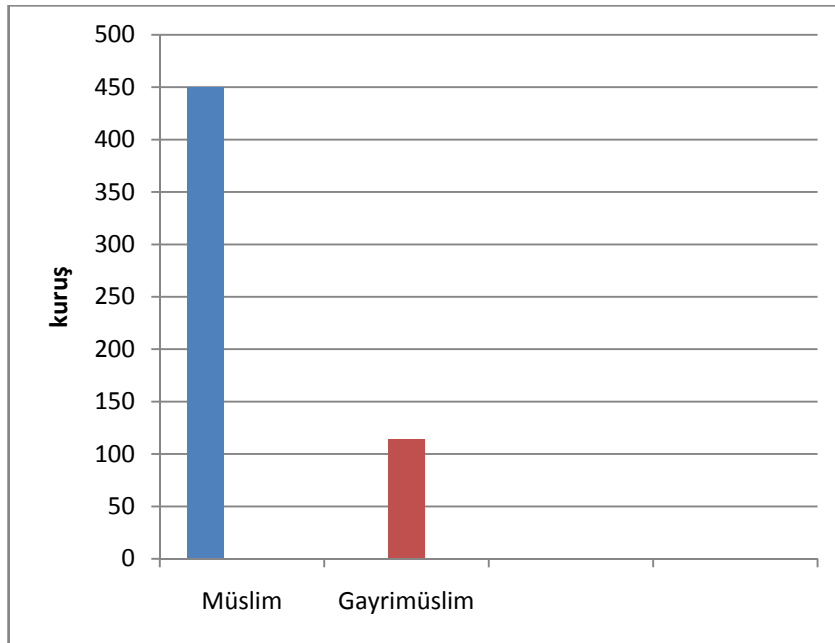
¹³⁵“(a.i.c. ebârik, ebârika) toprak veya mâdenden yapılmış,kulplu ve emzikli su kabı” Devellioğlu. ibrik. *a.g.e.*, s.620.

¹³⁶“(f.i.) büyük tepsi” Devellioğlu. sini. *a.g.e.*, s.1411.

¹³⁷ Özlü, *a.g.e.*, s.137.

Tereke Sahipleri	Eş Sayısı	Erkek Çocuk Sayısı	Kız Çocuk Sayısı	Servet (Kuruş)
El Hac Mustafa bin Hüseyin	1	1	2	1374
Nazhaten binti Abraham	-	1	1	114
El Hac Ebubekir bin Abdulkadir	1	6	2	900
Mehmed bin Hasan	1	1	1	60
Meryem binti Menla Ebubekir	-	1		80
Hüseyin Beşe Bin El Hac Ali	2		2	1823
Fatma binti Abdülkadir	-	3		117
Aişe binti El Hac Mehmed	1			205
Emir Şam ibni El Hac Veli	1	8		150
Askalan binti Usta	-		2	44
Mustafa bin El Hac Ali	1			128
Musa ibni Mehmet	1	2		49

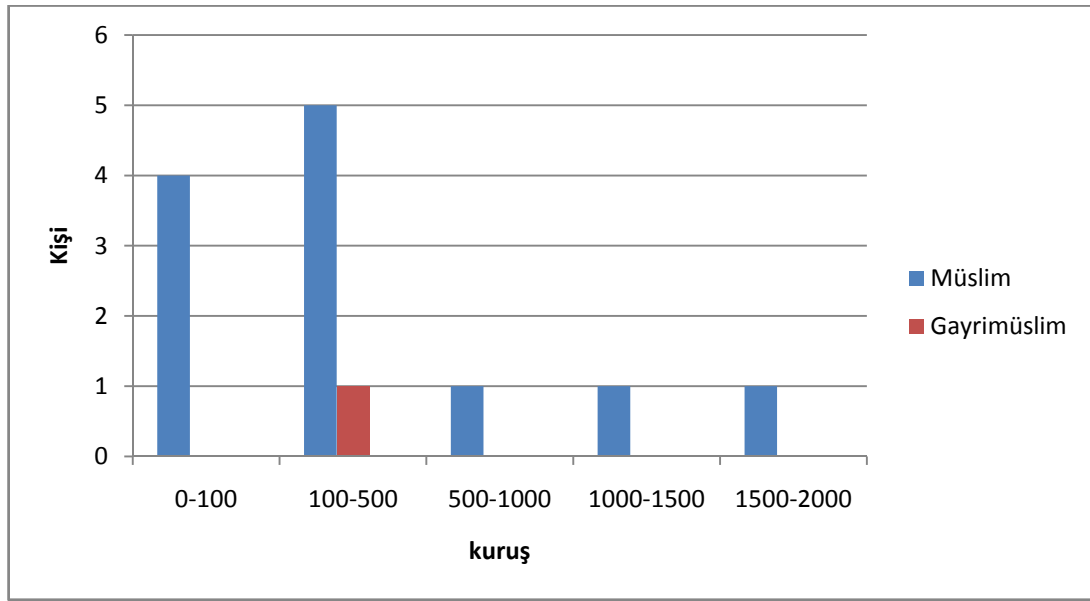
Tablo 3: Sicildeki Tereke Sahipleri ve Tereke Değerleri

Şekil 2: Ortalama Tereke (Kuruş)

Servet Değerleri (kuruş)	Tereke Sahipleri
0-100	4
100-500	5
500-1000	1
1000-1500	1
1500-2000	1

Tablo 4:Müslim ve Gayrimüslimlere ait terekelerin servet analizi

Şekil 3: Müslim- Gayrimüslim servet değerleri

Grafikte servet dağılımında 100-500 kuruş arasında yığılmanın olduğu saptanmaktadır. Bu durum orta halli bir ekonomik yapının olduğunu göstermektedir.

Araştırma konusu sicile gayr-i müslim terekesi sadece 1 tane yansıdığı için müslüman ve gayr-i müslim servetleri konusunda bir karşılaştırma yapmak mümkün görünmemektedir.

4.8.1.Terekelerden Alınan Vergiler

4.8.1.1. Resm-i Kismet

Osmanlı Devleti'nde, vefât eden bir kimsenin terekesini (geriye bıraktığı malını), İslâmî mîrâs hukukuna göre, vârisleri arasında paylaştıran me'mûra kassam denir. Arabça bir kelime olan kassam, lügatte kısım kısım ayıran, veren demektir¹³⁸.Kassam adı verilen görevliler tarafından ölenlerin terekelerinin tespitiyle hâsıl olan paranın varislere dağıtırdı. Bunun karşılığında alınan vergiye "Resm-i

¹³⁸ Sait Öztürk. (2001). Kassam, *DİA*, İstanbul, c.24, s.579.

Kısmet” adı verilirdi. Bu verginin miktarının zaman içinde değişmiş olduğu görülmektedir¹³⁹. Mesela Fatih Sultan Mehmed zamanında kadılığa tahsis edilen ücretler arttırılmıştır. Bu dönemde kadıların hüccetten 32, resm-i kısmetten binde 25, nikâhtan da 32 akça almaları kanunen kabul edilmiştir¹⁴⁰.

4.8.1.2. Diğer Vergiler

Resm-i kısmet dışında terekelerde başka vergilere de rastlanmaktadır. Bu vergiler, techiz, tekfin, varaka-i bahâ, kaydiye, hüddamiye, ihzariye ve dellaliye vergileridir. Bu vergilerin dışında bazı şahısların terekelerinde mehir borcunu da görmek mümkündür. Bunun yanında kişinin borcu varsa bu borçlarda “*minhâ’l-ihrcât*” başlığı altında ifade edilmiştir.

4.9.SATIŞ İŞLEMLERİ

Şer’i mahkemelerde görülen ve kadılar tarafından sicillere kaydedilen tüm meseleler, sadecebir anlaşmazlık neticesinde mahkemeye intikal etmiş olan konuları içermemektedir. Çünkü bu mahkemeler, günümüzde tapu idaresi, belediye ve noter gibi değişik kurumlar tarafından yerine getirilen vazifeleri de üstlenmişlerdir. Bu nedenle satış işlemlerinin alan-satan kişilerle beraber mahkemede gerçekleştiği görülmektedir¹⁴¹. Dolayısıyla, hüccet adı verilen¹⁴², kadıların kararını/hükmünü içermeyen ve taraflardan birisinin mesele ilgili bilgi vermesini (ikrâr) diğerinin de, kendisi dâhil, mahkeme heyeti önünde anlatılan bu meseleyi tasdîkini içeren belgelerin mahkeme kayıtları içerisinde büyük bir yekûn oluşturduğu görülmektedir.

Satış işlemlerinde dikkati en çok mülk alışverişleri çekmektedir. Mülk alışverişlerinin mahkemeye çok fazla yansımalarının temel sebebi, mahkeme huzurunda tutulan böyle bir belgenin (hüccet) daha sonraki zamanlarda ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklarda kesin delil olarak kullanılabiliyor olmasından dolayıdır. Bu durumda, bir kişinin iddiasını ispatlaması ve mahkemeyi kazanması içininde bulunan hücceti mahkemeye ibraz etmesi yeterli olmaktadır. Çünkü Şer’i mahkemeden verilen bir hak veya bir sahiplik gösteren resmî vesîka olarak tarif edilen hüccet, bir davayı ispat eden hukuki delil anlamındadır¹⁴³.

¹³⁹ Pakalın, *a.g.e.*, s. 30-31.

¹⁴⁰ Selma Kuşçu. (2009). *Şer’iye Sicillerine Göre h. 1065–1079/ m. 1655–1669 Tarihleri Arasında Edirne’de Sosyo-Ekonomik Hayat*, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniv., Edirne, s.14.

¹⁴¹ Ahmet Akgündüz.(2009). *İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer’iye Mahkemeleri ve Şer’iye Sicilleri*, İHAD, S.14, s.29.

¹⁴² Ahmet Akgündüz.(2009). *a.g.e.* s.28.

¹⁴³ Ahmet Akgündüz.(2009). *a.g.e.* s.28.

Şer'îye sicillerinde, mülk alışverişi muamelesinde tespit edilen ücret (semen), bu ücret karşılığında yapılan satış muamelesi için *bey*¹⁴⁴ kelimesi kullanılmıştır.

Mülk alışverişini konu edinen belgelerde, alım-satım işleminin *meclis-i şer'* olarak tarif edilen mahkemede alıcı, satıcı veya vekiller aracılığıyla, hâkim ve şahitler huzurunda, belirli kurallar çerçevesinde tahakkuk ettiği görülmektedir¹⁴⁵. Mahkemede görülen muamelede, her şeyin teferruatıyla zikredilmesine ve konuyla alakalı hiçbir şeyin muğlak kalmamasına dikkat edildiği görülmektedir.

Öncelikli olarak alışverişe konu olan mülkün bulunduğu kaza'nın/şehrin ismi yazılıyor. Eğer alışverişi yapılan mülk, muamelenin gerçekleştiği kazada değil de başka bir kazada ise "Eyâlet-i ... (eyalet ismi) tabi ... (kaza ismi) kazâsı" veya diğer bir köyde ise "(köy ismi) nâm karye"¹⁴⁶ şeklinde ifade edilir. Ardından satıcı durumunda olan kişinin kimlik tespiti yapılır. Burada; varsa lakabı, babasının ismiyle beraber kendi adı, kişi tanınmıyorsa onu tanıtıcı mahiyette fiziki özellikleri ve ikamet ettiği mahallenin adı belirtilmektedir¹⁴⁷.

Şer'îye sicillerinde yer alan belgelerde, alışveriş muamelesinde bulunan kişilerin hangi vasıfla o muamelede buldukları da belirtilmektedir. Buna göre alışverişi yapan kişi bizzat kendisi o işi yapıyorsa *asâleten*¹⁴⁸, kendisi değil de onun adına başka birisi o işi yapıyorsa, onu temsil edecek kişinin *vekâleten* veya

¹⁴⁴ "...el-hâc Mehmede doksan guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr doksan guruşu mezbûr ek-hac yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ü kabz itdim". A.Ş.S. nr.61 belge 9.

¹⁴⁵ "Medîne-i Ayntâbda Ehl-i Cefa Mahallesi sükkânından Mustafa bin Yasin nam kimesneyle zevcesi Hatice binti Osman nam hatun zikri âti bey'i ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan Hüseyin bin Allâhvirdi ve Halil bin Mehmed nam kimesneler şehadetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Yusuf bin Hasan nam kimesne meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımü't-tevkîrde işbu râfiatü'l-kitâb işbu bâsü's-sefer Manik veled-i Gazer nam zimmî mahzarında her biri asâlete ve vekâlete ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb maahlle-i mezbûrede vaki, bir tarafı Hüseyin menzili ve bir tarafı Ohan nam zimmî menzili ve diğer tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve bir tahtâni beyt ve bir fevkâni beyt ve bir kilar ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havluyı müştemil menzil alâ tarîkü'l-münâsife mülkümüz olub mesfûr Manike her birimiz yüz guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ü teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşa mersum Manik yedinden her birimiz ahz ve kabz itdik ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mersum Manik mülk-i müşter'asıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdik-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî evâil-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 70.

¹⁴⁶ "(Ali bin el-hâc Şaban'ın mülk satışı)Medîne-i Ayntâba tabi Nurune karyesi sükkânından Ali bin el-hâc Şaban nam kimesne....." A.Ş.S. nr. 61, belge 9.

¹⁴⁷ "(Veli ibni Mehmet'in el-hâc İbrahim'e bağ satışı)Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Akbekar sükkânında Sipahi oğlu dimekle maruf Veli ibni Mehmed nam kimesne..." A.Ş.S. nr 61, belge 153.

¹⁴⁸ "(Vefat eden Menlâ İbrahim'in menzilinin satışı) Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Menlâ İbrahimin verâseti sulbi kebîr oğlu Mehmede ve sulbi sağîr oğulları İsmail ve Osman ve Aliye ve sulbiye-i kebîre kızı Aişeye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûr Mehmed asâlete ve mezbûre Aişe tarafından tarafından zikri âti'l-beyânı ikrâra vekil..." A.Ş.S. nr.61, belge 203.

yetim/kimsesiz kalan küçükçocuklar adına o işi yapıyorsa *vesâyeten* işlemleri takip ettiği açık bir şekilde ifadeedilmektedir¹⁴⁹.

Fıkıh ıstılahında ikrâr ya da takrîr olarak tabir edilen ve belgelerde “ikrâr-ı tâmve takrir-i kelâm” şeklinde ifade olunan ibare ile satıcının dava ile ilgili ifadesiyle devam etmektedir¹⁵⁰. Burada davacı/satıcı, mahkeme heyetinin önünde, konu ile alakalı meramınaçık bir ifade ile dile getirmektedir. Bu ifadesinde, söz konusu mülkün nerede olduğuna dair bilgi de verilmektedir. Burada, alışverişe konu olan mülkün hangi mahalle/köydebulunduğu, çevresinde şahıslara ait mülk var ise bunun kimlere ait olduğu, kamuya ait bir mülk (cami, mescit, hamam, çeşme vb.)¹⁵¹ var ise bunun ne olduğuna dair ve her bir tarafı tek tek zikredilmek suretiyle ayrıntılı bir tarif yapılmaktadır. Bunu yaparken de iki farklı yolun izlendiği görülmektedir. Birinci usulde, satılan mülkün nerede (mahalle/köy vs.) olduğu belirtildikten sonra, yönü belirtilmeden, “bir tarafı ... mülkü ve bir tarafı ... mülkü ve bir tarafı ... mülkü ve taraf-ı râbi'den ... ile mahdûd ...” şeklinde dört bir yanında bulunan mülkler veya o mekanı tanıtıcı mahiyetteki yerler, sahiplerinin ismi verilmek suretiyle, belirtiliyor¹⁵². İkinci usulde, yine satılan mülkün nerede (mahalle/köy vs.) olduğu belirtildikten sonra, “hadd-ı kıblesi ... ve şarkisi ... ve şimalisi ... ve garbisi ...mülküne mahdud ...” şeklinde yön belirtmek suretiyle¹⁵³, satılan mülkün güneyi,

¹⁴⁹“Medîne-i Ayntâbda Kanalcı Mahallesinde sâkine el-hâciye Döndi binti el-hâc Ahmed nam hatun tarafından zikri âti bey'î ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi marifet-i şer'îye ile ârifân olan es-seyyid el-hâc Abdullah bin es-seyyid Bayram el-hâc Yahya bin Mahmud nam kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed bin Hüseyin nam kimesne...” A.Ş.S. nr.61, belge 180.

¹⁵⁰“(Molla İbrahime ev satışı) Medîne-i Ayntâbda vaki Kanalcı Mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat iden Emine binti Ömer nam hatunun verâseti zevc-i metrûki Ali Durmuş bin Hüseyin ile ebnâ-i Ömer mezbûr Hüseyin bin Ali Durmuş ve Halil ve Davud ve ebnâ-i Ömere münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrün Ali Durmuş ve Halil ve Davud meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımü't-tevkîrde işbu râfiû'l-kitâb es-seyyid Molla İbrahim bin Seyyid Ahmed mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb...” A.Ş.S. nr.61, belge 144.

¹⁵¹“(El-hâc Osman Ağa'nın Receb'e menzil satışı) mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Mahli nam kimesne menzili ve bir tarafı Kırkayağ Mescid-i Şerîfi vakfı ve bir tarafı zimmî Murad menzili”. A.Ş.S. nr.61, belge 196.

¹⁵²“Medîne-i Ayntâbda Ali Nacar Mahallesi sükkânından Mustafa bin Ömer nam kimesne meclis-i şer'-i hâtırda ...anası işbu râfiatü'l-kitab Zemzem ibnite Ebu Bekir nam hatun mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı yine mezbûre Zemzem Hatun mülki ve bir tarafı Kara oğlan menzili ve bir tarafı Ebu Bekir nam kimesne mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir tahtânî beyt ve havlu-yı muayeneyi müştemil mülk-i mevrûsum olan şarka nâzır menzilimi yirmi beş guruşa mezbûr Zemzem Hatuna bey'-i bât-ı sahîh-i câri ve fesâd ve infisâhdan âri bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikden sonra semeni olan yirmi beş guruş mezbûre Zemzem Hatun yedinden tamamen ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûre Zemzem Hatunun mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarraf olsun didikde gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i saferü'l-hayr sene 1125” A.Ş.S. nr.61, belge 205.

¹⁵³“(El-hâc Ali Halife'ye bahçe satışı) karye-i mezbûre turabında vaki kibleten Cincik oğlu bağçesi ve şimâlen Kamalakzâde Ebu Bekir Ağa bağçesi garben ve şarken nehr-i câri ile mahdûd” A.Ş.S. nr.61 belge 98.

doğusu, kuzeyi ve batısında bulunan tanıtıcı mahiyetteki kamuya veya şahıslara ait bulunan mülkler belirtilmektedir. Bu usullerin yanı sıra çok az belgede de olsa "... inde'lalahali ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd (halk ve komşular arasında sınırları bilinen) ..."¹⁵⁴ şeklinde genel bir ifade ile satılan mülkün konumu ile ilgili tarif yapıldığı da görülmektedir.

Alışverişi yapılan mülkün mahiyeti ile ilgili olarak da ayrıntılı bilgi verilmektedir. Buna göre; satışa konu olan bağ ise içerisinde bulunan teğek miktarı eğer varsa ma'sara ile birlikte mi yoksa ma'sarasız mı satıldığı, içerisinde meyveli veya meyvesiz ağaç olup olmadığı, bu ağaçlar dâhil mi yoksa bunlar olmadan mı satıldığı belirtilir. Sicillerde alışverişi yapılan mülkler içerisinde bahçelerle ilgili de ayrıntılı bilgi verilerek bağ vebahçelerin içerisindeki ağaçların tepiti yapılı¹⁵⁵.

Mülk sahibinin, artık kendisinin söz konusu mülkle bir alakasının kalmadığını ve bundan sonra her ne olursa olsun satış işleminden dönmeyeceğini, yani satışışleminin kesinleştiğini ifade etmesi gerekmektedir. Bu durum sicillerde "... şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ..." şeklinde ifade edilmektedir¹⁵⁶.

Daha sonra satışa konu olan mülkün fiyatı ve satış türünün belirtilmesi ile ilgilikısıma geçilmektedir. Burada, mülkün kaçta satıldığı belirtildikten sonra satıcı, üzerindeanlaşmaya varılan ücreti alıp almadığını ifade etmekte. Daha sonra satıcı, sicil kayıtlarında "... ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr(satılan mülkün ne olduğu ve alıcısının ismi burada zikrediliyor) mülk-i müşterâsıdır, keyfe/hasbe mâ yeşâ ve yehtâr mülkiyet üzere mutasarrıf olsun ..." şeklinde ifade edilen, satılan mülkün

¹⁵⁴ "(İstanbul Katip Muslihiddin Mahallesinden el-hâc Yusuf Efendi'nin Ayntâb'da bulunan değirmenini Osman Ağa'ya satışı) ...Ayntâb kazasına tabi Semavun nam karye içinde vaki lede'l-ahali ve'l-cirân malumü'l-hudud..." A.Ş.S. nr.61, belge 195.

¹⁵⁵ "Molla Abdurrahman bin el-hâc Hasan'ın terekesinden gayri menkul satışıArabgin nam karyede Rasıf nam mahalde vaki bir tarafı Abdullah ve bir tarafı Satılmış ve bir tarafı Asiye nam hatın mülkleri ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd iki yüz teğek bağ dahilinde olan üç dib ceviz şeceri mülk-i mevrusumuz olub..." A.Ş.S. nr.61, belge 33.

¹⁵⁶ "Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atık Mahallesi sükkânından Tomas veled-i Ağya nâm zimmî meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımü't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitâb Kasab Ahmed bin Receb nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Dellal Cevher mezili ve bir tarafı bazen helvacı Ahmed ve bazen el-hâc Osman menzili ve bir tarafı Hacer zimmî menzili ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd iki fevkânî beyt ve bir eyvan ve iki tahtânî beyt ve bir matbah ve dahilinde bir kilar ve bir ahur ve bi'r-i mâ ve havlu-yı muayeneyi müştemil menzilimi üç yüz altmış guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i câri ve fesad ve infisâhdan âri mezbûr Kasab Ahmede bey ' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan üç yüz altmış guruşu mezbûr Kasab Ahmed yedinden tamamen ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr bi cümleti't-tevâbi ve'l-levâhik mezbûr Kasab Ahmedin kendi mülk-i müşterâsıdır". A.Ş.S. nr.61, belge 176.

tasarrufunun bundan sonra onu satın alan kişiye ait olduğunu ve alıcının bu mülkü istediği şekilde tasarruf edebileceğine dair ifadesiyle kayda devamedilmektedir.¹⁵⁷

Şer'îye sicillerindeki ifadesiyle "... gibbe't-tasdîki'ş-şer'î ..." yani mahkemeninde yukarıda belirtilen hususları tasdik ettiğini belirten ibare ile belgenin yazımına devam edilmektedir. Ardından, "... mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu."¹⁵⁸ şeklinde sicillerde yer alan bir ifadeyle, görülen bu davanın talep üzerinde yazıldığı kayd olunmaktadır. Bundansonra da davanın görüldüğü tarih yazılmaktadır. Tarihler yazılırken de davanın ayın kaçınıcığını, hangi ay ve yılda mahkemede görüldüğüne dair ayrıntılar Arapça ibare ile belgeye kaydedilmektedir¹⁵⁹.

Satış muamelesi bu şekilde, alışverişe konu olan mülkün bulunduğu mahal, tarafların durumu, satılan mülkün sınırları, müstemilatı, icâb, kabûl, mülkün değerininne olduğu, mülkün ne tür bir akitle satıldığı, ücretin alınıp alınmadığı, satışın gerçekleştiği tarih ve mahkemede bu hadiseye şahit olan kişiler kaydedildikten sonrakesinleşmiş olurdu¹⁶⁰.

Şer'îye sicillerinde yer alan kayıtlar arasında bulunan mülk alışverişleriyle ilgili belgelerde, satışı gerçekleşen mülkün ücretinin çoğunlukla nakdi olarak ödendiği görülmekle beraber nakdi ödeme usulünde temel para birimi olarak da kuruşun kullanıldığı görülmektedir.¹⁶¹

¹⁵⁷ "ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr masara bi cümleti't-tevâbi ve levâhik mezbûr es-seyyid Mehmed Efendinin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâhir-i Muharrem sene 1125". A.Ş.S. nr.61, belge 181.

¹⁵⁸ "(Hüseyin Beşe'nin Emine hatun'a ev satışı)ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil mezbûre Emine Hatunun mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâsıt-ı Muharrem sene 1125". A.Ş.S. nr.61, belge 148.

¹⁵⁹ "fi el yevmü'l-hâmis min zi'l-hicce-i şerîfe sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf". A.Ş.S. nr.61, belge 195.

¹⁶⁰ "Medîne-i Ayntâbda Seng-i Tavil Mahallesi sükkânından el-hâc Osman Ağa bin Ahmed Beşe meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımda işbu râfiü'l-kitâb Receb bin *** nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı Mahli nam kimesne menzili ve bir tarafı Kırkayağ Mescid-i Şerîfi vakfı ve bir tarafı zımmî Murad menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve iki tahtânî beyt ve bir fevkânî beyt ve bir kilar ve bir matbah ve bi'r-i mâ ve havluyı müstemil menzil mülk-i müşterâm olub mezbûr Rahime yüz otuz guruşa bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz otuz guruş mezbûr Recebin yedinden bi't-tamam ve'l-kemal ahz ve kabz itdim ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr menzil-i mezbûr Recebin mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i saferü'l-hayr". A.Ş.S. nr.61, belge 196.

¹⁶¹ "Medîne-i Ayntâbda Kürkcayan Mahallesi sükkânından el-hâc Mehmed ibni el-hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif-i lâzımı't-tevkîrde işbu râfiü'l-kitab el-hâc Ömer ibni Mustafa nam kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Medîne-i mezbûrede Boyacı oğlu çarşusunda vaki bir tarafı seyyid Ramazan ve bir tarafı Cuma ve bir tarafı mezbûr el-hâc Mehmed ...ve bir tarafı tarikle mahdûd bir bâb dükkan bundan akdem merkûm el-hâc Mehmedin mülki olub bana elli beş guruşa bâten bey' ve teslim itmişdi halen rızamız ile ifade kâsd idüb mahdûd-ı mezkûr dükkanı merkûm el-hâc Mehmede ben dahi elli beş guruşa bey' ü teslim ol dahi ahz ve iştirâ ve kabul ve tesellüm eyledikten sonra semeni mezkûr elli beş guruş yedinden ahz ve kabz itdim min ba'd

4.10. SOSYAL DURUM

4.10.1. Ayntap'da Aile

4.10.1.1. Evlenme

Osmanlı toplumunda nişan tarafları evliliğe hazırlayan bir süreçtir. Bu vesileyle hem kız, hem erkek tarafı birbirlerine aile, nesep, maddi varlık, fikir ve düşünce olarak uyum sağlayıp sağlamayacaklarını görürler¹⁶².

Evlenme ise bazı islam hukukçularına göre karı-koca arasında beraber yaşamaya ve yardımlaşmaya izin veren ve taraflara karşılıklı hak ve vazifeler yükleyen bir akittir. Bununla beraber bu akit islam dininde önemli bir yere sahip olmuş, hem Kur'an-ı Kerim hem de hadis-i şeriflerde Müslümanlar evliliğe teşvik edilmiştir¹⁶³.

Mahkeme kayıtlarından anlaşıldığına göre resmi nikah kıyılırken kişinin akıl-baliğ olması ve bunu ikrar etmesinin önemli olduğu görülmektedir. Mahkeme kayıtlarında bazen böyle bilgilerin yer almasına rağmen evliliklerin sicillere kaydı zorunlu değildir¹⁶⁴. Buna rağmen sicilde evlilik kurallarına uyma ya da taraflardan birinin bu konuda uyarılması ile ilgili belgelere rastlanmıştır¹⁶⁵. Örneğin 35 numaralı belgede es-seyyid Kasım ibn-i el-hac Receb'in zevcesi Rahimebinti el-hac Abdülkadir evlilik hukukuna riayet etmediği için uyarılmıştır¹⁶⁶. Belgede anlatıldığına göre bu iki çift evli olmasına rağmen kadın, kocasıyla evlilik hukununun emrettiği şekilde beraber olmamaktadır. Bu nedenle koca, karısının uyarılması amacıyla mahkemeye başvurmuştur. Mahkeme de bu şikayeti kabul etmiş kadının uyarılmasına karar vermiştir. Yine aynı konuyla alakalı 46 numaralı belgede İbrahim

mahdûd-ı mezkûr dükkan kemâ fi'l-evvel merkûm el-hâc Mehmedin mülkidir hasbî mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdik-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâil-i şehr-i zilkadetü's-şerife sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 6.

¹⁶² Demir: *a.g.t.*, s.303.

¹⁶³ M.Akif Aydın. (2007). *Türk Hukuk Tarihi*, Hars Yay., İstanbul, s.282.

¹⁶⁴ Demir: *a.g.t.*, s.303.

¹⁶⁵ A.Ş.S. nr.61, belge 35,46,154.

¹⁶⁶ "tarih-i kitabdan dört ay mukaddem mezbûre Rahimenin babası işbu hâzır-ı bi'l-meclis mezbûr el-hâc Abdülkadir kızı mezbûre Rahimeyi müvekkilim merkûm es-seyyid Kasıma lede's-şuhûd *** gurus mehr tesmiyesiyle akd-i nikah idüb beynlerinde nikah münakid oldukdan sonra mezbûre Rahime nikah-ı mezkûra âlime oldukda rıza virüb mezbûr es-seyyid Kasımın gönderdiği sim raht kuşak ve bazı ... nisâya müteallik eşyasını alub kabul ve istimal idüb mehr-i muaccelini dah iahz itmişidi hâlen nefsinin tesliminden imtinâ' idür sual olunsun didikde gibb's-suâl mezbûre Rahime cevabında fi'l-vâki dört ay mukaddem babam el-hâc Abdülkadir benî mezbûr es-seyyid Kasım akd-i nikahitduğine âlime olduğumda nikah-ı mezkûra rıza virüb hall-i nisâya müteallik bazı irsâl eyledüğü eşyasını dahi kabul eyledim deyû tav 'an ikrâr ve itiraf itmeğin ikrârı mücebince nikah-ı mezkûrun sıhhatine ba'de'l-hüküm kendi nefsinin teslimine mezbûre Rahimeye tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevm-i 'ısrîn min zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf". A.Ş.S. nr.61, belge 35.

bin Hüseyin, karısı Havva binti Mehmed'in evliliğe riayet etmesi konusunda uyarılması için mahkemeye şikayette bulunmuştur¹⁶⁷. 134 numaralı belgede ise Medîne ibnite el-hâc Şaban, evlilik hukukuna riayet etmesi ve uyarılması hususunda kocası tarafından mahkemeye başvurulmuştur¹⁶⁸.

Evliliğe riayet konusuyla ilgili 3 belge değerlendirildiğinde devletin evlilik kurumuna büyük önem verdiği görülmüştür. Çünkü evlilik hukukuna göre evli çiftler birbirlerine karşı karı-koca sorumluluklarını yerine getirmek zorundaydı. Aksi takdirde yukarıdaki gibi bir olayın olduğu durumda kocaya boşanma hakkı düşmektedir¹⁶⁹. Bu yüzden devlet, aileyi korumak amacıyla evliliğin devam etmesi için en mahrem konularda bile, bireye mahkemeye başvurmak suretiyle yardım alma hakkı vermiştir¹⁷⁰.

4.10.1.2.Terekelere Göre Eş Ve Çocuk Durumu

Terekelerde yer alan çocuk sayısına bakıldığında zamantoplama 37 çocuk vardır. Bu çocuk sayısı 10 aileye bölündüğünde her aileye ortalama 3.7 çocuk düşmektedir.

İslamiyet'in bazı şartlar dahilinde erkeklere verdiği çok eşle evlilik ruhsatının bazı durumlarda kullanıldığı görülmektedir¹⁷¹. Ancak sicildeki terekelere bakıldığında tereke sahiplerinin çoğunda tek eşle evlilik görülmüş ve sadece Hüseyin Beşe Bin El Hac Ali'nin 2 eşle evlilik yaptığına şahit olunmuştur. Sicilde 3 ve üstü eşliliğe rastlanılmaması tereke sayısının azlığına bağlanabilir.

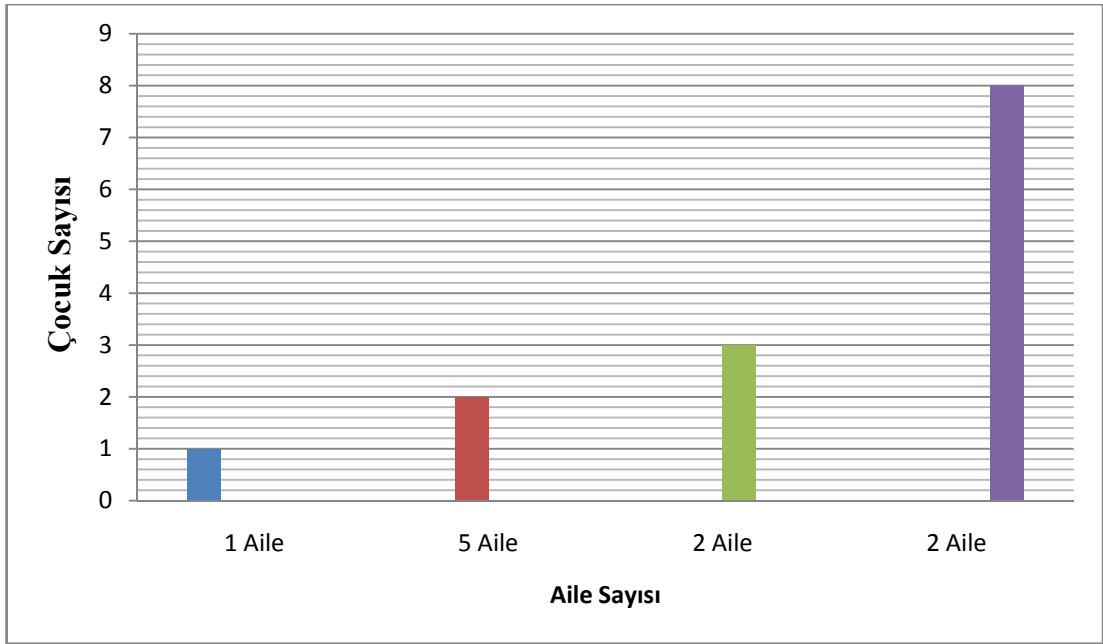
¹⁶⁷ “mezbûr Hüvi tarih-i kitabdan dört gün mukaddem işbu hâzır-ı bi'l-meclis Abdullah bin Mehmed nam kimesneyi kendi nefsinin beş gurusu mehr- muaccel ve beş gurusu mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle tarafından vekil nasb ve tayin idüb mezbûr Abdullah dahi mezbûre Hüvinin rızasıyla vekâlete bana beş gurusu mehr-i muaccel ve beş gurusu mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle akd-i nikah itmişiken hâlen mezbûre Hüvi nefsinin bana teslimden imtina ider”. A.Ş.S. nr.61, belge 46.

¹⁶⁸ “Medînenin babası mezbûr el-hâc Şaban tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem kızı mezbûre Medîneyi hâl-i saferinde velâyete yirmi beş gurusu mehr-i muaccel ve yirmi beş gurusu mehr-i müeaccel tesmiyesi ile bana nikah itmişidi hâlen müvekkile-i mezbûre imtina' idüb kendi nefsinin işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mustafa bin İbrahim nam kimesneye akd-i nikah itmekle sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur”. A.Ş.S. nr.61, belge 134.

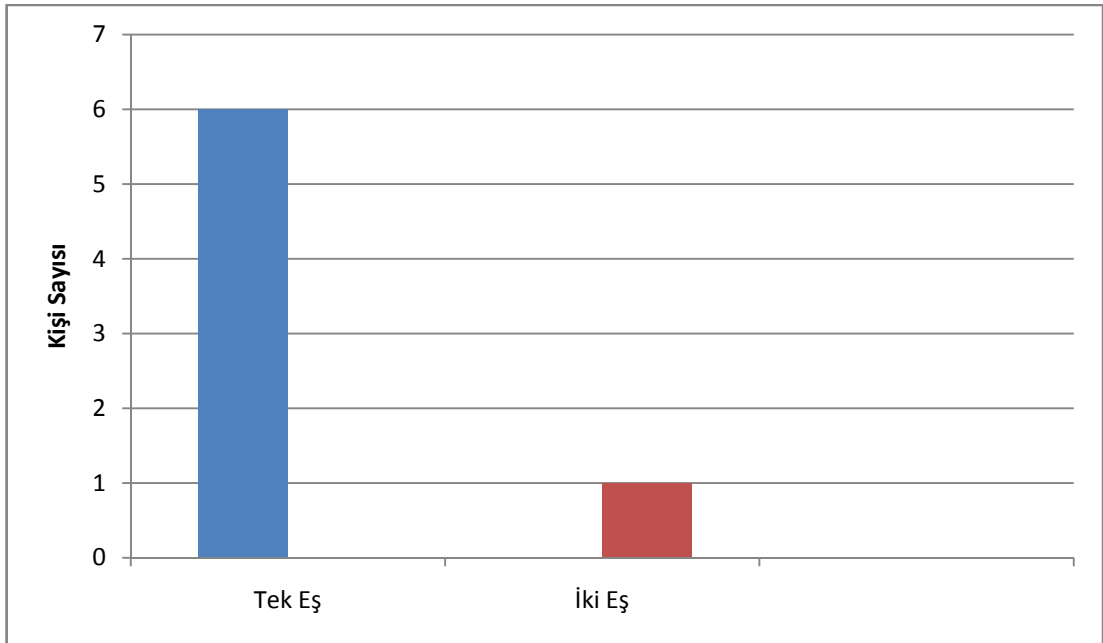
¹⁶⁹ Yasemin Işıktaç, *Bosanma Davaları ve Bosanma Davalarında Ortaya Çıkan Sorunların Çözüm Arayışları Ve Değerlendirmesi*, www.isiktac.av.tr/files/018_Bosanma_Davaları.pdf, s.11 (11.06.2013)

¹⁷⁰ A.Ş.S. nr.61, belge 35,46,154.

¹⁷¹ Demir. *a.g.t.* s.304.

Şekil 4: Çocuk Sayıları

Şekil 5: Eş Sayıları

4.10.1.3. Boşanma

Aile bütün toplumların temel birimi olmuştur. Bu birimin kurulması için kadın ve erkeğin nikâh adı verilen bir akitle birlikte yaşama isteklerini şahitler huzurunda ortaya koymaları gerekir. Osmanlı toplumunda da, aile birliğinin korunması açısından evlilikte devamlılık esas olmakla birlikte, aile içindeki uyumu sürdürmek imkansız hâle geldiğinde nikâh akitlerini çeşitli yollarla sona erdirmeye imkanı bulunmuştur. Aksi takdirde aile, kaybolan nizam rayından çıktığı andan itibaren ne karı koca, ne çocuklar ve ne de millet, toplum ve devlet için hayırlı, fayda

sağlayıcı bir müessese olmak hüviyetini muhafaza edebilir. Bilâkis cemiyete muzir bir teşekkül halini alır ki, bu halde yıkılmasına mantıken ve hukuken cevaz vardır. Yani devlet evlenmeyi olduğu gibi, boşanmak suretiyle ailenin yıkılmasını, kurulan bir ocağın sönmesini de tasvib ve disipline etmiştir¹⁷².

Osmanlı Devleti'ne göre boşanma yani talak; ya aileyi kuran bireylerden ikisinin karşılıklı ya da kocanın tek taraflı yapmış olduğu ayrılık beyanıdır. Talak bilhassa şu özellikleriyle belirgin olmaktadır. O kocanın hakkıdır; ancak koca evlendiğinde ya da daha sonra isterse bu konuda karısını mümeyyiz kılabilir. Devlette sebepsiz boşanmalar dini açıdan hoş karşılanmamış ancak kocanın da talak için bir sebep ileri sürmek zorunda olmadığı görülmüştür. Aynı zamanda tek taraflı bir işlem olması hasebiyle talakın geçerli olabilmesi için hakimin kararına ihtiyaç yoktur¹⁷³.

Boşanma sebeplerine bakıldığında zina, cana kasd, terk, akıl hastalığı, şiddetli geçimsizlik, cürüm ve haysiyetsiz yaşam gibi nedenlere rastlanmıştır¹⁷⁴.

Boşanma şekillerine dair yapılan bir çalışmada boşanma şekli olarak; Bâin talak (ayırıcı boşanma¹⁷⁵), Şartlı talak (dönülebilir boşanma¹⁷⁶), Tefrik, Talak-ı Selase, Muhalaa gibi kavramlara rastlanmıştır¹⁷⁷. Bâin talak ile evlilik birliğine derhal son verilir. Şartlı talakta da kocaya iddet süresi içinde yeni bir nikaha ihtiyaç duymaksızın boşadığı eşine geri dönme imkanı verilir. Tefrik boşanma ise evliliğin mahkeme kararıyla sona ermesidir.¹⁷⁸ Talak-ı Selase'de erkek aynı kadını üç defa boşarsa ya da boşanmayı gerçekleştiren sözü (boş ol) üç defa arka arkaya söylerse evlilik birliğinin kesin olarak sona erdiği boşanma çeşididir. Muhalaa ile boşanma da kadının boşanma talebiyle gerçekleşmekte olup bunda kadın boşanmak için mehr, nafaka vb. haklarından vazgeçtiğini bildirmektedir. Bunun karşılığında erkek de bu şekildeki talebi kabul etmekte ve taraflar anlaşarak evlilik birliğine son vermektedirler. Ancak tarafların muhalaa usulü ile ayrılımlarına rağmen ilerki zamanlarda taraflar arasında bu konuyla alakalı sıkıntılar zuhur etmektedir. Şöyle ki bazen erkek tarafı muhalaa bedeli olduğunu ileri sürerek bazı mallara el

¹⁷² Şakir Berki.(1975). Boşanma ve Ayrılık, *AÜHFD*, C.32, S.1-4, s.136.

¹⁷³ Aydın.a.g.e. s. 304-305.

¹⁷⁴ Çiğdem Arıkan.(1996). *Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları Araştırması*, Başbakanlık Aile Araştırma Kurulu Yay., Genel Yayın No:96, s.183.

¹⁷⁵ Aydın. a.g.e. s.308.

¹⁷⁶ Aydın. a.g.e. s.308.

¹⁷⁷ Saadet Maydaer.(2007). Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma(Bursa Şer'iyye Sicillerine Göre), Uludağ Üniv. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C.16, S.1, s.302.

¹⁷⁸ Aydın. a.g.e. s.308.

koyabilmekte, bazen de kadın muhalaayı inkar edip mehir ve nafaka talep edebilmektedir. Bu nedenle mahkemede muhalaaların kaydedilmesine çok dikkat edilmiştir¹⁷⁹. Muhalaa bedeli, mehir olması mümkün her türlü mal tespit edilebileceği gibi istenen her türlü miktar ile de tespit edilebilir¹⁸⁰.

61 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde normal yolla¹⁸¹ boşanmanın az olmasına rağmen muhalaa ile boşanma türünün çok sık göze çarptığına şahit olunmuştur. Bu konu ile alakalı toplamda 7 belge bulunmuştur¹⁸². Mesela 38 numaralı belgede Sakine Sultanbinti es-seyyid Yakub kocasından anlaşma ile ayrılmıştır. Belgede anlatılana göre bu kadın, 35 kuruş değerinde mehr-i müeccel, kendi nafakası, kocasının sorumluluğundaki barınma ve hatta kızının nafakası hakkında bile feragat ederek kocasından boşanmıştır¹⁸³. 74 numaralı belgede Fatıma binti Hüseyin kocasından muhalaa yolu ile boşanmıştır. Belgede Fatıma binti Hüseyin ile kocası Seydi Ahmed bin Yakub arasında şiddetli bir şekilde anlaşmazlık yaşanmış olup taraflar boşanma yoluna gitmişlerdir. Bu nedenle Fatıma binti Hüseyin, 35 kuruşluk mehr-i müeccel, nafaka ve kocasının sorumluluğundaki barınma hakkından vazgeçerek kocasından anlaşma ile boşanmıştır. Boşanma işleminden sonra kadın "ba'de'l-yevm mezbûr Seydi Ahmed ile zevciyet ve saire müteallaka dava ve nizâm yokdur min külli'l-vücûh zimmetini ibrâ ve ıskat itdim" diyerek bu işleminden razı geldiğini ve bundan sonra bu konu hakkında herhangi bir talepte bulunmayacağını bildirmiştir¹⁸⁴. 86 numaralı belgede ise yine anlaşmalı boşanma görülmüş, Fatıma binti Mehmed geçimsizlik yüzünden boşanmak amacıyla 15 kuruşluk mehr-i müeccel, nafaka ve kocasının sorumluluğundaki barınma hakkından vazgeçerek kocası Mehmed bin Bektaş'tan ayrılmıştır. Kadın boşanma işleminden sonra bu durumdan razı olduğunu beyan etmiştir¹⁸⁵. 90 numaralı belge de aynı durum görülmüş, Sâkine Ümmühani binti Mustafa, Süleyman bin Mehmet'ten muhalaa yolu ile boşanmıştır¹⁸⁶.

¹⁷⁹ Maydaer. *a.g.e.* s.302.

¹⁸⁰ Aydın. *a.g.e.* s.309-310.

¹⁸¹ A.Ş.S. nr. 61, belge 93.

¹⁸² A.Ş.S. nr.61, belge 38,74,86,90,129,150,156.

¹⁸³ A.Ş.S. nr.61, belge 38.

¹⁸⁴ A.Ş.S. nr.61, belge 74.

¹⁸⁵ A.Ş.S. nr.61, belge 86.

¹⁸⁶ "Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atîk Mahallesinde Sâkine Ümmühani binti Mustafa nam hatun mahfil-i kazâda zevc-i muhâlai Süleyman bin Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hüsn-i rindikânemiz olmayub beynimizde şikâk vaki olmağla mezbûr Süleyman zimmetinde mütekarrir ve ma 'kûd-ı aleyh olan otuz guruş mehr-i mü'eccelim üzerine ve nafaka-i iddet ve meûnet-i süknâm dahi kendim üzerime olmak üzre muhâlâa-i sahiha-i şer'îye ile hal' oldum didikde

93 numaralı belge diğer belgelere nazaran farklı bir durum göze çarpmıştır. Burada anlaşma ile boşanma olmayıp, sadece boşanma talebine rastlanmıştır. Boşanma amacıyla mahkemeye başvuran Arzubinti el-hâc Bekir kocasının kendisini talâk-ı selâse¹⁸⁷ ile boşadığını söylemiş bunun gereği olarak mahkemeden boşanma işleminin kesinleşmesini istemiştir. Ancak mahkeme koca Mustafa bin Ali'nin dinlenmesine karar vermiştir. Mustafa ifadesinde karısına üçten dokuza boş ol dediğini ikrar etmiş ancak karısının buna neden olacak fiiliyatı yapmadığını söyleyerek bu sözün geçersiz olduğunu ve bu nedenle boşanamayacaklarını beyan etmiştir. Mahkeme de kadından kendi iddialarını doğrulayacak deliller talep etmiş ancak kadının kendi iddialarını doğrulayacak deliller sunamaması üzerine mahkeme kadının boşanma talebini reddetmiştir¹⁸⁸. Burada göze çarpan ayrıntıda Osmanlı hukuk sisteminde boşanma için talak-ı selase (birden üçe boş ol) tabirinin kullanıldığı görülmüştür. Ancak bu tabir kullanıldığında boşanma olayının gerçekleşmesi için tabirin kullanma niyetinin açık olarak anlaşılması gerekmektedir. Eğer bu söz kinayeli bir şekilde kullanılırsa boşanma hükmü gerçekleşmez çünkü kinaye amacıyla söylenen söz başka manaya da gelebilir. Şayet bu kelime kinayeli olmayıp talak niyetiyle söylenmişse boşanma gerçekleşmektedir¹⁸⁹.

Bunların haricinde 3 belgenin daha muhalaa ile boşanma konusuyla ilgili olduğu görülmektedir. Bu nedenle 129¹⁹⁰ ve 156¹⁹¹ numaralı belgelerde kadınlar

mezbûr Süleyman dahi hal'-i mezkûri ba'de'l-kabul zevciyete e gayrıya müteallik âmme-i deâvi ve mutâlebâtıdan her birimiz âhirin zimmetini min külli'l-vücûh ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdik didiklerinde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevmü's-sânî ve'l-ısrîn min şehri-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 90.

¹⁸⁷ "fik. "üçten dokuza boş ol!" demek suretiyle kadın başka erkekle evlenmeden (hülleyle girmeden) eski kocasına dönmesine imkân vermeyen talâk." Devlilioğlu, talâk-ı selâse, *a.g.e.*, s.1519.

¹⁸⁸ A.Ş.S. nr.61, belge 93.

¹⁸⁹ Aydın. *a.g.e.* s.307.

¹⁹⁰ "Medîne-i Ayntâbda Yahni Mahallesi sükkânından Hatice binti Hızır nam hatun mahfil-i kazâda zevc-i muhâlai işbu râfiü'l-kitab İsmail bin Abdullah nam kimesne mahzarında tâyiate ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr İsmail ile hüsn-i rindikânemiz olmayub beynimizde şikâk vaki olmağın zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh olan altmış gurus mehr-i mü'eccelimden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm ve mezbûrun firâşından hasıl ve benden mütevellide sağır oğlum Abdullahın dahi nafakası kendi üzerime olmak üzere mezbûr İsmail ile muhala-ı sahiha-i şer'îye hal' olduğumuzda mezbûr İsmail dahi hal'-i mezkûri kabul ve zevciyete müteallaka-i âmme-i deâvi ve muhâematdan her birimiz âhirin zimmetini ibrâ ve ıskat itdük li-ecli'l-istikâm savb-ı şer'den yedine huccet-i şer'îye virilsün didikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi Muharrem sene 1125" A.Ş.S. nr.61 belge 129.

¹⁹¹ "Medîne-i Ayntâbda Ehl-i Cefa Mahallesi sükkânından Mugale ibnite Hızır nam hatun mahfil-i kazâda zevc-i muhâlai işbu râfiü'l-kitab Ali bin Sübhanvirdi nam kimesne mahzarında tâyian ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb beynimizde şikâk vaki olub hüsn-i rindikânemiz olmamağla merkûm Alinin zimmetinde mutasarrıf olan yirmi beş gurus mehr-i müeccelim üzerine ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâm dahi üzerime olmak üzere muhalaa-i sahiha-i şer'îye ile hal' olub zevciyete ve gayrıya müteallik âmme-i davadan mezbûre Mugalenin zimmetini ibrâ ve ıskat itdüm didikde gıbbe't-tasdîk-i

mehir, nafaka ve kocalarının sorumluluğundaki barınma haklarından vazgeçerek boşanmışlardır. Ancak yine muhalaa ile boşanma talebinin görüldüğü 150 numaralı belge de biraz farklı bir durum göze çarpmaktadır. Hatice binti Hüseyin'in ifadesine göre kendisi, şiddetli geçimsizlik nedeniyle 40 kuruş değerinde mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel , nafaka ve kocasının sorumluluğundaki barınma hakkından vazgeçerek kocası Mehmed bin İbrahim'den boşanmıştır. Ancak buna rağmen Mehmed bin İbrahim, Hatice binti Hüseyin'nin hala kendi karısı olduğunu iddia etmiştir. Bunun üzerine bu durumu mahkemeye iletilir. Mahkeme ise kadının ifadesinden sonra Mehmed bin İbrahim'in ifadesine başvurur. Fakat bu şahıs, Hatice binti Hüseyin'in iddiasını inkar eder. Bunun üzerine mahkeme kadından iddialarını doğrulayacak şahit talep etmiştir. Mahkemede hazır bulunan Molla Mustafa bin el-hâc Mehmed ve Abdullah bin Mustafa adlı şahitler "fi'l-vâki mezbûr Mehmed tarih-i kitabdan yirmi gün mukaddem âkil ve bâliğa olduğunu ikrâr ve itiraf idüb mezbûre Hatice ile muhâlaa olmak murâd eyledikde mezbûre Hatice dahi yirmi gurus mehr-i muaccel ve yirmi gurus mehr-i müeccelnden fâriğa olub nafaka-i iddet ve meünet-i süknâsı kendi üzerine mezbûr Mehmed ile hal' olub ol dahi hal'-i mezbûr kabul idüb zevciyete müteallik davadan mezbûre Haticenin zimmetini ibrâ itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz" diyerek kadının iddialarını doğrulamışlardır. Mahkeme ise bu şahitliği kabul ederek Hatice binti Hüseyin lehine karar vermiştir¹⁹².

Tüm boşanma belgeleri genel olarak değerlendirildiğinde boşanmaların daha çok muhalaa ile gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Belgelerde muhalaa ile boşanmanın çok görülmesi erkeğin, talak hakkının kendisine yükleyeceği mali mükellefiyetlerden kurtulma imkânı sağladığı için bu yolla boşanmayı daha çok tercih ettiği düşüncesini akla getirmekte ve aynı zamanda hanefi mezhebinin geçimsizliği kadın için boşanma gerekçesi olarak kabul etmemesi ise kadınların muhâlaayı tercih etmesinde önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Yukarıdaki belgelerde de görüldüğü gibi muhalaa kararlarının mahkemeye tescil ettirenlerin çoğunun kadın olduğu görülmektedir. Bunun sebebi kadının bir daha evlenmek istediklerinde eski kocalarının engellemesiyle karşılaşmak istemedikleri için muhalaaları mahkemeye kaydettirme gayretidir. Erkeklerin bu nedenle mahkemeye başvurularının nedeni ise boşandıkları kadınların daha sonra mehr, nafaka vb

şer'î mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehri Muharrem sene 1125" A.Ş.S. nr.61 belge 156.

¹⁹² A.Ş.S. nr.61, belge 150.

maddi taleplerin olmasını engellemektir¹⁹³. Bazı muhalaa belgelerinde kadınlar çocuklarının bakım masraflarını da üstlenmekte ve bu nedenle kocalarından nafaka talebinde bulunmayacaklarını bildirmektedirler¹⁹⁴. Yine muhalaa kayıtlarında, muhalaa bedelinin yer almasının yanısıra tarafların evlilikten doğan tüm haklarından vazgeçtiklerini bildirerek birbirlerinin zimmetlerini ibra etmişlerdir¹⁹⁵. Burada maksat ileride doğabilecek anlaşmazlıkların önüne geçebilmektir. Ancak yine de bazen anlaşmazlıklar yaşanabilmektedir¹⁹⁶. Belgelerdeki boşanma nedenlerine bakıldığında genel olarak şiddetli geçimsizliğin olduğu görülmüştür¹⁹⁷. Zira hanefi mezhebi şiddetli geçimsizliği boşanma sebebi olarak kabul etmediğinden, kadın için kocasından ayrılmak istediğinde muhalaadan başka çıkar yol bulunmamaktadır. Ancak burada şu soru akla gelmektedir; “Acaba erkek maddi külfet altına girmekten çekinip, karısı için hayatı çekilmez hâle getirerek, boşanma talebinin karşı taraftan gelmesini mi sağlıyordu?” Erkeğin boşandığı eşine ödemek zorunda olduğu mehr-i müeccel, iddet nafakası ve meûnet-i süknanın yanı sıra, yeniden evlenmek istediğinde de mehir vereceği göz önüne alındığında, bu hususun mümkün olabileceği anlaşılacaktır. Şüphesiz bu durum bütün muhâlaalar için geçerli değildir. Muhâlaa bedeli olarak yazılan mehr-i müeccellerin değerleri ortaya konulduğunda maddi külfetin tek neden olmadığı anlaşılacaktır¹⁹⁸.

¹⁹³ Maydaer. *a.g.e.* s.313.

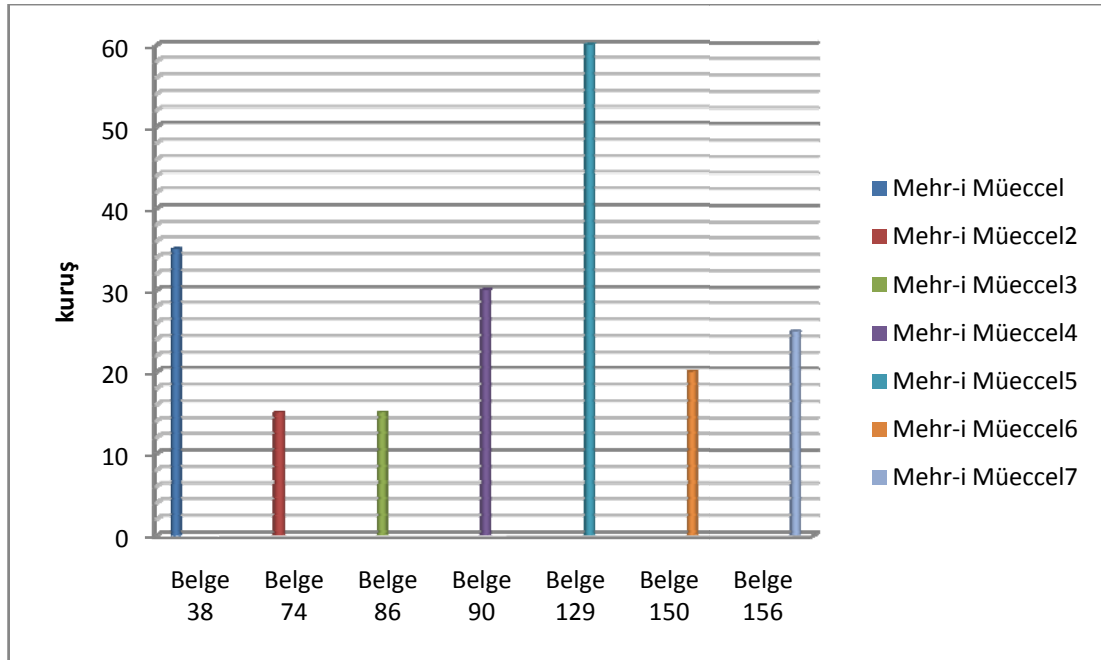
¹⁹⁴ A.Ş.S. nr.61, belge 38, 129.

¹⁹⁵ “ba‘de’l-yevm mezbûr Seydi Ahmed ile zevciyet ve saire müteallaka dava ve nizâm yokdur min külli’l-vücûh zimmetini ibrâ ve ıskat itdim didikde zevc-i mezbûr Seydi Ahmed dahi hal‘-i mezkûri ba‘de’l-kabul zevciyet ve saire müteallaka davadan mezbûre Fatımanın zimmetini ibrâ itmeğin gibbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı zi’l-hicce sene erbaa‘ ve ‘ısrîn ve miete ve elf” A.Ş.S. nr.61, belge 74/ “müteallaka-i âmme-i deâvi ve muhâsematdan her birimiz âhirin zimmetini ibrâ ve ıskat itdük li-ecli’l-istikâm savb-ı şer‘den yedine huccet-i şer‘iye virilsün didikde gibbe’t-tasdîk mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr.61, belge 129/ “muhalaa-i sahiha-i şer‘iye ile hal‘ olub zevciyete ve gayriya müteallik âmme-i davadan mezbûre Mugalenin zimmetini ibrâ ve ıskat itdim didikde gibbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundu fî el yevmü’r-râbi‘ ve’l-‘ısrîn min şehri-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr.61, belge 156 .

¹⁹⁶ A.Ş.S. nr.61, belge 150.

¹⁹⁷ “rindkânemiz olmayub beynimizde şikâk vâki olmağın” A.Ş.S. nr. 61, belge 38/ “mezbûr İsmail ile hüsn-i rindikânemiz olmayub beynimizde şikâk vaki olmağın” A.Ş.S. nr.61. belge 129.

¹⁹⁸ Maydaer. *a.g.e.* s.314.

Şekil 6: Muhalaa Belgelerine Göre Mehr-i Müeccel Değerleri

Şekilde mehir fiyatlarının yığıldığı alanın çok yüksek değerde olmadığı görülmektedir. Bu durum erkeklerin muhalaa kavramını sadece ekonomik amaçlarla kullanmadığını göstermektedir. Yani erkeklerin muhalaaya bu kadar çok iltifat etmelerinin altında ekonomik sebeplerin dışında bazı sebepler de yatmaktadır. Eşler arasındaki sevginin tek taraflı tükenişi ya da mahkeme huzurunda açıklanmak istenmeyen bazı aile içi huzursuzluklar vb. nedeniyle kadın, kocasına ayrılma isteğini bildirdiğinde erkek genellikle kabul etmektedir. Oysa kadın ne kadar çok para ve mal teklif ederse etsin, eğer erkek istemezse boşanma gerçekleşmeyebilir. Fakat karısının boşanma talebini reddeden bir erkeğe yapılacak olan toplumsal baskı, onu böyle bir yola girmekten caydırmış olmalıdır¹⁹⁹.

Boşanma belgelerinin şimdiki bakan yönü ele alındığında günümüzde sürekli artan boşanma olaylarının o dönemlerde de azımsanmayacak derece olduğu ve var olan boşanma nedenlerinin(geçimsizlik vs.) o dönemde de yer aldığı görülmüştür.

4.10.1.4. Mehr

Mehir, evlenecek bir şahsın eşine vermeyi taahhüt ettiği para veya maldır. Mehrin İslam Hukukunda değişik türlerinin olduğu görülmektedir. Tarafların üzerlerinde anlaşmaya vardıkları mehre, Mehr-i müsemma, sonrada takdir edilen mehre ise mehr-i misil denmektedir. Mehrin tamamı peşin ödenebileceği gibi, tamamı

¹⁹⁹ Maydaer. a.g.e. s.315.

veya bir kısmı daha sonra da ödenebilmektedir. Peşin ödenen mehre Mehr-i muaccel, sonraya bırakılan mehre ise Mehr-i müccel denir.²⁰⁰

Çalışma konusu 61 numaralı Ayntâb sicilinde mehir miktarları, mehrin verilmesi veya daha sonraya bırakılması gibi konuların belgelere yansıdığı görülmektedir.

Sicilde doğrudan mehr talebiyle ilgili 6 belgeye rastlanmıştır ve bu belgelerde kadınlar eşlerinden mehir talep etmişlerdir. Bununla birlikte mehr kavramına terekelerde de rastlanmıştır. Ancak mehir talebi terekelerde doğrudan geçmeyip, genel anlamda kadının terekeden mehir olarak ne kadar alacağı, kadının hangi türden mehir alacağı yer almıştır. Doğrudan mehir taleplerinin olduğu belgelerde ise kadının erkekden mehir istediği açıkça görülmekte ve kadının hangi tür, ne kadar mehir istediği ve kadının evlilik durumunun (boşanma vs) ne olduğu görülmektedir.

Doğrudan mehir talebinin görüldüğü 6 belgeden 88 numaralı belgede yukarıda anlatılanlara açık bir şekilde rastlanmıştır. Bu belgede Safiyebinti Mehmed boşanmış olduğu eşinden mehr-i muaccel ve bunun değeri olarak 50 kuruş talep etmektedir. Mahkeme bu talebi kabul edip kadına, boşanmış olduğu kocası tarafından 50 kuruş mehr-i müccel bedeli ödenmesine hüküm kılmıştır²⁰¹. Buradan hareketle erkek tarafından ödenmesi gereken mehir miktarının evlendikten hemen sonra ya bir kısmının ödenmiş olduğu, ya da hiç ödenmeyip sonraya tehir edildiği tahmin edilmektedir. Ancak mehrin erteleme süresi boşanmaya kadar sürmüştür. Ayrıca belgeden anlaşılacağı üzere mahkeme tereddütsüz bir şekilde mehrin kadına verilmesine hükmetmiştir. Ancak mahkeme bazen de mehir talebinde bulunan kadından şahit talep edilmektedir. Aynı durumla alakalı bir başka belge olan 97 numaralı belgede vefat eden Mustafa bin Abdullah'ın terekesinden eşi Zeyneb binti el-hac Mehmed mehir talep etmektedir. Bu amaçla Zeynep binti el-hac Mehmed

²⁰⁰ Aydın. *a.g.e.* s.301-303.

²⁰¹“Medîne-i Ayntâba tabi Karye-i Kızılhisar sükkânından işbu râfietü'l-kitâb Safiye binti Mehmed nam hatun mahfil-i kazâda zevce-i mutallakı Mehmed bin Abdi nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan onbeş gün mukaddem mezbûr Mehmed beni selâsen tatlık itdüğini huzûr-ı şer' de isbat ve hucet-i şer' iye olunmağın mezbûr Mehmedin zimmetinde mütekarrir ve ma' kud-ı aleyh olan elli guruş mehr-i mü'ccelim ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâmi taleb iderim sual olunub alvirilmek matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbûr Mehmed cevabında fi'l-vakı mezbûre Safiyeyi selâsen tatlık itdüğü huzûr-ı şer' de isbat ve hucet-i şer' iye olunduğımı ve zimmetinde mütekarrir eli guruş mehr-i mü'ccel ve nafaka-i iddet ve meünet-i süknâsı olduğımı ikrâr ve itiraf itmeğın elli guruş mehr-i mü'cceli ve beş guruş dahi nafaka-i iddet ve meünet-i süknâyı mezbûre Safiyeye edâ ve teslime mezbûr Mehmede tenbih-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü'l-ısrîn min şehr-i zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 88.

kardeşi Mustafa'nın vekil olmasıyla mahkemeye başvurmuş, mahkeme, kararın hakkaniyetli verilmesi için vekil Mustafa'dan şahit talep etmiştir. Şahitlerden olan el-hâc Mehmed bin el-hâc Mustafa ve Hüseyin bin Hasan “fi'l-vâki müvekkile-i mezbûre Zeyneb müteveffâ-yı merkûm Mustafaya akd-i nikah olundukda bizim huzurumuzda elli guruş mehr-i mu'accel ve elli guruş mehr-i mü'accel tesmiye olunub akd-i nikah olundı biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ideriz” diyerek şahitlik etmişlerdir. Mahkeme şahitlerin şahitliğini kabul etmiş ancak Zeynebbinti el-hac Mehmed'den talep ettiği mehr-i müecceli daha önceden herhangi bir şekilde almadığına dair yemin etmesini istemiştir. Sonuç olarak mahkeme Zeynep'in yemin vermesiyle kendisine terekeden mehr-i mueccelin değeri olarak 50 kuruş verilmesine hükmetmiştir²⁰²

Doğrudan mehir talebiyle ilgili son olarak 51,121 ve 192 no'lu belgelerde de aynı duruma rastlanmıştır. Her üç belgede kadınlar ölen kocalarının terekesinden mehir talep etmişlerdir. 51 numaralı belgede Sekine binti Mehmed, ölen kocasının terekesinden 75 kuruş mehri müeccel talep etmiş bu amaçla mahkemeye başvurmuştur. Sonuçta mahkeme mehir konusundaki talebi dinlemiş ve şahitlerin de bu yönde tanıklık etmeleriyle mahkeme, Sekine binti Mehmed'e ölen kocasının terekesinden mehr-i müeccel olarak 75 kuruş verilmesine karar kılmıştır.

Bir başka belge olan 121 numaralı belgede farklı bir ayrıntı göze çarpmaktadır. Zira bu belgede yaşanan olaylara bakıldığında mahkemede bir evlat, annesinin aleyhinde şahitlerle birlikte ifadede bulunmuş ve mahkeme oğulun ve şahitlerinin ifadelerine bakarak annenin mehr talebini reddetmiştir. Şöyle ki Cevizlice Mahallesi'nden olan Halil beşe bin Ahmed'in eşi Hatice binti Ahmed kocasının terekesinden mehr hakkını alabilmek için es-seyyid Mehmed bin el-hâc Mehmed'i kendisine vekil kılarak mahkemeye başvurmuş. Es-seyyid Mehmed “müvekkilem mezbûre Haticenin zevci müteveffâ-yı merkûm Halil Beşe zimmetinde kırk guruş mehri olub muhallefâtına mezbûr Ahmed vâziü'l-yed olmağla zikr olunan kırk guruş ve hisse-i semeniyenin taleb iderim sual olunub alıverilmek matlûbumdur” diyerek müvekkilinin mehrini talep etmiştir. Ancak Hatice binti Ahmed'in büyük oğlu olan ve zamanında Hatice'nin oğlu olan Mehmed'in vekili ve kızı Halime'nin vasisi olan Ahmed, dava vekili es-seyyid Mehmed'e “ber-müceb-i defter-i kassâm iki yüz yirmi yedi guruş iki sülûs babası muhallefâtın zabt eylediğın

²⁰² A.Ş.S. nr.61, belge 97.

ikrâr lakin tarih-i kitabdan bir sene mukaddem Karye-i Nurganede Kuzlu derede vaki baş yüz teğek bağ ve on nakid guruş mezbûre Hatice yedinden ahz ve kabz idüb mehr ü miras davasından ve sâyir âmme-i deâviden benim ve verese-i mezbûrünün zimmetimizi min külli'l-vücûh ibrâ itdi” karşı çıkmış ve annesi Hatice'nin mehr hakkını zamanında aldığını, bu yüzden annesinin mehr hakkının olmadığını belirtmiştir. Ancak mahkeme Ahmed'den itirazının doğrulanması için şahit talep etmiştir. Bunun üzerine Ahmed'in şahitlerinden Ali bin Şaban ve Derviş bin Süleyman “fi'l-vâki bir sene mukaddem mezbûre Hatice bizim huzurumuzda oğlu merkûm Ahmed yedinden beş yüz teğek mezkûr bağı ve on nakid guruş ahz ve verese-i mezbûrunun zimmetlerini mehr ü miras davasından ve sâyir âmme-i deâviden min külli'l-vücûh ibrâ ve ıskat itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz” diyerek Ahmed'in itirazını doğruladılar. Mahkeme de şahitleri dinleyerek dava vekili seyyid Mehmed'in davasını reddetmiştir²⁰³.

Doğrudan mehr talebiyle alakalı son belge olan 192 no'lu belgede ise Fatıma binti Mehmed kocasının muhallefatından 45 kuruş mehr-i muaccel talep etmiş, şahitlerin kadının lehine ifade vermesi ve Fatıma binti Mehmed'in iddiasının aksini yapmadığına dair yemin²⁰⁴ etmesiyle mahkeme Fatıma binti Mehmed lehine karar kılmıştır.

Sicilde yukarıda zikredilenlerin yanısıra mehr konusuyla ilgili birkaç belge daha göze çarpmaktadır²⁰⁵. Bu belgelerden en fazla dikkat çekenleri ise tereke kayıtlarının olduğu belgelerdir²⁰⁶. Bu belgelerde mehr kavramının nasıl talep edildiğinden çok mehrin değeri vurgulanmaktadır. Örneğin; 103 no'lu Meryembinti Menla Ebu Bekir'in terekesinde mehr kavramı “mehr-i müccel der zimmet-i zevc” olarak geçmekte ve değerinin 50 kuruş olduğu görülmektedir. Yani ölen kadının eşinden 50 kuruş alacağı kalmıştır. Yine 105 no'lu Hüseyin Beşe ibn-i el-hac Ali'nin terekesinde mehr kavramı “mehr-i mü'ccel-i müsbet li-zevce-i Ümmühani” ve “mehr-i mü'ccel-i müsbet li-zevce-i Fatıma” olarak geçmektedir. Ümmühan'ın mehri 60 kuruş, Fatıma'nın mehri 50 kuruştur. Buradan anlaşılıyor ki Hüseyin Beşe'nin iki eşi var ve eşlerine biri 60 kuruş diğeri 50 kuruş olmak üzere toplam 110 kuruş mehr borcu kalmıştır. Bir başka tereke kaydı olan 133 numaralı belgeden Aişebinti el-hac Mehmed'in kocasından 60 kuruş değerinde mehr-i müccel alacağı

²⁰³ A.Ş.S. nr.61, belge 121.

²⁰⁴ A.Ş.S. nr.61, belge 192.

²⁰⁵ A.Ş.S. nr.61 belge 35,38,46,47,65,66,103,105,133,134, 155.

²⁰⁶ A.Ş.S. nr.61 belge 103, 105,133,155.

olduğu öldüğü anlaşılmaktadır. Bu konuyla alakalı tereke kayıtlarının son belgesi olan 155 numaralı belgede ise Mustafa bin el-hac Ali'nin eşine 75 kuruş değerinde mehr-i müeccel borcu olduğu ve bu şekilde öldüğü görülmüştür.

Tüm mehir talepleri göz önüne alındığında genel anlamda bu talepler kadının lehine sonuçlanmaktadır. Ancak birkaç belgede genel olanın aksine mehr talebinin kadının aleyhine sonuçlanabildiği görülmektedir²⁰⁷.

4.10.1.5. Nafaka

Kadınların evlilik sebebiyle sahip oldukları çok önemli bir mali haktır. Nafakanın kapsamında yiyecek, içecek, barınma, hizmetçi, ilaç-tedavi ihtiyaçlarının karşılanması yer almaktadır. Kadın zengin dahi olsa nafaka onun hakkıdır. Ancak kadının nafaka hakkından yararlanabilmesi için geçerli bir nikah akdinin yapılmasının yanında kadının fiilen evliliğe hazır olması gerekmektedir. Kadın kocasının evine taşınmayı reddederse ya da evlilik için çok derece küçükse erkeğin kadına karşı nafaka yükümlülüğü yoktur. Nafaka, tıpkı mehirde olduğu gibi eğer koca bu konuda ihmalkarlık gösterirse kadın mahkemeye başvurabilir, kendisi ve varsa çocukları için mahkeme yoluyla kocasından nafaka talep edebilirdi. Bu takdir sırasında karı-kocanın durumu birlikte dikkate alınır²⁰⁸.

61 no'lu sicilde diğer konularda olduğu gibi nafaka konusunda da birçok belgeye rastlanmıştır²⁰⁹. Ancak belgelerin çokluğuyla beraber nafaka farklı durumlarda talep edilmiştir. Belgelerde genel olarak iki şekilde nafaka talebi göze çarpmaktadır. Birincisinde, bir kadın boşanmış ya da terk edilmiş olduğu zamanda, kocası nafakasını vermediği için kadın mahkeme aracılığıyla boşanmış olduğu veya terk edildiği kocasından hem kendisi hem de varsa çocukları için nafaka talep etmektedir. İkinci durumda ise aile reisinin ölmüş olduğu zamanda, kadın tarafından hem kendisi hem de çocukları için kocasının terekesinden nafaka verilmesi talep edilmekte veyahut yetim çocukların varisleri tarafından nafaka talep edilmektedir. Mahkeme ise uygun görürse ölen aile reisinin terekesinden nafaka verilmesine karar vermektedir.

Kadının boşanmış olduğu veya terkedildiği kocasından nafaka talep etmesi ile ilgili olarak 3 belgeye rastlanmıştır. Bu belgelerden 88 no'lu belgede Safiyebinti Mehmed boşanmış olduğu kocası Mehmed bin Abdi'den nafaka talep etmektedir.

²⁰⁷ A.Ş.S. nr.61 belge 121.

²⁰⁸ Aydın, *a.g.e.*, s. 303-304.

²⁰⁹ A.Ş.S. nr.61, belge 12,16,32,39,68,88,145,149,170,175,185,190.

Bunun üzerine koca Mehmed bin Abdi'nin boşanmış olduğu eşine nafaka borcu olduğunu kabul etmesiyle mahkemeta tarafından Safiyebinti Mehmed'e kocası tarihiyle günlük 5 kuruş iddet nafakası²¹⁰ bağlanmış ve yaşayabileceği şekilde bir ev verilmesine hükmedilmiştir²¹¹. Yine bu konuyla alakalı 175 numaralı belgede Hatice binti Hasan Ali kocası Süleyman bin Mehmed'den boşanmış ve kızları Elif ve Rabia'nın geçimini üstlenmiştir, bu amaçla kocası Süleyman bin Mehmed'den nafaka talep etmiştir. Bunun üzerine mahkeme Süleyman bin Mehmet eliyle her birine, nafaka, giysi yardımı ve diğer ihtiyaçlar için günlük 4 kuruş verilmesine karar kılmıştır²¹². 190 numaralı belgede ise nafakasız bir şekilde terk edilen Sare binti Hüseyin kocası Hüseyin bin Mahmud'dan mahkeme yoluyla nafaka talep etmektedir. Mahkeme bunun üzerine Sare binti Hüseyin'den kocasının onu nafakasız bıraktığına yemin etmesini istemiştir. Mahkeme kadının bu konuda yemin vermesiyle kendisine kocası tarafından günlük 4 akçe nafaka verilmesine hükmetmiştir²¹³.

Kadının kocası öldüğü zamanda, kendisi ve çocukları için terekeden nafaka talebinde bulunduğu veya yetim kalan çocukların varisleri tarafından yine aynı şekilde terekeden nafaka talebinde bulunulduğu söylenmişti. Bu konuyla alakalı olarak toplam 9 belgeye rastlanmıştır²¹⁴. Bu 9 belge içindeki 12 numarada vefat eden Ebubekir bin İbrahim'in terekесinden kızlar Aişe ve Emine için onların vasileri olan anneleri Meryembinti Mahmud tarafından nafaka talep edilmektedir. Mahkeme bunun üzerine Aişe ve Emine'nin her birine terekeden günlük 4 akçe nafaka

²¹⁰ “huk. [eskiden] kadının iddeti içinde lâzım gelen nafaka,[çünkü koca boşadığı karısını iddeti bitinceye kadar infakla mükelleftir]” Ferit Devellioğlu , nafaka-i iddet, *a.g.e.*, s.1181.

²¹¹ A.Ş.S. nr.61, belge 88.

²¹² “Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesinde sâkine işbu râfiü'l-kitab Hatice binti Hasan Ali nam Hatun meclis-i şer'î şerif-i lâzımda takrîr-i kelâm idüb zevc-i mutallakım Süleyman bin Mehmedin firâşından hasıl benden mütevellide kızları Elife ve Rabia nam sağireler hâlen taht-ı hazanemde olub nafaka ve kisveye ihtiyaçları olmağla savb-ı şeriat-ı mutahharadan her birine kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye lede'z-zafer babaları mezbûr Süleymandan rücûa izin talep iderim didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sağîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve-i bahâları ve sair havâyic-i zarûriyeleri için yevmi her birine dörder akçe farz ve takdir idüb vakt-i zarurette istidâne ve lede'z-zafer babaları mezbûr Süleymandan rücûa mezbûre Haticeye izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi selh-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr.61, belge 175.

²¹³ “Medîne-i Ayntâbda Kozanlı kurbunda sâkine işbu râfiatü'l-kitab Sare binti Hüseyin nam hatun meclis-i şer'î şerif-i lâzımü't-teşrifde takrîr-i kelâm idüb zevcim Hüseyin bin Mahmud nam kimesne beni bilâ nafaka terk idüb aher diyara gitmekle savb-ı şeriat-ı merğûbeden kadr-i maruf nafaka nafaka takdir olunub vakt-i zarurette istidâne lede'z-zafer zevcim mezbûr Hüseyine rücûa izin talep iderim didikde zevci mezbûr Hüseyin cins-i nafakadan bir nesne virmeyüb gitmediğine mezbûr Sarere yemin teklif olundukda ol dahi alâ vifku'l-mesûl hulf-i billâhi alıyyü'l-a'lâ itmeğın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden mezbûre Sarenin nafaka ve sayir havâyic-i zarûriyesiçün yevmi dört akçe farz ve takdir idüb vakt-i zarurette istidâne ve lede'z-zafer zevci mezbûr Hüseyinden rücûa mezbûre Sareye izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i Safer sene 1125” A.Ş.S. nr.61 belge 190.

²¹⁴ A.Ş.S. nr.61, belge 12,16,32,39,68,145,149,170,185.

verilmesine ve giysi yardımında bulunulmasına hükmetmiştir²¹⁵. 16 numaralı belgede Mustafa ibn-i Abdülvahab'ın terekesinden karısı Ümmühani ibnite Yusuf, kızı Zeynep için nafaka ve giysi yardımı talep etmektedir. Mahkeme bu vesileyle Ümmühani'ye terekeden günlük 6 akçe verilmesine ve giysi yardımında bulunulmasına karar vermiştir²¹⁶. 32 numaralı belgede de vefat eden el-hac Mehmed bin Abdurrahman'ın terekesinden kızı Hatice için onun varisi olan Meryem binti Recep tarafından nafaka talep edilmiştir. Sonuçta mahkeme bu konuda lehte hüküm vermiş ancak bu belgede diğer belgelerden farklı olarak nafaka miktarı yer almamıştır²¹⁷. 39 numaralı belgede ise farklı bir durum göze çarpmaktadır. Bu belgede nafaka talep eden kişi, ölen erkeğin eşi değil; yetim kalan çocukların varislerinden olan onların büyük kardeşleri Mustafa adlı kişidir²¹⁸. 68 numaralı belgede de nafaka talep edenin farklı bir kişi olduğu göze çarpmaktadır. Şöyle ki Emine binti Haydar, kızı Aişe öldüğü için torunu Minebinti Mehmed'in bakımını üstlenmiş ve bu amaçla kızı Aişe'nin kocası Mehmed'den torunu mine için nafaka talep etmiştir. Mahkeme Emine binti Haydar'ın nafaka talebini kabul etmiş ve baba

²¹⁵“ Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Cedîd Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebu Bekir ibni İbrahimin sulbiye-i sağîre kızları Aişe ve Haticenin anaları savb-ı şer' den mansûbe vasileri olan işbu râfiatü'l-kitab Meryem binti Davud nam hatun meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb sağîretân-ı mezbûretân hicr-i hazanemde olub nafaka ve kisveye eşed ihtiyacları olmağın savb-ı şer'-i enverden kadr-i muarref nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir olunması matlûbumdur didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyic olan akçeden sağîretân-ı mezbûretânın her biriye yevmi üçer akçe nafaka ve kisve-i baha farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî sağîretân-ı mezbûrtanın malzemelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye va vakt-i zaferde alâ min yecibe aleyhi'n-nafaka üzerine rücû'a mezbûre Meryem için izin virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâmin min şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 12.

²¹⁶ A.Ş.S. nr.61, belge 16.

²¹⁷“Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-hâc Mehmed bin Abdurrahmanın sulbiye-i sağîre kızı Haticenin validesi ve savb-ı şer'-i enverden mansube vasisi olan işbu râfiatü'l-kitab Meryem binti Receb nam hatun meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb mezbûre Hatice hicr-i hazânede ve terbiyemde olub nafaka ve kisveye eşedd ihtiyacı olmağın savb-ı şer' den kadr-i maruf nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir olunub vakt-i zaruretde istidâneye lede'z-zafer mâl-ı mevrûsundan rücûa mezbûre Meryeme izn virilmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü's-sâbi' 'aşer min şehr-i zilkadetü'ş-şerîf sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 32.

²¹⁸“Medîne-i Ayntâba tabi Sam nam karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Cuma bin Yusufun sulbi sağîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Yusuf ve sulbiye-i sağîre kızı Fatımanın kebîr karındaşlar ve savb-ı şer'-i enverden mansub vasileri olan işbu râfiü'l-kitâb Mustafa nam kimesne mahfil-i kazâda kelma ve ifade-i merâm idüb sığâr-ı mezkûrun Ahmed ve Mehmed ve Yusuf ve Fatıma taht-ı terbiyemde olub nafala ve kisveye eşed ihtiyacları olmağın savb-ı şer'-i enverden kadr-i maruf nafaka-i kisve-i bahâ takdir olunması matlûbumdur didikde hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi sığâr-ı mezbûrünün her birine yüz yirmisi bir guruşa rayiç olan akçeden dört akçe nafaka ev kisve-i bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî sığâr-ı mezbûrünün malzemelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye vakt-i zaferde sığâr-ı mezbûrünün mâl-ı mevrûslarına rücû'a vasi-i mezbûr Mustafaya izin virilmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fî el yevmü'l-'ısrîn min şehr-i zilkade sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 39.

Mehmet eliyle Mine'ye günlük 4 akçe nafaka verilmesine hüküm kılmıştır²¹⁹. Bu değerlendirilen belgelerin yanısıra 145²²⁰, 149²²¹, 170²²², 185²²³ numaralı belgelerde de benzer durumlara rastlanmıştır. Şöyle ki evin reisi öldüğünde geride kalan çocuklara vasi tayin edilmiş ve bu vasiler tarafından çocukların bakımı için terekeden nafaka talep edilmiştir. Nafaka talep eden kişilere bakıldığında ise daha çok birinci dereceden vasilerin (anne, büyük kardeş, amca) olduğu görülmekle beraber, aileye yabancı olup ancak güvenilirliği kanıtlanmış vasiler de görülmüştür.

Nafaka talepleri ile ilgili olan belgeler genel olarak değerlendirildiğinde nafaka talebinin mahkemede olumlu bir şekilde sonuçlandığı görülmekte ve red olayına hiç rastlanmamaktadır. Buradan anlaşılıyor ki devlet şer'i

²¹⁹ A.Ş.S. nr.61, belge 68

²²⁰ “Medîne-i Ayntâbda Kastel Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed bin Mehmedin sulbi sağır oğlu İbrahim Halilin kebîr karındaşı ve tesviye-i umûrına savb-ı şer‘den mansub vasisi olan işbu râfiü’l-kitab Molla Hamid nam kimesne meclis-i şer‘-i hâtırda takrîr-i kelâm idüb sağır-i mezbûr halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla savb-ı şeriat-ı merğubeden kadr-i kifâye nafaka ve kisveye takdir olunub istidâneye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmi bir guruşa râyiç olan akçeden sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir havâyic-i zarûriyesicün yevmi üç akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne lede’l-zafer mâl-ı mevrusundan rücû’a vasi-i mezbûr Molla Ahmede izin virmeğin mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi el yevmü’s-sâmin ‘aşer min Muharrem sene hamse ve ‘ışrîn ve mie ve elf” A.Ş.S. nr.61, belge 145.

²²¹ “Medîne-i Ayntâbda Cevizlice Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden el-hâc Mehmed bin Dervişin zevce-i metrûke ve sulbiye-i sağire kızları Emine ve Miyasenin tesviye-i umurlarına savb-ı şer‘-i mansube vasileri olan işbu râfiatü’l-kitâb Zemzem binti Osman nam hatun meclis-i şer‘-i hâtır-ı lâzîmü’t-teşrifde takrîr-i kelâm idüb sağîretân-ı mezbûretân halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve-i bahâya muhtaç olmalarıyla savb-ı şer‘-i enverden mikdâr-ı kifâye ve nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâbeye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sağîretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve-i bahâları için yevmi her birine üçer akçe farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâneye ve lede’z-zafer mâl-ı mevruslarından rücû’a vasiye-i mezbûre Zemzeme izin virilmeğin mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr. 61, belge 149.

²²² “Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Ahmed bin Menlâ İbrahimin sulbi sağır oğulları İsmail ve Osman ve Alinin kebîr karındaşları savb-ı şer‘-i enverden mansub vasileri olan işbu râfiü’l-kitab Mehmed nam kimesne meclis-i şer‘-i şerif-i lâzîmü’t-teşrifde takrîr-i kelâm idüb sığâr-ı merkûmûn halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve-i bahâya ihtiyacı olmağla savb-ı şer‘den her birine kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sığâr-ı merkûmûnun her birine yevmi nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne veledi’z-zafer mâl-ı mevruslarından rücû’a vasi-i mezbûr Mehmede izin virmeğin mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr. 61, belge 170.

²²³ “Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Ahmed bin Menlâ İbrahimin sulbi sağır oğulları İsmail ve Osman ve Alinin kebîr karındaşları savb-ı şer‘-i enverden mansub vasileri olan işbu râfiü’l-kitab Mehmed nam kimesne meclis-i şer‘-i şerif-i lâzîmü’t-teşrifde takrîr-i kelâm idüb sığâr-ı merkûmûn halen taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve-i bahâya ihtiyacı olmağla savb-ı şer‘den her birine kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve-i bahâ takdir olunub istidâneye izin talep iderim didikde hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi yüz yirmisi bir guruşa râyiç olan akçeden sığâr-ı merkûmûnun her birine yevmi nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdir idüb vakt-i zaruretde istidâne veledi’z-zafer mâl-ı mevruslarından rücû’a vasi-i mezbûr Mehmede izin virmeğin mâ vaka‘ bi’t-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr.61, belge 185.

hukukun kadına ve çocuklarına verdiği ayrıcalıklar üzerine ciddiyet göstermektedir. Böylece devlet, sosyal yapının bel kemiği olan ailedeki bireylerin perişan duruma düşmesini engellemiş ve aileyi korumaya çalışmıştır. Sicilde tespit edilen nafaka miktarlarının geneline bakıldığında ise günlük nafaka miktarının ortalama 4 kuruş olduğu görülmüştür.

4.10.1.6. Vasi Tayinleri

Osmanlı Devleti'nde yetim kalan çocukların korunması esas alınmış olup yetimlerin mallarının korunması amacıyla mahkeme tarafından bir vasi tayin edildiği görülmektedir. Vasiler, yetimlere ait malların hukuki açıdan özel korumaya alınması amacıyla oluşturulan Eytâm keselerinin yöneticisidirler. Osmanlı toplumunda fıkıh nazariyesine göre, her Müslüman bir vasiyi; miras işlerinin hali içingörevlendirebilir, ya da reşit olmayan çocuklarının veya torunlarının mal varlığını idare ile vazifelendirilebilirdi.²²⁴

Çalışma konusu 61 numaralı sicilde vasi tayinlerine sıklıkla rastlanmaktadır. Bu konu ile alakalı 7,82,83,132,169,171,184,186,191,194 numaralı olmak üzere toplam 10 belgeye rastlanmıştır. Bu belgelerden 7 numaralı belgede El-hac Osman'ın vefat eden Mustafa ibn-i Hüseyin'in çocukları Abdullah ve Fatıma'ya vasi tayin edilmek istendiği ve mahkemenin çocukların amcaları olan el-hac Mehmed'in vasiliğini kabul ettiği görülmüştür²²⁵. 82 numaralı bir başka belgede Molla Halil adlı kişiye babası el-hâc Ebu Bekir bin Abdülkadirten miras kaldığı ve Molla Halil'in yaşının küçük olması dolayısıyla mirasın korunması amacına binaen Molla Halil'in amcası Mehmed'in vasi tayin edilmesi yer almıştır²²⁶. Sicil'in 83 numaralı belgesi vasi tayininde birinci dereceden yakın olan kişilerin seçilmesine en açık örnektir. Bu belgede Ebu Bekir bin Abdulkadir'den çocukları Mehmed ve Aişe'ye miras kaldığı

²²⁴ Cafer Çiftçi. (2003). Osmanlı Döneminde Bursa'da Eytam Keseleri. Uludağ Üniv. Fen-Edebiyat Fakültesi, *S. B. E. D.* Yıl 4, S. 5, s. 84.

²²⁵ “Medîne-i Ayntâbda İbn-i Şükr Mahallesinde sâkin iken vefat iden el-hâc Mustafa ibni Hüseyinin sulbî sağır oğlu Abdullah ve sağire kızı Fatımaya babaları müteveffâ-yı merkûmdan irsen intikal iden mallarını hıfza ve ...ve sair tesviye-i umurlarına bir vasi lazım olub sağır-ı mezbûrânın ammileri el-hâc Osman vesâyete mahal ve müstehak olmağın savb-ı şer' den mezbûr el-hâc sağır-ı mezbûrân üzerlerine vasi nasb ve tayin olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve merasimi edaya taahhüd ve iltizam itmeğın ma vaka' ketb şod fi 10 zilkade sene 1124” A.Ş.S. nr.61 belge 7.

²²⁶ “Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesi sükkânından olub diyâr-ı âhirde mütemekkin Molla Halile babası el-hâc Ebu Bekir bin Abdülkadirten intikal iden hisse-i irsiyesini zabt ve hıfza bir kayyim ve vasi lazım ve mühim olub gâib-i merkûmun karındaşı işbu râfiü'l-kitâb Mehmed nam kimesne müstakim ve her vechle mahal ve müstehak olduğını zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi müslimîn haber virmeleriyle üzerine kayyim ve vasi nasb ve tayin olundukda ol dahi kabul ve merâsimini edâya müteahhid iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı zi'l-hicce-i şerif sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf” A.Ş.S. nr.61 belge 82.

ve bu miras'ın korunması için çocukların annesi Hatice binti Mustafa'nın vasi tayin edildiği görülmüştür²²⁷.

132 no'lu belgede ise Ümmü Gülsüm'ün Mehmet adlı yetime vasi tayin edildiği görülmektedir. Bu belgede vesayetin ne şekilde gerçekleştiğini de görmek mümkündür. Mustafa bin Abdullah'ın vefatı sonrasında kendini idare edemeyecek kadar küçük olan oğlu Mehmet'in mallarının korunması amacıyla Ümmü Gülsüm vasi tayin edilirken vasi adayının bu konuda emin bir kişi olduğu değişik şahısların şahitliği ile tespit edilmiştir. Ayrıca, Ümmü Gülsüm'ün bu vazifesi kabul ettiği de mahkemede ifade edilerek vesayetin Ümmü Gülsüm'e verildiği kayd edilmiştir.²²⁸ Vasi tayini ile ilgili olan bir başka belgede Emine binti el-hac Ali Ağa'nın ölmesi üzerine yetim kalan büyük oğul Mehmed'e babası Ömer Ağa vasi tayin edilmiştir²²⁹. 171 numaralı belge de ise Ahmed bin Menla İbrahim'in ölmesi üzerine yetim kalıp üzerlerine miras kalan çocuklar Ali, Osman, ve İsmail'in üzerlerine büyük amcaları vasi tayin edilmiştir²³⁰. 184 numaralı belgede babaları Kör Mehmed ibn-i Ramazan'ın ölmesinden dolayı mirasa sahip olan ve aynı zamanda yetim kalan kızlar

²²⁷ “Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ebu Bekir bin Abdülkadirin sulbi oğlı Mehmede sağîre kızı Aişeye intikal iden mâl-ı mevrusların hıfz ve umûr-ı mühimmelerin tesviye için savb-ı şeriat-ı merğubeden mansub bir vasi lazım ve mühim olub valideleri işbu râfiatü'l-kitab Hatice binti el-hâc Mustafa nam hatun vesâyet-i merkûmeye icrâ olmağın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûre Haticeyi sağîran-ı mezbûrân Mehmed ve Haticenin emvâllerin hıfz ve ahvâllerin tesviye için vasi nasb ve tayin idüb ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve merâsimini edây taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ısrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61 belge 83.

²²⁸ “Medîne-i Ayntâbda Şehreküsti Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Abdullahın sulbi sağîr oğlu Mehmedin mâl-ı mevrusun hıfz ve umûr-ı mühimmesin tesviye için savb-ı şer' den mansub bir vasi lazım ve mühim olub ceddesi işbu râfiatü'l-kitab Ümmü Gülsüm binti Ahmed nam hatun vesâyet-i merkûme uhdesinden geldüğün zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi kimesne haber virmeleriyle hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab hazretleri dahi mezbûre Ümmü Gülsüm sağîr-i merkûm Mehmede vasi nasb ve tayin idüb ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hidmet-i lâzimesin edâya taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâsıt-ı Muharrem sene hamse ve 'ısrîn ve mie ve elf" A.Ş.S. nr. 61, belge 132.

²²⁹ “Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atık Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Emine binti el-hâc Ali Ağa nam hatunun sadrî sağîr oğlu Mehmedin mâl-ı mevrûsı hıfz ve umûr-ı mühimmesin tesviye için savb-ı şer'-i enverden mansub bir vasi lazım ve mühim olub babası işbu râfiü'l-kitab Ömer Ağa bin el-hâc Osman Efendi vesâyet-i merkûme uhdesinden gelmekle hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mebzur Ömer Ağayı sağîr-i merkûm Mehmede vasi nasb ve tayin idüb ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâya taahhud ve mültezim olmağın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî evâhir-i Muharrem sene 112"5 A.Ş.S. nr.61 belge 169.

²³⁰ “Medîne-i Ayntâbda Tevbe Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefat iden Ahmed bin Menlâ İbrahimin sulbi sağîr oğulları Ali ve Osman ve İsmail babaları müteveffâ-yı merkûmdan intikal mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarına savb-ı şer'-i enverden bir vasi nasb ve tayin olunmak lazım ve mühim olmağla sığâr-ı merkûmünun kebîr karındaşları işbu râfiü'l-kitab Mehmed nam kimesne vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olmağın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûr Mehmedî sığâr-ı mezbûrân üzerlerine vasi nasb ve tayin eyledikte ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabul ve merâsimini edâya taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fî selh-i Muharrem sene 1135" A.Ş.S. nr.61 belge 171.

Aişe ve Emine üzerlerine anneleri Esmâ binti Mehmet vasi tayin edilmiştir²³¹. 186 numaralı belgede diğer belgelerden farklı bir ayrıntı göze çarpmaktadır. Bu belgede vefat eden Abdülkadir bin el-hâc Hızır'ın büyük kızı Ahsen'e, el-hac Ahmed adında bir kişi vasin tayin edilmiş ancak vasi el-hac Ahmed'in de ölmesiyle yeni bir vasi tayinine ihtiyaç duyulmuştur. Sonuç olarak el-hâc Mustafa ibni el-hâc Mehmed vasi tayin edilmiştir²³². Bu belgeden görülüyor ki yetim olan kişiler sürekli devlet koruması altında olmakta yani yetim'in vasisi vefat ettiğinde hemen devlet tarafından yeni bir vasi tayin edilmektedir. Bu amaçla yetim'in bir an olsun ortada kalmasına izin verilmemiştir.

Belgelerin değerlendirilmesine devam edildiğinde 191 ve 194 numaralı belgelerde vasi tayinlerinin bilindik bir şekilde sürdürüldüğü görülmektedir.

Vasi tayinleri ile ilgili 10 belge genel olarak değerlendirildiğinde Osmanlı Devleti'nde yetim çocukların korunması amacıyla vasi tayinlerine gereken önemin verildiği ve bu amaçla vasilerin ya birinci dereceden aile yakınları arasından (anne, baba, büyük kardeş vs.) ya da şahitler huzurunda güvenilir olduğuna inanılan kişiler arasından seçildiği görülmektedir.

4.11. İSİMLER

4.11.1. Aile Adları

A'mâzâde	Devletzâde	Kızıkoğlu
Abdulhalimzâde	Dimoscizâde	Kuloğlu
Ağazâde	Döneklizâde	Kurdzâde
Alizâde	Dülükizâde	Mansurzâde
Altunoğlu	Efendizâde	Mecnunzâde
Amazâde	Felelzâde	Mehdizâde
Ammizâde	Fevkzâde	Menefşecizâde
Anaklıoğlu	Fişekçizâde	Menidzâde
Arablızâde	Gerciğilizâde	Mertmengelizâde

²³¹ A.Ş.S. nr 61 belge 184.

²³²“Medîne-i Ayntâbda Bostancı Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Abdülkadir bin el-hâc Hızırın sulbiye-i sağıre Ahsenin bundan akdem tesviye-i umuruna vasi nasb olan el-hâc Ahmedî fevt olub halen mezbûreye bir vasi lazım ve mühim olmağla erbâb-ı istihkâkdan bâis-i hâzel'l-kitâb el-hâc Mustafâ ibni el-hâc Mehmed nam kimesne vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir ve vesâyeti sağıre-i mezbûreye enfe' olmağın hâkim-i muvakkî-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi mezbûr el-hâc Mustafâyı sağıre-i mezkûre Ahsene vasi nasb ve tayin eylediğinde ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesin edâye taahhüd ve iltizam itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi evâhir-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr.61 belge 186.

Arnavudzâde	Gergerizâde	Muhnizâde
Arpacızâde	Gergerlizâde	Muhsinzâde
Aşıkçızâde	Gökrizâde	Musullızâde
Azizzâde	Halacoğlu	Müftizâde
Bâlizâde	Hamamcızâde	Neccarzâde
Basmacızâde	Hancızâde	Nefahlıoğlu
Beğdilizâde	Haşasoğlu	Neharzâde
Bekirzâde	Hatmanzâde	Rahmanzâde
Bekmezoğlu	Hekimzâde	Sadrizâde
Beynamazcıoğlu	Helvacızâde	Safızâde
Beyzâde	Himâmizâde	Sahafzâde
Boyacıoğlu	Hocazâde	Siyağuşzâde
Bunzâde	Hudâzâde	Sülükcioğlu
Bülbülzâde	İlyasoğlu	Şeyhzâde
Cekdelizâde	Kabasakaloğlu	Tacirlizâde
Cevlizâde	Kacılızâde	Tokatlızâde
Cıncıkoğlu	Kafirzâde	Tokmakzâde
Çavuşzâde	Kal ‘alioğlu	Topuzoğlu
Çerbişzâde	Kamalakzâde	Turâbizâde
Çerkeszâde	Karamânizâde	Türkmanzâde
Çivilizâde	Kargaşaoğlu	Uğurluzâde
Daharzâde	Karlıoğlu	Uranzâde
Darlıoğlu	Kartaşoğlu	Urunzâde
Darmenlizâde	Kebezâde	Uzunzâde
Debbağzâde	Kethüdazâde	Yavrizâde
Devecioğlu	Kethüdazâde	Yavrizâde
Devecizâde	Kırtışoğlu	

Tablo 5:Aile Adları

4.11.2. Mahalle Adları

Amu	Gergerioğlu	Mahkeme
Akyol	Hayk-ı Müslüman	Musullızâde Bostanı
Ali Nacar	Hayk-ı Baba	Seng-i Hoşkadem

Baloğlı	Hızır Çavuş	Seng-i Tavił
Beğ	İbn-i Eyyub	Şarikayan
Bostancı	İbn-i Kör	Şarkıyan
Boyacı	İbn-i Şeker	Şehreküsti
Cabi	Kanalıcı	Şehreküsti Kurbı
Cevizlice	Kastel	Tarla-yı Atık
Çukur	Kayacık Kurbı	Tarla-yı Cedit
Demirci	Kaysar	Tevbe
Eblehan	Kızılca Mescid	Tışlaki
Ehl-i Cefa	Kozanlı Kurbı	Yahni
Ehl-i Cefa	Kürkciyan	Zincirli Kurbı
Emlek	Kürtünciyan	

Tablo 6: Mahalle Adları

4.11.3. Köy Adları

Ağçaburç	Güllüce	Kürt
Akbekar	Güreniz	Medegöz
Aknabla	Hacer	Nurane
Arabgin	Hıyam	Nurgane
Arablar	Humanız	Orul
Arıl	İbrahimi	Sam
Bedirkent	Kab	Sazgın
Beylerbeyi	Kana	Semavun
Cebin	Kanab	Suboğaz
Degihme	Kayacık	Şahmelek
Dilheme	Kızılhisar-ı Tahtani	Vadi
Dülük	Kızılhisar	Zenbur
Göçge	Küfr-i Cebel	Zerenbu

Tablo 7: Köy Adları

4.11.4.Kişi Adları

4.11.4.1.Müslüman Erkek Adları

Abbas	1	Himmet	3
Abdi	4	Hüseyin	52
Abdubaki	1	İbrahim	36
Abdulgani	1	İlyas	1
Abdulkadir	12	İsa	1
Abdullah	34	İskender	1
Abdolvahab	2	İsmail	21
Abdurrahim	2	Kalender	2
Abdurrahman	14	Karaca	1
Abdülcelil	3	Kasım	12
Abdülhalil	1	Kör	1
Abdüllatif	1	Mahmud	11
Ahmed	52	Mansur	2
Ali	92	Mecnun	3
Ali Kaya	1	Mehmed Ali	8
Allahverdi	7	Mehmed Emin	1
Arab	1	Mehmed	202
Arslan	1	Mevlana	1
Asan	1	Mikdad	6
Badurrahman	1	Mir	1
Bali	4	Musa	6
Bayram	4	Mustafa	92
Bayram Ali	1	Nakib	1
Bekir	13	Nasır	1
Bektaş	1	Nasuh	2
Beyazıd	3	Nebi	1
Cafer	2	Neccar	1
Cekdi	2	Nureddin	1
Cevil	2	Osman	38
Cuma	8	Ömer	50

Çavuşzade	1	Ramazan	6
Davud	4	Recep	8
Debbağ	1	Said	3
Derda	1	Satılmış	2
Derviş	1	Sinan	1
Dora	1	Subhanverdi	1
Durmuş	7	Sunullah	1
Ebubekir	22	Süleyman	8
Ebuderda	2	Şaban	4
Ergi	1	Şahin	1
Esad	1	Şam	1
Fazıl	2	Şeref	1
Gavs	1	Şerifüddin	2
Halil	25	Tayyib	1
Hamdi	2	Tenbel	1
Hamid	3	Usulüddin	3
Hamza	8	Üveys	1
Hanifi	2	Veli	4
Hasan	45	Yahya	4
Haydar	1	Yakup	8
Hızır	6	Yasin	1
Hilal	1	Yusuf	22

Tablo 8: Müslüman Erkek İsimleri

Çalışma konusu olan sicilde 1054 erkek isimden en fazla “*Mehmed*”, “*Ahmed*”, “*Mustafa*”, “*Ali*”, “*Osman*” ve “*Ömer*” isimlerinin kullanıldığı görülmektedir. Mehmed, 202; Mustafa, 92; Ali, 92; Ahmed, 52 defa kullanılmıştır. Bu isimlerin çok fazla kullanılması Ehl-i beyte olan sevginin tezahürünü akla getirmektedir.

4.11.4.2.Müslüman Kadın Adları

İsimler	Kullanılan Adet	İsimler	Kullanılan Adet
Aişe	15	Kerime	2
Asiye	1	Meryem	5
Askalan	2	Mine	1
Döndü	1	Rabiye	2
Elif	1	Rahime	1
Emine	7	Rukiyye	2
Fahri	3	Safiye	1
Fatma	22	Sakine	2
Gülzar	1	Saliha	1
Habip	1	Sekine	2
Hacer	1	Sultan	1
Hatice	6	Teslime	1
Hüsni	1	Ümmühan	6
Hüvi	1	Zemzem	1
İsmihan	2	Zeynep	1
Kaya	1	Züleyha	1

Tablo 9:Müslüman Kadın İsimleri

Müslüman Kadınlarda “*Aişe*” ve “*Fatma*” ismine diğer isimlerden daha çok rastlanmıştır. *Aişe* ismine 15 kez *Fatma* ismine ise 22 kez rastlanmıştır. Bu isimlerin çok olması toplumdaki ehl-i beyt sevgisinin tezahürü olsa gerektir.

4.11.4.3. Gayrimüslim Erkek İsimleri

İsimler	Kullanılan Adet	İsimler	Kullanılan Adet
Abraham	4	Hazar	2
Adon	1	Karabet	2
Ağya	2	Kesber	2
Andon	1	Koca	1
Arakil	1	Maderus	2

Artin	1	Menos	2
Aşodun	1	Mihok	1
Aysa	2	Muslis	1
Bağdesor	3	Natos	1
Bedr	2	Nersiz	5
Berkut	1	Ohan	1
Cecl	1	Sarkis	1
Çopur	1	Serabun	1
Dalyan	1	Serayn	1
Delur	1	Tanus	4
Dor	1	Tomas	1
Eğüb	1	Toros	2
Eleksana	2	Tursun	1
Elesfiridir	2	Vanes	4
Esdenkir	1	Vanus	1
Gazer	1	Yağob	3
Haçer	2	Yosef	1

Tablo 10: Gayrimüslim Erkek İsimleri

Gayrimüslim erkeklerde en çok kullanılan isimler: “Nersiz”, “Abraham”, “Tanus”, “Vanes”tir. Nersiz, 5; Abraham, 4; Tanus, 4; Vanes, 4; kez kullanılmıştır.

4.11.4.4. Gayrimüslim Kadın İsimleri

İsimler	Kullanılan Adet	İsimler	Kullanılan Adet
Alma	1	Manik	2
Anna	1	Maryem	2
Ceher	1	Nazhaten	2
Ferman	1	Sara	1

Gevher	1	Şenfer	1
Gülüred	1	Vatnanya	1

Tablo 11: Gayrimüslim Kadın Adları

Gayrimüslim kadınlarda ise Manik ve Maryem ismi 2 kez kullanılmıştır. Maryem isminin diğer isimlere nazaran fazla kullanılması dini hassasiyeti aklı getirmektedir.

4.12. MÜSLİM-GAYRİMÜSLİM İLİŞKİLERİ

4.12.1. Ev Alım- Satım İlişkisi

61 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nde bu konu ile alakalı 3 belge bulunmuştur. Belgelere kısa bir şekilde değinilecek olunursa; 70 numaralı belgede Mustafa bin Yasin, zımmi Manik'e Yusuf bin Hasan aracılığıyla ev satmıştır. Ev, iki katlı olup bir adet mutfığa, bir adet kilere, bir adet kuyuya ve bir adet de avluya sahiptir. Evin değeri ise 100 kuruştur. 71 numaralı belge ise Aişe binti Abdullah, Şenfer binti Vanes'e iki katlı, akarsuyu ve avlusu olan bir ev satmış ve evin değeri 160 kuruş olarak belirlenmiştir. 70 ve 71 numaralı belgelerde satışı gerçekleştirenin müslim taraf olduğu görülmektedir. Bunlardan farklı olarak 176 numaralı belgede ise gayrimüslim birinin müslim birisine ev satışından bahsedilmektedir. Bu belgede Tomas veled-i Ağya, 2 fevkani, bir eyvanı²³³ olan ve yine 2 tahtani beyt, bir mutfak, bir kiler, bir ahır, bir kuyu ve avlusu olan bir yeri 360 kuruşa Kasap Ahmed'e satmıştır. Satış sonunda gayrimüslim taraf "ba'de'l-yevm mahdûd-ı mezkûr bi cümleti't-tevâbi ve'l-levâhık mezbûr Kasab Ahmedin kendi mülk-i müşterâsıdır hasbe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun mahdûd-ı mezkûrda bizim kat'â alakamız yokdur merkûm Kasab Ahmedin kendi mülk-i müşterâsıdır" diyerek satıştan razı olduğunu belirtmiştir.

Bu satış işlemleri genel olarak değerlendirilirse; o dönemde müslim-gayrimüslim fertler arasındaki alım-satım işlemlerinin tıpkı müslim-müslim, gayrimüslim-gayrimüslim arasında yapılmış gibi rahatça yapılabildiği görülmektedir. Ayrıca 71 numaralı belgede önemli bir ayrıntı olarak bayanların da ev alım-satım işlerinde yer aldığı görülmektedir.

²³³ "1- büyük sofa, divanhane, salon. 2. kemerli yüksek bina, oturacak yüksek yer, köşk. 3. Çardak" Devellioğlu ,eyvan, *a.g.e.*, s.357.

4.12.2. Alacak- Verecek İlişkisi

Osmanlı Devleti'nde yaşayan tüm milletler devletin toplum anlayışının sonucu olarak birlik-beraberlik ve dirlik-düzen içerisinde yaşamışlardır. Toplumda sınıf kavramı olmamakla birlikte müslim-gayrimüslim halklar birbirleriyle sosyo-ekonomik münasebetlerde bulunabilmişler ve genel anlamda bu münasebetlerin sonuçlarından her iki taraf da memnun olmuştur. Ancak bazı zamanlarda bu maddi ilişkilerde her iki taraf açısından olumsuz durumlar da yaşanılmış ve bu durum taraflar arasındaki anlaşmazlıklara neden olmuştur. Netice olarak iki tarafın anlaşmazlığı şer'i mahkemede sonuçlanmıştır. Bu konuyla bağlantılı olarak söz konusu 61 numaralı sicilde 3 ve 61 numaralı olmak üzere 2 belgeye rastlanmıştır. Bunlardan en dikkat çekenini ise 3 numaralı belgedir. Bu belgede Hızır bin Himmet'in varislerinin kendilerine ait olduğu iddiasıyla Elesfiridir veledi Aysa adlı zımmiden menzil talep etmektedir. Bu amaçla Hızır bin Himmet'in oğulları Ali, Mehmet, Hüseyin ve kızları Zemzem, Emine, Safiye zımmi Elesfiridir tarafına dava açmıştır. Ancak kardeşlerden Safiye ve Ali'nin ölmesiyle davayı kız kardeşler Emine ve Zemzem üstlenmiştir. Zemzem ve Emine Mehmed bin Ali'yi kendilerine vekil tutarak mahkemeye başvurmuşlardır. Vekil Mehmet bin Ali de mahkemede "mahalle-i mezbûrede vaki bir tarafı mesfûr Bedr mülki ve bir tarafı Boyacı zımmi ve bir tarafı tarik-i âmm ile mahdûd menzil müteveffâ-yı merkûm Hızırın mülki olub ba'de vefâte verese-i mezkûrdan intikal itmişiken halen mersum Bedr zabt ider sual olunub müvekkilelerim mezbûretân Zemzem ve Eminenin kasr-ı yedlerine tanbiholunmak muradımdır" diyerek hanenin müvekkilelerine ait olduğunu belirtmiştir. Ancak mahkeme davalı olan tarafa da söz vermiş. Davalı tarafta zımmiBedr ise savunmasında "tarih-i kitabdan otuz dokuz sene mukaddem müteveffâ-yı merkûm Hızır hal-i sıhhatde mahdûd-ı mezkûr menzili Ali Efendi ibni Mehmed Efendiye doksan bir guraşa bana bey' ü teslim ve kabz-ı semen idüb mezbûr Ali Efendi dahi tarih-i mezkûrda babam Aysaya bey' idüb babam Aysa dahi otuz üç sene mukaddem hâlik olub bu kadar senedir ki menzil-i mezkûrı mülkiyet üzere ben ve babam mezbûretân Zemzem ve Emine muvâcehelerinde zabt ü tasarruf ideriz terk-i dava ve sükût eylediler" diyerek evin babası Aysa tarafından satın alındığını, bu suretle babasından sonra kendisine intikal ettiğini ve davacıların uzun zamandır neden sessiz kalıp dava açmadıklarını belirtmiştir. Mahkemenin sonuna doğru zımmi Bedr'in şahidinin de dinlenmesiyle karara varılmıştır. Ancak mahkemenin son aşamasında ilginç bir ayrıntı dikkat çekmektedir. Gayrimüslim olan

Elesfiridir'in şahidi Mehmet adında bir müslümandır ve cevabında “otuz seneden mütecaviz menzil-i mezkûrı mesfûr Bedr ve babası Aysa müvekkileleri muvâcehelerinde mülkiyet üzere zabt ve tasarruf” ettiğini söyleyerek hanenin zimmi Bedr'in mülkü olduğunu belirtmiştir. Bu durum göstermektedir ki müslüman bir adam kendi dininden bir adama karşı gayrimüslime şahitlik etmektedir. Bu durum osmanlı adalet sisteminin ne kadar hakkaniyetli olduğunu göstermektedir. Mahkeme nihayetinde zimmi Bedr'in şahidini dinleyip Bedr'in lehine karar vermiş ve iddia edilen olayın üzerinden 15 sene gibi bir uzun bir süre geçtiği için davacıların davasını reddetmiştir. Buradan hareketle önemli bir gelişme olarak osmanlı adalet sisteminde bir zamanaşımı durumunun söz konusu olduğu ve bir davanın zamanaşımına uğraması için dava üzerinden 15 geçmesi gerektiği öğrenilmiştir²³⁴.

Bir diğer belge olan 61 numaralı belgede ise vefat eden Hamza Ağa ibn-i İsmail'in varisleri zimmi Çopur'dan mal talep etmektedir. Hamza Ağa'nın biraderzadesi Hasan Ağa ibn-i Ahmed Ağa amcasının alacağını tahsil etmek için el-hac Halil bin Yusuf, Abdullah bin Hüseyin'in şهادetleriyle ve Mehmed Ağa ibn-i Arnavud Osman'a vekalet vererek mahkemeye başvurmuştur. Mehmed Ağa ibn-i Arnavud Osman “tarih-i kitabdan on üç sene mukaddem müvekkilimin mevrûsı olan müteveffâ-yı mezbûr Hamza Ağa mesfûr çopura bin kuruş borç virüb mersum Çopur meblağ-ı mezbûr deynimdir deyû yedine mahtum deyn temessûki virdüğinden gayrı huzûr-ı müsliminde meblağ-ı merkûm bin guruş Hamza Ağaya deynimdir deyû itiraf itmişiken muma ileyh Hamza Ağa fevt olub müvekkil-i mezbûr Hamza Ağanın harsan verâseti Hansa Ağaya intikal itmnekle bi'l-vekâle taleb iderim sual olunub edâsına tenbih olunması matlûbumdur” diyerek müvekkiline miras kalan paranın mahkeme huzurunda Zimmi Çopur'un sorgulanması yoluyla tahsil edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ancak mahkeme dava vekili Mehmed Ağa'dan iddiasını doğrulayıcı şahit getirmesini istemiştir. Mahkemede hazır bulunan ve güvenilir kişilerden olan dava vekili Mehmed Ağa'nın şahitleri Mustafa bin Abdulkadir ve el-hac Şaban bin Yusuf adlı kişiler “mesfûr Çopur tarih-i mezkûrda merkûm Hamza merkûm Hamza Ağadan bin guruş istikrâz idüb yedine temessük virdiğini bizim huzurumuzda ikrâr ve bizi işhâd itdi biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şهادet dahi ideriz” diyerek dava vekili Mehmed Ağa'ya şahitlik etmişlerdir. Mahkeme nihayetindebu şahitleri dinledikten sonra dava vekili Mehmed Ağa lehine hüküm

²³⁴ Hülya Taş. *a.g.e.* s.27 .

vermiş ve zımmi Çopur'un zikir olunan bin kuruşu Mehmed Ağa'ya vermesine karar kılmıştır.

Sicilde olumlu bir şekilde maddi ilişkilerin yaşandığı belgeler de vardır. Bunlar içinde karşılıklı borç kapatma işlemleri yer almaktadır²³⁵. Belegelere göre müslim ve gayrimüslim taraflar birbirleriyle parasal ilişkilerde (ortaklık, alışveriş vs) bulunmuş ve üzerlerine düşen alacak-verecek meselesi her iki tarafı memnun edecek bir şekilde halledilmiştir. 10 Numaralı belgede bu durum açık bir şekilde görülmüştür. Bu belgede Durmuş Ağa ile Natos veled-i Vanes birbirlerinin üzerinde borç kalmayacak şekilde anlaşmışlardır. Vaktiyle el-hac Mehmed ibni- el-hac Ahmed, zımmi Tanus ile ortak olup Tokat ilinde bez satma işine girişmişler. Ancak el-hac Mehmed vefat ettiğinden ortaklık dağılmış her iki tarafta alacak verecek durumu oluşmuştu. El-hac Mehmed'in oğlu el-hac Durmuş ağa bu durumu üstlenmiş ve babasının vermesi gereken miktarı gayrimüslim tarafa vermiş ve böylece her iki taraf da birbirlerine borçları olmadığını kabul ederek anlaşmışlardır²³⁶.

4.12.3. Taraflar Arasındaki Adli Vakalar

Şer'iyye sicilleri her konuda olduğu gibi adli konularda da önemli bilgiler barındırmaktadır. Söz konusu olan 61 numaralı sicilde bu meseleyle alakalı 3 adet belgeye rastlanmış olup bunlardan birisi Ağya veledi Arakil'in es-seyyid Hüseyin Çelebiye küfretmesi ile alakalıdır²³⁷. Belgede sadat-ı kiramdan olan Hüseyin Çelebi bir gece yatsı namazına giderken gayrimüslim Ağya, Hüseyin Çelebi'nin önüne çıkmış, Hüseyin Çelebi Ağya'ya "ne önümde duruyorsun" dediğinde Ağya, Hüseyin Çelebi'nin ağızına ve avradına çirkin bir şekilde küfretmiştir. Hüseyin Çelebi bu amaçla Ağya'dan şikayetçi olarak mahkemeye başvurmuştur. Ancak mahkeme Hüseyin Çelebi'yi dinledikten sonra onun dedikleri kanıtlayacak şahit talep etmiştir. Emin ve sözü geçen kimselerden olan es-seyyid Abdülkadir ibn-i el-hac Mehmed Halil bin Şeyhi ve es-seyyid Ali bin Mehmed Hüseyin Çelebi "tarih-i kitab gecesi mesfûr Ağya müddei-i mezbûr es-seyyid Hüseyinin kapısı önünde vakt-i aşâda neûz-ı billâh cima lafzıyla mezbûr es-seyyid Hüseyinin ağızına ve avratına şetm eyledi bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz" diyerek Hüseyin Çelebi lehine şahitlik etmişlerdir. Mahkeme bu kişilerin şahitliğini kabul etmiş ve davalı

²³⁵ A.Ş.S. nr. 61 belge 10,11.

²³⁶ A.Ş.S. nr. 61 belge 10.

²³⁷ A.Ş.S. nr. 61 belge 13.

olan Ağya'nın ta'zîr²³⁸ ile cezalandırılmasına hükmetmiştir. Bu bilgiler ışığında ta'zir gibi fazla şiddet içermeyen cezaların da mahkemede yaptırım gücü olarak kullanıldığı görülmüştür.

Adli vakalarla ilgili olarak bir başka belgede²³⁹ Nersiz veledi Bağdesor'ın evi ismi belli olmayan beş kişi tarafından basılmış ve eşi ile kendisi yaralanmıştır. Nersiz “tarih-i kitab gicesi nısfü'l-leylde ismi nâ malum beş nefer kimesne âlet-i harble kapuma gelüb hamr taleb idüb virmediğimiz için taşra kapumuzu kırub havluya girüb bıçak ile benim sağ kaşımı üstünden ve zevcem Gelüred binti Hacanı sol omzundan ve validem Alma binti Bederi dahi sol omzundan darb ve cerh itmeleriyle nazar olunub keşf ü tahrîr olunmak matlûbumdur” diyerek saldırının gerçekleştiğini beyan etmiştir. Bu beyanattan sonra Nersiz'in annesi Alma muayene edilmiş ve Alma'nın sol omzunda gerçekten bıçak yarası olduğu saptanmıştır. Mahkeme bu sefer olayı eşi Gülüred ve annesi Alma'dan anlatmasını talep etmiş. Onlar da “ismi nâ malum beş nefer kimesne kapumuzu kırub havluya girüb bizi darb ve cerh eylediler demm ü diyetimize müteallik zıkr olunan Kürtünciyan Mahallesi ahalisinden Bermüzed ile dava ve nizamımız yokdur bi emrillâhi teâlâ cerh-i mezkûr te'sirinden fevtolur ...ahali-i mezbûreden vechen mine'l-vücûh dava ve nizâ itmeyiz” diyerek mahalleliden davacı olmadığını ifade etmiştir.

Diğer belgelerden farklı bir içeriğe sahip 104 numaralı belgede Ali Beşe zımmi Alma'yı yaralamış ve Alma ölmüştür. İddia edildiğine göre Ali Beşe ve Hüseyin Beşe üç arkadaşıyla gecenin ortasında zımmi Alma'nın evinin kapısını taşla kırarak içeri girmişler ve ahaliden içki talep etmişlerdir. Bu esnada Ali Beşe bıçağıyla Alma'yı sol omzundan; Hüseyin Beşe ise bıçak ile Nersiz'i sağ kaşından yaralamıştır. Bunun üzerine zımmi Alma yara tesirinden ölmüştür. Davacılar bu sebeple mahkemeden bu cinayetin hükmünü talep etmişlerdir. Mahkeme ise davacılarından iddialarını doğrulamak için şahit talep etmiş bunun üzerine mahkemede hazır bulunan es-seyyid Hüseyin bin Mehmed ve el-hâc İbrahim bin Derviş adlı kimseler “tarih-i kitabdan on gün mukaddem nısfü'l-leylde mezbûr Ali Beşe bıçak ile hâlik-i mesfûre Almayı sol omzundan amden darb ve cerh idüb te'sirinden sâhib-i firâş ve hâlik oldu ve merkûm Hüseyin beşe zımmî-i mersun Nersiz'i bıçak ile sağ kaşı üstünden amden darb ve cerh eyledi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz

²³⁸ “1. tekdîr etme, azarlama. 2. suçluyu suçuna göre sözle tekdîr etme.” Devellioğlu ,ta'zîr, *a.g.e.*, s.1540.

²³⁹ A.Ş.S.nr.61 belge 87.

şahadet dahi ideriz” diyerek olayı doğrulamışlardır. Mahkeme de bu kişilerin şahitliğini kabul ederek davalılara kısas uygulanmasına hükmetmiştir²⁴⁰. Burada farklı bir ayrıntı göze çarpmaktadır. Normal şartlarda Osmanlı mahkemelerinde katl davalarında cinayeti işleyene diyet cezası verilmekteydi. Ancak bir gayrimüslimin öldürüldüğü bu belgede diyet cezası yerine kısas cezası verilmiştir. Osmanlı devletinde had ve kısas cezaları verilen cezaların en büyüğüdür. Hırsızlık sebebiyle birisinin elinin kesilmesi veya yukarıdaki belgede de görüldüğü gibi ölüm cezası verilmesi önemli bir olaydır. Böyle bir durumda eğer yanlış bir anlaşılma olursa geri dönülmesi imkansızdır. Bu yüzden şahitlerin ciddi kişiler olmasına ve kadın olmamasına aşırı ihtimam gösterilmiştir. Böyle durumda kadınların şahitliğinin kabul edilmemesinin nedeni; kadınların şahitliğinde bir şüphe olması, yanılmaları ve unutmalarının çok olmasıdır. Had ve kısas davalarında bizzat tanıkların şahitlikte bulunması gereklidir yani başkası namına bir kişi şahitlikde bulunamazdı²⁴¹.

Sicilde müslim-gayrimüslim münasebetleri genel olarak değerlendirildiğinde birtakım ilişkilerle (ticari,sosyal, hukuki vs) karşılaşılma beraber genellikle iyi ilişkilerin olduğu az da olsa istenmeyen durumların (yaralama, haneye tecavüz, katl) yaşandığı görülmüştür.

4.13. ADLİ VAKALAR

4.13.1. Katl Olayları

61 numaralı Ayntab Şer’iyye Sicili’nde 11 belgede katl olayına rastlanmıştır²⁴². Bu belgelerin bazılarında maktülün ailesi tarafından diyet talep edilmiş, bazılarında ise katl olayının aydınlanması için tahkikat komisyonu kurulmuş ve cinayetin aydınlanmasına çalışılmıştır. Yaşanan katl olayı ile ilgili maktul yakınlarının cinayeti işleyen kişileri tahmin ettikleri ancak ispat edemedikleri için tahkikat komisyonunun kurulduğu akla gelmektedir. Katl olaylarında davacılar iddialarını ortaya koyduklarında karşı tarafın bazen bu iddiaları inkar etmekte olduğu bazen de tarafların diyet üzerinde anlaşmaları görülmüştür.

Katl olayları ile ilgili belgeler sıralandığında ilk olarak 17 numaralı belge göze çarpmaktadır. Bu belgede Abdullah bin Said’in bıçaklanarak katledildiği ve mahkeme tarafından oluşturulan tahkikat komisyonunca olayın araştırılıp kayıtlara

²⁴⁰ A.Ş.S. nr.61, belge 104.

²⁴¹ Abdülaziz Bayındır.(2002). Örneklerle Osmanlı’da Ceza Yargılaması, *Türkler Ansk.* C.10, Ankara, s.69.

²⁴² A.Ş.S. nr.61, belge 17,44,72,111,124,140,159,160.

düşüldüğü görülmüştür²⁴³. Ayrıca belgede şahsın hangi azalarından yaralandığı ve görünümün nasıl olduğu ayrıntıları ile ifade edilmiştir²⁴⁴.

Tahkikat komisyonu tarafından araştırma yapılan bir başka belgede Mehmet bin Mehmet'in katli olayı araştırılmıştır²⁴⁵. Belgede Mehmed bin Mehmed'in arkadaşları tahkikat komisyonuna "tarih-i kitabdan beş gün mukaddem sebt gicesi neferlerimiz ile kol gezerken nısfü'l-leylde arsa kurbunda vaki leblebici dükkanı önünde işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed bin Ömer nam şâbb-ı emred ve beş nefer rafikleri alet-i harbiyle üzerimize hücum idüb işbu neferimizden Mehmed bin Mehmed başının sağ tarafında ...ve boğazından bıçak ve elinden taş ile her birleri darb ve mecrûh itmeleriyle ba'de'n-nazar keşf ü tahrîr olunsun" diyerek hem Mehmed'in katli edildiğini belirtmişler hem de olayın soruşturulmasını istemişlerdir. Mahkeme tarafından maktul muayene edilmiş ve iddialar doğrulanmıştır. Ancak mahkeme bir tanığı daha dinleyerek son kararını vermiştir. 72 numaralı belgede de aynı durum göze çarpmaktadır. Ancak bu belgede olayların işleyişi aynı olsa da bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. Çünkü bu belgede yaralanan kişi sonradan ölmüş olmasına rağmen belli bir süre hayatta kalmış, ve kendisini yaralayanı mahkemeye bizzat bildirmiştir. Yani bu belgede hem yaralananın kendisi ifade vermiş hem de fiiliyatı işleyen aşikaren beyan edilmiştir²⁴⁶. Cinayet keşf talebinin olduğu bir başka belgede yaralanarak katli edilen Rahime'nin babası Hüseyin Beşe "tarih-i kitabdan iki gün mukaddem kızım mezbûre Rahime kendüye nâ mahrem olan merkûm es-seyyid Mustafa ile ikisi bir mekan-ı mahfide gice ile muaşeret iderken görmüşidim tarih-i kitab gün kable'l-asr kızım mezbûre Rahimeyi dayısı Mustafa nam

²⁴³ A.Ş.S. nr.61, belge 17.

²⁴⁴ Abdullah bin Said nam kimesne işbu masaranın kapısı önünde bıçak ile sol böğründen bıçak cerhi olduğu muayene ve müşahede olmağın husus-ı mezbûri mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ü tahrîr ba'de mean irsal olunan çukadar Mustafa Beşe ve el-hâc Mehmed ile meclis-i şer'a gelüb inha ve takrîr itmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fi el yevmü'l-hâdi 'aşer min şehri zilkadetü'ş-şerife sene erbaa' ve 'ışrın ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 17.

²⁴⁵ A.Ş.S. nr.61, belge 44.

²⁴⁶ "Husûs-i âti'l-beyânın mahallinde keşf ü tahrîr iltimas olunmağın savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ es-seyyid Ahmed Efendi ve irsâl olunub ol dahi hâlen Ayntâb sancağının fahrü'l-akrân Ahmed Ağa tarafından Mehmed Beğ ve sâir zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi olan müslimîn ile Medîne-i Ayntâbda mecrûh olan Mehmed bin ... nam kimesnenin üzerine varub akd-i meclis-i şer'-i hâtır itdiklerinde mecrûh-ı mezkûr Mehmed meclis-i ma 'kud-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem kable ... işbu damda ... demekle maruf Ahmed nam kimesne bıçak ile amden sağ memenin üstüne darb ve cerh itmekle nazar olunub keşf ü nazar olunmak matlûbumdur didikde lakin mezbûr Mehmedin a'zâsı keşf ü ilkâ-i nazar olundukda sağ memenin üst tarafında bıçak cerh olduğu muayene ve müşahede olunmağın husus-ı mezbûri mevlânâ-yı merkûm mahallinde tahrîr ba de mea bais irsal olunan Ali bin Mehmed ve el-hâc Mehmed bin Musa ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb oludı fi el-yevmü'l-hâdi 'aşer min şehri zi'l-hicce-i şerife sene erbaa' ve 'ışrın ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 72.

kimesnenin menziline üç mevziden amden bıçak ile darb ve katl idüb meyyiti merkûm es-seyyid Mustafanın menziline nakl eyledim keşf olunsun” diyerek tahkikat heyetinden kzinın cesedinin muayene edilmesini istemiştir. Tahkikat heyeti yapılan muayenede kadında anlatıldığı gibi bıçak cerhi olduğunu beyan etmiş ve mahkemeye bildirmiştir²⁴⁷. Bu belge aile içi cinayetin yaşandığı tek belgedir. Katil ve maktul’un birbirlerine çok yakın olması olayın önemini artırmıştır. Aynı zamanda babanın öldürme nedenine bakıldığında olay günümüzdeki namus cinayetlerinin o dönemdeki örneği olarak kabul edilebilir. Bu durumun geçmişte de yaşanması günümüzdeki namus hassasiyetlerinin geçmişten miras kaldığını akla getirmektedir. Belge 111 de ise Abdullah Beğ adında bir kişi Azami Mustafa’nın öldürülmesi ile ilgili keşif talebinde bulunmaktadır. Belgeye göre Azami Mustafa adındaki kişi Abdullah Beğ’in evinde hizmetli olarak çalışmakta evin hizmetlerini yürütmektedir bu vesile ile Mustafa odun getirmesi için dağa gönderilmiş, ancak Azami Mustafa dağdan geri geldiğinde dizinden oklanmış ve bu hal üzere vefat etmiştir. Abdullah Beğ bunun üzerine mahkemeden keşif talebinde bulunmuştur. Mahkeme de Abdullah Beğ’in ifadesine başvurmuş, kendisi de “fi’l-vaki mezbûr Mustafa ücret-i ma’lûme ile ... olub tarih-i kitabdan on üç gün mukaddem dağdan kömür getürmeğe göndermişidim Rumkal’a kazasına tabi sulu mağara nam mahalde üzerine beş nefer kıtâü’t-tarîk hücum idüb sağ disinden ok ile darb ve mecrûh idüb mezbûr Mustafa mecrûhen menzilime gelüb sâhib-i firaş olub te’sirinden fevt oldı hatta mezbûr Mustafa sâhib-i firaş oldukda bî garaz müslimîn huzurunda beni sulu mağara nam mahalde üzerime beş nefer kıtâü’t-tarîk hücum idüb sağ dizimden ok ile darb ve mecrûh itdiler cerh-i mezkûrın te’sirinden ecelim isabet idüb fevt olursam cârihim beş nefer kıtâü’t-tarîk eşkıyâsıdır mahalle-i mezbûre ahalisinden ve ağam Abdullah Beğ ve gayrıda demm ü diyetime müteallaka kat ‘â dava ve nizâm yokdur” diyerek hizmetlisi Mustafa’nın nasıl ve kimler tarafından yaralandığını , Mustafa’nın ifadesine bakarak eğer Mustafa ölürse hiçbir kimseden kendisi için diyet hakkı talep edilmemesini istediğini belirtmiştir. Mahkeme de bu konuya vâkıf emin kişilerden bazı şahitleri de dinlemiş onların da bu yönde ifade vermesiyle mahkeme kararını vermiştir²⁴⁸.

124 numaralı belgede bir diyet olayına rastlanmıştır. Olay Maraş ilinde geçmekte olup Ayntâb beyi Ahmet Ağa’nın hizmetinde çalışan Mehmed bin Mustafa

²⁴⁷ A.Ş.S. nr.61, belge 141.

²⁴⁸ A.Ş.S. nr.61, belge 111.

yaralanarak katl edilmesiyle ilgilidir. Mahkemede Mehmed'in annesi ve babası, birkaç mahalle sakinlerinden oluşan komisyonun huzurunda "mukaddem müteveffâyı mezbûr Mehmed gece ile kulda gezerken mahallât-ı mezkûrât kurbunda vaki Eski Hamam kapusu önünde mecrûhan bulunub muma ileyh Ahmed Ağanın sarayına nakl olunmakla birkaç gün ânda cerh-i mezkûr te'sirinden sahib-i firaş olub fevt olmuş idi mahallât-ı mezkûrât ahâlilerinden vekâletim hasebiyle diyet ve kusâme taleb ve dava itdüğümde beynimiz müslimûn-ı muslihûn tavassut idüb beş yüz guruş üzerine bizi inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûrî ahali-i mezbûrûn yedlerinden ahz ve kabz idüb maktul-i mezbûrun diyet ve kusâmesine ve sâyire müteallik davadan zikri mürûr iden Yahni ve Cevizlice ve Boyacı Mahalleleri ahâlisinin zimmetlerini ibrâ-i âmm kâti'ü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat eyledik ve chen mine'l-vücûh ahali-i mahallât ile dava ve nizâmımız yokdur" diyerek oğulları Mehmed'in ne şekilde ve nerede öldüğünü beyan etmişlerdir. Bununla birlikte oğullarının vekaletine sahip olan anne ve baba katilin kim olduğu belli olmadığı için müslimûn-ı muslihûn²⁴⁹ mahallelidendiyet olarak 500 kuruş istediklerini ve bu meblağı sulh akdi olarak aldıklarını söyleyerek hiçbir mahalleliyle düşmanlık ve husumetlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Bu belgede çok önemli ayrıntılar ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki eğer bir cinayet belli bir mahalde işlenmiş ve faili belli değilse diyet borcunun o mahalleli üzerine düştüğü görülmektedir²⁵⁰. Bu, Osmanlı hukukunda yer alan önemli uygulamalardan birisi olsa gerektir. Çünkü böylece devlet suçlunun saklanması önlemeye çalışarak hem asayiş sağlamaya çalışmış, hem de bu konuda yerleşimcilere sorumluluk bilinci yüklemiştir. Aynı zamanda belgede diyet borcunun çok yüksek bir meblağ olduğu görülmüştür. Bu sayede devlet hem maktûlün ailesinin mağdur edilmesini önlemeye çalışmış hem de diyet borçlarını yüksek bir şekilde belirlenmesini sağlayarak cinayet olaylarını azaltmaya çalışmıştır.

Katl konusuyla ilgili 101 ve 159 no'lu belgelerde olay gayrimüslim kişiler arasında gerçekleşmiştir. 101 no'lu belgede Eşved veled-i Arakil'in, Abraham veled-i Hatar tarafından öldürüldüğü iddia edilmekte ve mahkeme aracılığıyla maktul ailesi

²⁴⁹ Bir davanın sulh ve anlaşma yoluyla çözülmesi için davalı ve davacı taraflar müslimûn-ı muslihûn denilen en az üç kişiden oluşan uzlaştırma kurumuna gitmişlerdir. Abdülmecit Mutaf.(2005). *Osmanlı; Hukuk Sisteminde Dostane Çözüm: "Sulh" Uygulaması*, <http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/osman-hukuk-sisteminde-dostane-cozum-sulh-uygulamasi> (11.06.2013).

²⁵⁰ Aybars Pamir. (2005). İslam ve Osmanlı Hukukunda Kasame Müessesesi, *AÜHFĐ*, C.54, S.4, Ankara, s.343-344.

tarafında katilden diyet talep edilmektedir²⁵¹. 159 numaralı belgede ise Abraham kendisi gibi gayrimüslim olan Aşud'u katletmiştir. Davacıların iddia ettiğine göre Abraham dört arkadaşıyla Aşud'u keskin bir aletle yaralamışlar ve Aşud yara tesirinden ölmüştür. Davacılar bunun üzerine diyet talebiyle mahkemeye başvurmuşlardır. Mahkeme ise her iki tarafın da ortak bir noktada buluşmasını sağlamak amacıyla tarafları muslimûn-ı muslihûn'a havale etmiştir. Sevk edildikleri bu kurumda taraflar diyet bedeli olarak yüz kuruş nakit, dört cild kitap, bir kürk ve bir kılıç üzerinde sulh yoluyla anlaşmışlardır. Bunun üzerine davacılar “Abrahamın zimmetini ibrâ-i âmm kâtiü'n-nizâ'la ibrâ ve ıskat itdik min ba'de'l-yevm husus-ı mezbûra müteallik dava ve nizâmımız yokdur” diyerek anlaşmayı onaylamışlar ve bundan sonra bu konu ile ilgili cinayeti işleyen kişiden şikayetçi olmayacaklarını beyan etmişlerdir²⁵². Bu belgede daha önce hiç rastlanılmayan bir hukuki terimle karşılaşmıştır. Mahkemece tarafların muslimûn-ı muslihûn'a havale edilmesi Osmanlı hukuk sisteminde böyle bir yapının var olduğunu göz önüne sermiştir. Buna göre bir uzlaştırma kurumu olan muslimûn-ı muslihûn Osmanlı hukuk sisteminde sulhun sistemli bir şekilde uygulanmasında önemli bir fonksiyona sahiptir. Böylece mahkemeye gelen bir davanın sulh ve muhalaa yoluyla çözülmesi için davalı ve davacı taraflar mahkeme tarafından muslimûn-ı muslihûn denilen en az üç kişiden oluşan uzlaştırma kurumuna havale edilmişlerdir²⁵³. Aynı zamanda bu belgeye bakıldığında dava vekillerinin arasında müslüman kişilerin de olduğu, ayrıca gayrimüslim bireyler arasında bile diyet hukunun uygulandığı görülmektedir. Bütün bunlardan hareketle gayrimüslimler arasında diyet hukununun yer alması Osmanlı hukuk sisteminin tüm milleti kuşattığını, dava vekillerinde müslüman kişilerin bulunması da gayrimüslimlerin müslim kişilere olan yaklaşmasını ve güvenlerini göstermektedir.

4.13.2. Yaralama Olayları

Söz konusu sicilde adam yaralama olayı ile alakalı 7 belgeye rastlanmıştır²⁵⁴. Belgelerin genelinde yaralama tabiri için “cerh” kelimesi kullanılmakla beraber bazen de “darp” kelimesi kullanılmıştır. Bu belgelerden 18 numaralı belgede Mehmed bin el-hac Ali, Abdullah bin el-hac Said tarafından bıçakla sol bögüründen

²⁵¹ A.Ş.S. nr. 61, belge 101.

²⁵² A.Ş.S. nr.61, belge 159.

²⁵³ Abdülmecit Mutf. *a.g.e.* [http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/osman-hukuk-sisteminde-dostane-cozum-sulh-uygulamasi\(11.06.2013\)](http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/osman-hukuk-sisteminde-dostane-cozum-sulh-uygulamasi(11.06.2013)).

²⁵⁴ A.Ş.S. nr.61, belge 18,41,56,60,173,201,208.

yaralanmış bunun üzerine Mehmed bin el-hac Ali, Mehmet Ağa'nın vekilliğiyle mahkemeye başvurmuştur. Mahkeme bu iddiaların ispatı için dava vekili Mehmed Ağa'dan şahit talep etmiştir. Bunun üzerine adil ve güvenilir kimselerden olan el-hâc İsmail bin Ramazan ve Ebu Bekir bin İsmail adlı kişiler “tarih-i kitab gicesi vakt-i aşâda merkûm Abdullah mahall-i mezkûrda mezbûr Mehmedi sol böğründen bıçak ile bizim huzurumuzda amden darb ve cerh eyledi biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ideriz” diyerek dava vekili Mehmed Ağa'nın ifadelerini doğrulamıştır. Mahkeme bu kişilerin şahitliğini kabul etmiş Mehmet Ağa lehine hüküm vermiştir²⁵⁵.

41 numaralı belgede Mustafa bin Ali'nin sol şahadet parmağı, Mehmed Beşe tarafından kılıç ile kesilmiş, Mustafa bunun üzerine Mehmed Beşe ve kendisini darp eden Mehmed aleyhine mahkemeye başvurmuştur. Mustafa'nın şahitlerinin mahkemede kendisini doğrulamasıyla da mahkeme Mustafa bin Ali lehine karar vermiştir²⁵⁶.

Hem küfür hem de adam yaralama olayının yer aldığı 56 numaralı belgede İbrahim Beşe bin Mehmet'in üzerine hançerle saldırmaları ve küfr etmeleri konusunda Musa bin Yakup ve el-hâc Mehmed bin Hasan'dan şikayetçi olmuştur. İbrahim Beşe bin Mehmet'in iddiasına göre Musa ve Mehmed adlı kişiler gecenin bir vaktinde hançerle kendisine saldırmış bunun kalmayıp anasına ve karısına ağza alınmayacak bir şekilde küfretmiştir. Bunun üzerine İbrahim Beşe bin Mehmet bu kişilerden şikayetçi olarak mahkemeye başvurmuş ve bu durumun hukuki yaptırımını talep etmiştir. Mahkeme her zaman olduğu gibi İbrahim Beşe bin Mehmet'ten iddialarını doğrulayacak şahit talep etmiştir. Bu nedenle mahkemede hazır bulunan emin kimselerden olan Molla Hüseyin bin el-hâc Mehmed ve el-hâc Ahmed bin Ali

²⁵⁵ A.Ş.S. nr.61, belge 18.

²⁵⁶ “Medîne-i Ayntâbda Kanalıcı Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Mustafa bin Ali nam kimesne mahfil-i kazâda Mehmed Beşe bin Aydın nam râcil mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem gice ile mahal-i mezbûrda Boyacı el-hâc Hüseyin kapısı önünde mezbûr Mehmed Beşe refiki işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed ve İbrahim ile üzerime hücum idüb fenarımı pâreleyüb kılıç ile sol elimin şahadet barmağımı ikinci faslından darb ve cerh itmekle sual olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlûbumdur didikde cerrah taifesinden Üstad Abdullah mecrûh olan barmağının amel mânde olduğımı haber virüb gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr ve mezbûr Mustafadan müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden ...bin el-hâc İmam Hüseyin ve Mustafa bin Ahmed nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitabdan bir gün mukaddem mezbûr Mehmed Beşe ve Mehmed gice ile mezbûr Mustafa üzerine hücum idüb mezbûr Mehmed Beşe kılıç ile merkûm Mustafayı sol elinin şahadet barmağının ikinci faslına darb-ı cerh eyledi biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ie eylediklerinde ba'de riâyete şerâti'l-kabul şahadetleri makbule olub şer'an öşr-i diyetin edası lazım gelmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu fi el yevmü's-sâmin ve'l-'iirîn min zilkadetü's-şerif sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf” A.Ş.S. nr.61, belge 41.

Beğ adlı kişiler “vakt-i mezkûrda mahall-i merkûmede bizim huzurumuzda mezbûrân Musa ve el-hâc Mehmed müddeî-i mezbûr İbrahim Beşenin üzerine hançer ile hücum idüb her biri anasına ve avratına şetm itdiler biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz” diyerek İbrahim Beşe bin Mehmed’in iddialarını doğrulamışlardır. Mahkeme bu kişilerin şahitliğini kabul etmiş ve davacı İbrahim Beşe bin Mehmed’in lehine hüküm vermiştir²⁵⁷.

Darp vakası ile ilgili olan bir başka belgede Ali Beğ ibni el-hâc Ali’nin yumrukla kendini darp edip bir dişini çıkararak el-hâc Hüseyin Beşe ibni Ali’den şikayetçi olmuştur²⁵⁸.

173 numaralı belgede ise Mustafa Beşe, Ahmet bin Abdullah’a küfür etmiş ve onu yaralamıştır. Ahmet bin Abdullah bunun üzerine mahkemeye başvurmuş, mahkeme olaya tanık olan şahitlerin dinlenmesiyle Ahmed bin Abdullah lehinde hüküm vermiştir²⁵⁹.

Sicilde başka bir yaralama olayının görüldüğü 201 numaralı belgede Es-seyyit Mehmed Çelebi’nin kendisini darb eden es-seyyit Ebu Bekir Ağa’dan şikayetçi olmuştur²⁶⁰.

²⁵⁷ A.Ş.S. nr.61, belge 56.

²⁵⁸ “Medîne-i Ayntâbda Hâyük Baba Mahallesi sükkânından Ali Beğ ibni el-hâc Ali nam kimesne meclis-i şer’-i hâtir-ı lâzımü’t-tevkîrde el-hâc Hüseyin Beşe ibni Ali nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan üç gün mukaddem yumruk ile amden ağzıma darb idüb altından bir ön dişimi ihrac itmekle sual olunub müceb-i şer’îsi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe’s-sual ve akîbü’l-inkar müddeî-i mezbûr Ali Beğden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden el-hâc Mehmed bin Mustafa ve Hasan Beşe ibni İsa nam kimesne li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer’â hâzîrân olup eserü’l-istişhâd fi’l-vâki mezbûr el-hâc Hüseyin vakt-i mezkûrda bizim huzurumuzda müddeî-i merkûm Ali Beğ’in ağzına yumruk ile amden darb ve bir ön dişini ihrac itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer’îye eylediklerinde ba’de riâyete şerâiti’l-kabul şehadetleri makbule olmağın mücebiyle ba’de’l-hüküm mâ vaka’ bi’t-taleb ketb olundı fi evâhir-i zi’l-hicce-i şerîfe sene erbaa’ ve işrîn ve miete ve elf” A.Ş.S. nr.61, belge 60.

²⁵⁹ “Medîne-i Ayntâbda Tarla-yı Atfık Mahallesi sükkânından işbu râfiü’l-kitab es-seyyid Ahmed bin Abdullah nam şâbb-ı emred mahfil-i kazâda Mustafa Beşe bin el-hâc Mehmed nâm râcil mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab günü kable’l-asr mezbûr Mustafa Beşe ... dükkanım önüne gelüb bir bardak hamr getirüb bana sunub ben dahi cevab virdiğimde ağzıma ve dinime şetm idüb üzerime hücumve yumruk ile beni darb e avratıma dahi şetm itdi sual olunub müceb-i şer’îsi icrâ olunmak matlûbumdur didikde gibbe’s-sual ve akîbü’l-inkar mezbûr es-seyyid Ahmedden müddeâsını mübeyyine beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-seyyid el-hâc Hüseyin bin Molla Mehmed ve es-seyyid Ahmed bin Ahmed nam kimesnelere li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer’â hâzîrân olup eserü’l-istişhâd fi’l-vâki tarih-i kitab günü kable’l-asr mezbûr Mustafa Beşe ... mezbûr es-seyyid Ahmedin dükkanı önüne gelüb mezbûr es-seyyid Ahmedin ağzına ve dinine ve avratına şetm iderken üzerine hücum ve yumruk ile darb itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer’îye eylediklerinde ba’de riâyete şerâiti’l-kabul şehadetleri makbule olub mezbûr Mustafa Beşenin ağzı istişmâm olundukda ağzında hamr içesi zâhir olmağın mücebiyle ba’de’l-hüküm mâ vaka’ bi’t-taleb ketb olundı fi evâhir-i Muharrem sene 1125” A.Ş.S. nr.61, belge 173.

²⁶⁰ “Medîne-i Ayntâbda Seng-i Tavîl Mahallesi sükkânından işbu râfiü’l-kitâb es-seyyid Mehmed Çelebi bin es-seyyid Yusuf nam kimesne mahfil-i kazâda es-seyyid Ebu Bekri Ağa bin mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi beyne’l-aşâin Yeni Han kurbunda kahve

Son yaralama olayının yaşandığı 208 numaralı belgede Ayni binti Hasan kendisini darp konusunda el-hâc İbrahim bin Kasımdan şikayetçi olmuştur. İfade edildiğine göre; İbni Eyüp Mahallesi sakinlerinden olan Ayni binti Hasan, damadı el-hac İbrahim bin Kasım tarafından gece evi basılmış ve darp edilerek dışı kırılmıştır. Bunun üzerine Ayni binti Hasan damadından davacı olmuştur. Mahkeme Ayni'den iddialarını doğrulaması için şahit talep etmiş bunun üzerine mahkemede hazır bulunan Abdülmuttalib bin Mehmed ve el-hâc Mustafa bin el-hâc Ali adlı şahitler “tarih-i kitab gicesi vakt-i mezkûrda mezbûr el-hâc İbrahim mezbûre Ayninin üzerine hücum idüb bizim huzurumuzda yumruk ile amden ağzına darb idüb üst ve ön dişinin bir beyaz dişini ihrâc itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz” diyerek Ayni binti Hasan’ı doğrulamışlardır. Mahkeme de bu kişilerin şahitliğini kabul etmiştir²⁶¹.

4.13.3. Diğer Adli Vakalar

Muhtelif olayların yaşandığı belgelerde farklı nitelikte adli vaka olarak az da olsa haneye tecavüz, küfür, hırsızlık, zina ve birtakım asayiş ihlalleri gibi olaylara rastlanmıştır. Bu konularla alakalı toplamda 10 belge bulunmuştur²⁶². Bu 10 belgenin içinde; 3 belge, mülke tecavüz; 3 belge, küfür; 2 belge, asayiş ihlali; 1 belge hırsızlık; 1 belge de zina olayı ile ilgilidir.

Belgelere kısaca değinildiğinde 4, 177 ve 207 numaralı belgelerde mülke tecavüz olayının yaşandığı görülmüştür. 4 numaralı belgede Mehmed bin Ali'nin evi basılmış ve malları gasb edilmiştir. Mehmed bin Ali de bu nedenle mahkemeye başvurmuş, gasb edilen mallarının geri verilmesini talep etmiştir²⁶³. 177 numaralı

dükkanı içre üzerime hücum ve ayağıyla karnıma darb itmekle sual olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-sual ve akübü'l-inkar mezbûr es-seyyid Mehmed Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyine talep olundukda udûl-i müslimînden es-seyyidi Hasan bin Kasım ve es-seyyid Mehmed bin el-hâc Mehmed nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih gicesi beyne'l-aşâin zikr olunan kahve dükkanı içre bizim huuzurumuzda mezbûr es-seyyid Ebu Bekir Ağa merkûm es-seyyid Mehmed Çelebinin üzerine hücum ve ayağıyla karnına darb itdi biz bu hususa bu vech üzre şahidleriz şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ie eylediklerinde ba'de riâyete şerâiti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i saferü'l-hayr sene 1125" A.Ş.S. nr.61, belge 201.

²⁶¹ A.Ş.S. nr.61, belge 208.

²⁶² A.Ş.S. nr.61, belge 4,59,62,75,78,84,96,142,207.

²⁶³“Medîne-i Ayntâba tabi Zeranbu nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitab el-hâc Mehmed bin Ali nam kimesne mahfil-i kazâda Araban sükkânından el-hâc Musa ve İskender nam kimesne mahzarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan dört gün mukaddem mezbûrân Ali ve İskender ve gâib-i ani'l-meclis Ömer nam refikleriyle karye-i mezbûrede evimizi basub babam mezbûr Aliye yumruk ve taş ile darb idüb evinden bir kan kanlı hançer ve arka esvabı cebren aldıkdan sonra ahırdan bir re's gök ve irkek merkebimi on aded keçimi gasb itmeleriyle sual olunub şer'isi ile amel olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-sual mezbûrân el-hâc Musa ve İskender cevaplarında fi'l-vaki tarih-i mezkuda karye-i mebzureye varub merkûm Aliyi doğub bir hançer ve esbab ve on aded keçi ve bir re's merkeb ahz itdiklerini tav'an her biri ikrâr ve itiraf itmeleriyle ikrârları mucebince eşya-yı

belgede ise Mustafa Beşe ve Ahmet ibn-i Ömer, Molla Ali'nin attar²⁶⁴ dükkanını basmıştır. Molla Ali'nin anlattığına göre kendisidükkanında otururken öğleye yakın bir vakitte Mustafa Beşe ve Ahmet ibn-i Ömer hışımlaiçeri girmiş, dükkandaki kitaplarını çiğnemiş ve on kuruş parasını gasb etmişlerdir. Bu kişiler bununla kalmayıp ağza alınmayacak bir şekilde Molla Ali'ye küfür etmişlerdir. Molla Ali Mahkemeye gelerek Mustafa Beşe ve Ahmet ibn-i Ömer'den şikayetçi olmuştur ve bu kişilerin yaptıkları kötü davranışları bir alışkanlık haline getirdiklerini ifade ederek Mustafa Beşe ve Ahmed ibn-i Ömer hakkında malumatı olan hem müslimlere hem de gayrimüslimlere sorulmasını talep etmiştir. Bunun üzerine mahalle ahalisinden olan kişiler de ifadelerinde “mezbûrân Mustafa Beşe ve Ahmed kendi hallerinde olmayub dâima erâzil ile muhtalat ve şerîr ve müezzi olub daima ... ırz ve vasıtalık idüb efallerinde hemişe mütezzîleriz” diyerek Molla Ali'yi iddialarında doğrulamış ve bu iki kişinin Molla Ali'nin dükkanını bastığını, ona küfür ve eziyet ettiklerini beyan etmişlerdir²⁶⁵. Mülke tecavüz olayının yaşandığı son belgede Aişe binti Mehmet, evine giren Ahmet bin Mehmet'ten şikayetçi olmuştur²⁶⁶. Ancak bu belgede çok farklı bir durum yaşanmıştır. Aişe binti Mehmed'in iddiasına göre Ahmet bin Mehmet, eve zorla girmekle kalmayıp aynı zamanda kendisine tecavüz etmiştir. Bunun üzerine Aişe binti Mehmed mahkemeye başvurmuştur. Mahkeme her zaman olduğu gibi davacıdan şahit talep etmiş, Aişe de olayın faili olan Ahmed hakkında bilgileri olan Cuma bin Yusuf ve Ömer bin Durak ve Hasan bin Veli, Ali bin Hüseyin, Hüseyin bin Yusuf, Mehmed bin Sübhanvirdi ve Abdülkadir bin Hasan'ı mahkemeye şahit olarak sunmuştur. Bu şahitler “fi'l-vaki mezbûr Ahmed kendi halinde olmayub kendüye nâ mahrem olan avratlar ile muâşeret idüb ve nice ehl-i ırz Müslümanların ehl ü âline taarruz itmek âdet-i müstemiresidir” diyerek hem Aişebinti Mehmed'i doğrulamışlar hem de olayın failinin nasıl biri olduğunu belirtmişlerdir. Bu belgedeki ayrıntılara bakıldığında haneye tecavüzün yanında tecavüz olayı da açık bir şekilde görülmüştür. Buradan hareketle günümüzde sık sık şahit olduğumuz ahlaki sapkınlığın az da olsa Osmanlı döneminde de görüldüğü anlaşılmaktadır.

mezkûrdan aynı mevcut olanın aynı ve hâlik olanın kıymetini mezbûr Aliye eda ve teslime mezbûrân el-hâc Musa ve İskender ba'de't-tenbih mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâil-i şehri zilcade-i şerif sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 4.

²⁶⁴ “(a.i. ıtr'dan) güzel kokular, iğne iplik vesaire satan; aktar.” Devellioğlu. attâr, *a.g.e.*, s.76.

²⁶⁵ A.Ş.S. nr.61, belge 177.

²⁶⁶ A.Ş.S. nr.61, belge 207.

59, 62,75 no'lu belgelerde ise küfür olayı yer almıştır. Bu belgelerden 59 numaralı belgede es-seyyid Kasım Çelebi bin el-hâc Receb, evinin önünde silah sıklmaları ve küfretmeleri nedeniyle Ahmed Beşe bin Mehmed Ali, Ali bin el-hâc Ebudderdâ, Yusuf bin Mehmed ve el-hâc Ali bin Hasan şikayetçi olmuştur²⁶⁷. 62 numaralı belgede İbrahim Beşe bin Mehmet kendisine küfür etmesinden Musabin Yakup'tan şikayetçi olmuştur²⁶⁸. 75 numaralı belgede ise Mustafa Beşe bin İbrahim, Mehmed bin Hasan'a küfretmiştir²⁶⁹.

84 ve 96 numaralı belgelerde birtakım asayiş ihlallerini olduğu görülmektedir. Mesela 84 numaralı belgede Ahmed Beşe bin Mehmed Ali geceleri tüfikle gezip etrafa zarar vermektedir. İddia edildiğine göre yeniçeri zümresinden

²⁶⁷ “Medîne-i Aynâtâda Kızılca mescid Mahallesi sükkânından olub sâdâtü'l-kirâm zevi'l-ihtirâm işbu râfiü'l-kitâb es-seyyid Kasım Çelebi bin el-hâc Receb nam kimesne mahfil-i kazâda Kartaş oğlu dimekle maruf Ahmed Beşe bin Mehmed Ali ve Ali bin el-hâc Ebudderdâ ve Yusuf bin Mehmed ve el-hâc Ali bin Hasan nam kimesneler mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitab gicesi mezbûrûn Ahmed Beşe ve Ali ve Yusuf ve el-hâc Ali ... gâib-i ani'l-meclis refikleri ile nisfû'l-leylde kapuma gelüb her biri kurşun doldurub tüfenk atub ve taşra kapuyı pareleyün biavnilhâh cima lafziyla avratıma ve ağzıma ve dîn ü îmanıma şetm eylediler sual olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkar mezbûrân Seyyid Kasım Çelebiden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-hâc hamid bin Mustafa ve Hasan Beşe bin İsa ve Mustafa bin Hamid nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki tarih-i kitab gicesi nisfû'l-leylde mezbûrûn Ahmed Beşe ve Ali ve Yusuf ve el-hâc Ali mezbûr es-seyyid Kasım Çelebinin taşra kapusını pareleyüb ve her biri tüfenk atub ...cima lafziyla avratına ve ağzıma ve dîn ü îmanına şetm eylediler biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ie eylediklerinde ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbule olmağın marifetiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü't-tâsi' ve'l-ışrîn min şehr-i zilkadetü's-şerife sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 59.

²⁶⁸ “Medîne-i Aynâtâda Cevizlice Mahallesi sükkânından bâis-i hâze'l-kitâb İbrahim Beşe bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer'-i hâtır-ı lâzümü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûre sükkânından Musa bin Yakub nam kimesne kendi halinde olmayub şerîr-i mevzî ve sâ'i-i bi'l-fesâd olub bundan akdem benim dahi valideme ve kız karındaşıma ve avratıma cima lafziyla şetm itdüğünü şühûd-u 'udûl ile muvâcehelerinde ba'de'l-ısbât huccet-i şer'ie olmuşidi hâlen keyfiyet-i hâli vukûfi olan müslimînden istihbâr ve takrîrleri tahrîr olunmak murâdımdır mahalle-i mezbûre ahalisinden vâiz Mehmed Ali Efendi ve el-hâc Ahmed bin el-hâc Osman ve diğer el-hâc Ahmed bin Ali ve İbrahim bin Ahmed ve es-seyyid Arab Çelebi bin el-hâc Hasan ve el-hâc Abdülkâdir bin Ömer ve el-hâc Mehmed bin Ahmed ve es-seyyid Abdullah bin İbrahim ve el-hâc Mehmed bin ... ve Mehmed bin el-hâc Ahmed nam kimesneler ve sâirleri ...meclis-i şer'a hâzırân olub gibbe'l-istihbâr mezbûrun kendi halinde olmayub ulemâ ve sâdâta itâle ve ibâdullâha cevri ü eziyet idüb bundan akdem katl-i nefis ve nice töhmet ile müttehim olmağla habs olunmuşidi ıslah kabul itmeyüb sa'y-i bi'l-fesâd âdet-i müstemirresidir deyû her biri sû-i halinden haber virmeleriyle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi el yevmü's-sânî min şehr-i zi'l-hicce-i şerif sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61, belge 62

²⁶⁹ “Medîne-i Aynâtâda Şehreküsti Mahallesi sükkânından işbu râfiü'l-kitâb Mehmed bin Hasan nam kimesne mahfil-i kazâda Mustafa Beşe bin İbrahim nam kimesne mahzarında üzerine dava e takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem mezbûr Mustafa Beşe âlât-ı harble menzîlim kapusuna gelüb avratıma şetm ve beni küsr-i arz itmekle sual olunub müceb-i şer'isi icra olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual ve akîbü'l-inkar müdde-i mezbûr Mehmedden müddeâsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden İlyas bin Mehmed ve Ahmed bin Mustafa nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-vâki vakt-i mezkûrda mezkûm Mustafa Beşe müdde-i mezbûr Mehmedin kapusuna âlât-ı harble gelüb bizim huzurumuzda avratına şetm eyledi biz bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehadet dahi ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'ie eylediklerinde ba'de riâyete şerâti'l-kabul şehadetleri makbule olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi evâsıt-ı zi'l-hicce sene erbaa' ve 'ışrîn ve miete ve elf" A.Ş.S. nr.61 belge 75.

olan Ahmed Beşe kendi başına buyruk olup, geceleri tüfekle gezerek hem etrafa zarar vermekte hem de milletin ırzına, namusuna göz dikerek eşkıyalık yapmaktadır. Bu durum ispatlandığında Ahmed Beşe hapse gönderilmiştir. Ancak hapisten kaçan Ahmed Beşe tekrar eski alışkanlıklarına devam etmiştir. Bunun üzerine mahalleli Ahmed Beşe'nin tekrardan cezalandırılması amacıyla mahkemeye başvurmuşlardır.

96 numaralı belgede ise İsa ve Mehmed ibni Ebudderda Besni yolu üzerinde eşkiyaların saldırımları konusunda şikayette bulunmuşlardır. Anlatılanlara göre İsa ve Mehmed ibn-i Ebudderda isimli kişiler köylerine geri dönerlerken yolları Deli Bektaş bin Mehmed, karındaşı Mehmed bin Mehmed, Allâhvirdi bin Süleyman, İsmail bin Ali ve Ali bin Mehmed adlı eşkiyalar tarafından kesilmiştir. Bu esnada İsa ve Mehmed ibni Ebudderda'nın bir aba ve bir kuşak ve iki kaftan ve iki gömlek ve bir sarık ve biz cüzdan ile yirmi bir nakid guruşları gasb edilmiştir. Bunun üzerine bu iki kişi hem gasb edilen mallarını ve paralarını geri almak hem de bu şakilerin cezalandırılması amacıyla mahkemeye başvurmuşlardır²⁷⁰.

Sicilde hırsızlık olayıyla ilgili sadece bir belgeye rastlanmakta olup hırsızlık olayı için serika tabirinin kullanıldığı görülmektedir. Bu belgede Es-seyyid El-hâc Ebubekir, kale altında bulunan dükkanından çalınan kahve ve ıbrıkları Abdullah bin Abdullah'tan istemektedir. Es-seyyid Ebubekir "tarih-i kitabdan bir sene mukaddem gice ile mezbûr Abdullah taht-ı kal'ada vaki dükkanımı açub dahilinde mekan-ı mahrezden altı guruş kıymetli ...batman kahve ve dokuz guruş kıymetli dört kahve ıbrığı serika itmekle taleb iderim sual olunub müceb-i şer'îsi icra olunmak matlûbumdur" demiş ve dükkanından malları Abdullah'ın çaldığını belirterek hem

²⁷⁰ "Medîne-i Ayntâba tabi Arıl nam karye sükkânından işbu râfiü'l-kitâb İsa ve Mehmed ibni Ebudderda nam kimesneler mahfil-i kazâda halen Ayntâb sancağının iftîhârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Ağa tarafından Ebu Bekir Ağa mübâşeretile Behisni kazasına tabi Eşkıranlı nam karye sükkânından Deli beктаş bin Mehmed ve karındaşı Mehmed bin Mehmed ve Beziki ekrâdından Allâhvirdi bin Süleyman ve efrâz Çakallı ekrâdından İsmail bin Ali ve Ali bin Mehmed nam şakileri meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarlarında üzerlerine dava ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan bir gün mukaddem vakt-i asırda şerhana çıkub karyemize giderken Karye-i Güllice kurbunda Kürd virânesi nam mahalde mezbûrûn Deli Bektaş ve Mehmed ve Allâhvirdi ve İsmail ve Ali alet-i harble üzerimize hücum idüb işbu müşâhede olunan bir aba ve bir kuşak ve iki kaftan ve iki gömlek ve bir sarık ve biz cüzdan ile yirmi bir nakid guruşumuzu gasb idüb tecessüs itdügümüzde Şehreküsti Mahallesinde mezbûr Deli beктаşın icâre ile sâkin olduğı menzile gidüb taraf-ı şer'den ve vali tarafından ademler tayin olundukda mezbûrları ahz ve gasb eyledikleri esvâbımızı yedlerinde bulduk sual olundukda gibbe's-sual mezbûrûn Deli Bektaş ve Mehmed ve Allâhvirdi ve İsmail ve Ali cevabında fi'l-vâki bir gün mukaddem vakr-i asırda mahal-i mezkûrda mezbûrân İsa ve Mehmedin üzerlerinde olan işbu esvâblarını cebren gasb idüb mahal-i mezbûrda vaki menzil-i mezkûra gelmişdik bizi tutub zikr olunan esvâbı yedimizden ahz eylediler deyû her biri kat-ı tarîk gasb itdiklerini tav 'an ikrâr idüb mezbûrlar kıtâü't-tarîk eşkıyâsından ... bi'l-fesâd âdet-i müstemireleri olduğıni bî garaz sikât-ı müslimîn haber virmelerile cezaları tertib olunmak için eşkıyâ-i mezbûrûn mîr-i mûmâ-ileyhe teslim-i birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı fi 22 zi'l-hicce sene 1240" A.Ş.S. nr.61, belge 96.

mallarının veri verilmesini hem de Abdullah'ın bu yaptığından ötürü cezalandırılmasını talep etmiştir. Bunun üzerine davacı Ebubekir'den mahkeme tarafından şahit talep edilmiştir. Mahkemed hazır bulunan Ebubekir'in şahitlerinden Ali bin Hüseyin ve es-seyyid Ebu Bekir bin Kasım adlı kişiler de Ebubekir'in iddiaları yönünde şahitlik etmişler. Mahkeme bunun sonucunda davacı Ebubekir lehine karar vermiştir²⁷¹.

Tüm belgelerden farklı bir konunun yer aldığı 142 numaralı belgede bir ahlaki çöküntünün varlığı göze çarpmaktadır. Belgede el-hâc Ahmed ve zevcesi Aişe binti Himmet mahalleden ihraç edilmek istenmektedir. Gerekçe olarak, anlatılanlara göre el-hac Ahmed'in oğlu es-seyyid Mustafa Rahime adlı bir bayana tecavüz etmiş, es-seyyid Mustafa ve karındaşı es-seyyid Mehmed ve babası el-hâc Ahmed ve zevcesi Aişe evlerinde edeb ve adaba yakışmayan toplantılar düzenlemiş ve bu toplantılarda içki içilmekle beraber namahrem kadınlarla hemhal olunarak mahallenin ırz ve namusuna göz dikilmiş, son olarak da el-hac Ahmed'in deyyus²⁷², karısının fahişe olduğu ileri sürülmüştür. Bütün bu nedenlerden dolayı da mahalleli bu kötü ahlaklı kişilerin mahallelerinden sürülmesini talep etmiş, mahkeme mahallenin bu yöndeki isteklerini kabul ederek bu şahısların sürülmesini kabul etmiştir²⁷³. Bu belgede yer alan olaya bakıldığında ahlaki bir bozukluğun kabullenilmeyen bir durum olduğu ve toplumun çabuk bir şekilde tepki verdiği görülmektedir. Ayrıca Osmanlı Devleti gibi bir teokratik devlette bile bu gibi durumların az da olsa yaşandığına şahit olunmaktadır.

4.14. VAKIFLAR

İslâm tarihinde vakıflar, insanların ve başka canlıların faydasına olan çeşitli hizmetleri yerine getirmek üzere kurulmuştur²⁷⁴. Osmanlı'da en ücra coğrafyalarda yaşayan insanların sosyal ihtiyaçlarını karşılamada en tesirli unsurlardan birisi de şüphesiz vakıf müesseseleri olmuştur. Osmanlı'da vakıf anlayışına bakıldığında, Uygurlardan başlayıp Selçuklulara uzanan Doğu tesirini ve Roma

²⁷¹ A.Ş.S. nr.61, belge 78.

²⁷² "Karısının namussuzluğuna göz yuman ve katlanan kimse, kurumsak". Devellioğlu. deyyus, *a.g.e.*, s.265.

²⁷³ A.Ş.S. nr.61, belge 42.

²⁷⁴ Ziya Kazıcı,(1985). *İslâmi ve Sosyal Açıdan Vakıflar*, Marifet Yay., İstanbul, s.45.

İmparatorluğu'ndan başlayıp Bizans İmparatorluğu'na uzanan Batı tesirini birlikte görmektedir²⁷⁵.

Vakıf sisteminde hukukî statüye sahip, süreklilik arz eden, müesseseleşmiş, sosyal bir yardım faaliyeti vardır. Bu mânâda, hem Selçuklu'da hem de Osmanlı'da faaliyet gösteren vakıflar, İslâm hukukunun kendisine kattığı birikim ve sağladığı altyapıyla iyiden iyiye gelişmiştir.

Osmanlı döneminde, devletin siyasî ve malî kudretinin inkişafına paralel olarak gelişip artan vakıfların, ilk kurucusu Orhan Gazi'dir. Orhan Gazi, İznik'te ilk Osmanlı medresesini kurarken, onun idaresi için, yeterince gelir getirecek gayrimenkul vakfetmiştir²⁷⁶. Bu vakıfları, çeşitli konularda kurulan diğer vakıflar izlemiştir. Fakir, dul, öksüz ve borçlulara para yardımı yapmak; halka meyve ve sebze dağıtmak, çalışamayacak derecede yaşlanan kayıkçı ve hamalların bakımını sağlamak, çocukların emzirilmesini sağlamak, evlenecek genç kızlara çeyiz hazırlamak, kase ve bardak gibi kap kacak kıran hizmetçileri, efendilerinin azarlamalarından korumak; kuşlara yem vermek, çocuklara oyuncak almak, yolcuların ihtiyaçlarını karşılamak, yetimleri büyütmek, talebelere burs, kalacak yer temin etmek, işsizlere iş bulmak, çırak yetiştirmek, müflis ve borçlulara yardımcı olmak, bekârları evlendirmek, hayvanları himaye etmek; cadde ve sokakların temiz tutulmasını sağlamak, sokaklara atılan tükürük ve benzeri maddelerin üzerine kül döktürmek gayesiyle görevliler tayin etmek²⁷⁷; su kanalları, su kemerleri, çeşmeler, buzlu su veya şerbet dağıtılan sebiller, kuyular, medrese, hanlar, hamamlar, camiler, yollar, kaldırımlar, köprüler yapmak ve bunların finansmanını sağlamak maksadıyla çok sayıda vakıf kurulmuştur. Ayrıca hastaneler, vakıflar aracılığıyla hizmet vermiş, doktorlar ücretlerini vakıflardan almışlardır²⁷⁸. Vakıf hastanelerinde her din ve ırktan insan tedavi ediliyor, gerekirse ücretsiz ilâç veriliyor, doktor temin edilmektedir. İmaretlerde yoksullara, yolcu ve misafirlere her gün bir-iki öğün yemek verilmektedir.

Vakıflar iki ana kaynaktan beslenmiştir. Bunlardan birincisi, devlet kaynaklarından yapılan tahsislerdir ki, bu şekilde kurulan vakıflar daha çok, başta

²⁷⁵Nazif Öztürk.(1983). *Menşei ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar*, Vakıflar Genel Müdürlüğü. Ankara, s.71.

²⁷⁶Ali Himmet Berki. (1962). Vakıf Kuran İlk Osmanlı Padişahı. *Vakıflar Dergisi*, Sayı: 5, s.127-129.

²⁷⁷Ziya Kazıcı.(2006). Vakıf Medeniyeti. *Sivil Toplum Düşünce ve Araştırma Dergisi*, Sayı: 15, s.172-174.

²⁷⁸Yusuf Manap.(1991). *İslâm ve Türk Vakıf Anlayışının Sosyal Temelleri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniv.. İstanbul, s.33.

padişahlar ve Osmanlı hanedan mensupları olmak üzere devlet adamları tarafından kurulan vakıflardır. Bu tür vakıfların temel özellikleri, devlet tarafından bürokratlarına tahsis edilen birtakım malî imkânların kurulan vakıflara aktarılması ve elde edilen gelirlerin vakfiyede belirtilen faaliyetler için kullanılmasıdır²⁷⁹. Bu yolla vakıf kurma faaliyetinin devlet adamları arasında bir gelenek hâlini aldığı ve şehirlerin ihtiyaç duyduğu dinî, ilmî, sıhî ve kültürel hizmetlerin bu yolla verildiği görülmektedir. Vakıf sisteminin ikinci kaynağını ise, Osmanlı hanedanı ve devlet ricali dışında kalan kesimin Allah'a yakınlık kastı ve devam edip giden bir hayır işleme (sadaka-i cariye) anlayışı ile kurdukları vakıflar oluşturmaktadır. Bu tür vakıfların, bütçeleri itibariyle küçük olsalar da, sayılarının çokluğu dikkate alındığında sosyal hayattaki yerleri ve önemleri daha iyi anlaşılır.

Vakıflar genel anlamda ikiye ayrılır: hayri ve zürri vakıflar. Vakıf denilince akla gelen esas itibariyle hayri vakıflardır. Vakıfların tanımı da esasen bu türe göre yapılmıştır²⁸⁰. Hayri vakıflar sevap, ibadet gibi bir fiil işlemek amacıyla, tüm insanlığa ya da sınırlı bir kesime(kimsesizlere, fakirlere vs.) yardım amacıyla kurulmuştur.

Vakıftan yararlanan kimseler olarak vakfin kurucularının soyundan gelen kimselerin seçilmesi durumunda vakıf, bir aile vakfi olur. Genel olarak aile vakıflarınıbaşlangıçtan beri vakfeden kişinin kendisine yahut her hangi bir kişiye ya da belli bir takım kişilere vakfedilen vakıflardır şeklinde tanımlamak mümkündür. Bu kişilerin yararlanmasından sonra vakıf bir hayır amacına yönelse de durum değişmez. Örneğin, vakfeden kişi önce kendisine sonra çocuklarına daha sonrada bir hayır amacına yönelik vakıf kurabilir. Vâkıf, genellikle zengin olmakla birlikte, fakir ve yardıma muhtaç çok sayıda akrabası varsa, zürri ya da evladiye vakfi diye adlandırılan bir vakıf kurmayı tercih etmektedir²⁸¹. Ancak Hukukçuların çoğu aile vakıflarını geçerli saymazlar. Bunlara göre bir vakfin amacına ulaşabilmesi için hayırdan başka bir şey gözetilmemeli ve vakıf kimsenin tekeline olmamalıdır. Burada esas problem bu vakıflardan zengin kimselerin de yararlanmasıdır²⁸².

²⁷⁹ Ahmet Akgündüz,(1988). *İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*, TTK, Basımevi, Ankara, s.424.

²⁸⁰ Aydın, a.g.e.,s.272.

²⁸¹ Ahmed Akgündüz. (2002). *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*. Ankara, s. 270.

²⁸² Aydın, a.g.e., s.272-273.

61 no'lu Ayntâb Şer'iyye Sicili' nde vakıflarla ilgili 2²⁸³ adet belge bulunmuştur. 40 numaralı belgedeki vakfın evladiyet vakfı olduğu dikkati çekmektedir. Belgenin içeriği değerlendirildiğinde, davacılar tarafından Mehmet, Ebubekir ve Osman adlı kişilerin vakıf gelirlerine müstehak olmadıkları hakkında bir iddia ileri sürülmektedir. Ancak Mehmet, Ebubekir ve Osman adlı şahısların mahkemeye getirmiş oldukları fetvaya göre kendileri vakıf gelirlerine müstehak olmakta ve fetvanın mahkemeye sunulmasıyla davacı taraf bu kişilerin tasarruf hakkına razı olmuştur.²⁸⁴ Bir başka vakıf belgesi olan 164 numaralıda ise Emine binti Hums vakfiyetten geri dönmek istemiş, ancak mahkeme bu isteği reddetmiştir²⁸⁵.

4.15.ŞUHÛDÜ'L-HÂL

Osmanlı şer'i mahkemesinde görülen davalara ait kayıtlar, “şuhûdü'l-hâl” başlığı adı altında oluşan ve sayısı davadan davaya göre azalıp çoğalan kişilerin olduğu bir kayıtla son bulmaktadır²⁸⁶. Bununla birlikte bu kişiler muhakemenin yapılaş tarzını gözlemlemekle yükümlüdür ve kadı davaya baktığı sırada bu kişilerle istişare eder, örfî hukuk ve mahallî adetler konusunda kendilerinden bilgi alırdı.

Şuhûdü'l-hâl kavramını batıdaki yargılama usulünde yer alan jüriyle benzetenler olduğu gibi, onun jüriyle alakasının olmayıp, Osmanlı yargı hukuku içerisinde değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürenlerde de olmuştur. Bu ikinci

²⁸³ A.Ş.S. nr. 61, belge 40,164.

²⁸⁴ A.Ş.S. nr. 61, belge 40.

²⁸⁵ Medîne-i Ayntâbda Amu Mahallesinde sâkine sâhibetü'l-hayrât Emine binti Hums nâm hatun mahfil-i kazâda medîne-i mezbûrede Cevizlice Mahallesinde vaki vâiz Mehmed Ali Efendi bina eylediği cami-i şerîfin hatibi işbu râfiü'l-kitab Molla Mehmed bin Cuma nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüb akd-i âti sūdûruna deġin silk-i mülkimde münselek zıkr olunan Amu Mahallesinde vaki bir tarafı Hallac Hüseyin menzili ve bir tarafı Hoca Attar menzili ve bir tarafı Neccar Mehmed menzili ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki tahtânî beyt ve havluyu müstemil menzilimi vakf-i sahîh-i şer'î ve habs-i sahîh-i mer'î ile vakf ve habs idüb ve merkûm Molla Mehmedî mütevellî nasb ve tayin idüb şöyle şart ve tayin eyledim ki menzil-i mezkûrî mütevellî-i merkûm tâlibine icâre virüb hâsıl olan meblaġ-ı icâreyi câmi-i mezkûrda hatib olanlar ahz ve kabz ideler ve menzil-i mezkûrî mütevellî-i merkûm mütesellim eyledim didikde mütevellî-i merkûm dahi mezbûre Emineyi kelimât-ı şerîfesinde tasdik itdikden sonra mezbûre Emine Hatun mezbûre Emine Hatun himmet-i vifâkdan cânib-i şikâka tasaddî idüb vakf-ı akâr İmam-ı Muhtar Ebû Hanife hazretleri re'y-i münîr ve mezheb-i hatırları üzre gayr-ı lazım olub mücerred vakfiyet dimekle sahîh olmaġın vakfımdan rücû' eyledim mütevellî-i mezbûr kasr-ı yed idüb yine mülkûme idhâl murâd iderim didikde mütevellî-i merkûm Molla Mehmed cevab-ı bâ savâba şürû' idüb imâmeyn-i himâmeyn katlarında vâkıf mücerred vakfiyet dimekle ve İmam-ı sâlis Mehmed bin Hasan eş-şeybânî mezheb-i şerîfinde mütesellim mütevellî olmaġla vakfa lüzum-ı âriz olub müşârün ileyh imâm-ı sâni katında şart-ı mezbûre sahîh olmaġın vakf-ı mezkûrdan rücû' gayr-ı meşrudur deyû ... imtina' idüb hâkim-i muvakki-i sadr-ı kitab tûbâ lehû hüsn-meâb hazretleri dahi ... imâmeyni ûlâ ve âheri görüb lüzûm-ı vakf-ı mezkûra hükm-i şer'î kazâ-i mer'î idüb min ba'de ... muhal oldu ...ba'de ...allezîne ... vallâhi semî'î ilm ve ecr ... vakfi cevvdü'l-kerfî el yevmü's-sâdis ve'l-ışrîn min şehr-i muharremü'l-harâm sene hamse ve 'ısrîn ve miete ve elf

²⁸⁶ Hülya Taş, *a.g.e* s.25.

yargıyı ileri sürenlere göre; şuhûdü'l-hâl'de jüridekilerin aksine istisnası olmakla beraber sürekli olarak aynı kişiler yer almamıştır ve bu yüzden mahkemeye bir kaç gün arayla gelen aynı konuya ilişkin davalarda şuhûdü'l-hâl'deki kişilerin farklı olduğu görülmektedir²⁸⁷. Aynı zamanda şuhûdü'l-hâl, mahkemenin resmi görevlisi olarak tanımlanabilecek yapıya sahip değildir.

Şuhûdü'l-hâl 'in fonksiyonuna değinildiğinde birkaç önemli ayrıntı göze çarpmaktadır. Buna göre şuhûdü'l-hâl'in fonksiyonu;

1.Mahkemedeki hukuki süreçlerin kamuya açık ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlamak,

2.Sicill-i mahfuz'daki kayıtlardan birisinin kaybolması ya da bu kayıtlardan birisinin sahtesinin düzenlenmesi durumunda dava sonucunun sıhhati için kişilerin elindeki kayıtlarda ismi yazılan şuhûdü'l-hâl kişilerine başvurmak,

3.Deneyimli ve eski uygulamaları iyi bilen ve onları nesilden nesile aktaran kişilerin var olmasını sağlamak gibi amaçlara hizmet etmiştir.

Şuhûdü'l-hâl'deki kişilerin kimliklerine değinildiğinde en çok karşılaşılan kişi şehir kethüdasıdır²⁸⁸. Bu kişinin şehirdeki yönetim adına önemli birisi olduğu düşünüldüğünde ilk sırada yer alması gayet doğaldır. Belgelerde şehir kethüdasının yanısıra en çok ismi geçen muhızırbaşı veya muhızır'dır²⁸⁹.

Davalara göre şuhûdü'l-hâl kişileri incelendiğinde şuhûdü'l-hâl'in davanın konusuna ve taraflarına göre değiştiği görülmektedir. Mesela 168 numaralı belgede esnafı ilgilendiren bir konunun yer aldığı davada şuhûdü'l-hâl kişilerinin fazla olduğu ve birisi eski birisi de yeni olmak üzere iki tane de nakîbü'l-eşraf kaymakamının yer aldığı görülmüştür²⁹⁰.

Yukarıda anlatılanların yanında sicillerde *şuhûdü'l-hâl* olarak geçen kişilerin isimleriyle beraber, eğer varsa, seyyid, hatib, imam-molla ve hacı gibi sıfatlar²⁹¹ ile Kürd, Türkmen vs. ırki mensubiyeti gösteren lakapları²⁹², kör ve topal gibi fiziki durumları²⁹³, berber, basmacı, pamukçu, kalaycı, kazancı gibi mesleğinin ne

²⁸⁷ Hülya Taş, *a.g.e* s.29-30.

²⁸⁸ A.Ş.S. nr.61, belge 3,16,21,30,95,164,173.

²⁸⁹ A.Ş.S. nr.61, belge 6,14,206.

²⁹⁰ "Es-seyyid el-hâc Mustafa ...nakîb-i sâbık, es-seyyid Hasan Çelebi en-nakîb, es-seyyid Mehmed Çelebi Şeyh-i Mevlvî, es-seyyid Abdullah çelebi bin es-seyyid el-hâc Mustafa Beşe, Mehmed bin Ömer Mahalle-i Tarla-yı Cedîd, Ahmed bin Mehmed Eblehandan, Mehmed bin Halil İbni Eyübden, el-hâc Mustafa bin Mehmed Mahalle-i Câbiden, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Ahi Baba, el-hâc Kasım Beşe Mecnunzâde". A.Ş.S. nr. 61, belge 168.

²⁹¹ "Molla Mustafa". A.Ş.S. nr.61, belge 53.

²⁹² "Molla Mehmed Türkmânzâde". A.Ş.S. nr. 61, belge 52.

²⁹³ "Ali bin Kör". A.Ş.S. nr.61, belge 9.

olduđuna²⁹⁴ dair, meseleye şahit olan kişileri tanıtıcı, kimliklerini tespit etmeye yönelik mahiyette olan özelliklerinin belirtildiği görölmektedir.

²⁹⁴ “Bakkal Mehmed”. A.ř.S. nr.61, belge 24.

SONUÇ

Osmanlılarda olduğu gibi ortaçağda yakın doğunun bütün Müslüman ve Türk devletlerinde, merkezi idare tarafından tayin edilen kadıların hususi arşivleri olduğu ve mahkemede cereyan eden bütün işler hakkındaki karar suretlerini, bu defterlere kaydettikleri bilinmektedir. Selçuklular, Abbasiler ve İlhanlılarda da şer'iyeye sicillerinin mevcut olduğu bilinmekte ise de bunların tamamı kaybolmuştur. Kendisinden önceki devletlerden daha muntazam ve merkeziyetçi bir idare kuran Osmanlılarda ise bu defterlerin büyük kısmı muhafaza edilmiş ve zamanımıza kadar ulaşabilmiştir.

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında şer'iyeye sicilleri, önemli bir yere sahiptir. Kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idareye ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen fermanlar ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden Osmanlı Devletinin siyasi, idari ve sosyal yapısını ortaya koymak mümkün değildir. Bu belgelerin her konuda tarihe temel kaynak olacağına şüphe bulunmamakla beraber özellikle sosyal, ekonomik ve kültür tarihçiliği açısından önemli kaynaklardır. Bir bakıma bu siciller ait olduğu bölgenin bilgi bankasıdır.

Bu bağlamda üzerinde çalıştığımız 61 Numaralı Gaziantep şer'iyeye sicili ile XVIII. yüzyıl Antep şehrinde; evlenme, boşanma, miras, vasi tayini, merkezden resmi görevli tayini, mal fiyatları gibi bilgilerle şehrin idari, sosyal ve ekonomik tarihi açısından bazı tespitler yaptık . Bununla birlikte mahkeme sadece hukuki sorunların çözüldüğü bir yer değil aynı zamanda çeşitli idari içerikli kayıtların tutulduğu bir kurum olduğunu gördük. Çünkü bu kayıtlar sayesinde Antep'in idari taksimatı da ortaya çıkmaktadır. Bu dönemde Maraş Eyaletine bağlı bir sancak olan büyük bir şehir görünümündedir. İktisadi hayat, Osmanlı Devleti'nin genelinde olduğu gibi çiftçilik ve hayvancılığa dayanmaktadır. Üretimi yapılan tarım ürünlerinin başında buğday ve arpa gelmektedir.

İncelediğimiz sicil defterinde yer alan miras taksim işlerine ait sicil kayıtlarından Antep halkının o dönemde kullanmış olduğu çeşitli ev ve ziynet eşyalarını da tespit etmekteyiz. Ziynet eşyası olarak; altın küpe, alaca altın bilezik,

altın kolye, sim kolye yer alırken, ev eşyası olarakta; leğen, bakır tas, havan, kazan, ibrik vb. eşyaların kullanıldığı görülmektedir. İncelediğimiz dönemde Antep şehrinde Müslim nüfustan başka, etnik yapısını tam olarak tespit edemediğimiz Gayr-i Müslim nüfusunda mevcuttur. Ancak belgelerde geçen Gayr-i Müslim isimlerinden yola çıkarak bu dönemde Ermenilerin Gayr-i Müslim nüfusun çoğunluğunu oluşturduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

Akgündüz, Ahmet,(1988). *İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*, TTK, Basımevi, Ankara, s.424.

_____.(2009). İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri, *İHAD*, S.14, s.29

_____. (1988) *Şer'îyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*. c.1. T.D.V.Yay.,İstanbul, s.37

Altınöz, İsmail.(1999). Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl), *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Ayntâb*, (Edt. Yusuf Küçükdağ), Ayntâb, s. 104.

Arıkan, Çiğdem.(1996). *Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları Araştırması*, Başbakanlık Aile Araştırma Kurulu Yay., Genel Yayın No:96, s.183.

Atar, Fahrettin.(1979). *İslam Adliye Teşkilatı*, Ankara, s.117.

____ (1995). Müftü, *DİA*, İstanbul, c.XII, ss. 487-488

____(2000), Kadı, *D.İ.A*, İstanbul, c. XXIV, s.66.

Aydın, M.Akif. (2007). *Türk Hukuk Tarihi*, Hars Yay., İstanbul, s.282.

Bayındır, Abdulaziz.(1986), *İslam Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslami İlimler Araştırma Vakfı, İstanbul, s. 436

____.(2002). Örneklerle Osmanlı'da Ceza Yargılaması, *Türkler Ansk.* C.10, Ankara, s.69.

Bayraktar Hiilmi.(200). XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'in İdari ve İktisadi Durumu. *Osmanlı Döneminde Ayntâb Sempozyumu(22 Ekim 1998)*, Ayntâb, s.86.

Berki, Ali Himmet. (1962), "Vakıf Kuran İlk Osmanlı Padişahı". *Vakıflar Dergisi*, Sayı: 5, s.127-129.

Berki, Şakir.(1975). Boşanma ve Ayrılık, *AÜHFD*, C.32, S.1-4, s.136

Beydilli, Kemal.(2000). İmam, *DİA*, İstanbul, c.22, s.181

Büyük Larousse, (1986), "zıbn" Gelişim Yay..., c.20, s.12743

Cin, Halil-Ahmed Akgündüz, (1995). *Türk Hukuk Tarihi:Kamu Hukuku*. Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayınları, c.1, İstanbul, s.275

Çadircı, M.(1997). *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, T.T.K., Ankara, ss. 38-39

Çiftçi,Cafer. (2003). *Osmanlı Döneminde Bursa'da Eytam Keseleri*. Uludağ Üniv. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl 4, S. 5, s. 84.

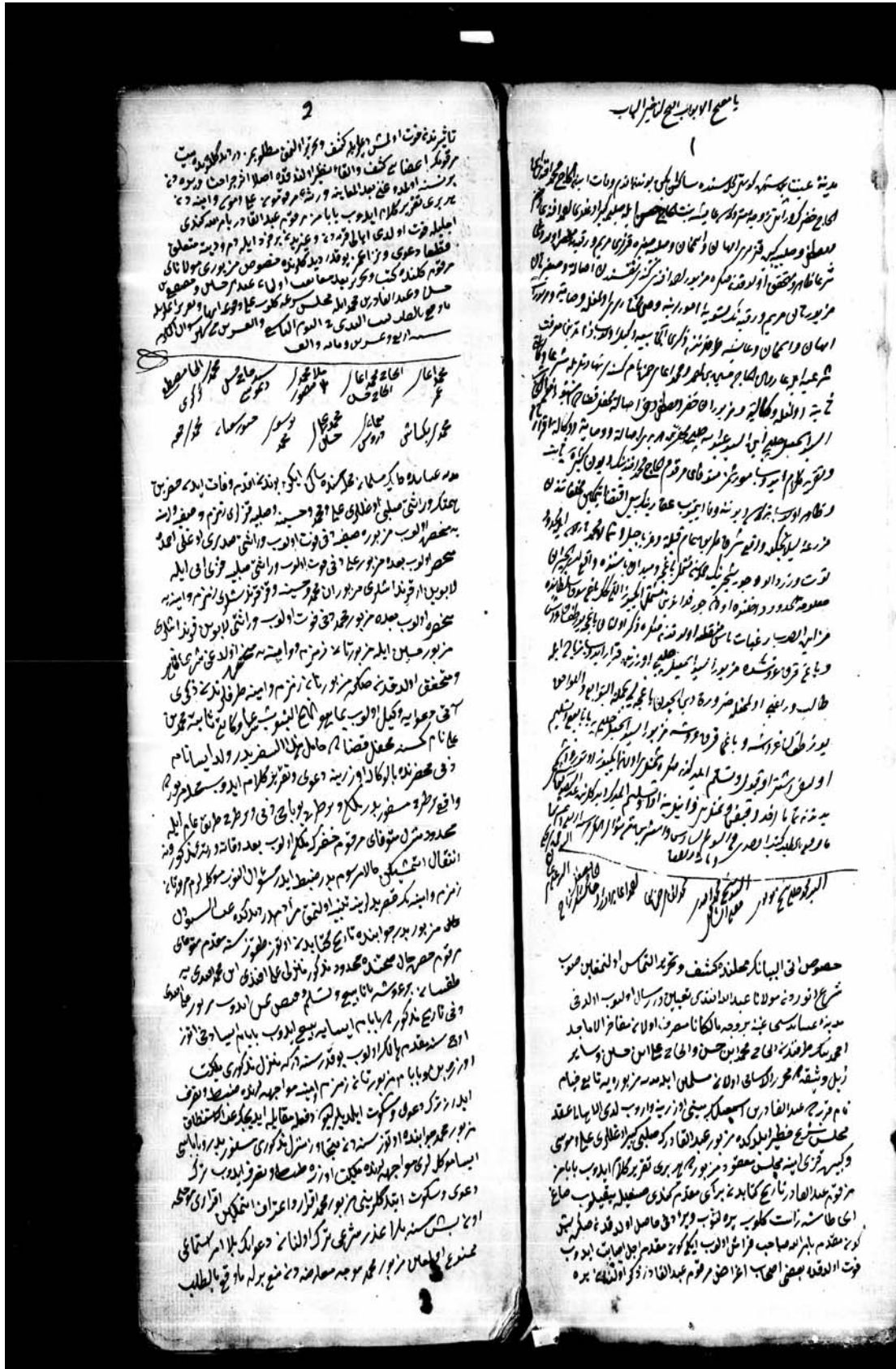
Demir, Enver .(2013); *148 Numaralı Ayntâb Şer'îyye Sicili (Yüksek Lisans Tezi)*, s.287

Demirkent, Işın.(1974). *Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi (1098–1118)*, İstanbul, s. 77.

- Devellioğlu, Ferit. (1993). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*. Aydın Kitabevi Yay., Ankara,
- Ebü'l Leys Semerkandi.(1998). *Tenbih'ül Gafilin Bostanü'l Arifin*, Çelik Yayınevi, İstanbul, s. 6.
- Ekinci, Ekrem Buğra. (2010). *Osmanlı Hukuku*. Arı Sanat Yayınevi, İstanbul, s.376.
- El-Belâzurî.(1987). *Fütûhu'l-Buldân*, (çev. Mustafa Fayda), Ankara, s. 214.
- Es,Muharrem. *Osmanlı Devletinde Mahalli İdareler*, Yerel Siyaset Dergisi, s.29
- Evliya Çelebi.(1935). *Seyahatname*, C. IX, İstanbul. s. 355–358.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. (2002). Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, *Türkler*, c. IV, s.453.
- Halaçoğlu, Yusuf. *Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, s. 124-127
[http://tr.wikipedia.org/wiki/Gaziantep_\(il\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Gaziantep_(il))
- Işıқтаç, Yasemin. *Bosanma Davaları ve Boşanma Davalarında Ortaya Çıkan Sorunların Çözüm Arayışları Ve Degerlendirmesi*,www.isiktac.av.tr/files/018_Bosanma_Davalari.pdf, s.11 (11.06.2013)
- İlgürel, Mücteba. “Yeniçeriler”, *İ.A.*, Cilt XIII, s.388.
- İnalçık, Halil “Mahkeme” mad.,*İ.A.*, VII, s.150
- _____. (1996).*Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi*. 2. Baskı, Eren Yay., İstanbul, s. 339.
- Kazıcı, Ziya.(1985). *İslâmi ve Sosyal Açından Vakıflar*, Marifet Yay., İstanbul, s.45
- _____.(2006). Vakıf Medeniyeti. *Sivil Toplum Düşünce ve Araştırma Dergisi*, Sayı: 15, s.172-174
- Kuşçu, Selma. (2009). *Şer'iyeye Sicillerine Göre h. 1065–1079/ m. 1655–1669 Tarihleri Arasında Edirne'de Sosyo-Ekonomik Hayat*, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniv., Edirne, s.14.
- Küçükbaşçı Mustafa Sabri. (2000). İmam, *DİA*, İstanbul, c.22, s.180,
- _____. (2006). Müezzin, *DİA*, İstanbul, c.31, s.491
- Kütükoğlu,Mübahat S. (1998). *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*. Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, s.345
- Manap, Yusuf.(1991). *İslâm ve Türk Vakıf Anlayışının Sosyal Temelleri*. Yüksek Lisans Tezi.İstanbul Üniv.. İstanbul, s.33
- Maydaer, Saadet.(2007). Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma(Bursa Şer'iyeye Sicillerine Göre), Uludağ Üniv. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C.16, S.1, s.302.
- Merçil, Erdoğan.(1991). *Müslüman-Türk Devletleri Tarihi*, Ankara, s. 108.
- Mutaf,Abdülmecit.(2005). *Osmanlı; Hukuk Sisteminde Dostane Çözüm: "Sulh" Uygulaması*,<http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/osman-hukuk-sisteminde-dostane-cozum-sulh> (11.06.2013)
- Orhonlu, Cengiz. “Tercüman” mad.,*İ.A.*, XII/1., s. 176-178
- Ortaylı, İlber.*Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi*, s.118-120

- ____.(1994). Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, s.22-23
- Özcan, Abdülkadir. (1991). *Ases, DİA*, İstanbul, c.3, s.464
- Öztürk, Abdülvehhab.(2005). *Muhammediye/ İsmail Hakkı Bursevi'nin Ferahü'r-Ruh Şerhi İle*, Çelik Yayınevi, İstanbul. s.10.
- Özlu, Zeynel. (2006). XVIII. ve XIX. Yüzyıllarda Göynük'te Fiyatlar. *Bilig*, S.139, s.137.
- ____. (2008). *18 ve 19. Yüzyıllarda Karadeniz'de Bir Kıyı Kenti Akçakoca*. Yeditepe yay. İstanbul,
- ____. (2009). *Batı Karadeniz 'de Antik Bir Osmanlı Kenti Prusias ad Hypium Üskübü (Konuralp)*. Konuralp Belediyesi Kültür Serisi, İstanbul, s.s. 357, 358.
- ____. (2004). *18. Yüzyılın İkinci yarısında Ayntâb*. Ayntâb B.B. Eğitim Kültür Serisi, Ayntâb.
- Öztürk ,Sait. (2001). *Kassam, DİA*, İstanbul, c.24, s.579.
- Öztürk, Nazif.(1983). *Menşei ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar*, Vakıflar Genel Müdürlüğü. Ankara, s.71.
- Pakalın, Mehmed Zeki.(1993). *Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c.II, İstanbul s.93
- Pamir, Aybars. (2005). İslam ve Osmanlı Hukukunda Kasame Müessesesi, *AÜHFD*, C.54, S.4, Ankara, s.343-344.
- Pamuk, Bilgehan.(2009). *Bir Şehrin Direnişi: Antep Savunması*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, s.63
- Pekdoğan, Celal. “Antep'te Türk Ermeni İlişkileri 1895-1922”, *Ermeni Araştırmaları Türkiye Kongresi Bildirileri*, C. III, <http://www.eragen.org/index.php?Lisan=tr&Page=YayinIcerik&IcerikNo=144>
- Şemseddin Sami. (1998). *Kamus-ı Türkî*. Alfa Yay., İstanbul.
- ____.(1994). *Kâmus 'ul- A 'lâm*, C.V, İstanbul, s.801
- Şeşen, Ramazan. (1996). “Eyyubiler”, *DİA*, C. XII, İstanbul, s. 20–31.
- Şıvgın, Hale. (1997). “19. Yüzyılda Ayntâb”, *Ayntâb*, s.69
- ____(1997). “19. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntâb”, *dergiler. ankara. edu .tr/ dergiler/19/1267/14580.pdf* s.523
- Uzunçarşılı İ.Hakkı. (1997). Ferman. *İslâm Ansiklopedisi*. M.E.B. Yay., c. IV, Eskişehir, s.57
- ____(1988). *İlmiye Teşkilatı*, T.T.K.Yay., Ankara s.82-90
- ____ (1988)Osmanlı Tarihi, Cilt II, T.T.K. Yay., Ankara, s.556.
- ____ Kapıkulu Ocakları, Cilt I, s.321 v.d
- Ünal, Mehmet Ali.(1999). *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Kardelen Kitabevi,Isparta, s.47.
- Yinanç, Refet.(1989). *Dulkadir Beyliği*, Ankara, s. 13–14

EKLER
EK. A. 61 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYE SİCİLİ'NDEN SAYFA
ÖRNEKLERİ

Resim 1. A.Ş.S. Sayfa 1-2

نام گزیده فضلا بسم الله الرحمن الرحيم
 خاتمه فرقی و امهانه ذکاوتی که در این کتاب
 وساطت حکیمان ابراهیم فرزند چو در این کتاب
 ایلد کرمه ایزدی صلی علیه و آله و سلم
 جو قمری افند فیض ابدوب ابدوب
 و غیره مستطیع و عبادت مزبور ابراهیم
 الملک و دیگره مستطیع علی بن عبدالمطلب
 کتبت اولی فی العوم السابغ و غیره

تاریخ
 کتاب فی
 تاریخ
 تاریخ

در این کتاب
 تاریخ
 تاریخ
 تاریخ

تاریخ
 تاریخ
 تاریخ

تاریخ
 تاریخ
 تاریخ

مدینه اعتیاده علیها رضوان الله
 صلی علیه و آله و سلم
 نام گزیده
 ابراهیم
 و غیره
 و غیره
 و غیره

تاریخ
 تاریخ
 تاریخ

تاریخ
 تاریخ
 تاریخ

تاریخ
 تاریخ
 تاریخ

EK. B. 61 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYE SİCİLİ'NDEKİ BELGE ÖZETLERİ

Belge Özetleri	Hicri Tarih	Miladi Tarih
Sayfa 1/ Belge 1 <i>Hızır oğlu el-hâc Mehmet Efendi'nin terekesinin borçları ödemeye yetmemesi nedeniyle bağ ve ağaçlarının es-seyyid Mehmet Çelebi 'ye satılması</i>	26 Şevval 1124	26 Kasım 1712
Sayfa 1/Belge 2 <i>Abdülkadir bin İsmail'in vefatı ve keşfi</i>	29 Şevval 1124	29 Kasım 1712
Sayfa 2/Belge 3 <i>Hızır bin Himmet'in varislerinin kendilerine ait olduğu iddiasıyla Elesfiridir veledi Aysa adlı zimmiden menzil talep etmesi</i>	28 Şevval 1124	28 Kasım 1712
Sayfa 3/Belge 4 <i>Mehmet bin Ali'nin evinin basılması ve gasp edilen malların geri verilmesi</i>	Evâil-i Zilkade 1124	30 Kasım 1712
Sayfa 3/Belge 5 <i>Satılmış kızları Fatıma ve Aişe ve Emine'nin Abdülvahab mescid-i şerifinin imamı ve mütevellisi Molla Abdurrahman ibni Mehmed Çelebi'den menzil talebi</i>	5 Zilkade 1124	4 Aralık 1712
Sayfa 4/Belge 6 <i>Mehmet ibni el-hâc Mehmed'in ev satışı</i>	Evâil-i Zilkade 1124	30 Kasım 1712
Sayfa 4/Belge 7 <i>El-hâc Osman'ın Vasi tayin edilmesi</i>	10 Zilkade 1124	9 Aralık 1712
Sayfa 5/Belge 8 <i>Mustafa Bey'in varislerinin miras taksimi konusunda anlaşmaları</i>	6 Zilkade 1124	5 Aralık 1712
Sayfa 6/Belge 9 <i>Ali bin el-hâc Şaban'ın mülk satışı</i>	Evâil-i Zilkade 1124	30 Kasım 1712
Sayfa 6/Belge 10 <i>Durmuş Ağa ile Natos veledi Vanes'in zimmelerini ibra etmeleri</i>	7 Zilkade 1124	6 Aralık 1712

Sayfa 7/Belge 11 <i>Mehmet bin el-hâc Ahmet'in varisleri ile Tatos veledi Vanes'in zimmetlerini ibra etmeleri</i>	7 Zilkade 1124	6 Aralık 1712
Sayfa 7/Belge 12 <i>Ebu Bekir ibni İbrahim'in çocuklarına nafaka takdiri</i>	8 Zilkade 1124	7 Aralık 1712
Sayfa 8/Belge 13 <i>Ağya veledi Arakil'in es-seyyid Hüseyin Çelebi'ye küfretmesi</i>	7 Zilkade 1124	6 Aralık 1712
Sayfa 8/Belge 14 <i>Es-seyyid Hüseyin'in Teslime Hatun'u darp etmesi</i>	9 Zilkade 1124	8 Aralık 1712
Sayfa 9/Belge 15 <i>On beş seneden beri dava edilmeyen Nar Bahçesinin tasarrufu hakkında</i>	10 Zilkade 1124	9 Aralık 1712
Sayfa 9/Belge 16 <i>Nafaka takdiri</i>	10 Zilkade 1124	9 Aralık 1712
Sayfa 10/ Belge 17 <i>Abdullah bin Said'in katli hakkında</i>	11 Zilkade 1124	10 Aralık 1712
Sayfa 10/Belge 18 <i>Mehmed Ağa'nun bıçakla yaralanması</i>	11 Zilkade 1124	10 Aralık 1712
Sayfa 11/Belge 19 <i>İki yüz batman kahvenin Derviş Mehmede verilmesi</i>	10 Zilkade 1124	10 Aralık 1712
Sayfa 11/Belge 20 <i>El-hâc Mustafa bin Hüseyin'in terekesi</i>	9 Zilkade 1124	8 Aralık 1712
Sayfa 12/Belge 21 <i>Mehmed bin el-hâc Osman'ın menziin yarı hissesini kardeşi Abdullah'a vermesi</i>	18 Zilkade 1124	17 Aralık 1712
Sayfa 13/Belge 22 <i>el-hâc Ahmed Beşe bin Molla Ali ile Molla Mehmed'in anlaşmaları hakkında</i>	Evâsıt-1 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 13/Belge 23 <i>Vefat eden el-hâc Ahmed bin el-hâc İbrahim'in terekesinin borçlarına yetmemesi nedeniyle mallarının el-hâc Abdullah'a satılması</i>	14 Zilkade 1124	13 Aralık 1712

Sayfa 14/Belge 24 <i>Abdurrahman bin el-hâc Hüseyin'in el-hâc Mehmed bin Ali'ye bağ satışı</i>	14 Zilkade 1124	13 Aralık 1712
Sayfa 15/Belge 25 <i>Seyyid hac Mehmed ile Ali ve Abdullah'ın zimmetlerini ibrâ etmeleri</i>	14 Zilkade 1124	13 Aralık 1712
Sayfa 15/Belge 26 <i>Ali Efendi bin Ahmed Beğ'in Ahmed bin Yusuf'dan menzil talebi</i>	10 Zilkade 1124	9 Aralık 1712
Sayfa 16/Belge 27 <i>Mehmed bin Mehmed Ali Beşe ile Mehmed arasındaki davanın sulh yoluyla halledilmesi</i>	14 Zilkade 1124	13 Aralık 1712
Sayfa 17/ Belge 28 <i>es-seyyid Usulüddin Efendi bin es-seyyid Mehmed ile Mehmed Efendi'nin Ayntâb'da bulunan zeamet konusunda anlaşmaları</i>	14 Zilkade 1124	13 Aralık 1712
Sayfa 17/Belge 29 <i>es-seyyid Ömer'in Ali bin Mustafa'dan menzil talebi</i>	Evâsıt-1 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 18/Belge 30 <i>Zeamet mal bedeliyesinin alındığı hakkında</i>	15 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 18/Belge 31 <i>el-hâc Mustafa bin Mehmed'in Mehmed el-hâc Mustafa'dan bağın kendine verilmesini istemesi</i>	15 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 18/Belge 32 <i>Nafaka ve kisve bedeli kullanıma izin verilmesi</i>	17 Zilkade 1124	16 Aralık 1712
Sayfa 19/Belge 33 <i>Molla Abdurrahman bin el-hâc Hasan'ın terekesinden gayri menkul satışı</i>	Evâsıt-1 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 19/Belge 34 <i>Vefat eden el-hâc Mehmed Efendi bin el-hâc Hızır'ın menzilin'in Şerife Aişe Hatun'a satılması</i>	17 Zilkade 1124	16 Aralık 1712
Sayfa 20/Belge 35 <i>es-seyyid Kasım ibni el-hâc Receb'in zevcesi Rahime binti el-hâc Abdülkadir'in evliliğe tenbih olunması</i>	20 Zilkade 1124	19 Aralık 1712

Sayfa 21/Belge 36 <i>Ahmed ibni el-hâc Halil'in evine gece vakti giren Hasan bin Şahin'den şikayetçi olması</i>	20 Zilkade 1124	19 Aralık 1712
Sayfa 21/Belge 37 <i>El-hâc Süleyman'ın parmağının kesilmesi hakkında diyet verilmesi kararı</i>	Evâsıt-1 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 22/Belge 38 <i>Sâkine Sultan binti es-seyyid Yakub'un anlaşma ile boşanması</i>	Evâil-i Zilkade 1124	30 Kasım 1712
Sayfa 22/Belge 39 <i>Cuma bin Yusuf'un çocukları için nafaka takdiri</i>	20 Zilkade 1124	19 Aralık 1712
Sayfa 23/Belge 40 <i>Şeyh Abdurrahman Erzincânî vakfının galesinin kullanılması hakkında</i>	20 Zilkade 1124	19 Aralık 1712
Sayfa 24/Belge 41 <i>Mustafa bin Ali'nin sol elinin şehadet parmağının kesilmesi</i>	28 Zilkade 1124	27 Aralık 1712
Sayfa 24/Belge 42 <i>Mustafa bin Ömer'in sattığı kır kısrağın parasının ödenmesi hakkında</i>	21 Zilkade 1124	20 Aralık 1712
Sayfa 25/Belge 43 <i>Vefat eden Mehmed bin Mehmed'in varislerinin zimmet ibrası</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 25/ Belge 44 <i>Katl edilen Mehmed bin Mehmed'in keşfi</i>	23 Zilkade 1124	22 Aralık 1712
Sayfa 26/Belge 45 <i>El-hâc Hasan Ağa'ya on beş guruş teslim etmesi için es-seyyid Yusuf'a tenbih olunması</i>	Evâsıt-1 Zilkade 1124	14 Aralık 1712
Sayfa 26/Belge 46 <i>İbrahim bin Hüseyin'in Hüvi binti Mehmed'i evliliğe riayet etmesi konusunda tenbih talebi</i>	26 Zilkade 1124	25 Aralık 1712
Sayfa 27/Belge 47 <i>Fahri Hatun'un mehrine karşılık anlaşmaları</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 28/Belge 48 <i>Vefat eden Yusuf bin Mehmed'in varislerinin miras hususunda anlaşmaları</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712

Sayfa 28/Belge 49 <i>Molla Mikdad'a elli batman kahvenin teslimi için Aişe Hatuna tenbih edilmesi</i>	14 Zilkade 1124	13 Aralık 1712
Sayfa 29/Belge 50 <i>Nazhaten binti Abraham'ın terekəsi</i>	Evâil-i Zilkade 1124	30 Kasım 1712
Sayfa 30/Belge 51 <i>Sekine binti Mehmed'i mehrini istemesi</i>	Evâil-i Şevval 1124	1 Kasım 1712
Sayfa 30/Belge 52 <i>Vefat eden Ebu Bekir bin Mehmed'den intikal eden masara konusunda varislerin anlaşmaları</i>	27..... 1124	1712
Sayfa 31/Belge 53 <i>Bostanın beş sehim hissesinin Seyyid Mehmed Çelebi'ye satışı</i>	26 Zilkade 1124	25 Aralık 1712
Sayfa 32/Belge 54 <i>Ramazan bin el-hâc Ömer'in oğlu Ömer'in Ahmed bin el-hâc Hüseyin'den bir tahtânî ve bir fevkânî oda talep etmesi ve muarazadan men olunması</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 32/Belge 55 <i>İbrahim Beşe bin Musa'nun darb iddiasıyla Osman bin Himmet'ten şikayetçi olması</i>	29 Zilkade 1124	28 Aralık 1712
Sayfa 33/Belge 56 <i>İbrahim Beşe bin Mehmet'in üzerine hançerle saldırımları ve küfr etmeleri konusunda Musa bin Yakup ve el-hâc Mehmed bin Hasan'dan şikayetçi olması</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 33/Belge 57 <i>Vefat eden Halil'in zevcesi Hüsni Hatununun menzilin üç sehim hissesinin tarafına teslim talebi ve muarazadan men olunması</i>	Selh-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 34/Belge 58 <i>Cizyedar vekili es-seyyid Hüseyin Çelebi bin Ahmet'in Ayntâb zimmilerinin vermedikleri cizyeleri talep etmesi ve muarazadan men olunması</i>	29 Zilkade 1124	28 Aralık 1712

Sayfa 34/Belge 59 <i>es-seyyid Kasım Çelebi bin el-hâc Receb'in evinin önünde silah sıklmaları ve küfretmeleri nedeniyle Ahmed Beşe bin Mehmed Ali, Ali bin el-hâc Ebudderdâ, Yusuf bin Mehmed ve el-hâc Ali bin Hasan şikayetçi olması</i>	29 Zilkade 1124	28 Aralık 1712
Sayfa 35/Belge 60 <i>Ali Beğ ibni el-hâc Ali'nin yumrukla kendini darp edip bir dişini çıkararak el-hâc Hüseyin Beşe ibni Ali'den şikayetçi olması</i>	Evâhir-i Zilhicce 1124	27 Ocak 1713
Sayfa 35/Belge 61 <i>Vefat eden Hamza Ağa ibni İsmail'in varislerinin zımmî Çopur'dan alacak talebi</i>	Evâhir- i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 36/Belge 62 <i>İbrahim Beşe bin Mehmet'in Musa bin Yakup'tan şikayetçi olması</i>	2 Zilhicce 1124	31 Aralık 1712
Sayfa 36/Belge 63 <i>İsmihan binti Mehmet hatununun oğlu Halil'in ölmesi</i>	2 Zilhicce 1124	31 Aralık 1712
Sayfa 36/Belge 64 <i>el-hâc Hasan bin el-hâc Abidin'in Molla Mehmed bin Cin Ali'den alacak davası</i>	3 Zilhicce 1124	1 Ocak 1713
Sayfa 37/Belge 65 <i>Vefat eden Fatıma binti Mustafa'nın annesinin Mehmet bin Ahmet'ten otuz kuruş mehr alacağını talep etmeleri</i>	3 Zilhicce 1124	1 Ocak 1713
Sayfa 38/Belge 66 <i>Vefat iden Kerime binti Receb'in varislerinin Kerime'nin zevcinden alacak talepleri</i>	Evâil-i Zilhicce 1124	30 Aralık 1713
Sayfa 39/Belge 67 <i>Ebu Bekir'in taş kesme işi karşılığında El-hâc Mehmet bin Mustafa'dan on buçuk guruş alacağını talep etmesi</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 39/Belge 68 <i>Mine binti Mehmet'in ihtiyaçları için nafaka talebi</i>	5 Zilhicce 1124	3 Ocak 1713
Sayfa 39/Belge 69 <i>Mehmet bin Ömer'in Ömer ve Hüseyin'e kavak ve eşcar satışı</i>	5 Zilkade 1124	4 Aralık 1712

Sayfa 40/Belge 70 <i>Mustafa bin Yasin'in Manik'e ev satışı</i>	Evâil-i Zilhicce 1124	30 Aralık 1712
Sayfa 40/Belge 71 <i>Aişe binti Abdullah'in Şenfer binti Vanes'e menzil satışı</i>	Evâil-i Zilhicce 1124	30 Aralık 1712
Sayfa 41/Belge 72 <i>Maktulen vefat eden Mehmed'in keşfi</i>	11 Zilhicce 1124	9 Ocak 1713
Sayfa 41/Belge 73 <i>Seyyid Murad bin Abdullah, Halil bin Halil'den yirmi sekiz kuruş alacak talebi</i>	Evâsıt-1 Zi'l-Hice 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 42/Belge 74 <i>Fatıma binti Hüseyin'in kocasından muhalaa yolu ile boşanması</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 42/Belge 75 <i>Mustafa Beşe bin İbrahim'in Mehmed bin Hasan'a küfretmesi</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 42/Belge 76 <i>Mehmed Efendi ibni el-hâc Mustafa'nın tasarrufunda olan karye ve mezarları Abdi Mehmed ve sem'î el-hâc Ali Halife'ye feragat etmesi</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 43/Belge 77 <i>Esad bin Arslan katl edilen kardeşinin el konan mallarını Hasan Ağa'dan alması</i>	13 Zilhicce 1124	11 Ocak 1713
Sayfa 43/Belge 78 <i>Es-seyyid El-hâc Ebubekir'in kale altında bulunan dükkânından çalınan kahve ve ıbrıkları Abdullah bin Abdullah'tan istemesi</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 44/Belge 79 <i>Belge yarım kalmış</i>	1124	1712
Sayfa 44/Belge 80 <i>el-hâc Ebu Bekir bin Abdülkadir'in terekesi</i>	14 Zilhicce 1124	12 Ocak 1713
Sayfa 45/Belge 81 <i>Seyyid Mehmed'in vefat eden babasının el-hâc Ömer'den alacağı olmadığına dair ifadesi</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 46/ Belge 82 <i>Mehmet'in vasi tayin edilmesi</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 46/ Belge 83 <i>Hatice binti el-hâc Mustafa'nın vasi tayini</i>	Evâsıt-1 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713

Sayfa 46/ Belge 84 <i>Ahmed Beşe ibni Mehmed Ali'nin geceleri tüfenkle gezip etrafa zarar vermesi hakkında</i>	15 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 46/ Belge 84 <i>Ahmed Beşe ibni Mehmed Ali'nin geceleri tüfenkle gezip etrafa zarar vermesi hakkında</i>	Evâil-i Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 46/Belge 85 <i>Mehmed bin Hasan'ın terekesi</i>	17 Zilhicce 1124	15 Ocak 1713
Sayfa 47/Belge 86 <i>Fatıma binti Mehmed'in anlaşma ile eşinden ayrılması</i>	13 Zilhicce 1124	11 Ocak 1713
Sayfa 47/Belge 87 <i>Nersiz veled-i Bağdesorun evinin basılması ve eşi ve kendisinin yaralanması</i>	20 Zilhicce 1124	18 Ocak 1713
Sayfa 48/Belge 88 <i>Safiye binti Mehmed'in eşinden nafaka ve mehir talebi</i>	20 Zilhicce 1124	18 Ocak 1713
Sayfa 48/Belge 89 <i>Döndi binti Hüseyin'in kızı Fatıma'ya gayr-i menkulleri hibe etmesi</i>	20 Zilhicce 1124	18 Ocak 1713
Sayfa 49/Belge 90 <i>Sâkine Ümmühani binti Mustafa'nın Süleyman bin Mehmet'ten muhalaa yolu ile boşanması</i>	22 Zilhicce 1124	20 Ocak 1713
Sayfa 49/Belge 91 <i>Mehmet bin Seydi'nin muhallelatının taksimi konusunda mirasçılarının anlaşmaları</i>	22 Zilhicce 1124	20 Ocak 1713
Sayfa 49/Belge 92 <i>İsmail bin Yakub'un Mustafa bin Hızır'dan bakırlarını talep etmesi</i>	Evâsıt-ı Zilhicce 1124	13 Ocak 1713
Sayfa 50/Belge 93 <i>Arzi binti el-hâc Bekir'in kocasından boşanmasını istemesi</i>	Zilhicce 1124	Aralık/O cak 1712-13
Sayfa 50/Belge 94 <i>Vefat eden Mehmet bin Ahmet'in terekesinden eşinin mehir talebi</i>	21..... 11...	
Sayfa 51/Belge 95 <i>Hamza Ağa ibni İsmail'in zımmi Çopur'un borcunu ibra etmesi</i>	15 Zilhicce 1124	13 Ocak 1713

Sayfa 51/Belge 96 <i>İsa ve Mehmed ibni Ebudderda'nın Besni yolu üzerinde eşkıyaların saldırımları konusunda şikayetleri</i>	22 Zilhicce 1240	7 Ağustos 1825
Sayfa 52/Belge 97 <i>Vefat eden Mustafa bin Abdullah'ın zevcesi Zeyneb'in terekeden mehir talebi</i>	Evâhir-i Zilhicce 1124	27 Ocak 1713
Sayfa 52/Belge 98 <i>El-hâc Ali Halife'ye bahçe satışı</i>	23 Zilhicce 1124	21 Ocak 1713
Sayfa 53/Belge 99 <i>Dora bin Abdullah'ın miras meselesi hakkında Emine'nin zimmetini ibra etmesi</i>	Evâhir-i Zilhicce 1124	27 Ocak 1713
Sayfa 54/Belge 100 <i>Yüz elli batman kahve ile on altı kuruş ve on iki guruş çakşır bahâsını Mehmed Dedeye teslimine Mehmet'e tenbih buyrulması</i>	Evâhir-i Zilkade 1124	29 Aralık 1712
Sayfa 54/Belge 101 <i>Eşved veled-i Arakil'in öldürülmesi davasında vekil tayini</i>	Evâhir-i Zilhicce 1124	27 Ocak 1713
Sayfa 54/Belge 102 <i>Abraham'ın Eşved veled-i Arakil'i katl etmesi ve itirafı</i>	Zilhicce 1124	Aralık/O cak 1712-13
Sayfa 55/Belge 103 <i>Meryem binti Minlâ Ebu Bekir'in terekesi</i>	Evâhir-i Zilhicce 1124	27 Ocak 1713
Sayfa 55/Belge 104 <i>Ali Beşe'nin zımmi Alma'yı yaralaması ve Alma'nun ölmesi</i>	25 Zilhicce 1124	23 Ocak 1713
Sayfa 56/Belge 105 <i>Hüseyin Beşe bin el-hâc Ali'nin terekesi</i>	Evâil-i Zilhicce 1124	30 Aralık 1712
Sayfa 57/Belge 106 <i>Mehmed bin Ali'nin eşine olan borcunu evin hissesine vermek suretiyle ödemesi</i>	26 Zilhicce 1124	24 Ocak 1712
Sayfa 58/Belge 107 <i>Fatıma, Ümmühan ve diğer Ümmühan'ın Hatice'den menzil talebi ve reddi</i>	26 Zilhicce 1124	24 Ocak 1712
Sayfa 59/Belge 108 <i>Aişe'nin nafaka ve süknasından vazgeçmesi</i>	Evâhir-i Zilhicce 1124	27 Ocak 1713

Sayfa 59/Belge 109 <i>Yeniçeri zümresinden Deveci oğlu Yusuf ve sâbık Ayntâb serdari muhırbaşı demekle maruf Ali ve Haşaş oğlu Mehmet'in zulümleri ile ilgili şikayet</i>	26 Zilhicce 1124	24 Ocak 1713
Sayfa 60/Belge 110 <i>Züleyha binti el-hâc Osman'ın el-hâc Ebu Bekir'den kırk altın talep etmesi ve muarazadan men edilmesi</i>	23 Zilhicce 1124	21 Ocak 1713
Sayfa 60/Belge 111 <i>Abdullah Beğın Azami Mustafa'nın öldürülmesi ile ilgili keşif talebi</i>	4 Muharrem 1125	31 Ocak 1713
Sayfa 61/Belge 112 <i>Kürt karyesine kethüda ve nazır tayini</i>	6 Muharrem 1125	2 Şubat 1713
Sayfa 61/Belge 113 <i>Kürt Karyesi ahalisinin kendilerine isabet eden tekalifi vereceklerine dair ifadeleri</i>	6 Muharrem 1125	2 Şubat 1713
Sayfa 61/Belge 114 <i>Gergerî oğlu Mahallesinin tekalifinin toplanması ve harcanması konusunda Mehmed bin Mustafa'nın vekil tayin edilmesi</i>	6 Muharrem 1125	2 Şubat 1713
Sayfa 62/Belge 115 <i>Kürd karyesi Demici Mahallesi tekaliflerinin toplanmasına Minlâ Ömer'i vekil tayin edilmesi</i>	6 Muharrem 1125	2 Şubat 1713
Sayfa 62/Belge 116 <i>Kürd karyesi el-hâc Emlek Mahallesi tekaliflerinin toplanmasına Ömer bin Abdulvahab'ın vekil tayin edilmesi</i>	6 Muharrem 1125	2 Şubat 1713
Sayfa 62/Belge 117 <i>El-hâc Osman'ın zimmetinin ibra edilmesi</i>	6 Muharrem 1125	2 Şubat 1713
Sayfa 63/Belge 118 <i>Emine'nin Mustafa'dan alacak talebi ve muarazadan men olunamsı</i>	8 Muharrem 1125	4 Şubat 1713
Sayfa 63/Belge 119 <i>Belge yarım kalmış</i>	1125	1713

Sayfa 64/Belge 120 <i>Zenbur karyesi zeametine mutasarrıf olan Hasan Ağa bin Hasan Beğ'in zeametten ayrılan bazı kişilerin eski yerlerine nakli hususunda talebi</i>	11 Muharrem 1125	7 Muharrem 1713
Sayfa 64/Belge 121 <i>Hatice'nin vefat eden kocasından kırk kuruş mehir davası</i>	Muharrem 1125	1713
Sayfa 65/Belge 122 <i>Müteveffâ Musa'nın muhallelâtından Ümmühani'nin Kızılca Mescid vakfına elli kuruş ödemesi</i>	10 Muharrem 1125	6 Şubat 1713
Sayfa 65/Belge 123 <i>Belge Yarım Kalmış</i>	1125	1713
Sayfa 66/Belge 124 <i>Maktul Mehmet bin Mustafa'nın diyeti</i>	10 Muharrem 1125	6 Şubat 1713
Sayfa 66/Belge 125 <i>El-hâc Ali bin Mehmet'in mirasının paylaşılması konusunda mirasçılarının anlaşması</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 67/Belge 126 <i>Ferhat'in bağı zabt etmesi ve Ömer'in terekeden hisse talebi</i>	Evâsıt-1 Şevval 1125	4 Kasım 1713
Sayfa 67/Belge 127 <i>Vefat eden Mustafa bin Abdullah'in terekesinden Dursun, Aişe ve Halime'nin el-hâc Bayezit'in zimmetini ibra etmeleri</i>	Muharrem 1125	Şubat 1713
Sayfa 68/Belge 128 <i>Vefat eden Fatıma'nın kocası Mehmet'in Yusuf'tan alacak davasında anlaşmaları</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 68/Belge 129 <i>Hatice binti Hızır ile İsmail bin Abdullah'in muhalaa ile boşanması</i>	Muharrem 1125	Şubat 1713
Sayfa 69/Bege 130 <i>El-hâc Mehmet ve Cemile binti Meryem'in terekelerinin paylaşılmasında varislerini anlaşmaları</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 69/Belge 131 <i>Fatıma binti Abdülkadir'in terekesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713

Sayfa 70/Belge 132 <i>Ümmü Gülsüm'ün Mehmet'e vasi tayin edilmesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 70/Belge 133 <i>Aişe binti el-hâc Mehmet'in terekesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 70/Belge 134 <i>Medîne ibnite el-hâc Şaban'ın evlilik hukukuna riayet etmesi konusunda tenbih talebi (Belge yarım kalmış)</i>	1125	1713
Sayfa 71/Belge 135 <i>Emir Şam ibn-i el-hac El Veli'nin terekesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 71/Belge 136 <i>Askalan binti Usta'nın terekesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1185	30 Nisan 1771
Sayfa 71/Belge 137 <i>Mehmed bin el-hâc Hüseyin'in Ahmet'ten alacak davası</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1135	11 Şubat 1713
Sayfa 72/Belge 138 <i>Hamza bin Receb'in Aişe binti Hasan'dan alacak talebi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 73/Belge 139 <i>Es-seyyit Ali ve Hatice hatunun mülklerinin hibe edilmesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 73/Belge 140 <i>Katl edilen Rahime binti Hüseyin Beşe'nin keşfi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 73/Belge 141 <i>Rahime binti Hüseyin Beşe'nin katli</i>	Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 74/Belge 142 <i>el-hâc Ahmed ve zevcesi Aişe binti Himmet'in mahalleden ihraç edilmesi talebi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 74/Belge 143 <i>Vefat eden Emine binti Ömer'in malının sülüsünün Mehmed'e verilmesi</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 75/Belge 144 <i>Molla İbrahim ev satışı</i>	Evâsıt-1 Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 75/Belge 145 <i>Molla Hamid'in İbrahim Halil için nafaka kullanmasına izin verilmesi</i>	18 Muharrem 1125	14 Şubat 1713

Sayfa 75/Belge 146 <i>Selür binti Hayrettin ile Ali Durmuş bin Hüseyin'in alacak konusunda anlaşmaları</i>	Muharrem 1125	Şubat 1713
Sayfa 76/Belge 147 <i>Emine binti Mustafa'nın es-seyyit el-hâc Mehmet'e mülk satışı</i>	Evâsıt-ı Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 76/Belge 148 <i>Hüseyin Beşe'nin Emine hatun'a ev satışı</i>	Evâsıt-ı Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 76/Belge 149 <i>Zemzem binti Osman'ın nafaka kullanma izni</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 77/Belge 150 <i>Kanbur Mehmet Ağa'nın alacak konusunda anlaşması</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 77/Belge 150 <i>Hatice binti Hüseyin'in muhalaa yoluyla Mehmet bin İbrahim'den boşanması</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 78/Belge 151 <i>Fatima'nın iki yüz kuruşu Mustafa Ağa'ya verilmesine tenbih olunması</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 78/Belge 152 <i>Seyyid Yusuf'un Rabia binti Ahmet'e menzil teslim etmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 79/Belge 153 <i>Veli ibni Mehmet'in el-hâc İbrahim'e bağ satışı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 79/Belge 154 <i>Halil bin Hüseyin'in Üveys'e menzili teslim etmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	17 Şubat 1713
Sayfa 80/Belge 155 Mustafa bin el-hâc Alinin terekesi	Evâil-i Şevval 1124	1 Kasım 1712
Sayfa 80/Belge 156 <i>Mugale ibnite Hızır'nin muhalaa ile boşanması</i>	24 Muharrem 1125	20 Şubat 1713
Sayfa 81/Belge 157 <i>Ali Beşe'nin zimmetinin ibra edilmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 81/Belge 158 <i>Bağ ve içindeki ağaçların satışı el-hâc Ali Ağa'ya satışı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 82/Belge 159 <i>Abraham'ın Aşud'u katl etmesi ve diyet ödemesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713

Sayfa 82/Belge 160 <i>Hüseyin Beşe ibni Ömer'in zevcesi Rahime'yi öldürmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 83/Belge 161 <i>el-hâc Ahmet, es-seyyid Mustafa, es-seyyid Mehmed ve Aişe'nin huzuru bozmalarından dolayı habs edilmeleri konusunda yapılan masraf hususunda zimmet ibrası</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 83/Belge 162 <i>Kanbur Mehmed Ağa bin el-hâc Solak Beğ'in Bedr köyü ve diğer köylerden kırk dokuz kuruş bedel-i cebeliye topladığı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 83/Belge 163 <i>Musa ibni Mehmet'in terekesi</i>	Evâsıt-ı Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 84/Belge 164 (Arapça cümle) <i>Emine binti Hums'un vakfiyetten rücu etmek istemesi ve kabul edilmemesi</i>	26 Muharrem 1125	22 Şubat 1713
Sayfa 84/Belge 165 <i>Derviş Mehmet bin Mehmet'in el-hâc Ahmed bin el-hâc Mir'den alacağı iki yüz yirmi kuruşu tahsil etmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 85/Belge 166 <i>Mehmet bin Uğurlu'nun Mehmet Ağa'dan şikayetçi olmadığına dair ifadesi</i>	Muharrem 1125	Şubat 1713
Sayfa 85/Belge 167 <i>Ayntâb kalesi dizdarı Hasan Ağa'nın Ayntâb Kale kethüdası Hasan'dan otuz beş kuruş talep etmesi</i>	Evâsıt-ı Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 86/Belge 168 <i>Üç bab haffaf fükkanının Mehmet Çelebi'nin teslim etmesine tenbih buyrulması</i>	26 Murarrem 1125	22 Şubat 1713
Sayfa 87/Belge 169 <i>Ömer Ağa'nın vasi tayin edilmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 87/Belge 170 <i>Mehmet'in, Ahmed bin Minlâ İbrahim'in çocuklarının ihtiyacı için nafaka kullanma izni</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 87/Belge 171 <i>Mehmet'in Molla İbrahim'in çocuklarına vasi tayin edilmesi</i>	Selh-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713

Sayfa 87/Belge 172 <i>Attar eşyası satışından elde edilen gelirin es-seyyid İbrahim Çelebiye teslimi için Mehmet'e tenbih edilmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 88/Belge 173 <i>Mustafa Beşe'nin Ahmet bin Abdullah'a küfr ve darb etmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 88/Belge 174 <i>Rahime ve Fatma Hatunların Mehmet Beşe'ye on kuruş teslim etmeleri</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 88/Belge 174 <i>Süleyman bin Mehmet'ten geri alınmak üzere Elife ve Rabia'nın ihtiyaçları için nafaka talebi</i>	Selh-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 89/Belge 175 <i>Es-seyyid Ahmet Efendi'nin Ayntâba nâib olarak tayini</i>	25 Muharrem 1125	21 Şubat 1713
Sayfa 89/Belge 176 <i>Tomas veled-i Ağya'nın Kasap Ahmet'e menzil satışı</i>	Evâsıt-ı Muharrem 1125	11 Şubat 1713
Sayfa 89/Belge 177 <i>Mustafa Beşe ve Ahmet ibni Ömer'in, Molla Ali'nin attar dükkanını basmaları</i>	1125	1713
Sayfa 90/ Belge 178 <i>Fatıma binti Hasan için Ahmet'e nafak kullanma izni</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 90/ Belge 179 <i>Fatıma ibnite el-hâc Ahmet'in Es-seyyid Mehmet Efendi'ye dükkan satışı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 90/ Belge 180 <i>El-hâciye Döndi binti el-hâc Ahmet'in, es-seyyid Şeyh Mehmed Efendi'ye kahveci dükkanı satışı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 91/Belge 181 <i>Mustafa Beğ bin Cuma'nın masara ve küpleri es-seyyit Mehmede Efendi'ye satışı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 91/Belge 182 <i>Fatıma binti Mehmed Beğ'in Ümmühani'ye menzil hibesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713

Sayfa 91/Belge 183 <i>Molla Mustafa ibni el-hâc İbrahim'in tarlasının kullanımını Şeyh Mehmet Efendiye vermesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 92/Belge 184 <i>Esmâ binti Mehmet'in Aişe ve Emine'ye vasi tayin edilmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1613
Sayfa 92/Belge 185 <i>Molla Ali'ye nafaka kullanma izni verilmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1613
Sayfa 92/Belge 186 <i>el-hâc Mustafa ibni el-hâc Mehmet'in Ahsen'e vasi tayin edilmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1613
Sayfa 92/Belge 187 <i>Fatıma Hatun'un, Mustafa Ağa ve zevcesinin zimmetini ibrâ etmesi</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1613
Sayfa 93/Belge 188 <i>Molla Ali'ye menzil satışı</i>	Evâhir-i Muharrem 1125	26 Şubat 1713
Sayfa 94/Belge 189 <i>Ayntâb niyâbetine es-seyyit Ahmet Efendinin tayin edilmesi</i>	1125	1713
Sayfa 94/Belge 190 <i>Zevci Hüseyin'in nafakasız bir şekilde Sare binti Hüseyin'i terk etmesi üzerine nafaka takdiri</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 94/Belge 191 <i>Halil ibni İbrahim'in Osman'a vasi tayin edilmesi</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 94/Belge 192 <i>Fatıma binti Mehmet'in vefat eden zevci muhalledatından mehir talebi</i>	Evâhir-i Safer 1125	27 Mart 1713
Sayfa 95/Belge 193 <i>Arsa Satışı Üzerine Çıkan bir Anlaşmazlık</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 95/Belge 194 <i>Mehmet'in Musa bin Ahmet'in oğlu Ahmet'e vasi tayin edilmesi</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 96/Belge 195 <i>İstanbul Katip Muslihiddin Mahallesinden el-hâc Yusuf Efendi'nin Ayntâb'da bulunan değirmenini Osman Ağa'ya satışı</i>	5 Zilhicce 1124	23 Aralık
Sayfa 96/Belge 196 <i>El-hâc Osman Ağa'nın Receb'e menzil satışı</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713

Sayfa 96/Belge 197 <i>Musa bin Mehmed'in Küçük Oğlunun terekeden vekili yoluyla ihtiyaç talebi</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 97/Belge 198 <i>Mehmed Çelebi'nin zevcesi Hatice Hatun'a menzil satışı</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 97/Belge 199 <i>Minlâ Mehmet bin Tayyip'in el-hâc Mehmet'e bahçeden hisse satışı</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 97/Belge 200 <i>Veli bin Süleyman'ın kaybolan öküzü ve üzerindeki eşyalar konusunda Mehmet bin Hasan ile anlaşması</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 98/Belge 201 <i>Es-seyyit Mehmed Çelebi'nin kendisini darb eden es-seyyit Ebu Bekir Ağa'dan şikayetçi olması</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 98/Belge 202 <i>Ömer bin Ali'nin es-seyyit Hüseyin'den bağ tımar ve terbiyesi ücretini talep etmesi</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 98/Belge 203 <i>Vefat eden Minlâ İbrahim'in menzilinin satışı</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 99/Belge 204 <i>Züleyha'nın miras konusunda diğer mirasçılarla anlaşması</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 99/Belge 205 <i>Mustafa bin Ömer'in Zemzem Hatun'a menzil satışı</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 100/Belge 206 <i>Es-seyyit Osman Efendi'nin Osman Efendi'den alacak talebi</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 100/Belge 207 <i>Aişe binti Mehmet'in evine giren Ahmet bin mehmet'ten şikayetçi olması</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713
Sayfa 100/Belge 208 <i>Ayni binti Hasan'ın kendisini darp konusunda el-hâc İbrahim bin Kasımdan şikayeti</i>	Evâil-i Safer 1125	27 Şubat 1713

DİZİN

A

A‘mâzâde	59, 248
Abdi.....	32, 35, 41, 61, 93, 104, 109, 129, 131, 160, 170, 201, 238, 241, 250, 291
Abdülbaki.....	250
Abdulgani.....	250
Abdulhalimzâde	248
Abdulkadir	245, 250, 256
Abdulvahab	130, 131, 250, 294
Abdurrahim	49, 52, 250
Abdurrahman	34, 35, 51, 52, 57, 60, 63, 66, 74, 79, 83, 87, 90, 92, 93, 99, 104, 108, 112, 116, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 138, 141, 147, 176, 184, 190, 194, 196, 197, 199, 211, 227, 243, 250, 285, 287, 288
Abdülcélil.....	46, 52, 63, 176, 250
Abdülhalil.....	250
Abdüllatif	63, 250
Abraham.....	73, 79, 113, 114, 169, 182, 253, 262, 293, 297
Adli Vakalar	257, 266
Ağazâde.....	195, 248
Ağçaburç	65, 249
Ağya	40, 182, 227, 253, 254, 257, 286, 299
ahır	254
Ahmed Beşe ibni Mehmed Ali.....	101, 213, 292
aile.....	229, 231, 237, 241, 247, 261, 272
Aişe binti El Hac Mehmed	222
Akbekar	164, 225, 249
akıl hastalığı	232
Aknabla	175, 249
Akyol.....	142, 176, 188, 249
Ali Nacar	76, 202, 214, 226, 249
Alizâde	111, 247
Allahverdi.....	250
Altın Bilezik.....	220
Altın Küpe.....	220
Altın Tavk	220
Altunoğlu	247
Amazâde.....	248
Ammizâde	38, 248

Amo ..	48, 67, 69, 75, 85, 93, 117, 121, 122, 123, 150, 167, 173, 179, 214, 249, 273
Anaklıoğlu	247
Arab	53, 79, 83, 120, 125, 194, 250, 268
Araban.....	34, 266
Arabgin	57, 102, 249
Arablar	249
Arablızâde.....	99, 247
Arı	24, 97, 279
Arıl.....	109, 249, 269
arka esvabı	34, 218, 266
Arnavudzâde.....	69, 83, 110, 111, 124, 134, 248
Arpacızâde	55, 248
Asan	50, 250
asayiş ihlalleri	266
Ases.....	25, 279
Askalan	50, 150, 222, 252, 296
Askalan binti Usta.....	150, 222, 296
Aşıkçızâde.....	248
attâr	182, 267
ayakkabı.....	218, 220
Ayıntap’da Aile	229
Azizzâde	161, 247, 248

B

Badurrahman.....	250
Bağdesor	79, 103, 253, 258
bakraç.....	97, 221
Bali.....	50, 51, 55, 95, 250
Bâlizâde	171, 247
Baloğlu.....	128, 249
basmacı	274
Basmacızâde	54, 125, 169, 247, 248
Bayburt kilimi	218
Bedirkent.....	249
Bedr.....	33, 79, 94, 148, 171, 187, 253, 255, 298
Beğ..	32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 51, 52, 53, 55, 70, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 88, 90, 93, 94, 99, 100, 103, 109, 111, 114, 119, 124, 126, 127, 129, 130, 131, 133, 137, 139, 141, 152, 154, 156, 160, 169, 170, 171, 181, 183, 185, 186, 188, 196, 200, 214, 249, 260, 261, 265, 287, 290, 295, 298, 299

Beğdilizâde.....	109, 247
Bekirzâde	112, 247
Bekmezoğlu	247
Bektaş.....	33, 102, 106, 109, 126, 139, 154, 155, 164, 181, 204, 233, 250, 269
berat-ı şerif.....	27
berber	219, 274
bey'	33, 35, 38, 39, 42, 50, 51, 52, 56, 57, 59, 65, 71, 75, 76, 84, 86, 88, 89, 90, 111, 122, 132, 157, 159, 162, 164, 168, 174, 179, 182, 184, 185, 187, 189, 190, 195, 196, 197, 200, 202, 225, 226, 227, 228, 255
Beyazıd.....	250
Beylerbeyi	26, 249
Beynamazcıoğlu.....	248
Beyzâde	248
biti	27
borç kapatma işlemleri	257
boşanma	211, 230, 232, 233, 234, 235, 237, 238
Boyacı.....	33, 35, 64, 79, 87, 95, 137, 159, 184, 185, 214, 228, 249, 252, 255, 262, 264
Boyacıoğlu	248
buğday	140, 216
bulgur	96, 158
Bunzâde.....	89, 248
buyrultu	26

C

Cabi	148, 190, 214, 249
camiler.....	271
cana kasd	232
Cebin	113, 114, 169, 249
Cekdelizâde	64, 248
Cekdi	54, 250
cerh	44, 64, 77, 90, 103, 114, 116, 127, 128, 137, 155, 169, 170, 258, 260, 261, 262, 263, 264
Cevil	36, 42, 84, 88, 100, 104, 106, 127, 132, 156, 159, 162, 165, 182, 187, 210, 250
Cevilizâde.....	113, 248
Cevizlice....	78, 82, 134, 137, 173, 194, 196, 239, 249, 262, 268, 273
Cıncıkoğlu.....	248
Cinayet	260

Cuma.....	29, 33, 34, 35, 40, 42, 43, 62, 65, 94, 117, 123, 129, 131, 133, 153, 162, 167, 173, 174, 185, 189, 193, 198, 203, 228, 243, 250, 267, 273, 288, 299
cürüm	232

Ç

çakşır.....	112, 113, 172, 218, 293
çarşaf.....	218
Çavuşzade	251
Çavuşzâde	64, 248
Çerbişzâde.....	138, 248
Çerkeszâde.....	75, 248
çeşmeler	271
Çivilizâde.....	65, 247
çocuk.....	230
çok eşle evlilik.....	230
Çukur	102, 136, 151, 174, 249

D

Daharzâde	248
darb	34, 41, 44, 53, 60, 61, 64, 66, 67, 77, 81, 90, 103, 114, 116, 127, 128, 154, 155, 169, 170, 175, 179, 180, 193, 198, 204, 258, 260, 264, 265, 266, 289, 299, 301
Darı	216, 217
Darlıoğlu	248
Darmenlizâde	248
davacı.....	24, 226, 258, 262, 263, 265, 266, 270, 273
Debbağ.....	64, 105, 125, 251
Debbağzâde.....	54, 189, 248
Degihme.....	175, 249
dellaliye.....	224
Demirci	129, 130, 131, 249
Derda.....	35, 38, 251
Dermanlızâde.....	174, 248
Derviş.....	33, 45, 46, 79, 90, 116, 133, 135, 137, 174, 184, 185, 202, 240, 251, 252, 258, 286, 298
Devecioğlu.....	248
Devecizâde.....	184, 248
Devletzâde	248
Dilheme.....	249
Dimoscızâde	186, 248
diyet cezası.....	259
doktorlar.....	271
don	47, 72, 95, 145, 218, 219

Dora..... 112, 251, 293
 Döndü..... 252
 Döneklizâde 78, 248
 Durmuş..... 36, 38, 39, 58, 78, 101, 130,
 131, 156, 158, 193, 202, 226, 251,
 257, 285, 297
 Dülük..... 15, 56, 249

E

Eblehan..... 41, 183, 249
 Eblehan Mahallesi..... 41, 183
 Ebubekir .. 94, 222, 242, 251, 269, 273,
 291
 Ebuderda 251
 Efendizâde..... 69, 248
 Ehl-i Cefa .. 84, 89, 147, 167, 215, 225,
 234, 249
 El Hac Ebubekir bin Abdulkadir 222
 El Hac Mustafa bin Hüseyin 222
 Eleksana 71, 252
 Elesfiridir 33, 252, 255, 285
 el-hâc Ebu Bekir bin Abdulkadir ... 221
 Emir Şam ibni El Hac Veli 222
 Emlek 130, 131, 249, 294
 Ergi..... 55, 251
 Esad..... 93, 251, 291
 Evlenme 229

F

Fahri 67, 69, 74, 75, 252, 288
 Fatma binti Abdülkadir 222
 Fatma bint-i Abdülkadir 221
 Fazıl..... 53, 122, 251
 Felelzâde 199, 248
 fetva..... 151, 194
 fevkani..... 254
 Fevzâde 89, 247
 fevt .. 32, 33, 35, 36, 39, 40, 42, 49, 57,
 62, 63, 65, 69, 70, 76, 82, 83, 88,
 99, 100, 101, 103, 106, 108, 109,
 110, 112, 114, 117, 122, 123, 127,
 128, 132, 134, 135, 136, 137, 138,
 139, 140, 145, 148, 150, 154, 155,
 156, 163, 167, 179, 180, 188, 189,
 192, 193, 199, 200, 201, 225, 243,
 246, 247, 256, 258, 261, 262
 fıkıh 221, 245
 Fişekçizâde..... 78, 174, 248

G

Gavs 52, 251

Gerciğnlizâde..... 125, 248
 Gergerioğlu 249
 Gergerizâde..... 248
 Gergerlizâde..... 248
 gibbe't-tasdîki' ş-şer'î..... 228
 Göçge..... 203, 249
 Gökriizâde..... 83, 248
 gömlek 72, 95, 109, 115, 145, 166,
 218, 219, 269
 Güllüce..... 249
 Gülzar 252
 Güreniz 51, 249

H

Habip..... 252
 Hacer.. 73, 79, 182, 183, 227, 249, 252
 hacı..... 148, 274
 Haçer..... 71, 253
 Halacoğlu..... 248
 halı 69, 123, 150, 218
 Hamamcızâde 168, 247
 hamamlar 271
 hanefî mezhebi..... 236
 haneye tecavüz..... 259, 266
 Hanîfî 34, 64, 75, 77, 195, 197, 198,
 211, 251
 hanlar 271
 hastaneler 271
 Haşaşoğlu..... 247
 hatib 173, 197, 273, 274
 Hatmanzâde 99, 248
 Haydar..... 67, 88, 100, 104, 110, 133,
 139, 243, 251
 Hayik..... 33, 34, 211, 248, 249
 Hâyik Müslüman Mahallesi. 40, 60, 61
 hayri ve zürri vakıflar 272
 haysiyetsiz yaşam 232
 Hazar..... 79, 253
 Hekimzâde 112, 248
 Helvacızâde..... 36, 44, 58, 83, 85, 93,
 125, 126, 161, 170, 247
 hırsızlık 266, 269
 Hıyam 32, 53, 140, 249
 Hızır 31, 33, 58, 59, 78, 106, 110, 130,
 131, 141, 167, 174, 182, 193, 195,
 234, 247, 249, 251, 255, 285, 287,
 292, 295, 297
 Hızır Çavuş 78, 249
 Hilal 98, 251
 Himamizâde..... 247

- Himâmizâde 174, 248
 Himmet.. 33, 73, 77, 89, 142, 155, 250,
 255, 270, 271, 278, 285, 289, 296
 Hocazâde 248
 Hububat 216
 Hudâzâde 247
 Humanız 168, 249
 hüccet 19, 26, 205, 224
 Hücçet 25
 hüddamiye 224
 Hüseyin Beşe Bin El Hac Ali. 222, 230
 Hüsni 78, 148, 149, 252, 289
 Hüvi 68, 230, 252, 288
 Hüvi binti Mehmed 68, 230, 288
 Hz. Muhammed 221
- İ**
- i‘lam 25
 İbn-i Kör 43, 44, 215, 249
 İbn-i Şeker 36, 44, 215, 249
 İbn-i Şeker Mahallesi 44, 215
 İbrahimi 129, 198, 249
 ibrik 221
 iddet nafakası 236, 242
 ihzariye 224
 ilmihal 221
 İlyas 92, 97, 250, 268
 İlyasoğlu 248
 imam 74, 195, 198, 201, 211, 274
 İnci Enselik 220
 İskender 34, 250, 266
 İslamiyet 230
 İsmihan 31, 58, 83, 252, 290
- J**
- jüri 24
- K**
- Kab 175, 249
 Kabasakaloğlu 248
 kabz-ı semen 33, 56, 255
 Kacılzâde 248
 Kafirzâde 248
 kaftan... 47, 72, 95, 109, 118, 119, 143,
 145, 165, 166, 218, 269
 Kal ‘aloğlu 248
 kaldırımlar 271
 Kalender 71, 74, 133, 250
 Kamalakzâde 43, 44, 111, 226, 247
 Kana 249
 Kanab 249
 Kanalcı 64, 88, 156, 184, 185, 215,
 226, 249, 264
 Karabet 35, 252
 Karaca 36, 250
 Karamânizâde 124, 248
 Kargaşaoğlu 248
 Karlıoğlu 248
 Kartaşoğlu 248
 Kassam 213, 223, 280
 Kastel 157, 244, 249
 Katl Olayları 259
 Kaya 34, 45, 48, 50, 97, 101, 129, 130,
 154, 250, 252
 Kayacık 55, 89, 215, 249
 Kayacık Kurbı 249
 kaydiye 224
 Kaysar 74, 248
 kazan 221
 Kazasker 22, 23, 26
 Kebezâde 63, 248
 kepçe 221
 Kerime 86, 157, 252, 290
 Kesber 79, 116, 253
 keşf ü tahrîr 32, 36, 43, 66, 90, 103,
 153, 258, 260
 Kethüdazâde 247, 248
 kılıç 60, 61, 64, 140, 169, 263, 264
 Kır Kısarak 216
 Kırtışoğlu 248
 kısas 116, 259
 Kızıkoğlu 247
 Kızılca Mescid.. 51, 59, 135, 158, 172,
 193, 215, 249, 295
 Kızılhisar-ı Tahtani 249
 Kızılhisar... 42, 43, 104, 186, 187, 199,
 238, 249
 Kızılhisar tahtânide 42
 kiler 254
 kilim.. 69, 94, 102, 105, 117, 118, 123,
 158, 172, 218
 Kozanlı Kurbı 249
 Köhne 47, 72, 102, 145, 146, 150, 166,
 172, 217, 219
 köprüler 271
 kör 274
 Kör 38, 58, 70, 73, 165, 175, 187, 191,
 192, 246, 250, 274
 Kuloğlu 248
 Kur’an 210, 221, 229
 Kurdzâde 202, 248

- kuruş....82, 85, 91, 112, 134, 135, 171, 175, 180, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 223, 233, 235, 238, 239, 240, 242, 245, 254, 256, 262, 263, 267, 290, 291, 293, 295, 298, 299
- kuyu.....254
- kuyular271
- Küfr-i Cebel249
- Kürd 109, 128, 129, 130, 131, 193, 269, 274, 294
- kürk169, 263
- Kürkciyan...35, 36, 38, 39, 77, 86, 136, 154, 155, 161, 163, 170, 180, 185, 215, 228, 249
- Kürkciyan Mahallesi ...35, 39, 77, 136, 155, 170, 180, 185, 215, 228
- Kürt128, 249, 294
- Kürtünciyan..... 103, 116, 249, 258
- L**
- leğen221
- M**
- Maderus..... 113, 114, 169, 253
- mahkeme ...21, 25, 128, 194, 224, 226, 232, 234, 235, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 255, 256, 257, 259, 260, 262, 264, 265, 267, 270
- Manik ...79, 85, 89, 199, 225, 254, 291
- Mansur32, 64, 121, 187, 250
- Mansurzâde201, 248
- Ma'rûz.....26
- Maryem ..113, 114, 116, 169, 253, 254
- meclis-i şer'*225
- Mecnun.....54, 60, 116, 120, 174, 204, 250
- Mecnunzâde 168, 177, 247, 274
- mecrûh.44, 60, 61, 64, 66, 67, 90, 127, 128, 260, 264
- Medegöz.....50, 249
- medrese21, 176, 271
- Mehdizâde60, 62, 170, 248
- Mehkeme..... 129, 130, 249
- Mehmed bin Hasan ...78, 92, 101, 156, 162, 173, 198, 222, 264, 268, 273, 289, 291, 292
- mehr-i misil237
- mehr-i muaccel..68, 73, 147, 161, 192, 230, 235, 238, 240
- mehr-i müeccel 147, 192, 230, 233, 235, 236, 238, 239, 240
- Mehr-i müsemma..... 237
- Menefşecizâde 51, 52, 247
- Menidzâde..... 248
- Menos 253
- Merkeb 102, 148, 216
- Mertmengelizâde 170, 248
- Meryem. 31, 40, 57, 58, 114, 142, 222, 240, 242, 243, 252, 293, 295
- Meryem binti Menla Ebubekir..... 222
- Mevlana 250
- Mikdad... 58, 63, 70, 74, 166, 250, 289
- minder 143, 166, 218
- Mine..... 65, 88, 181, 243, 252, 290
- Mir 59, 174, 250, 298
- molla274
- muhalaa... 62, 141, 161, 167, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 295, 297
- Muhnizâde 248
- Muhsinzâde..... 53, 75, 187, 247
- Muhzır..... 24, 42, 203, 210
- Muhzırbaşılık..... 24
- Musa ibni Mehmet..... 172, 222, 298
- muslimûn-ı muslihûn 262, 263
- Mustafa bin El Hac Ali 222
- Musullızâde..... 87, 247, 249
- mutfak 214, 221, 254
- Müftizâde..... 125, 248
- Müftü 24, 210, 278
- Münakkaş 72, 143, 145, 146, 166, 217, 219
- mürâselât..... 26
- N**
- nafaka 40, 43, 57, 62, 88, 92, 102, 104, 105, 124, 125, 141, 157, 160, 161, 167, 178, 181, 183, 188, 191, 196, 232, 233, 234, 235, 238, 241, 242, 243, 244, 286, 288, 290, 292, 293, 296, 297, 298, 299, 300
- Naib..... 20, 23, 210
- Nakib..... 59, 103, 121, 194, 250
- nakîbü'l-eşraf..... 274
- narh 21, 31
- Nasır..... 69, 99, 108, 124, 133, 250
- Nasuh 69, 75, 250
- Nazhaten 71, 73, 220, 222, 253, 289
- Nazhaten binti Abraham . 71, 220, 222, 289

Nebi.....77, 250
 Neccar51, 58, 173, 215, 250, 273
 Neccarzâde125, 248
 Nefahlıoğlu.....248
 Neharzâde.....70, 248
 Nersiz79, 103, 116, 253, 258, 292
 nişan-ı şerif.....27
 noter25, 224
 Nurvane38, 249
 Nüzül ve sürsat zahiresi19

O

Orul77, 249

P

Piyale Paşa hamamı.....41

R

Rabiye36, 252
 Rahime59, 153, 154, 170, 180, 195,
 228, 229, 252, 260, 270, 287, 296,
 298, 299
 Rahime bint-i el-hac Abdülkadir....229
 Rahmanzâde90, 248
 Resm-i Kısmet.....223
 Rumeli ve Anadolu kazaskerleri22

S

sâbık serdâr el-hâc Osman Ağa.....101
 sadaka-i cariyeye.....272
 Sadrizâde248
 Safiye33, 104, 238, 241, 252, 255, 292
 Safizâde248
 Sahafzâde195, 247
 sâhib-i firaş.....127, 261
 sâhib-i firâş.....116, 258
 Sakine.....233, 252
 Saliha.....57, 252
 Sam.....62, 243, 249
 sarık.....47, 96, 109, 218, 219, 269
 Satılmış.....34, 57, 101, 108, 137, 178,
 179, 227, 251, 285
 Sazgın.....202, 249
 sebiller271
 Sekine.....57, 73, 165, 239, 252, 289
 Selçuklu.....16, 271
 Semavun.....195, 227, 249
 Seng-i Hoşkadem51, 249
 Seng-i Taviil Mahallesinde45
 seyyid31, 32, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
 44, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56,

57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66,
 67, 68, 69, 74, 75, 77, 79, 80, 81,
 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91,
 92, 93, 94, 95, 99, 101, 103, 104,
 105, 107, 108, 110, 111, 112, 113,
 116, 121,122, 123, 124, 125, 126,
 128, 131, 133, 134, 137, 140, 142,
 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157,
 158, 159, 160, 161, 162, 163, 165,
 168, 170, 171, 172, 174, 175, 177,
 178, 179, 180, 181, 182, 184, 185,
 186, 187, 189, 190, 191, 193, 194,
 195, 196, 198, 199, 200, 201, 202,
 203, 204, 210, 213, 226, 228, 229,
 233, 239, 257, 258, 260, 265, 268,
 269, 270, 274, 285, 286, 287, 288,
 289, 290, 291, 298, 299

Seyyid Dede Bekir Ağa Serdâr-ı sâbık
60
 Sicill-i mahfuz274
 Sinan38, 251
 Siyağuşzâde101, 104, 192, 248
 su kanalları.....271
 su kemerleri271
 Subaşı.....25
 Subhanverdi251
 Suboğaz.....249
 sulh 49, 52, 53, 56, 69, 70, 74, 75, 109,
 112, 136, 138, 139, 141, 142, 158,
 161, 167, 169, 198, 201, 262, 263,
 279, 287
 Sultan16, 28, 62, 63, 94, 137, 224,
 233, 252, 288
 Sunullah251
 Sülükcioğlu.....248
 süzek123, 221

Ş

Şaban.....33, 38, 45, 77, 82, 87, 89, 90,
 99, 108, 120, 122, 130, 131, 133,
 135, 137, 147, 154, 155, 162, 176,
 178, 179, 183, 188, 190, 200, 225,
 230, 240, 251, 256, 285, 296
 Şahin ...60, 61, 81, 138, 163, 184, 187,
 251, 288
 Şahmelek.....249
 şalvar.....218, 219
 Şam148, 222, 251, 296
 şamdan123, 166, 221
 Şarkıyan104,160, 249

Şehreküsti Mahallesi	43, 54, 82, 92, 99, 108, 110, 162, 164, 168, 189, 215, 268
Şehreküstü	215, 248, 249
Şeref	65, 133, 251
Şerifüddin	251
şetm	40, 78, 80, 83, 92, 180, 182, 257, 265, 268
şiddetli geçimsizlik	232, 235
şuhûdü'l-hâl	24, 273, 274
T	
ta'zîr	258
Tacirlizâde	126, 248
tahtani	254
talak	232, 234, 235
talâk-ı selâse	234
Tanus	38, 253, 257
Tarla-yı Atik	186, 215, 249
Tarla-yı Cedid	248
Tarla-yı Cedîd Mahallesinde ...	40, 124, 243
tas	47, 101, 118, 119, 123, 143, 158, 166, 221
tasavvuf	221
tavassut	49, 53, 69, 70, 109, 112, 137, 139, 140, 141, 142, 158, 161, 169, 201, 262
Tavil	45, 249
Tayyib	49, 197, 251
techiz	156, 180, 224
tefsir	221
tekin	147, 149, 156, 180, 224
Tenbel	36, 251
tencere	47, 96, 158, 221
terk	33, 42, 127, 191, 232, 241, 242, 255, 300
Teslime	41, 108, 252, 286
Tevbe	178, 179, 181, 200, 215, 225, 242, 244, 246, 248
Tıslaki	75, 249
Tokatlızâde	58, 59, 248
Tokmazzâde	68, 247
topal	274
Topuzoğlu	248
Turâbizâde	195, 248
Türkmanzâde	248
Türkmen	274

U

Uğurluzâde	248
Uranzâde	248
Urunzâde	169, 248
Usulüddin	53, 54, 251, 287
Uzunzâde	99, 248

Ü

Ümmühan ...	31, 58, 75, 117, 123, 172, 240, 252, 293
-------------	---

V

Vadi	97, 249
vakfiye	63, 176
Vakfiye	27
vakıf ...	20, 27, 170, 270, 271, 272, 273
vâkıf	173, 261, 273
Vâkıf	272
Vanes	38, 39, 79, 89, 90, 182, 253, 254, 257, 285, 286, 291
varaka-i bahâ	224
Vasi Tayinleri	245

Y

Yağob	79, 169, 253
Yahni	34, 68, 86, 91, 104, 108, 137, 141, 156, 162, 234, 249, 262
Yahya	32, 53, 74, 101, 114, 125, 157, 167, 184, 226, 251
yaralama	259, 263, 264, 265, 266
Yasin	89, 98, 225, 251, 254, 291
yastık	217
yatak	217
Yavrizâde	182, 248
Yeniçeri Deveci oğlu Yusuf	213
Yeniçeri es-seyyid Dede Bekir Ağa	213
yeniçeri neferâtından Yusuf ...	101, 213
yollar	271
yorgan	48, 69, 105, 217

Z

zabt ü tasarruf	33, 42, 76, 124, 255
zamanaşımı	256
Zekeriya	157, 251
Zemzem ...	29, 33, 160, 202, 226, 244, 252, 255, 297, 301
Zenbur	133, 249, 295
Zeranbu	34, 266
Zerenbu	249

zıbn.....218, 219, 278
zımmi ..33, 35, 38, 39, 40, 46, 90, 108,
116, 254, 255, 256, 257, 258, 292,
293
zina 155, 203, 232, 266

Zincirli Altın 220
Zincirli Kurbı..... 62, 83, 249
Züleyha 46, 48, 126, 201, 252, 294,
301

ÖZGEÇMİŞ

Mustafa ÇAVDAROĞLU 1986 yılında İstanbul'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu. 2006 yılında Gaziantep Üniversitesi Tarih bölümünde eğitime başladı. Üniversitenin aynı bölümünden 2011 yılında mezun oldu. 2011 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim dalında yüksek lisans eğitimine başlamıştır. Kendisi iyi düzeyde Osmanlıca ve İngilizce bilmektedir.

CURRICULUM VITAE (CV)

Mustafa ÇAVDAROĞLU was born in İstanbul in 1986. He has attended Primary,Secondary schools and High School in İstanbul. He started educating the Department of History in University of Gaziantep in 2006. He was graduated from same department in University of Gaziantep, in 2011. He started his master at Gaziantep University Social Sciences Institute of History Department in 2011. He has known Ottoman Language and English at good level.

-uygulamasi